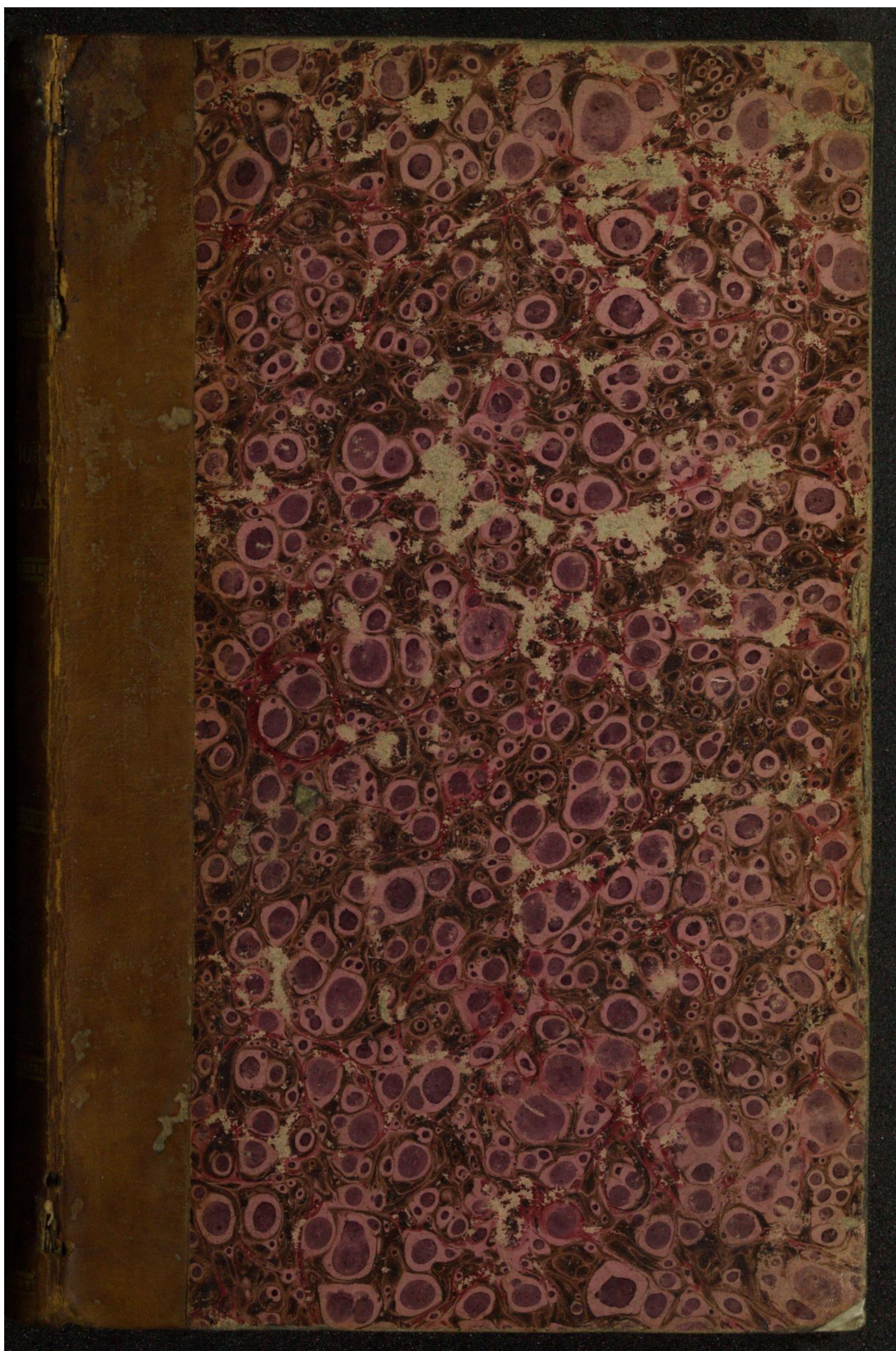
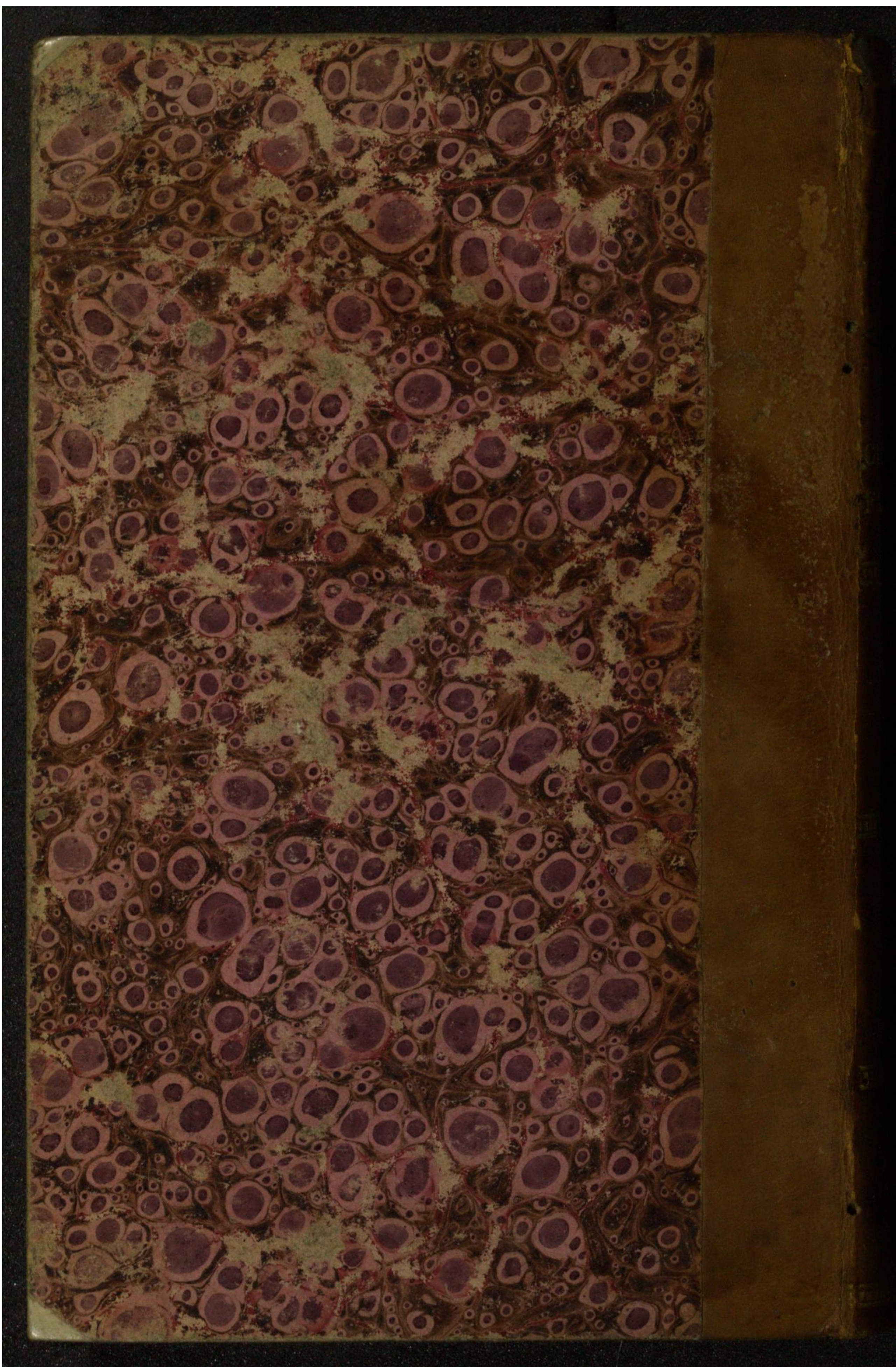
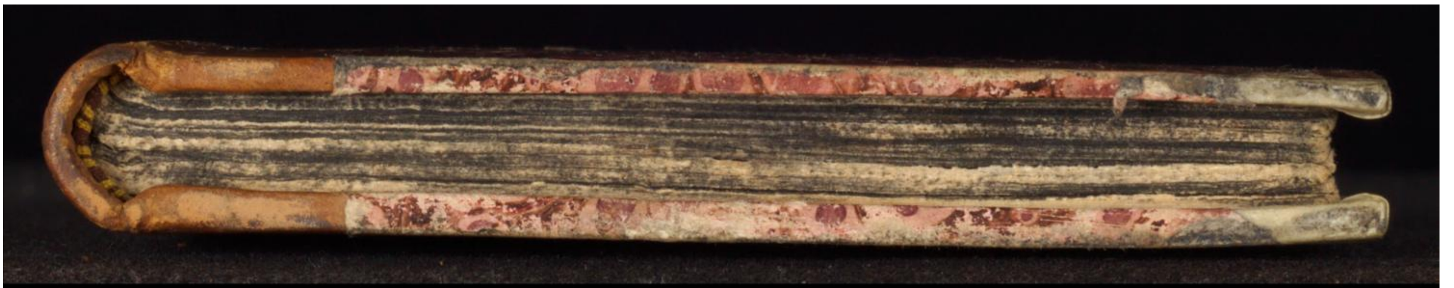

SETHI
DE

Brunet V 319 ne cite que l'édition de 1658

Graesse VII. 1 S. 375.

C. V. Antinori

ΣΥΜΕΩΝΟΣ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ ΤΟΥ Σηθὶ, σύνταγμα κατὰ στοιχεῖον, περὶ τροφῶν δυνάμεων.

SYMEONIS SETHI MAGIstri Antiochiæ, syntagma per literarum ordinem, de cibariorum facultate, LILIO GREGORIO GYRALDO Ferrariense interprete.

heri heri

Ex libris Io. Francisci Viligiardi

BASILEAE, APVD [redacted]
Isingrinium, Anno
M. D. XXXVIII.

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΚΑΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ, ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΩΝ δυνάμεων, συγγραφὲν παρὰ Συμεῶνος μαγίστρου ἀντιοχείας τοῦ Σηθί, καὶ δοθὲν Μιχαὴλ Βασιλεῖ τῷ Δούκα.

ΟΛΛΩΝ καὶ λογίων ὦ μέγιστε καὶ θεῖε τὸν νοῦν ἡλιοειδέστατε βασιλεῦ, οὐχ Ἑλλήνων μόνον, ἀλλὰ καὶ περσῶν καὶ ἀγαρηνῶν καὶ ἰνδῶν, περὶ τροφῶν δυνάμεων συγγραψαμένων, καὶ ἐν τισι συμφωνησάντων, ἐν τισι δὲ διαφωνησάντων, δεῖν ᾠήθην ἐξ ἁπάντων τὰ κάλλιστα καὶ τὰ τῆς ἀληθείας ἐχόμενα ἐρευνήσασθαι, καὶ προσαγαγεῖν τῷ ἐνθέῳ κράτει τῆς Βασιλείας σου, ὡς ἂν ἑκάστης τροφῆς τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰδιότητα διαγινώσκουσα, χρήσηται ταύταις κατὰ λόγον, καὶ τὴν οἰκείαν συντηρήσει ὑγείαν. ταύτης γὰρ συντηρουμένης, εὐρωστήσει καὶ πᾶν τὸ ὑπήκοον. οὐδὲν γὰρ ἄλλο τῷ κόσμῳ λυσιτελέστερον καὶ ὠφελιμώτερον, ἀγαθοῦ Βασιλέως, ὑγείας τε καὶ μακροζωΐας. ἐπεὶ δέ τινας τῶν τροφῶν ἄλλως μὲν ἡ κοινὴ ὀνομάζει συνήθεια, ἄλλως δὲ ἡ τῶν παλαιῶν ἰατρῶν, τοῖς κοινοτέροις τε καὶ γνωριμωτέροις τῶν ὀνομάτων χρησόμεθα, περὶ τῶν συνήθων ἀρτυμάτων τε καὶ ἀρωμάτων, καὶ λοιπῶν γνωρίμων ὀσφραδίων.

Ἀρνίου

Ἀρνίου. τὰ τῶν ἀρνῶν κρέατα, συμμέτρως μέν εἰσι θερμά. περιττωματικὴν δὲ ἔχει ὑγρότητα, καὶ διὰ τοῦτο βλάπτει μὲν τοὺς ὑγροτέραν ἔχοντας κρᾶσιν, λυσιτελεῖ δὲ ταῖς ὑγροτέραις. καὶ ὅσον μὲν νεαρώτερον, τοσοῦτον καὶ εὐπεπτότερον. ὅσῳ δὲ μεῖζον, τοσοῦτον καὶ δυσπεπτότερον ἐστὶ ἧττον ὑγρόν. τὸ δ' αὐτὸ ἐστὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ζώων ἐστὶν αἱρεῖν. ἀεὶ γὰρ τὰ νεώτερα τῶν μειζόνων ὑγρότερα.

Ἀμύγδαλα

Ἀμύγδαλα. συμμέτρως μέν εἰσι θερμά, ἐστὶ τρόφιμα ἱκανῶς. μετέχουσι δὲ λεπτῆς τε καὶ τμητικῆς δυνάμεως, δι' ὧν σπλάγχνων καὶ στέρνων γίνονται καθαρτικά, εἰσὶ δὲ καὶ δύσπεπτα. τὰ δὲ πικρὰ τῶν γλυκέων θερμότερα καὶ λεπτομερέστερα, καὶ τμητικώτερα. ἀποφράττουσι γοῦν διὰ λεπτομέρειαν τὰς ἐν τῷ ἥπατι καὶ τῷ σπληνὶ ἐμφράξεις, καὶ τοὺς ἐν τοῖς νεφροῖς καὶ τῇ κύστει λίθους θρύπτουσι. λέγεται δὲ καὶ ὡς εἴ τις ἀμυγδάλοις νῆστις χρήσηται, μέθης ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ γίνεται ἀποτρεπτικά. τὸ δὲ τούτων ἔλαιον σύμμετρόν ἐστι καὶ αὐτὸ θερμώτατον, καὶ τῶν ἐν τῷ ἥπατι ἐμφράξεων ἀφρακτικὸν καὶ ἀποτρεπτικόν. λυσιτελεῖ δὲ τῷ τε θώρακι καὶ τῷ πνεύμονι. τῶν δὲ πικρῶν ἀμυγδάλων τὸ ἔλαιον, ἀποφρακτικώτερον τῶν γλυκέων καὶ διουρητικώτερον, καὶ θρυπτικὸν ἁπασῶν λίθων, τῶν τε νεφρῶν καὶ τῆς κύστεως, καὶ τῶν καταμηνίων ἀγωγόν.

Ἀπία

Ἀπία. ψυχρὰ μέν εἰσι κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν, ξηρὰ δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. καὶ τὰ μὲν γλυκύτερά τε καὶ πέπειρα μετέχουσι τινὸς ὑγρότητος καὶ θερμότητος,

τὰ δὲ σύνθετα, ἤγουν γλυκείας καὶ στυφώδους ποιότητος, ἢ καὶ ὀξώδους, ἐπειδὴ καὶ τοιαῦτά εἰσιν ἔνια, θερμότητος τινὸς συμμέτρου καὶ ὀλίγου ξηρότητος. ἐπέχουσι δὲ τὴν γαστέρα πρὸ τροφῆς λαμβανόμενα, καὶ μάλιστα τὰ στυφώδη. συνεχέστερον δὲ καὶ κατακόρως μεταλαμβανόμενα, κωλικὰς ἐργάζονται διαθέσεις. λυσιτελοῦσι δὲ κοιλίαις θερμαῖς. οἱ δ' ἐν αὐτοῖς κόκκοι, ἰδιότητι τινὶ τοῖς ἐν τῷ πνεύμονι πάθεσι λυσιτελοῦσι, βλάπτουσι δὲ τοὺς νεφρούς.

Ἀγγούρια

Ἀγγούρια. τὰ λεγόμενα συκία, κατὰ κοινὴν δὲ τετράγγουρα, ψυχρά εἰσι καὶ ὑγρὰ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν, καὶ διὰ τοῦτο τῆς ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς κράσεως εἰσὶ βλαπτικὰ, καὶ κακόχυμα. δεῖ δ' ἐξ αὐτῶν ἐπιλέγεσθαι τὰ μικρὰ τῶν μεγάλων, διουρητικά τέ εἰσι, καὶ τοῖς ὀξέσι μάλιστα πυρετοῖς, ἐγκρατέστερον ἐνδείκνυται τὴν θερμότητα, εἰ μετὰ ὄξει βρεχθέντα. ἡ δὲ τούτων συνεχὴς χρῆσις, ἐλαττοῖ τὴν γονὴν, καὶ τὴν ἐπὶ τὰ ἀφροδίσια κίνησιν ἀμαυροῖ. ξηρανθὲν δὲ τὸ τούτου σπέρμα, προσκτᾶται τινὰ θερμότητα, καὶ τὴν ἐναντίαν ἐργάζεται ἐν τοῖς τοιούτοις ἐνέργειαν, καὶ διουρητικώτερον γίνεται.

Ἀμανῖται

Ἀμανῖται. οἱ μύκητες ψυχροί εἰσι καὶ ὑγροὶ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. ἀπογεννῶσι δὲ γλίσχρον χυμὸν καὶ ψυχρὸν, εἰσὶ δὲ καὶ δύσπεπτοι. ἔνιοι δὲ καὶ δηλητηριώδεις τούτων τυγχάνουσι, κυνάγχας ἰδιότητι τινὶ ποιοῦσι καὶ συνάγχας ἀνυπερθέτως. δεῖ δὲ ἠρτυμένους τούτους ἐσθίειν δριμυτέροις ἀρώμασι, καὶ συνέψειν δὲ τούτοις ἀπί-

δια

διά. τετήρηται γὰρ ἀκριβῶς ὡς περὶ ἐκ τῶν ἀμανίτων βλάβης εἰσὶν ἀποτρόπαια συνεψόμενα τούτοις. χρὴ μῶνι δὲ τούτοις μᾶλλον χρυσέον ἢ θορεῖ. θερμοτέρας γὰρ τελειχαῦτα τὰς κοιλίας εἶναι φαμὲν, καὶ μακροτέρους τοὺς ὕπνους. μὴ γὰρ καλῶς πεφθέντες, ἐμφράξεις ἐν τε τῷ ἥπατι καὶ τῷ σπληνὶ ἐργάζονται. εἰ δέ τις συμβῆ φαγεῖν ἐκ τούτων δηλητηριωδέστερον, εὐθὺς πινέτω μελίκρατον μεθ' ὕδατος χλιαρὸν, καὶ ὀλίγον νίτρον, καὶ ἰαθήσεται. Αἶρα. ἡ θερμή ἐστι καὶ ξηρὰ, πλησίον τῆς τρίτης ἀποστάσεως, τὴν δὲ δύναμιν ἴσην ἔχει τῇ ἴριδι. Αἶρα

Αμυλον γίνεται μὲν ἐκ πυροῦ καθαροῦ βρεχομένου ὕδασιν ἐν τοῖς ὑπὸ κῦνα καύμασι, καὶ ἀποχεομένου πεντάκις τῆς ἡμέρας. ἐὰν δὲ μαλακώτερον γένηται, ἀποθεὶς τὸ ὕδωρ, χωρῆσαι χρὴ τὸ πίτυρον, καὶ ξηραίνειν ἐν ἡλίῳ πρὶν ὀξωθῆ. δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικὴν καὶ μετρίως ξηραντικὴν, πραϋντικὴν ὁμοῦ τῶν δριμέων, καὶ ἐμπλαστικὴν, καὶ διὰ τοῦτο δυσεντερικοῖς ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. Ἄμυλον

Ἄνηθον. τὸ ἄνηθον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. ὠφελεῖ δὲ πρὸς τὰς ἀπὸ παχέων χυμῶν ἐμπνευματώσεις, καὶ τινὲς μὲν αὐτὸ εὐστόμαχον, τινὲς δὲ κακοστόμαχον ἀπεφήναντο. οἱ μὲν πρὸς τὴν ἐν τούτῳ θερμαντικὴν καὶ πεπτικὴν ὑγρότητα, καὶ τῶν ἐν τῇ γαστρὶ πνευμάτων διαφορητικὸν ἀποβλέψαντες. οἱ δὲ πρὸς τὸ περὶ οὐσίας αὐτοῦ παχυμερὲς καὶ δύσπεπτον, καὶ ναυτιῶδες. ἐλαίῳ ἑψόμενον, διαφορητικὸν καὶ ὑπνοποιὸν, καὶ ὠμῶν ὄγκων Ἄνηθον

πεπτικὸν ἐπαλειφόμενον γίνεται, καὶ τῶν ἐν τῇ κοι-
λίᾳ ἐμπνευματώσεων διαφορητικόν, καὶ τῶν δι᾽ ἄμε-
τρον κόπον τὸ σῶμα πεπονηκότων, θεραπευτικόν.
Ἄνισον Βλάπτει δὲ ὥς τινες φασὶ τοὺς νεφρούς. Ἄνισον. τὸ
ἄνισον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστα-
σιν. ὠφελεῖ δὲ πρὸς τὰς ἀπὸ ψύξεως χρονίους ἡπατι-
κὰς διαθέσεις, ἔτι δὲ καὶ πρὸς δυσπνοίας τὰς ἐκ φλέ-
γματος. διαφορητικόν τέ ἐστι τῶν ἐν τῇ γαστρὶ πνευ-
μάτων, ἀποφρακτικόν τε ἱκανῶς, καὶ γαστρὸς ἐφεκτι-
Ἀσπάραγος κόν, καὶ γάλακτος γεννητικόν. Ἀσπάραγος. τὸ
τοιοῦτον εἶδος τοῦ λαχάνου, οὐκ ἐγνωσμένον ἦν ἐνταῦ-
θα πρότερον, ἀλλὰ μόνον οἱ πικροὶ τῶν λεγομένων ἐ-
λαιοδαφνῶν ἀσπάραγοι. νυνὶ δὲ μετακομίζεται κατὰ
τὸν τοῦ ἔαρος καιρόν, καὶ παρά τινων διαγινώσκεται.
ἔστι δὲ τῶν λαχάνων ἁπάντων τροφιμώτατον, ὡς εἴ τις
εἴποι τὴν φύσιν τιθέναι ἐν μετεχμίῳ τε τῶν λαχάνων
καὶ κρεῶν οὐσίας, οὐ πόρρω τῆς ἀληθείας ἐκτραπήσεται,
διὰ τὸ τρόφιμον φυτῶν τε καὶ κρεῶν, ὡσαύτως διου-
ρητικόν τε τυγχάνει, καὶ τῶν ἐν ἥπατι καὶ τοῖς νεφροῖς
ἐμφράξεων ἀποφρακτικόν, καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τοῦ με-
ταβάλλειν τὴν τοῦ οὔρου ὀσμὴν ὑπὸ τῆς ἰδίας, ὡς καὶ αἰ-
σθάνεσθαι τοῦ τοιούτου, τοὺς ποσῶς αὐτοῦ ἐσθίοντας, κα-
θάπερ καὶ τὸ σίλφιον. καὶ μηδεὶς θαυμαζέτω εἰ εὐθὺς
τῶν οὔρων μεταδίδωσι τῆς ἰδίας ποιότητος. ἰδοὺ γὰρ
χλωνέα ἐρυθρὰ οὖσα, καὶ ταῖς χερσὶν ἐπιτιθεμένη, μετα-
βάλλει τὸ οὖρον ὑπὸ τὸ ἴδιον χρῶμα, ὃ καὶ παράδοξον δο-
κεῖ, τὸ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον, βάπτειν τὰ οὖρα. ἀλλὰ ταῦτα
μὲν

ἔξωθεν τοῦ προκειμένου σκοποῦ. ἐπὶ δὲ τὰ ἑξῆς ἰτέον. λυσιτελοῦσι τε οἱ ἀσπάραγοι πρὸς τὰς κωλικάς τε καὶ νεφρητικὰς διαθέσεις τὰς ἀπὸ φλέγματος, καὶ προστίθεται τῇ γονῇ, καὶ τάχιον τῶν λοιπῶν λαχάνων εἰς αἷμα τρέπονται. εἰσὶ δὲ καὶ καταμηνίων ἀγωγοὶ, καὶ πρὸς παλμοὺς καρδίας λυσιτελεῖς, καὶ ὀδοῦσιν ὠφέλιμοι. πλὴν οὐκ εὐστόμαχοι ἀεὶ εἰσὶ, καὶ διὰ τοῦτο γάρῳ καὶ ἐλαίῳ ἠρτυμένοις δεῖ τούτοις χρῆσθαι μετὰ τὴν μετρίαν ἕψησιν. Ἀστακοί. οἱ ἀστακοὶ ψυχροί εἰσιν καὶ ὑγροὶ, καὶ τρόφιμοι, καὶ γαστρὸς ἐφεκτικοὶ, καὶ δύσπεπτοι, καὶ μάλιστα οἱ ἐν αὐτοῖς μείζονες. οἱ γὰρ μικρότεροι, ἀπεπτότεροι. καὶ τῶν χηλῶν τὰ ὄραια δυσπεπτότερα καὶ παχυμερέστερα, ὅθεν δεῖ σὺν θερμοῖς ἀρτύμασι τούτους προσφέρεσθαι, καὶ οἶνον ἐπιπίνειν παλαιὸν καὶ κιῤῥόν. Ἅλας. τὸ ἅλας θερμόν ἐστι κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν, ξηρὸν δὲ κατὰ τὴν τρίτην. μετέχει δὲ στυφώδους ποιότητος, ὠφελεῖ δὲ τοὺς τὴν κρᾶσιν φλεγματικοὺς, προτρέπει τε τὴν γαστέρα, καὶ ξηραίνει τὰ σώματα. ἔχει δὲ καὶ ῥυπτικὴν δύναμιν, καὶ διεγείρει τὴν ὄρεξιν. ἀμέτρως δὲ χρώμενον, ὑπερόπτησιν ποιεῖται τοῦ αἵματος, καὶ ἀμβλυωπίαν ἐργάζεται, καὶ ἐλαττοῖ τὴν γονὴν, καὶ κνησμὸν ἐμποιεῖ, βλαπτικόν τέ ἐστι τῶν ἐντέρων. τοῖς δὲ ὀδοῦσιν ἐπιτριβόμενον, τὴν μεταξὺ τούτων ἀναλίσκει ὑγρότητα, τήκει δὲ τὰς ἐν τῇ γαστρὶ ὑγρότητας. φασὶ δὲ ὡς τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου κραιπάλης βλάβην ἰᾶται τοῖς ποσὶν ὑποτριβόμενον. σκευάζονται δὲ καὶ ἅλατα διάφορα, εὐστό

Ἀστακοί

Ἅλας

Ἄμπαρ μαχα, περὶ ὧν οὐ καιρὸς ἄρτι διεξιέναι. Ἄμπαρ. τὸ ἄμπαρ ἐν διαφόροις τόποις βλύζει. εἰσὶ δὲ τούτου πηγαὶ, καθάπερ πηγελαίου τε καὶ ἀσφάλτου, καὶ θείου, καὶ τῶν ὁμοίων. καὶ τὸ μὲν κρεῖττον ὃ καὶ κιῤῥόν ἐστι καὶ λιπῶδες, ἀναδίδοται ἔν τινι ἰνδικῇ πόλει σιλάχη ἐπονομαζομένῃ. τὸ δὲ ὑπόλευκον ἀπογεννᾶται ἔν τινι παραλίῳ πολιχνίῳ τῆς εὐδαίμονος ἀραβίας συχέον ὀνομαζομένῃ. τὸ δὲ ὑποδεέστερον καὶ μέλαν, συνάγεται ἐξ ἰχθύων ἀπογευσαμένων τῶν τοῦ ἄμπαρ πηγῶν. ἔχει δὲ θερμαντικὴν δύναμιν, καὶ τμητικὴν τῶν ὑγρῶν, καὶ διὰ τοῦτο τινὲς ἐμβάλλουσιν αὐτὸ τοῖς στομαχικοῖς. τονεῖ δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν καρδίαν, καὶ ὀσφραινόμενον ἐπὶ πότῳ, ταχύνει τὴν μέθην. εἰ

Βόειον κρέας δὲ καὶ τῷ οἴνῳ ἐμβληθῇ, ἔτι μᾶλλον. Περὶ βοείου κρέατος. τὸ βόειον κρέας τροφιμώτατόν ἐστι, καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀπογεννώμενον αἷμα, παχύτερον πέφυκε τοῦ συμμέτρου, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς μελαγχολικοῖς τὴν κρᾶσιν, ἐμποιεῖ νόσους διαφόρους καὶ μελαγχολικάς. ἔστι δὲ καὶ δύσπεπτον, καὶ δυσανάδοτον. πεφθὲν δὲ τρέφει ἱκανῶς, καὶ πρὸς τὸ προβάτειον κρέας ἐξεταζόμενον, ψυχρόν ἐστι καὶ μελαγχολώδους αἵματος γεννητικόν. ὁ δὲ τούτου ζωμὸς, τὰς ἐκ τῆς ξανθῆς χολῆς ἐπέχει γαστροῤῥοίας. εἰ δέ τις φαγεῖν ἐθέλῃ τοῦτο, καὶ προθυμηθείη, ἢ καὶ ἀναγκασθείη, θεραπευέτω τὴν ἐλπιζομένην ἐκ τούτων βλάβην, ὄξει καὶ σκορόδῳ σὺν πηγάνῳ συμβάπτων. λυσιτελεῖ δὲ μόνοις τοῖς ἔχουσι θερμοτέραν τὴν γαστέρα, καὶ τοῖς σφοδρῶς γυμναζομένοις

ζομένοις, καὶ ἀμέτρως.

Βούτυρον

Βούτυρον συμμέτρως μὲν τρόφιμον καὶ θερμὸν τυγχάνει. ὠφελεῖ δὲ πνεύμονά τε καὶ θώρακα, καὶ συνεργεῖ πρὸς τὸ εὐχερῶς ἐξ αὐτῶν ἀναδίδοσθαι τὸ πτύελον. λυσιτελεῖ δὲ καὶ τὰς ἀπὸ ψυχρότητος καὶ ξηρότητος βῆχας. ἱκανῶς δὲ χρώμενος, τὴν γαστέρα προτρέπει. ὅσον τε ἐστὶ παλαιότερον, ἤδη τοσοῦτον καὶ θερμότερον, παντὸς δ' ἐλαίου τροφιμώτερον πέφυκεν. ἔχει δὲ πεπτικὴν καὶ διαφορητικὴν δύναμιν, καὶ μάλιστα ἤδη τῶν μαλακῶν σωμάτων, διὰ τοῦτο γὰρ καὶ βουβῶνας καὶ παρωτίδας ἰᾶται ἐπαλειφόμενον, καὶ τῶν ὀδοντοφυούντων δηλαδὴ παίδων, τὴν ἀπὸ τῆς ὀδοντοφυΐας ὀδύνην παύει, πλὴν ἐπιπολάζει ἐνίοτε τῇ γαστρί, καὶ ναυτίαν καὶ ἀνορεξίαν ποιεῖ, καὶ ἐν ταῖς θερμοτέραις δηλονότι κοιλίαις εἰς ξανθὴν μεταποιεῖται χολήν.

Βερίκοκκα

Βερίκοκκα εὔφθαρτα μέν εἰσι. τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπογεννώμενον αἷμα μοχθηρόν ἐστι. εἰσὶ δὲ ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν, καὶ τῶν ῥοδακίνων κακοχυμώτερα, προτρεπτικά τέ εἰσι δηλονότι γαστρός, καὶ τὴν ξανθὴν καταπαύουσι χολήν, μήπω πέπειρα ὄντα. συνεχέστερον δὲ μεταλαμβανόμενα, πυρετοὺς ἀπεργάζονται. δεῖ δὲ ταῦτα πρὶν τῶν ἄλλων ἐσθίειν. ὑστέρως γὰρ ἐσθιόμενα, ἐπιπολάζει ταῖς τροφαῖς, καὶ φθείρουσι ταύτας τῇ εὐφθάρτῳ αὐτῶν φύσει.

Βαλσαμέλαιον

Βαλσαμέλαιον. μικρὸν ἐστὶ τὸ τοιοῦτον φυτόν, πηχέων ἔλαττον δύο γίνεται πλησίον αἰγύπτου, ἐν χώρᾳ παρ' αἰγυπτίοις μὲν ἡλίου πηγὴ ὀνομαζομένῃ,

παρὰ δὲ τῶν παλαιοτέρων ἡλίου πόλις. καὶ ὅταν οὖν εἶ-
χε τὰ τοῦ αἰγύπτου, κατὰ τὸν φθινοπωρινὸν καιρὸν,
ἔχαζον μετὰ σιδήρου τὰ κάτωθεν μέρη τῶν τοιούτων
φυτῶν, καὶ ἀνεδίδοτο ἐξ αὐτῶν ὀπὸς ὅμοιος, ὡς
ἔστιν ἰδεῖν παχὺ ἔλαιον, διὸ καὶ βαλσαμέλαιον ὀνομά-
ζεται. καὶ τὸ συναγόμενον ἐκ τούτου ἀπετίθουν ἐν ἀγ-
γείοις, ὥσπερ ἦν τὸ μὲν ἐπιπολάζον, λευκὸν καὶ λεπτο-
μερὲς, καὶ διὰ τοῦτο πολυτιμώτερον. τὸ δὲ μέσον ὑπό-
κιῤῥον, καὶ κατὰ πάντα τοῦ ἐπιπολάζοντος ἐνδεέστε-
ρον. τῇ δὲ τρυγὶ ἐχρῶντο τινὲς πρὸς σμῆγμα χρεῶν,
καὶ πρὸς ἄλλας θεραπείας δι᾽ ἀπορίαν τῶν λοιπῶν.
ἔνιοι δὲ τοῦτο δοκιμάζουσι, διὰ τὸν σιδηρὸν ἀνάπτε-
σθαι δι᾽ αὐτοῦ ἀλειφόμενον, ὥσπερ πυρὶ προσφερόμενον,
ὅπερ ὥσπερ τῷ καφουρελαίῳ, ὥσπερ ἑτέροις λεγομένοις ὑπάρχει.
ἔνιοι δὲ τῷ μὴ ἐπιπολάζειν, ἀλλ᾽ ἐφιζάνειν κάτωθεν
ἐν τῷ ὕδατι, ὡς καὶ τοῦτο μὲν ἀληθῶς. πλὴν ὅτε συν-
δράμουσιν ἄμφω, τότε τὸν σίδηρον ἅπτεσθαι, καὶ τὸ
ὑφιζάνειν ἐν τῷ ὕδατι, ῥαδίως ἁρπάζεσθαι ἐξ αὐτοῦ,
ἀνόθευτον τοῦτο λέγομεν. εἰδέναι οὖν χρὴ, ὡς ἀκμὴν
νεκρὸν ὄν, ἐπιπολάζει τῷ ὕδατι, καὶ τηνικαῦτα δο-
κιμάζεται δι᾽ ὀθόνης βρεχομένης ἐν τούτῳ, καὶ ἀπαρ-
τημένης, κατέρχεται ἐξ αὐτῆς ἅπαν μὴ χρωάζων αὐ-
τὴν, ἀλλὰ μόνον τὴν εὐωδίαν καταλιμπάνων. ὠφε-
λεῖ δὲ ἀνόθευτον πρὸς πλεῖστα πάθη. δοθὲν γὰρ με-
τὰ γυναικείου γάλακτος τοῖς δηλητηρίου μεταχοῦ-
σι φαρμάκου, ἢ ὑπὸ ἰοβόλου δηχθεῖσι, μέγιστον αὐ-
τοῖς ἴαμα γίνεται, καὶ μάλιστα τοῖς ὑπὸ σκορπίου τῷ
δήγματι

δίγκατι ἐπαλειφόμενον. οἱ δὲ πέρσαι καὶ λίθους θρύπτειν φασὶ, καὶ ταῖς ἀσυλλήπτοις συνεργεῖ πρὸς κύησιν γυναιξὶ, προστιθέμενον καὶ πινόμενον. πολλοὶ δὲ τοῦτο διὰ τὸ ὠαίνιον καὶ δυσδιέρετον, τῇ ὑσδρίᾳ μόνον ἐπιτίθουσι, καὶ ὠφελεῖ, καὶ ὑποκαπνίζουσι κατὰ τέχνην. συντελεῖ δὲ καὶ πρὸς αἱμορροΐας, καὶ ἐπιληψίας, καὶ τὰς ἀπὸ ψυχρότητος ὠταλγίας, καὶ ἕτερα. Βασιλικὰ τὰ ὤκιμα, συμμέτρως μετέχουσι τῆς θερμότητος. ὠφελοῦσι δὲ ὀσφραινόμενα καρδίαν καὶ κεφαλὴν, ὕδατι δὲ ἐμβρεχόμενα, ὑγρότερα γίνονται, καὶ ὕπνου ποιοῦσι. τὸ δὲ τούτων σπέρμα πρὸς καρδιακὰ πάθη λυσιτελεῖ, καὶ τὰς ἐκ μελαίνης χολῆς δυσθυμίας εἰς ἱλαρίαν καὶ εὐθυμίαν ἐργάζεται. Βασιλικά

Βρῶμος ψύχει καὶ στύφει. ὠφελεῖ δὲ δυσεντερικοὺς ἄκρως, καὶ χολερικὰς διαθέσεις πλέον. ὁμοιοῦται δ' ὁμοίως τῇ πτισάνῃ κατὰ παράδοσιν. Βαλάνια. Βρῶμος

τὰ βαλάνια δύσπεπτά εἰσι καὶ πολύτροφα, βραδύπορα δὲ καὶ ὠμῶν χυμῶν γεννητικὰ, καὶ διὰ τοῦτο τὴν τούτων χρῆσιν παραιτεῖσθαι προστάσσομεν. Βαλάνια

Βούγλωσσον διουρητικόν ἐστι καὶ δίψους παυστικὸν, ὠφελοῦσί τε πρὸς ἡπατικὰς διαθέσεις οἱ τούτου καυλοὶ, ἑψητοὶ καὶ ὠμοὶ ἐσθιόμενοι. σκευάζεται δὲ παρὰ τῶν ὀλίγων ζουλάπιον, καὶ ἔστι χρήσιμον. Βούγλωσσον

Γέρανος. γεράνων δ' αἱ σάρκες θερμαί εἰσι καὶ ξηραὶ, καὶ ἰνώδεις, καὶ διὰ τοῦτο δεῖ ταύτας ἐσθίειν δυσὶν ἡμέραις προεσφαγμένας. ἀπογεννῶσι δὲ αἷμα τοῦ συμμέτρου παχύτερον καὶ μελαγχολωδέστερον. ὁ δὲ τού- Γέρανος

ζωμὸς τὴν φωνὴν λαμπρύνει, καὶ προσίθησι τῇ γο-
νῇ. φασὶ δὲ ὡς ὁ τούτων μυελὸς ἅμα καὶ ἡ χολὴ σὺν
ξαμβακελαίῳ ἐρεθιζόμενα, πρὸς μνήμης ἀπώλειαν
λυσιτελεῖ. χρῶνται δὲ τῇ χολῇ τινὲς καὶ πρὸς ὀφθαλ
μικὰς διαθέσεις ἄριστα. λέγεται δὲ ὡς τὸ τούτων ἐλαιῶ
δες ἐν τῇ ἑψήσει, πρὸς βαρυκοΐας ὀνίνησι τοῖς ὠσὶν
ἐπισταζόμενον, καὶ ὡς τὸ ἐν αὐτοῖς λίπος σὺν ὄξει
σκιλλιτικῷ ἐν βαλανείῳ παραλαμβανόμενον, σπληνι
καῖς σκληρότησι λυσιτελεῖ. τὸ δὲ τοιοῦτον πτηνὸν,
διέρχεται τὴν οἰκουμένην ἅπασαν, μὴ μόνον ἐν ἑνὶ κλί
Γάλα μάτι. Γάλα. τὸ γάλα ἐκ τριῶν σύγκειται οὐσι-
ῶν. ὀῤῥώδους, ἥτις ἐστὶ λεπτὴ καὶ ῥυπτικὴ, καὶ γαστρὸς
ὑπακτικὴ, εἴ τις αὐτὴν δι' ἑψήσεως διακρίνει. καὶ
τυρώδους ἥτις πέφυκε παχεῖα καὶ τὴν γαστέρα ἐπέ
χει, καὶ βουτυρώδους. ὅσον μὲν οὖν γάλα τοῦ ὀῤῥώδους
πλέον μετέχει, τοῦτο καὶ εὐχρηστότερόν ἐστι. ὅσον δὲ τοῦ
τυρώδους, βλαπτικὸν, ἐμφράξεις τε τῷ ἥπατι, καὶ
λίθους ἀπογεννᾷ. ἑψηθὲν τὸ γάλα διὰ καχλίκων, ἄρι
στον γίνεται φάρμακον, πρός τε δυσεντερίας καὶ τὰ
ἐν γαστρὶ δριμέα ῥεύματα. ὠφελεῖ δὲ καὶ πρὸς φθί-
σεις, καὶ ἑκτικοὺς, καὶ βῆχας ξηρὰς, καὶ τὰς ἐκ δηλητη
ρίου πόσεως δήξεις, καὶ ἐν τῇ οὐρήθρᾳ. ἄριστον δὲ γά-
λα, τὸ ἐξ ὑγιοῦς ζώου, μήτε πάνυ λιποσάρκου, μήτε
ἰσχνοῦ, πρὸς δὲ καὶ τὸ νεόθλιπτον. ἐφ' ὅσον γὰρ μετὰ τὴν
ἔκθλιψιν ἐπιμένει, ἐπὶ τοσοῦτον τοῦ ἀρίστου ἐκπίπτει.
δεῖ δὲ τοῦτο καὶ γλυκὺ εἶναι μετρίως, καὶ τῶν λοιπῶν
γεύσεων ἀμέτοχον, σὺν τούτοις καὶ λευκόν. ἁρμόζει δὲ

καὶ πρὸς

καὶ πρὸς τὰ κατ' ὀφθαλμὸν δριμέα ῥεύματα, ὑγραίνει τε τὸ σῶμα καλῶς περιθὲν, καὶ εὐεξίαν ταῦτα ποιεῖ, καὶ λυσιτελεῖ τῷ πνεύμονι καὶ τῷ θώρακι. βλάπτει δὲ γαστέρα καὶ μᾶλλον τὴν ὑγρὰν, καὶ τὴν κεφαλὴν, ὥς φησιν Ἱπποκράτης, γάλα διδόναι κεφαλαλγέουσι κακόν, εὐαλλοίωτον γάρ ἐστιν, ἀποτυροῦται δὲ πολλάκις ἐν τῇ γαστρί. ἀλλὰ καὶ ὀδόντων καὶ οὔλων βλαπτικόν ἐστιν, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἀσθενεῖς ἔχοντας τοὺς ὀδόντας, δεῖ τὸ στόμα διαπλῦναι μελικράτῳ σὺν οἴνῳ.

Γογγύλια. Τὰ γογγύλια θερμά εἰσι κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν, ὑγρὰ δὲ κατὰ τὴν πρώτην. τρόφιμα δέ εἰσιν ἱκανῶς, καὶ διουρητικὰ, καὶ φυσώδη, καὶ σπέρματος γεννητικὰ, καὶ λεαντικὰ τοῦ φάρυγγος, καὶ τοῦ θώρακος. συνεχέστερον δὲ χρώμενα, παχὺν ἀπογεννῶσι χυμὸν, καὶ ἐμφράξεις ἐν τῷ ἥπατι. τὴν δὲ γαστέρα οὔτε ἐπέχει οὔτε προτρέπει. μετὰ δὲ ὄξους καὶ ἅλατος ἐσθιόμενα, διεγείρει τὴν ὄρεξιν. τὸ δὲ τούτων σπέρμα τριβόμενον καὶ καταπινόμενον ὡς τὸ πλεῖον, ἀφροδισιαστικὸν γίνεται. λέγεται καὶ ὡς εἴ τις τὸ τοιοῦτον σπέρμα καλαμίνθῃ καὶ λημνίᾳ ἐκμίξας, χρήσεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑπὸ δηλητηρίου, ἢ δήγματος ἰοβόλου οὐ βλαβήσεται, καὶ ὡς βουβωνικοῖς ἐπαρτώμενον, ἰδιότητι τινὶ ὀνίνησι. Γογγύλια

Γάρος. Τὸ γάρος θερμόν ἐστιν ἐν τῇ πρώτῃ ἀποστάσει, ξηρὸν δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ. τέμνει δὲ τὸ φλέγμα καὶ τοὺς παχεῖς χυμοὺς, προτρέπει τε μετρίως τὴν γαστέρα, ἐξωθούμενος τὰ ἐν τῇ γαστρὶ περιττώματα, πλὴν δίψαν ἐμποιεῖ, καὶ δεῖ τοὺς διψώ- Γάρος

δεις

Γλήχων δεις, ῥοδοσάγμ... ἔτι τοῦτον μιγνύειν. χρῶνται δὲ τού-
τῳ καὶ πρὸς τὰ ἔξωθεν σηπεδονώδη ἕλκη. Γλήχων
λεπτύνει καὶ θερμαίνει σφοδρῶς. ὅθεν καὶ τὰ ἐκ θώρα
κος ὑγρὰ παχέα, καὶ πνεύμονος ὑγρὰ καὶ γλίσχρα,
διὰ τοῦτο ὀνίνησι, καὶ ἀναπτύεσθαι ποιεῖ, καὶ καταμήνια
προτρέπει μετὰ οἴνου λευκοῦ ἑψόμενος καὶ πινόμενος
θερμὸν ἄκρατον. τοῖς δ' ἰσχιαδικοῖς ἔξωθεν καταπλατ
τόμενος, καὶ τοῖς ἄλλοις ἐψυγμένοις μορίοις ὠφελεῖ.

Δορκάς ορκάς. τὰ τῶν δορκάδων κρέατα εὐχυμώτε
ρά ἐστι τῶν λοιπῶν ἀγρίων ζώων, καὶ πρὸς τὸ ἀν
θρώπινον σῶμα ἔχει οἰκείωσιν. λυσιτελοῦσι τε τοῖς
περιττωματικοῖς σώμασι καὶ ὑγροῖς, καὶ πρὸς κωλι
κὰς καὶ ἀποπληκτικὰς διαθέσεις. ἐπέχουσι δὲ τὴν γα-

Δαμάσ-κηνα στέρα, καὶ ξηρότητα τοῖς νεύροις ἐμποιοῦσι. Δα-
μάσκηνα. τὰ δαμάσκηνα ψυχρά ἐστι καὶ ὑγρὰ κατὰ
τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. ὠφελεῖ δὲ τοὺς θερμὴν ἔχον
τας τὴν κοιλίαν καὶ ξηράν, προτρέπει δὲ τὴν γαστέ-
ρα. διὰ δὲ τὴν ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα καὶ γλισχρότητα,
καὶ μάλιστα τὰ μελανικώτερα, ἐστὶ δὲ καὶ κακοστόμα
χα. ξηρανθέντα δέ, ἧττον βλάπτει, καὶ ἀνορεξίαν ἐμ-
ποιεῖ, καὶ κεφαλαλγίαν, καὶ μάλιστα τοῖς φλεγμα
τικοῖς, καὶ οὐ πάνυ τι τρόφιμά ἐστι. τὰ δὲ λευκὰ δα-
μάσκηνα δύσπεπτα, καὶ τῆς γαστρὸς ἧττον προτρεπτι
κά. τὰ δὲ ὠχρὰ καὶ μεγάλα παχὺν ἀπογεννᾷ χυμόν,
καὶ δυσπεπτότερα τῶν ἄλλων ἐστί. δεῖ δὲ ταῦτα πρὸ
τροφῆς τῆς λοιπῆς ἐσθίειν. τὰ δὲ αὐστηρὰ καὶ στυφώδη καὶ
μὴ πέπειρα, τὴν γαστέρα ἐπέχει. ὁ δὲ τῶν δαμασκηνῶν
ζωμὸς

ζωμὸς πινόμενος, λυσιτελεῖ πρὸς τοὺς διακαεῖς πυρετοὺς, καὶ φλεγμονὰς, καὶ πρὸς τὰ ἐν τοῖς ὅλοις ἐξανθήματα, τῷ σώματι καταχεόμενος, καὶ πρὸς δυσκρασίαν θερμὴν, καὶ γαστρὸς ἐποχήν. ὁ δὲ τοῦ δένδρου ὀπὸς λεπτομερής ἐστι, καὶ τμητικὴν ἔχει δύναμιν, καὶ διά τοῦτό φασιν, ὡς σὺν οἴνῳ λαμβανόμενος, θρύπτει τοὺς λίθους, ὠφελεῖ τε πνεύμονα καὶ θώρακα, καὶ βλάπτει τὴν σπλῆνα. κρεῖττον δέ ἐστιν ὀπὸς ὁ ἐκ δένδρου παλαιοῦ. Δαυκία. τὰ δαυκία θερμά ἐστι κατὰ τὴν Δαυκία
δευτέραν ἀπόστασιν, ὑγρὰ δὲ κατὰ τὴν πρώτην. ἔστι δὲ τῶν γογγυλίων ὀλιγοτροφώτερα, διουρητικά τε καὶ ἀφροδισιαστικὰ, φυσώδη τε καὶ δύσπεπτα, καὶ μάλιστα ὠμὰ ἐσθιόμενα, καὶ γαστρὸς ὑπάρχει προτρεπτικὰ, καὶ καταμηνίων ἀγωγὰ, αἵματός τε οὐ πάνυ χρηστοῦ γεννητικὰ, ὀρρώδη τε ποιεῖ τὴν γονὴν, καὶ θερμαίνει τοὺς νεφρούς. τὰ δὲ ἐρυθρὰ, τῶν ὠχρῶν κρείττονα. δίων δὲ ἔχει θερμότητα, καὶ μετρίαν δριμύτητα, καὶ τοὺς παχεῖς λεπτύνει χυμοὺς, καίτοι παχυμερῆ γε ὄντα. τὸ δὲ τούτων σπέρμα ἔτι πλεῖον ἐστὶ διουρητικὸν, καὶ καταμηνίων ἀγωγὸν σὺν μέλιτι λαμβανόμενον. ὠφελεῖ δὲ ὥς τινες ἐδόξασαν ἰδιότητι τινὶ πρὸς σκελῶν ἀλγήματα, καὶ βλάπτει τὴν κύστιν. σκευάζεται δὲ διὰ τούτων καὶ μέλιτος δαυκόμελι, ὥσπερ διὰ ῥόδων ῥοδόμελι. καὶ ἐμβάλλεται αὐτῷ δριμέα ἀρτύματα, καὶ θερμότατον γίνεται, καὶ εὔπεπτον, καὶ πρὸς τὴν τοῦ ἥπατος ψυχρότητα λυσιτελοῦν, καὶ πνευμάτων διαφορητικὸν γίνεται, καὶ γονῆς προσθετικόν. Ἔλαφος. τὰ τῶν ἐλάφων κρέατα Ελαφος
κακό-

κακόχυμά ἐστι καὶ δύσπεπτα, καὶ μελαίνης χολῆς γεν-
νητικά. δεῖ δὲ παρατηρεῖσθαι τὰς θηρευομένας κατὰ τὸν τοῦ
θέρους καιρὸν, ἐπεὶ πολλάκις τηνικαῦτα ὄφεσι καὶ ἐχί-
δναις τρεφόμεναι, διψώδεις γίνονται. φυσικῶς τε γι-
γνώσκουσι, ὡς εἴπερ πίωσιν ὕδωρ πρὸ τῆς τούτων πέ-
ψεως, θνήσκουσι, καὶ διὰ τοῦτο τὰς δίψας ἀνέχονται, καὶ
ταύτῃ ὑπερεκκαίονται. αἱ γοῦν ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ
ἀναιρούμεναι, δηλητηριώδεις εἰσὶ, καὶ πάνυ βλα-
πτικαὶ, καὶ διὰ τοῦτο παραφυλακτέον τὴν ἐκ τούτων
διατροφὴν τῷ θέρει, καὶ χρηστέον τῷ χειμῶνι. κατὰ γὰρ
τὸν τοιοῦτον καιρὸν, καὶ εὐχερῶς πέττονται, καὶ διὰ τὴν
ἔνδοθεν θερμότητα. κακῶς γὰρ πεφθέντα τὰ ἐλάφεια
κρέατα, παχὺν ἀπογεννῶσι χυμὸν, καὶ ἐμφράξεις τῷ
τε ἥπατι, καὶ τῷ σπληνὶ ἐμποιοῦσι. λέγεται δὲ ὡς
συνεχῶς καὶ ἐμμέτρως ἐσθιόμενα, τρομώδεις καὶ ἀκα-
τάστατον τὸ σῶμα ἐργάζονται. ὁ δὲ μυελὸς καὶ τὸ λί-
πος, τὰ σκληρὰ τῶν καρκινωμάτων μαλάσσει ἐπιτι-
θέμενος. τὸ δὲ κέρας αὐτῶν, ψυχρόν ἐστι καὶ ξηρόν. θυμι-
ῶσι δέ τινες τοῦτο τὰς οἰκίας, πρὸς ὄφεων ἀποδιώ-
ξιν, καὶ χρῶνται πρὸς τὰς στραγγουρίας καὶ ἐμφράξεις καὶ
ἐκβολὴν τῶν ἐν τῇ γαστρὶ ἑλμίνθων. βλαπτικὸν δέ ἐστι
τοῦ πνεύμονος. φασὶ δὲ καὶ ὡς τῇ δυστοκούσῃ ἐπαχθεῖ-
σα ὀνίνησι. τὸ δὲ ἐλάφειον αἷμα ξηρανθὲν καὶ τριβὲν, πρὸς
δήγματα ἰοβόλων θηρίων λυσιτελεῖ ἀναλαμβανό-
μενον. τὰ δὲ αἰδοῖα λαμβανόμενα, ἢ ῥινούμενα καὶ
σὺν οἴνῳ πινόμενα, τοῖς ὑπὸ ἐχίδνης βοηθεῖ.

Ἔριφοι Ἔριφοι. τὰ τῶν ἐρίφων κρέα εὔπεπτά ἐστι καὶ σύμμε-
τρα.

τρα. ἀργυρωνᾶ δὲ αἷμα λεπτὸν καὶ ὑγρὸν, ὠφελεῖ δὲ τὰς θερμὰς καὶ ξηρὰς κράσεις. κρείττονες δὲ καὶ εὐχυμότεροι οἱ μήτε πάνυ νεαροὶ, μήτε μείζονες. οἱ γὰρ τοὺς ἓξ μῆνας ὑπερβαίνοντες, οὐδὲ κυρίως ἔριφοι ἂν κληθεῖεν, ἀλλ᾽ αἶγες. οἵ τε πυῤῥοὶ καὶ γλαυκοὶ, τῶν ἄλλων βελτίονες. βλάπτουσι δὲ πρὸς τὰς κωλικὰς διαθέσεις. φασὶ δὲ καὶ ὡς ὁ πνεύμων αὐτῶν ἐσθιόμενος, μέθης ἀποτρεπτικὸς τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ γίνεται.

Ἐρέβινθοι. οἱ ἐρέβινθοι θερμοί εἰσι καὶ ὑγροὶ κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν, δύσπεπτοί τε καὶ περιττωματικοὶ, καὶ ἀφροδισιαστικοὶ, καὶ τῶν κυάμων προτιμότεροι, ἀποφρακτικοί τε καὶ καταμηνίων ἀγωγοί. μετέχουσι δὲ ἁλυκώδους ὁμοῦ καὶ γλυκείας ποιότητος, καὶ διὰ μὲν τὴν ἁλυκώδους προτρέπουσι τὴν γαστέρα, διὰ δὲ τὴν γλυκείας διουρητικοὶ πεφύκασι, φυσώδεις τέ εἰσι καὶ γάλακτος γεννητικοὶ, καὶ ῥυπτικὴν ἔχουσι δύναμιν. οἱ δὲ μέλανες, φαρμακοῦ τόπον ἔχουσι διὰ τὴν ἐνέργειαν. διουρητικώτατοι γάρ εἰσι, καὶ τῶν ἐν τοῖς νεφροῖς καὶ τῇ κύστει λίθων θρυπτικοὶ, οὐδὲν δὲ τῶν ὀσπρίων δύναται λίθους θρύπτειν ὡς οἱ ἐρέβινθοι, καὶ τούτων μάλιστα οἱ τὴν χροιὰν μέλανες καὶ τῷ μεγέθει μικροί. καὶ μᾶλλον ὁ τούτων ζωμὸς, ὥσπερ οὐδ᾽ ἕτερον οὐκ ἔστιν εὑρεῖν ἐν τοῖς ὀσπρίοις βλάπτων τὰς ἐν τῇ κύστει πληγὰς κατὰ τὸν ἐρεβίνθων ζωμόν. οἱ δὲ ἐρυθροὶ, τῶν λευκῶν θερμότεροι, καὶ παχυμερέστεροι. πάντες δέ εἰσι διουρητικοί. καὶ βραχέντες ἐν ὕδατι ἐπὶ μίᾳ νυκτὶ καὶ προσλαμβανόμενοι, τὰς ἕλμινθας ἐκβάλλουσι.

δεῖ δὲ τὸν χρώμενον, ἐπινηστεῦσαι τῇ τούτων χρήσει ὥρας ἕξ, ὡς κατάπλασμά τε ταῖς παρωτίσιν ἐπιτιθέμενον, μαλάττουσί τε καὶ διαφοροῦσι τὸν ὄγκον. ὄξει δὲ τὸ τούτων ἄλευρον φυρόμενον, καὶ ψωριῶσιν ἐπαλειφόμενον, λυσιτελεῖ. ὠφέλιμος δέ ἐστιν ὁ τούτων ζωμὸς, πρὸς ἰκτερικοὺς, καὶ τὰ οὖρα λευκαίνει. δεῖ δὲ μήτε πρὸ τῆς ἄλλης τροφῆς τούτοις χρῆσθαι, μήτε μετὰ τὴν τροφὴν, ἀλλὰ διὰ μέσου. οἱ δὲ μέλανες ἐρέβινθοι, συνεψηθῶσι ῥαφανίσι καὶ σελίνῳ, ὁ τούτων ζωμὸς, σὺν ἀμυγδαλελαίῳ, πάνυ καθαρτικὸς γίνεται τῶν ἐν τοῖς νεφροῖς καὶ τῇ κύστει. μετὰ δὲ κυάμου ἐσθιόμενοι, σώματος εὐεξίαν καὶ λιποσαρκίαν ἐργάζονται. λέγεται δὲ περὶ αὐτῶν καὶ τοῦτο, ὡς εἴ τις ποδαγρικὸς μελαίνας ἐρεβίνθους ἑψήσει ἄχρις ὅτου λυθῶσι, καὶ μέλιτι ἐξαφρισμένῳ ἐπίσης ἐμμίξει, καὶ μεταλάβῃ ἐπὶ τρισὶ συναπταῖς ἡμέραις, ἑκάστῃ ἡμέρᾳ λίτρας μιᾶς, κατὰ πολὺ ὠφεληθήσεται. οἱ δὲ χλωροὶ ἐρέβινθοι φυσώδεις εἰσὶ καὶ δυσπεπτοι. τινὲς δέ φασιν, ὡς καὶ εὐχροίας τυγχάνουσι περιποιητικοί.

Ἐλαῖαι

Ἐλαῖαι. αἱ ἐλαῖαι αἱ μὲν πέπειραι, συμμέτρως εἰσὶ θερμαί. αἱ δ' ἄγουραι στυπτικαὶ, καὶ ψυχραὶ καὶ ξηραὶ, καὶ γαστρὸς ῥωστικαὶ, καὶ κοιλίας ἐφεκτικαὶ, πνεύμονος δὲ βλαπτικαί. αἱ δὲ μέλαιναι καὶ πέπειραι εὔφθαρτοι, καὶ γαστρὸς καὶ ὀφθαλμῶν πημαντικαί, πρὸς δὲ καὶ τῆς κύστεως. θερμαὶ τέ εἰσι τὴν κρᾶσιν καὶ ἐπὶ τὸ ξηρότερον ῥέπουσαι. αἱ δὲ κολυμβάδες λεγόμεναι, ψυχραί εἰσι καὶ ξηραὶ, καὶ πρὸ τροφῆς σὺν γάρῳ λαμβανόμεναι, προ-

τρέ-

τρέπουσι τὴν γαστέρα. φασὶ δὲ καὶ ὡς εἴ τις οἴκημα ζω-
μῷ βρέξει ἐλαιῶν, ἀπολέσει πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ ψύλλους,
καὶ μάλιστα εἰ τούτῳ προσμίξει μέρος τι κυμίνου ἀγρίου
τετριμμένου. αἱ δὲ ἐλαῖαι οὐ πλείω τριακοσίων σταδίων
τῆς θαλάσσης πόῤῥωθεν γίνονται, καὶ διὰ τοῦτο αἱ πορ-
ρωτέρω τοῦ τοιούτου διαστήματος ἀπέχουσαι τῆς θαλάσ-
σης χῶραι, ἐλαιῶν ἀποροῦσι. Ἔλαιον. τὸ ἔλαιον Ἔλαιον
θερμόν ἐστι μετρίως, καὶ μᾶλλον ὑγραντικόν. τὸ δὲ ὠμο-
τριβὲς ἐφ᾽ ὅσον μετέχει στύψεως, τοσοῦτον καὶ ψυχρό-
τητος. τὸ δὲ πεπλυμμένον, ἀδηκτότερόν ἐστι. τὸ δὲ
παλαιόν, ὅσῳ παλαιότερον, τοσούτῳ καὶ θερμό-
τερον, καὶ διαφορητικώτερον, καὶ μάλιστα εἰ λεπτομε-
ρὲς ἐξ ἀρχῆς εἴη. κρίνεται δὲ τοῦτο, τῷ τε καθαρὸν εἶναι,
καὶ τὸ ἐξ ὀλίγου πλεῖστον μέρος τοῦ σώματος ἀλείφεσθαι,
καὶ ῥᾳδίως ἀναπίνεσθαι ὑπ᾽ αὐτοῦ. διακρίνεται δὲ τὸ πο-
σὸν τῆς θερμότητος καὶ ξηρότητος τοῦ ἐλαίου τῇ γεύ-
σει. γλυκὺ γὰρ ὄν, σύμμετρόν ἐστι τῇ θερμότητι. στυφώ-
δες δὲ, ψυχρόν, ὑπάρχει δὲ τὸ τοιοῦτον εὐστόμαχον. ὁ δὲ
τοῦ ἐλαίου τρυγίας θερμός ἐστι καὶ ξηρός, ὠφέλιμος δὲ
πρὸς τὰς ὑπὸ τὴν σπλῆνα ἐμπνευματώσεις, πλὴν
βλαπτικός ἐστι πνεύμονος. εἰ δὲ βούλεται φασί τις ἐ-
λαίῳ ἀμυγδαλελαίου, ἢ πιστακελαίου γεῦσιν περιθεῖ-
ναι, τὸ ἔλαιον ἑψησάτω μεθ᾽ ὕδατος τριπλασίου, αὐ-
τῷ ἐμβαλὼν ἀμύγδαλα, ἢ πιστάκια τετριμμένα,
καὶ ἐασάτω ἐπὶ τοῦ πυρός, ἄχρις ὅτου τὸ ὕδωρ ὑπὸ τῷ
πυρὶ ἀναλωθῇ. μεταλήψεται γὰρ ἱκανῶς τῆς τοῦ ἐμ-
βαλλομένου ποιότητος.

Ζειὰ Ζειά. ἡ λεγομένη ζειὰ παραπλησίαν ἔχει τῷ σίτῳ δύναμιν, μεταξὺ οὖσα τοῦ θερμαίνειν τε καὶ ψύχειν, ἠρέμα τε ξηραίνειν. ἔστι δὲ καὶ εὔπεπτος, καὶ εὔχυμος, πρὸς δὲ καὶ ἐμπλαστικὴ αὐτή.

Ζίζινφα Ζίτζινφα. τὰ ζίτζινφα σύμμετρά ἐστι τῇ ὑγρότητι καὶ τῇ θερμότητι. ἰδιότητα δὲ ἔχουσι τὸ τὴν δριμύτητα καταπαύειν τοῦ αἵματος, χρηστόν τε χυμὸν ἀπογεννᾷ, καὶ κενοῖ τὸ ὀρρῶδες τοῦ αἵματος, λυσιτελεῖ τε τὸ τούτων ἀπόζεμα πρός τε βῆχας καὶ δυσπνοίας, καὶ περὶ στήθει καὶ τοῖς νεφροῖς καὶ τῇ κύστει. κρείττονα δὲ τὰ μείζονα. τοιαῦτα δέ εἰσι τὰ Ἐδεσηνά, καταπαύουσί τε τὸν ἀπὸ δριμέων χυμῶν ἔμετον. πλὴν δύσπεπτά εἰσι καὶ πληνὸς βλαπτικά, καὶ διὰ τοῦτο κρεῖττον περὶ τούτων χρῆσθαι ἀποζέματι.

Ζιγγίβε-ει Ζιγγίβερι. τὸ ζιγγίβερι θερμόν ἐστι κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν, ὑγρὸν δὲ κατὰ τὴν πρώτην. ὑπάρχει δὲ καταφρακτικὸν, καὶ τῶν τροφῶν πεπτικὸν, καὶ ἀφροδισιαστικὸν, καὶ πνευμάτων διαφορητικὸν, λυσιτελεῖ τε πρὸς τὰς ἀπὸ ὑγρότητος ἀμβλυωπίας, ὀξυδερκίαν ἐμποιοῦν, καὶ πρὸς ψυχρότητα τῆς τε γαστρὸς καὶ τοῦ ἥπατος, καὶ τοὺς γλίσχρους χυμούς.

Ζουλάπι) Ζουλάπιον. τὸ ζουλάπιον, σύμμετρόν ἐστι τῇ κράσει, ῥέπει δὲ ἐπὶ τὴν ψυχρότητα, λυσιτελεῖ τε ἐπὶ πυρετῶν καύσεως. οὐ μόνον τὸν ἀπὸ ξανθῆς χολῆς, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπὸ φλέγματος, καὶ πρὸς τὰς θερμὰς γαστέρας, καὶ τὴν τραχύτητα τοῦ φάρυγγος. μετὰ δὲ ψυχροτάτου ὕδατος διδόμενον τοῖς ὑπὸ καύσου πυρετοῦ ἐνοχλουμένοις, τὰ μέγιστα βοηθεῖ. ῥων

νύττει τε τὴν γαστέρα καὶ τὰ ἔντερα, ἐκκόπτει δὲ τὴν ἄμετρον τῶν καταμηνίων ῥύσιν.

Ἡδύοσμον. τὸ ἡδύοσμον τὸ ἄγριον θερμόν ἐστι κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν, ξηρὸν δὲ κατὰ τὴν δευτέραν, καὶ μᾶλλον τοῦ ἀγρίου μετέχει τινὸς ὑγρότητος. ὠφελεῖ δὲ τὸ ψυχρὸν ἧπαρ, καὶ τὴν γαστέρα. ῥωννύει δὲ τὸν στόμαχον καὶ πέψιν ποιεῖ, καὶ καταπαύει τόν τε ἔμετον καὶ τὸν λάρυγγα. λυσιτελεῖ δὲ καὶ πρὸς καρδιωγμοὺς, καὶ διεγείρει τὴν ὄρεξιν. ἔστι δὲ καὶ πνευμάτων διαφορητικὸν, καὶ ἑλμίνθων ἀναιρετικὸν, καὶ μάλιστα ὁ τοῦ ἀγρίου ζωμός. ὑπάρχει δὲ καὶ ἀφροδισιαστικὸν, καὶ τῶν ἐν τῷ ἥπατι ἐμφράξεων ἀποφρακτικόν. οὐ δεῖ δὲ κατακόρως τούτῳ χρῆσθαι, ἐπεὶ λεπτύνει τὸ αἷμα καὶ ὀρρῶδες ἐργάζεται, καὶ ἀλλοιοῖ τοῦτο εἰς ξανθὴν χολὴν, εἶτα παρασκευάζει τὸ λεπτομερέστατον τοῦ αἵματος διαφορηθῆναι, καὶ τὸ παχὺ καὶ μελαγχολῶδες ἀπολειφθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο δεῖ τοὺς ξανθοχόλους τούτου ἀπέχεσθαι. συντριβόμενον δὲ ἅλατι καὶ δήγματι ἐπιτιθέμενον, λυσσῶντος κυνὸς ἴαμα τῷ δηχθέντι γίνεται. ξηραινόμενον δὲ καὶ τριβόμενον καὶ μετὰ τῆς τροφῆς λαμβανόμενον, πρὸς τὴν πέψιν ἐνεργεῖ, καὶ τοὺς σπληνικοὺς ὀνίνησι, καὶ τῇ δυστοκούσῃ βοηθεῖ σὺν οἴνῳ πινόμενον. λέγεται δὲ καὶ ὅτι μασσώμενον καὶ ὀφθαλμιῶντι ἐπιτιθέμενον, ἄκος γίνεται. φασὶ δὲ ὡς καὶ τὸ τούτου ἀπόζεμα εὐθὺς ἰᾶται τοὺς ἀπὸ τοῦ φάρυγγος αἷμα ἀνάγοντας ὑπερροφούμενον. τὸ δὲ σπέρμα αὐτοῦ, τὴν γαστέρα καθαίρει καὶ τὸν

Ἡδύοσμον

πνεύμονα βλάπτει.

Θρύμβος

Θρύμβος θερμός ἐστι καὶ ξηρὸς κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν, ὑπάρχει δὲ τοῦ φλέγματος λεπτυντικὸς καὶ πνευμάτων διαφορητικός. καὶ τοῖς δι' ὑγρότητα ἀμβλυωποῦσι ὀξυδερκίαν ἐμποιεῖ, ἐνεργεῖ τε πρὸς τὴν πέψιν τῆς τροφῆς, καὶ πολλάκις κενοῖ φλέγμα, καὶ μετὰ τὴν τούτου κένωσιν αὖθις ἐπέχει τὴν γαστέρα, καὶ διὰ τὸ πεπτικὸν αὐτὸν προσπλέκουσι ταῖς τῶν τροφῶν δυσπέπτοις τούτων τινές. οὐ μόνον δὲ διαφορητικός ἐστι τῶν πνευμάτων, ἀλλὰ κωλύει τὴν τούτου γένεσιν, ἔν τε τῇ γαστρὶ καὶ τοῖς ἐντέροις. κατάγει καὶ τὰ ἔμμηνα, καὶ τὸ τούτου ἀφέψημα ἐκβάλλει τοὺς ἕλμινθας καὶ μασσώμενος. λυσιτελεῖ πρὸς ὀδόντων ἄλγημα τὸ ἀπὸ ψύξεως, βλάπτει δὲ τὸν βουβῶνα, καὶ ξανθὴν ἀπογεννᾷ χολήν, ὅθεν πλεῖον τε χρώμενος καὶ μέλαιναν, πολλάκις τε καὶ λίθους ἀπογεννᾷ ἐν τοῖς νεφροῖς.

Θύνναι

Θύνναι. αἱ θύνναι παχύχυμαί εἰσι καὶ δύσπεπτοι, καὶ μοχθηροῦ χυμοῦ γεννητικαί. φασὶ δὲ ὡς τὸ αἷμα αὐτῶν τῇ παρειᾷ ἐπαλειφόμενον, τὴν τῶν γενείων κωλύει ἔκφυσιν.

Ἰχθύες

Ἰχθύες. οἱ ἰχθύες πάντες ψυχρᾶς εἰσι καὶ ὑγρᾶς κράσεως. οἱ δὲ ἐν πέτραις τρεφόμενοι, τῶν ἄλλων εἰσὶν ἀμείνους, εὔπεπτοι ὄντες καὶ εὔχυμοι καὶ μετρίως ὑγραίνοντες, διὰ τὸ μὴ ἔχειν σκληρὰν σάρκα. δεύτεροι δὲ τούτων εἰσὶν εἰς εὐχυμίαν οἱ πελάγιοι, ἢ ἔνθα ποταμοὶ εἰσβάλλουσι διάγουσιν. οἱ δὲ ἐν ἰλύϊ καὶ ἐν λίμναις τρεφόμενοι, μοχθηροί, σημεῖον δ' εὐχύμων

ἰχθύων

ἰχθύων, τὸ ἁπαλὴν ἔχειν τὴν σάρκα, καὶ φολιδωτὴν, καὶ μήτε γλίσχρον μήτε δυσώδη, μήτε πάνυ λιπώδη, καὶ τὸ μὴ τάχιον ἐν τῷ ἀέρι ἀλλοιοῦσθαι καὶ σήπεσθαι. πρὸς δὲ καὶ τὸ τὴν γεῦσιν ἔχειν ἡδεῖαν καὶ λεπτὸν τὸ δέρμα. οἱ γὰρ τοιοῦτοι καὶ εὔπεπτοί εἰσι, καὶ χρηστοῦ αἵματος γεννητικοὶ, εἰ καὶ τὸ πάντων ἰχθύων ἀπογεννώμενον αἷμα λεπτότερόν ἐστι τοῦ ἀπὸ τῶν χερσαίων. ὠφελοῦσι γοῦν οἱ δηλωθέντες ἰχθύες τοὺς ἀγυμνάστους, καὶ τοὺς τὴν δύναμιν ἀσθενεῖς, καὶ τοὺς ἀνακομιζομένους ἀπὸ νόσου. οὐδὲν γοῦν ἄλλο ὑγείας τηρητικὸν, ὡς τὸ εὔχρηστον αἷμα. οἱ δὲ ἐν ποταμοῖς καθαροῖς τρεφόμενοι ἰχθύες, εὔχυμοι, ὥσπερ οἱ ἐν θολεροῖς καὶ ἐν οἷς εἰσβάλλουσιν ὑπόνομοι καὶ ἄχρηστοι ὗλαι, κακόχυμοι καὶ γαστρὸς βλαπτικοί. ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν ἠνέμοις τόποις διαιτώμενοι ἰχθύες, οὐ χρηστοὶ, καὶ οἱ μὴ θαλάττιοι, τούτων πλεῖον. οἱ δὲ λιμνώδεις καὶ ἰλυώδεις, πολλὴν ἔχουσι τὴν ὑγρότητα. καὶ οἱ μὲν θαλάττιοι ἰχθύες ἀπεπτότεροι καὶ δυσαναδότοι. οἱ δὲ ποτάμιοι, δυσπεπτότεροι, καὶ εὐαναδότεροι. λυσιτελοῦσι δὲ οἱ ἰχθύες τοῖς ξανθοχόλοις. βλάπτουσι δὲ τοὺς φλεγματικοὺς, καὶ τοὺς χαῦνα ἔχοντας τὰ νεῦρα, καὶ μάλιστα χειμῶνα, καὶ ἐν ταῖς ψυχραῖς χώραις. οἱ δὲ μικροὶ ἰχθύες οἱ ἐν ὕδατι καθαρῷ καὶ ῥέοντι ἐπὶ γῆς ἐρυθρᾶς καὶ ἐπὶ λίθων καὶ ἄμμου, εὔχρηστοι. οἱ δὲ κητώδεις καὶ μεγάλοι, δύσπεπτοι καὶ παχύχυμοι. οἱ δὲ μὴ εἰθισμένοι τὴν τῶν ἰχθύων τροφὴν, πάνυ βλάπτονται ὑπ᾽ αὐτῆς, δίψαν τε ἐμποιοῦσι, καί γε ψυχροὶ ὄντες καὶ

ὑγροί, καὶ μάλιστα ἐν χολώδει γαστρί. ὁ δὲ τῶν πετραί-
ων ἰχθύων ζωμὸς, προτρέπει τὴν γαστέρα. οἱ δὲ ταρι-
χευθέντες ἰχθύες, θερμοί εἰσι καὶ ξηροί, καὶ τῶν παχέων χυ-
μῶν τμητικοὶ, καὶ λεπτυντικοὶ, καὶ μᾶλλον οἱ εὔχυ-
μοι. οἱ δὲ σκληρόσαρκοι ταριχευόμενοι, πλείονα ἐπι-
κτῶνται τὴν μοχθηρίαν. φασὶ δέ τινες ὡς δεῖ παρα-
φυλάττεσθαι τὴν τῶν ταριχευτῶν ἰχθύων χρῆσιν μετὰ
τὴν φλεβοτομίαν, ἀλφοὺς τε γὰρ πολλάκις καὶ ψώρας
Ἰσχάδες ἀπογεννῶσιν. Ἰσχάδες. αἱ ἰσχάδες θερμαί εἰσι
κατὰ τὴν α΄. ἀπόστασιν, ὠφελοῦσι δὲ τὸ στῆθος, καὶ πρὸς
βῆχας. εἰσὶ δὲ καὶ διουρητικαὶ καὶ τρόφιμαι ἱκανῶς,
εὐεξίαν τε σώματος ἐργάζονται, καὶ πρὸ τῆς τροφῆς
λαμβανόμεναι, τὴν γαστέρα προτρέπουσι. πλὴν εἰ
μὴ τάχιον διέλθωσι τὴν γαστέρα, μοχθηρὸν αἷμα ἀπο-
γεννῶσι, καὶ διὰ τοῦτο οἱ καταχόρως ταύτας ἐσθίον-
τες, ψωριῶσι τε καὶ κνησμονὴ τούτοις ἐπιγίνεται. εὔ-
χρηστος δέ ἐστι τροφὴ καὶ δηλητήριον ἀντιφάρμακον
μετὰ καρύων ἢ ἀμυγδάλων ἐσθιόμεναι. καθαίρουσι δὲ
τοὺς νεφροὺς καὶ ἀποφράττουσι τό, τε ἧπαρ καὶ σπλῆ-
να, πλὴν θερμαίνουσι καὶ δίψαν ἐμποιοῦσι, καὶ ξαν-
θὴν ἐν ταῖς θερμαῖς δηλονότι κράσεσιν ἀποτίκτου-
σι χολὴν, καὶ διὰ τοῦτο δεῖ τοὺς τοιαύτην ἔχοντας κρᾶ-
σιν ἐπιπίνειν εὐθὺς ὀξοσάκχαρον μετὰ τὴν μετάλ-
ληψιν τῶν τοιούτων, συνεψήσθω δέ σοι καὶ ὕσσωπον
ἐν τῇ βράσει τοῦ ὀξοσάκχαρος. λυσιτελοῦσι δὲ πρὸς
βῆχας χρονίους, καὶ τὰ περὶ τὸ στέρνον τε καὶ θώρακα
πάθη. ἐπιτιθέντες δὲ πρωτίσι καὶ λοιποῖς ἀποστή-
μασι,

μασι, μαλάττουσι καὶ συμπέττουσι, καὶ μάλιστα ταῖς μα-
λακωτέραις σαρξὶ, μετὰ δὲ καλλικρέως καὶ ὄξους τοῖς
ποδαγριῶσιν ἐπιτιθέμεναι, ὀνίνησιν οὐ μικρῶς.

Ἴντυβον. τὸ ἴντυβον ψυχρόν ἐστι κατὰ τὴν πρώτην Ιντυβον
ἀπόστασιν, καὶ ὑγρὸν κατὰ τὴν αὐτήν. εὐστόμαχον δέ
ἐστι, καὶ σὺν ὄξει χρώμενον, μετὰ τὴν ἔψησιν τὴν γα-
στέρα ἐπέχει. ἔχει δὲ καὶ ἀποφρακτικὴν δύναμιν,
ὡς οὐδὲν ἕτερον τῶν λαχάνων, καταπαύει τε τὴν τοῦ αἵ-
ματος ζέσιν, καὶ διαφορεῖ τὰς ἐν τῷ ἥπατι φλεγμο-
νὰς, καὶ ἰκτεριῶντας ὀνίνησιν. ἰδιότητι δέ τινι τὸ ἥ-
παρ ῥώννυσιν. ἔστι δὲ καὶ μετρίου ὕπνου περιποιητικόν.
ἔνιοι δέ φασιν ὡς μετὰ τὴν φλεβοτομίαν, ἢ τὴν συ-
κίαν σὺν ὄξει χρώμενον, τὴν τοῦ ἥπατος ὑγείαν συν-
τηρεῖ. ἐκκόπτει δὲ τὴν τῶν ἀφροδισίων ὄρεξιν, καὶ ἐ-
λαττοῖ τὴν γονὴν ἐπὶ τῶν ψυχρὰν ἐχόντων τὴν κρᾶσιν.
λυσιτελεῖ δὲ πρὸς πτύσιν αἵματος. ὁ δὲ τούτου ζωμὸς,
πάνυ ὠφέλιμος ἐν τῷ ἥπατι. τὸ δὲ τούτου σπέρμα λυ-
σιτελεῖ πρὸς τὰς ἀπὸ τῆς χολῆς δηλονότι ξανθῆς πυ-
ρακτώσεις, βλάπτει δὲ τὸν σπλῆνα. Ἴα. ψυχρὰ Ια
μὲν εἰσὶ κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν, ὑγρὰ δὲ κατὰ τὴν β.
ὠφελοῦσι δὲ πρὸς ἐντέρων ἀλγήματα, βλάπτουσι δὲ
τὴν καρδίαν. τὰς δὲ ἀπὸ ξανθῆς χολῆς κεφαλαλγί-
ας κατακοιμίζουσι, πινόμενά τε καὶ ὀσφραινόμενα,
καὶ τὴν γαστέρα προτρέπουσι, τὴν ἐν τούτοις εὑρισ-
κομένην ξανθὴν χολήν. τὴν δὲ ξηρὰν κεφαλὴν ὑγραί-
νει καὶ ψύχει τὴν θέρμην, διὰ τῆς ὀσφρήσεως, καὶ ὕπνον
ἐπάγει, πλὴν τὰς ὑγρὰς κεφαλὰς ῥευματίζει. τὸ

ἢ τούτων ἀπόζεμα, τὰς τοῖς παιδίοις κυνάγχας καὶ ἐπιληψίας ἰᾶται. τῇ δὲ κεφαλῇ καταπλαττόμενον χλωρὸν, μεταδίδωσι παραδόξως τὴν οἰκείαν ὀσμήν. τὸ δὲ παρ᾽ αὐτῶν σκευαζόμενον ἔλαιον, τῆς ὁμοίας ἐστὶ δυνάμεως, κατά τε τὸ ψύχειν καὶ τὸ ὑγραίνειν. φασὶ δέ τινες ὡς ἐν τῷ βαλανείῳ ἐπαλειφόμενον πρὸ τοῦ ἱδρῶτος, οὐκ ἄν ποτε ἔχει ἐξανθήματα ἐν τῷ σώματι ἢ πληγάς. λυσιτελεῖ δὲ ἐστι πρὸς τοὺς ἐν τοῖς καύσεσι πυρετοῖς κεφαλαλγοῦντας, ὀσφραινόμενον καὶ ἐπαλειφόμενον. τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν σκευαζόμενον ἰοσάκχαρον καὶ ἰοζούλαπον, πρὸς τὰς τοῦ θώρακός τε καὶ πνεύμονος λυσιτελεῖ ἀῤῥωστίας.

Κυδώνια

Κυδώνια ψυχρὰ μέν εἰσι κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν, ξηρὰ δὲ κατὰ τὴν δευτέραν, στύφουσί τε καὶ ῥωννύουσι τὸν στόμαχον, καὶ ἐπέχουσι τὴν γαστέρα πρὸ τροφῆς λαμβανόμενα, τὰ δὲ οὖρα προτρέπουσι. κατακόρως δὲ ἐσθιόμενα, δύσπεπτα γίνονται, καὶ τὰ μὲν γλυκέα ἧττον στύφουσι, τὰ δὲ ὀξέα μᾶλλον, ἀναστέλλουσί τε τὸν ἔμετον, καὶ μετὰ τὴν τροφὴν λαμβανόμενα, προτρέπουσι τὴν γαστέρα. ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ὧν μὲν ἀσθενὴς ἡ καθεκτικὴ δύναμις τῆς γαστρός. ἰσχυρὰ δὲ ἡ ἀποκριτικὴ, ἐπὶ πλεῖον καὶ πλεῖον τροφῆς λαμβανέτωσαν, μασσώμενά τε ἐπὶ πότῳ, τὸν ἐκ τοῦ οἴνου ἀτμὸν κωλύουσιν ἀναδίδοσθαι τῇ κεφαλῇ. λέγεται δὲ ἐστι ὡς εἴ τις ἔγκυος ταῦτα συνεχέστερον τρώγῃ, εὐφυέστατον ἔσται τὸ ἐξ αὐτῆς παιδίον, καὶ πονηρόν. τὸ δὲ παρ᾽ αὐτῶν κυδωνάτων, εὐστόμαχον καὶ ἥπατος ῥωστικόν.

Κεράσια

ψυχρά εἰσι καὶ ὑγρὰ καὶ γαστρὸς προτρεπτικά· εἰσὶ δὲ
καὶ κακόχυμα, καὶ ὑγρᾶς γαστρὸς βλαπτικὰ, καὶ μάλιστα
τὰ ἄωρα. ὠφελοῦσι δὲ ταῖς θερμαῖς καὶ ξηραῖς κοιλί-
αις καὶ κράσεσι. τὸ δὲ κομμίδιον μεταλαμβανόμενον μετ᾽
οἴνου, λιθιῶντας ὀνίνησι. Καναβουρόσπερμαν ἐσθιό- Καναβου-
μενον, τὸ τοιοῦτον παραπλησίως ἔχει τὴν βλάβην ὡς ὁ ρόσπερ-
κοριανός. ἀμέτρως γὰρ ὡς ἐκεῖνος τρωγόμενον, παρα- μα
φροσύνην ποιεῖ. τὰ δὲ φύλλα ξηρὰ πινόμενα ὥσπερ
ἄλευρον, ἢ καὶ μᾶλλον ἀντὶ πόσεως τὸ τοιοῦτον ἄλευρον
ἐκμασσώμενον, ξένην τινὰ ποιεῖ μέθην, καὶ ἀναισθη-
σίαν τῷ τρώγοντι. ἐν γὰρ τοῖς ἀράβοις τοῦτο μασσᾶ-
ται ἀντὶ οἴνου, καὶ ἐκμεθύουσι. ξηραίνει δὲ τὴν γονὴν κα-
θάπερ ἡ καφουρά. Κάρυα τὰ μὲν χλωρὰ, θερμά Κάρυα
εἰσι κατὰ τὴν α΄. ἀπόστασιν, τὰ δὲ ξηρὰ, θερμὰ κατὰ τὴν
δευτέραν. ἔστι δὲ τὰ χλωρὰ γαστρὸς προτρεπτικὰ, καὶ
διὰ τοῦτο ἔνιοι ταῦτ᾽ ἐσθίουσι μετὰ σύρεος πρὸ τροφῆς.
εἰσὶ δὲ τῶν ἀμυγδάλων εὐπεπτότερα. τὰ δὲ ξηρὰ τῷ
στόματι ἐμποιοῦσι φλεγμονὰς καὶ πληγάς. εὐστομαχώ-
τερα δὲ γίνονται σὺν ἰσχάσιν ἐσθιόμενα. φασὶ δὲ τὸν
ἐσθίοντα κάρυα σὺν ἰσχάσι τε καὶ πηγάνῳ πρὸ τῶν
ἄλλων σιτίων, μηδὲν ὑπὸ τῶν θανασίμων φαρμάκων
καταβλάπτεσθαι μέγα. καὶ ἐν μὲν τοῖς ψυχροῖς δηλονότι
στομάχοις εὐχερῶς τὰ κάρυα πέττονται, ἐν δὲ τοῖς θερμοῖς
ἀλλοιοῦνται μᾶλλον, καὶ χολὴν ἀποτίκτουσι. φάρυγγος
δέ εἰσιν ἀλγητικὰ, καὶ κεφαλαλγίαν ποιοῦσι, καὶ βῆ-
χα αὐξάνουσι. πρὸ δὲ τῆς ἄλλης τροφῆς μεταλαμβανό-
μενα, πρὸς ἔμετον συνεργοῦσι. κατακόρως τε χρώμε-

να,

Κολόκυνθα να. ἐκβάλλειν εἴωθεν τοὺς ἕλμινθας, καὶ πρὸς τοὺς ὀδαξυσμοὺς τῶν ὀδόντων λυσιτελεῖ. Κολόκυνθα. ἡ κολόκυνθα ψυχρά ἐστι καὶ ὑγρὰ κατὰ τὴν β. ἀπόστασιν, εὔπεπτός τε καὶ εὔχυμος καὶ πάνυ τρόφιμος, δίψους τε παυστική, καὶ διουρητική, καὶ γαστρὸς περιεπτική. λυσιτελεῖ δὲ ταῖς ξηραῖς καὶ θερμαῖς κράσεσι, καὶ καταπαύει τὰς φλεγμονὰς, τῆς τε γαστρὸς καὶ τοῦ ἥπατος. βλάπτει δὲ τοὺς φλεγματικοὺς, καὶ πρὸς τὰς κωλικὰς διαθέσεις. εἰ δὲ μοχθηροῖς ἐντυγχάνοι χυμοῖς, φθείρεται, καὶ κακόχυμός ἐστιν, ἐκκόπτει τε τὴν τῶν ἀφροδισίων ὄρεξιν, καὶ ἐλαττοῖ τὴν γονήν. τὸ δὲ ἐξ αὐτῆς γεννώμενον αἷμα, λεπτόν ἐστι τὴν σύστασιν, ὠφελεῖ τε τὸν θώρακα καὶ τὸν πνεύμονα καὶ τὴν κύστιν. τῶν δὲ ξυσμάτων αὐτῆς ὁ χυλὸς, πρὸς ὦτα φλεγμαίνοντα ἁρμόττει σὺν ῥοδίνῳ ἐπιτιθέμενος, καὶ ὅλη δὲ καταπλαττομένη, τὰς θερμὰς ψύχει φλεγμονάς.

Κάστανα Κάστανα. τὰ κάστανα θερμά ἐστι καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν. τροφὴν δὲ δαψιλῆ παρέχει τῷ σώματι, καὶ βραδύπορα εἰσὶ καὶ δύσπεπτα, παχυχυμότερα καὶ κεφαλαλγικὰ, καὶ φυσώδη, καὶ γαστρὸς ἐφεκτικά. ὀπτώμενα δὲ τὸ πολὺ, τῆς βλάβης ἀποτίθεται, ὡσαύτως καὶ ξηραινόμενα.

Κράμβη Κράμβη θερμή ἐστι καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν, καὶ κακόχυμος καὶ μελαγχολικοῦ χυμοῦ γεννητική, ὄψιν τε ἀμβλύνει, καὶ ἐναντίοις ὀνείροις καθ' ὕπνους θορυβεῖ. ὁ δὲ ταύτης χυλὸς, ἔχει τὸ καθαρτικόν. αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα ἐπέχει τὴν γαστέρα, καὶ διὰ τοῦτο ἐφ' ὧν ὑγραινομένην γαστέρα ξηραίνει

ξηρᾶναι βουλόμεθα, μετρίως ἕψοντες αὐτὴν, καὶ τὸ πρῶτον ὕδωρ ἀποχέοντες, ἐμβάλλομεν εὐθέως ἑτέρῳ θερμῷ ζέοντι. οὐ δεῖ γὰρ ψαύειν, οὔτε ἀέρος οὔτε ψυχροῦ ὕδατος τὸ δὶς ἑψόμενον. ἡ δὲ θερινὴ κράμβη κακοχυμωτέρα τῆς χειμερινῆς. ἔστι δὲ καὶ διουρητικὴ καὶ ἑλμίνθων ἀναιρετικὴ, καὶ τοῖς ἀπὸ οἴνου κραιπαλῶσι λυσιτελεῖ. λέγεται δὲ ὡς τὰς ἀπὸ ὑγρότητος ἀμβλυωπίας ἰᾶται. μετὰ δὲ πιμελώδους κρέατος ἑψομένη τὸ πολὺ, τῆς βλάβης ἀφαιρεῖται. τὸ δὲ ταύτης ἄνθος, ἰδιότητί τινι φθείρει τὴν γονὴν τῇ ὑστέρᾳ ἐπιτιθέμενον, καὶ κωλύει συλλαβεῖν τὰς γυναῖκας, βλάπτει δὲ τὸν πνεύμονα. φασὶ δὲ καὶ ὡς πρὸ τῆς ἄλλης τροφῆς λαμβανομένη, κωλύει τὴν μέθην, καὶ ὡς ὁ ταύτης χυλὸς σὺν μέλιτι λαμβανόμενος, μεγάλως τὰς ἐπισυμβαινούσας ἀφωνίας ὀνίνησιν. ἐπιτιθεμένη τε τραύμασι, ταῦτα συγκολλᾷ, καὶ τὰ τῶν ἑλκῶν κακοήθη, καὶ τὰς σκληρωθείσας φλεγμονὰς ἰᾶται.

Κονάρια ἤτοι στρόβιλοι. ὁ τοιοῦτος καρπὸς θερμός ἐστι κατὰ τὴν β΄. ἀπόστασιν, ξηρὸς δὲ κατὰ τὴν α΄. τρόφιμός τε τυγχάνει καὶ παχύχυμος, καὶ δυσπεπτος καὶ καρηβαρικός, χρηστόν τε αἷμα ἀπογεννᾷ, καὶ τὰς ἐν τῷ θώρακι λεαίνει τραχύτητας, ὠφελεῖ τε πρὸς τὰς ἐν κύστει πληγὰς, καὶ τὰς ἐν τῇ γαστρὶ καὶ τοῖς νεφροῖς δριμύτητας, καὶ πρὸς βῆχας χρονίας, καὶ πνεύμονος ὑγρὰ πάθη, καὶ τοὺς ἐμπυϊκούς. μετὰ δὲ μέλιτος ἢ ἀσταφίδων χρώμενος, εὐπεπτότερος γίνεται, καὶ τῇ γονῇ προστίθησι. λυσιτελεῖ δὲ καὶ πρὸς διαθέσεις

Κονάρια ἤτοι στρόβιλοι

τρομώ

Κινάρα

τρομώδεις. Κινάρα κακόχυμόν ἐστιν ἔδεσμα, καὶ μάλιστα ὅταν σκληροτέρα εἴη. ἀπογεννᾷ δὲ χολώδη χυμόν, ἐκ δὲ τοῦ κατ' αὐτὴν χυλοῦ, λεπτὸν καὶ πικρόχολον. ἄμεινον οὖν εἰ δεήσει, τὰς νεωτέρας ἐσθίειν. ἀλλὰ καὶ τούτων τῶν ἔνδον διὰ τὸ ἁπαλώτερον.

Κίτρα

Κίτρα, ἃ καὶ μῆλα μηδικὰ ὀνομάζονται. τῶν κίτρων, ὁ μὲν φλοιὸς θερμός ἐστι καὶ ξηρὸς κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν ἐπιτεταμένην. ἡ δὲ σὰρξ ψυχρὰ καὶ ὑγρά, κατὰ τὴν πρώτην. τὸ δὲ ἔνδον ὀξῶδες, ψυχρὸν καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν τρίτην. τὸ δὲ σπέρμα θερμὸν καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν δευτέραν. καὶ ἡ μὲν τούτου σὰρξ, δύσπεπτός ἐστι καὶ φλέγματος παχέως γεννητική, καὶ διὰ τοῦτο σὺν μέλιτι εἴωθεν ἐσθίεσθαι. ὁ δὲ φλοιὸς συνεργεῖ πρὸς τὴν πέψιν τῆς τροφῆς καὶ πρὸς τὸν μελαγχολικὸν χυμόν, καὶ τὰς ἐκ τούτου ἀθυμίας λυσιτελεῖ, εὐστόμαχόν τε ἐστὶν εἴ τις αὐτῷ μετρίως χρήσαιτο. ἀμέτρως γὰρ χρώμενον, δύσπεπτον γίνεται. τὸ δὲ σὺν μέλιτι καὶ ἀρτύμασι σκευαζόμενον, διακιτρίον ὀνομαζόμενον, θερμαίνει τὴν γαστέρα, καὶ τὴν ἐν αὐτῇ ὑγρότητα ῥύπτει, καὶ τὴν τροφὴν πέττει. τὸ δὲ ἄνευ ἀρτυμάτων σκευαζόμενον, δύσπεπτόν ἐστι. τὸ δὲ τῶν κίτρων σπέρμα, ἀντιφαρμακόν ἐστι πρὸς τὰ δηλητήρια, καὶ τὰ τῶν ἰοβόλων δήγματα, καὶ μάλιστα δὲ τοὺς σκορπιοδήκτους ὀνίνησι, καὶ πινόμενον καὶ ἐπιτιθέμενον, καταμηνίων τέ ἐστιν ἀγωγόν. τῶν δὲ ἐν τῇ μήτρᾳ ἐμβρύων ἐκτρωτικόν. τὸ δὲ ἐν αὐτοῖς ὀξῶδες, τὴν ξαν-

θὴν

θὴν σφοδρῶς καταπαύει χολήν. θαυμαστὸν δὲ ὅ-
τι ὁ θέρμος ἄρτος τοῖς κίτροις ἐπιτιθέμενος, τά-
χιον σήπεσθαι ποιεῖ. φασὶ δὲ ὡς καὶ διὰ τῆς νυκτὸς
χρώμενον, ὀφθαλμῶν λόξωσιν ἐμποιεῖ. Κάρδα-
μα. τὰ κάρδαμα θερμά ἐστι καὶ ξηρά. τέμνει δὲ τοὺς
παχεῖς καὶ φλεγματικοὺς χυμοὺς, καὶ διὰ τοῦτο
μίγνυται τοῖς ἀσθματικοῖς βοηθήμασι, καὶ θερμαίνει
σφοδρῶς. τὸ δὲ τούτων σπέρμα, δυναμικώτερόν ἐστι
περὶ τὰς τοιαύτας ἐνεργείας. φασὶ δὲ τὸν ἐσθίοντα
κάρδαμον ὀξύτερον τὴν διάνοιαν ἐμποιεῖν, καὶ ἀ-
φροδισιαστικόν. ὁ δὲ τούτου χυλὸς κρατούμενος, ὀδόντων
ἄλγος ἰᾶται. Κάππαρις θερμή ἐστι καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν
β´ ἀπόστασιν. σύγκειται δὲ ἀπὸ διαφόρων ποιοτήτων,
ἔκ τε πικρότητος δι᾽ ἧς ῥύπτει καὶ καθαίρει καὶ τέμνει,
καὶ ἐκ δριμείας, δι᾽ ἧς θερμαίνει καὶ διαφορεῖ καὶ λεπτύ-
νει, καὶ ἐκ στυφώδους, δι᾽ ἧς συνάγει καὶ σφίγγει, καὶ διὰ
τοῦτο σπλήνας σκληρώδεις εἴπερ τι ἄλλο ὀνίνησι, καὶ
μεταλαμβανομένη καὶ καταπλασσομένη μετὰ ὄξους
ἢ ὀξυμέλιτος. κινεῖ δὲ καὶ καταμήνια, καὶ πρὸς ὀδόν-
των πόνους ὠφελεῖ σὺν οἴνῳ ἑψομένη καὶ ὄξει, καὶ ὁ
μὲν ταύτης χυλὸς περὶ ταῦτα ἰσχυρότερος. ἀσθενέ-
στερος δὲ τά τε φύλλα καὶ ὁ καυλὸς καὶ ὁ καρπὸς, μα-
λάσσουσί τε ὁ μὲν τὴν τῶν χοιράδων σκληρότητα,
ὁ δὲ ταύτης χυλὸς ἀναιρεῖ τοὺς ἐγγινομένους τοῖς ὠ-
σὶ σκώληκας. ὄξει δὲ ἐντεῦθεν ἀποφρακτικὸς
γίνεται τῶν ἐν ἥπατι καὶ σπληνὶ ἐμφράξεων.
ὠφελεῖ δὲ μάλιστα τὸν σπλῆνα ἰδιότητι τινί,

Κάρδαμα

Κάππαρις

καὶ

καὶ ἰχιαδικοὺς ὀνίνησι. βλάπτει δὲ τοὺς νεφροὺς καὶ τὴν
Κρόμμυα κύστιν. Κρόμμυα θερμά ἐστι κατὰ τὴν δευτέ-
ραν ἀπόστασιν, ὑγρὰ δὲ κατὰ τὴν τρίτην. ἡ δὲ τού-
των οὐσία παχυμερής. ἔστι δὲ διουρητικὰ, καὶ γονῆς γεν-
νητικὰ, καὶ τροφῆς ὀρέξεως διεγερτικὰ, πέφυκε δὲ καὶ
κεφαλαλγικὰ καὶ κακοστόμαχα. ὡς δέ τινες φασὶ καὶ
αὐτοῦ τοῦ λογιστικοῦ βλαπτικά. ἑψόμενον δὲ τὸ κρόμ-
μυον, τὴν πλείονα βλάβην ἀποβάλλεται, καὶ ὠφέλι-
μον γίνεται πρός τε τὰς τοῦ θώρακος τραχύτητας
καὶ βῆχας, τάς τε αἱμορροΐδας ἀναστομοῖ ἐπιτιθέμε-
νον, καὶ σὺν ὄξει καταχριόμενον, τοὺς ἀλφοὺς ἀπορρύπτει.
εἰ δὲ καὶ παχυμερές ἐστι τὴν οὐσίαν, ὅμως λεπτύνει τοὺς
παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς, ἐμπνευματοῖ δὲ τὴν γα-
στέρα. εἰ δέ τις τούτῳ συνεχέστερον χρήσοιτο, πολλοῖ-
κοῖς περιπεσεῖται πάθεσι. Κινάμωμον, τρίτης
Κινάμωμον ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων καὶ ξηραινόντων. τὸ δὲ
ἧττον, τῆς δευτέρας. πάνυ δέ ἐστι λεπτομερὲς, καὶ οὐδὲν
οὕτως ξηραίνει, τῶν ἐξ ἴσων θερμαινόντων αὐτό. καθαί-
ρει δὲ τὸν στόμαχον, καὶ πρὸς τὰς ὑπὸ ὑγρότητος βῆ-
χας συντελεῖ, θερμαίνει τε τὸ ἧπαρ καὶ τὴν γαστέρα
καὶ ξηραίνει τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῇ κοιλίᾳ ὑγρότη-
τας. ἄριστον δὲ τὸ λεγόμενον μούσουλον, ἤτοι τὸ ἀπὸ
μουσούλου πόλεως. εἰσὶ δὲ καὶ κιναμώμου εἴδη ἑπτὰ,
ὀνομαζόμενα ἀφ' ὧν γίνονται χωρῶν, περὶ ὧν ἄρτι
διεξιέναι τοῦ προκειμένου ἀνοίκειον σκοποῦ. εἰσὶ δὲ
πάντα εὐστόμαχα καὶ τροφῆς πεπτικὰ, καὶ τοῦ φλέγ-
ματος λεπτυντικὰ, διουρητικά τε καὶ ἀποφρακτικὰ,
καὶ

καὶ καταμηνίων ἀγωγὰ, καὶ ἐμβρύων ἐκτρωτικὰ,
πινόμενά τε καὶ σμύρνῃ τῇ ὑστέρᾳ ἐπιτιθέμενα. πέ
φυκε δὲ καὶ ἀντιφάρμακα, πρός τε τὰ τῶν ἰοβόλων δήγ
ματα, καὶ τὴν τῶν δηλητηρίων μετάλυσιν, ἀλφούς τε
καθαίρει σὺν μέλιτι ἐπαλειφόμενον, καὶ πρὸς ὑδρω
πικὰ πάθη, καὶ ψύξεις νεφρῶν λυσιτελεῖ, καὶ διὰ τοῦτο
δεῖ τοὺς ψυχροὺς καὶ ὑγροὺς τῇ κράσει προσπλέκειν τοῦ
το ταῖς τροφαῖς οἰκείαις, βλάπτει δὲ τὴν κύστιν. Καρυό Καρυό-
φυλλον θερμόν ἐστι κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν καὶ ξη φυλλον
ρόν. τινὲς δὲ ἐν τῇ τρίτῃ τάξει αὐτὸ τεθείκασιν. ἔστι δὲ καὶ
δένδρου καρπός. ὠφελεῖ δὲ τὸν στόμαχον καὶ ἧπαρ καὶ τὴν
καρδίαν, καταπαύει τε τὴν ἀπὸ ὑγρότητος ναυτίαν,
βλάπτει τε τὰ ἔγκατα. Κάρυον ἀρωματικὸν, θερ Κάρυον
μόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν β. ἀπόστασιν, ἐπέχει τε τὴν
γαστέρα, καὶ τονεῖ τόν τε στόμαχον καὶ τὸ ἧπαρ, λυσιτε
λεῖ τε πρός τε χρόνια πάθη ἥπατος, βλάπτει τε τὸν
πνεύμονα. Καρναβάδιν θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ Καρναβά-
τὴν γ. ἀπόστασιν. ἐπιτήδειον δέ ἐστι πρὸς πέψιν τρο διν
φῶν, καὶ πνευμάτων διαφόρησιν. τονεῖ δὲ τὸν στόμαχον,
καὶ τὴν γαστέρα ἐπέχει, καὶ τοὺς ἕλμινθας ἀναιρεῖ. ὑπάρ
χει δὲ καὶ διουρητικὸν, καὶ φλέγματος τμητικὸν, πλὴν
ξανθῆς χολῆς ἐστιν ἐν τοῖς θερμοῖς σώμασι γεννητικόν.
Κύμινον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν γ. Κύμινον
ἀπόστασιν, τινὲς δὲ ἐν τῇ β. τοῦτο ἔθεσαν. ἔστι δὲ διουρη-
τικὸν καὶ πνευμάτων διαφορητικὸν, καὶ μάλιστα τῶν
ἐν τῷ στομάχῳ. πινόμενον δὲ καθ' ἑαυτὸ, ὠχροίασιν
ἐμποιεῖ, ἐκκόπτει τε τὴν τοῦ αἵματος ῥύσιν, καὶ τὴν ῥι

νὸς, καὶ τὴν ἄμετρον τῶν καταμηνίων ἀγωγήν, καὶ
πινόμενον, καὶ ἅμα παλαιῷ ἐλαίῳ τῇ ὑστέρᾳ ἐπιτι-
θέμενον, ξηραίνει τε τὸν στόμαχον, καὶ πυρεὶ φρυγόμε-
νον, καὶ ὄξει βρεχόμενον, ἐπέχει τὰς ἐξ ὑγρότητος γα-
στρορροίας, τριβόμενόν τε καὶ γυναικείῳ μαστῷ ἐπιτι-
θέμενον διὰ πῆξιν γάλακτος ὀγκωθέντι, ἴαμα τού-
τῳ ἐστί. μετὰ δὲ οἴνου πινόμενον, ἀντιφάρμακον γίνε-
ται πρὸς τὰ δηλητήρια καὶ τὰ τῶν ἰοβόλων δήγμα-
τα. φασὶ δὲ καὶ ὡς ἡ ἄμετρος χρῆσις αὐτοῦ, λίθους ἀπο-
γεννᾷ τοῖς νεφροῖς, καὶ ὡς θυμιώμενον, ἐκδιώκει τοὺς
Κολίαν- κώνωπας. Κολίανδρον ἤτοι κορίανον ψυχρόν
δρον ἐστι κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν, ξηρὸν δὲ περὶ τὴν τρίτην.
ὑπάρχει δὲ εὐστόμαχον καὶ ῥωστικόν. ἐπέχει δὲ τὰς ῥο-
φὰς ἐν τῷ στομάχῳ ὥστε πεφθῆναι καλῶς. πυρεὶ δὲ
ἐκφρυγόμενον, τὴν γαστέρα ἐπέχει, λυσιτελεῖ τε πρὸς
φλεγμονὰς καὶ τὰς θερμὰς κράσεις. ἐκκόπτει δὲ τὴν τοῦ
αἵματος ῥύσιν, πινόμενόν τε καὶ μετὰ τὸ ῥιβιῶναι ἐπι-
τιθέμενον. μετὰ δὲ οἴνου πινόμενον, ἐξάγει τοὺς ἕλμιν-
θας, πλείω ἀμέτρως χρώμενον, παραφροσύνην ποιεῖ.
ὁ δὲ τούτου χυλὸς πινόμενος, δηλητήριόν ἐστι καὶ ἀναι-
ρεῖ. ἄφωνοι γὰρ γίνονται οἱ τοῦτον πίνοντες καὶ παρά-
Κρόκος φρονες. Κρόκος θερμός ἐστι κατὰ τὴν β. ἀπόστα-
σιν, ξηρὸς δὲ κατὰ τὴν α. εἰ καί τινες θερμὸν αὐτὸν
ἔφησαν κατὰ τὴν γ. ἔστι δὲ εὐστόμαχος, καὶ περὶ τὴν
τῶν τροφῶν πέψιν συνεργεῖ. ὑπάρχει δὲ καὶ ἀποφρα-
κτικός, λυσιτελεῖ τε τὰ ἀπὸ φλέγματος πάθη, καὶ
τὰ ληθαργικά. ἔστι δὲ καὶ διαφορητικός, καὶ τοῖς σπλάγ-

χνοις

χνοις ὠφέλιμος, πρὸς δὲ καὶ δυσυπνοϊκοῖς. μετρίως δὲ
χρώμενος, εὔχροιαν περιποιεῖται. ἀμέτρως δὲ ὠχροί-
ασιν, καὶ κεφαλαλγίαν, καὶ ἀνορεξίαν τροφῆς ἐργάζε-
ται. μετὰ δὲ ὀπίου καὶ γάλακτος, καὶ ῥοδελαίου τοῖς
ποδαγριῶσιν ἐπιτιθέμενος ἔνθα ἀλγοῦσιν, ἐπιτιθε-
μένων τούτοις φύλλα σεύτλου, μεγάλως ὀνίνησιν. εἰ
δέ τις μεταλήψεται αὐτὸν ἐξαγίων τριῶν, γέλωτι
θανάτου γενέσθαι πρόξενον. λέγεται δὲ καὶ ὡς γυναι-
ξὶν ἐπιπροστώμενος συνεζυμωμένον ὅσον καρύου μέγε-
θος, τὸ χωρίον ἐκβάλλει μετὰ τὴν ἔκτηξιν. Κα- Καφουρὰ
φουρὰ ψυχρά ἐστι καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν γ. ἀπόστασιν. ἔστι
δὲ δένδρου κόμμι ἤτοι δάκρυον φυομένου ἐν ἰνδίᾳ.
λέγεται δὲ ὡς τὸ δένδρον ἐκεῖνο γίνεται ὑπερμέγε-
θος ἐστίν, δυναμένων ὑπ' αὐτοῦ σκιασθῆναι ἀνθρώπων
ρ. φύεται δὲ ἐν ὄρεσι πλησίον τῆς ἐκεῖσε θαλάσσης.
ἔστι δὲ τὸ ξύλον τοῦ τοιούτου δένδρου κοῦφον καὶ ναρθικώ-
δες. ὠφελεῖ δὲ τὰ μέγιστα ἡ καφουρὰ πρὸς τὰ ὀξέα τῶν
νοσημάτων, καὶ πρὸς τὰς ἐκ θερμότητος κεφαλαλ-
γίας, καὶ τὰς φλεγμονάς, καὶ μάλιστα τὰς τοῦ ἥπατος.
πλὴν ψύξιν ἐμποιεῖ τοῖς νεφροῖς καὶ τοῖς σπερματι-
κοῖς ἀγγείοις, καὶ αὐτὸ πήγνυσι τὸ σπέρμα. δοκιμά-
ζεται δὲ εἰ ἀνόθευτός ἐστι τοῦτον τὸν τρόπον, ἄρτῳ
θερμῷ ἐπιτίθεται, καὶ εἰ μὲν ὑγρανθῇ, ἀνόθευτός ἐστιν.
εἰ δὲ μή, ἐργαζομένη. Κρίνον θερμόν ἐστι τῇ κρά- Κρίνον
σει, ὠφελεῖ τε ὀσφραινόμενον μετὰ ψυχρὰν κεφαλήν.
τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον διαφορητικῆς τε καὶ μαλακτι-
κῆς δυνάμεως. τῇ δὲ τούτου ῥίζα χρῶνται τινὲς εἰς ἀπό-

λωτιν ἑλκῶν. Κέφα

Κέφαλος λωσιν [illegible] φαλος ἁπάντων μάλιστα τῶν ἰχθύων ποταμίοις τε καὶ θαλαττίοις ὕδασι χαίρει. δυσπεπτος δέ ἐστι καὶ κακοστόμαχος, καὶ φλέγματος γεννητικός, καὶ μάλιστα ὁ ποτάμιος. ὁ δὲ πελάγιος ἧττον ἐστὶ δυσπεπτος καὶ εὐχυμώτερος. αἷμα δὲ λεπτομερέστερον καὶ ἀσθενέστερον ἀπογεννᾷ.

Κωβιὸς Κωβιὸς αἰγιάλιος ἐστὶν ἰχθὺς, καὶ ὁ μὲν τοὺς κατὰ ψαμμώδεις αἰγιαλοὺς, ἢ τὰς πέτρας καὶ ἀκτὰς, εὔχυμός ἐστι καὶ εὔπεπτος. ὁ δὲ ἐν τοῖς στόμασι τῶν ποταμῶν, ἢ ταῖς λίμναις, οὐκ εὔχυμος. ὁ δὲ τούτου ζωμὸς κοιλίαν ὑπάγει. ὀπτὸς δὲ ἄνευ ἁλὸς ἐσθιόμενος, ἰᾶται δυσεντερείας καὶ λειεντερίας, καὶ τὰς τεινεσμώδεις προθυμίας.

Καρίδες Καρίδες θερμότητός τινος μετέχουσι καὶ ὑγρότητος. εἰσὶ δὲ δύσπεπται καὶ κακοστόμαχαι, καὶ ἀφροδισιαστικαί. συνεργοῦσι τέ τινι ἰδιότητι περὶ τὴν τῶν γυναικῶν κύησιν. τριβεῖσαι δὲ καὶ σὺν ὀξυμέλιτι ποθεῖσαι, τοὺς ἕλμινθας ἐκβάλλουσι. λέγεται δὲ καὶ ὡς λειοτριβούμεναι καὶ μορίῳ ἐπιτιθέμεναι ἔνθα βέλους ἀκὶς, ἢ ἄκανθα εἰσέδυ, ἐκβάλλειν ἔξωθεν ταῦτα τινὶ φυσικῇ δυνάμει. γίνονται δὲ ἔν τισι τόποις πιθαμιαῖαι σχεδὸν τὸ μέγεθος, αἳ καὶ ἐνεργέστεραι.

Κάραβοι Κάραβοι δύσπεπτοί εἰσι καὶ τρόφιμοι, καί τινος ἁλυκοῦ μετέχουσι χυμοῦ. καὶ εἴ γε πολλάκις ἑψηθῶσι γλυκεῖ ὕδατι, γαστρὸς γίνονται ἐφεκτικοί. λέγεται δὲ ὡς τὸ ὄστρακον καράβου σὺν ἀκράτῳ πινόμενον, νεφροὺς λιθιῶντας καθαίρει, ψαμμώδη οὖρα πολλὰ ἄγων.

Λαγωο-

Λαγωός. τὰ τῶν λαγωῶν κρέατα τοῖς μὲν ξηρᾶναι βουλομένοις τὸ σῶμα, εἰσὶ πάνυ λυσιτελῆ. τοῖς δὲ ξηροτέροις τὴν κρᾶσιν, ἀσύμφορα. ἀπογεννᾷ δὲ αἷμα παχυμερὲς καὶ μελαγχολικόν, ἐπέχει τὴν γαστέρα, καὶ τὰ οὖρα προτρέπει. καλῶς μὲν οὖν περιεφθέντα, τρόφιμα γίνονται. τοὐναντίον δὲ ἔμφραξιν τῷ τε ἥπατι καὶ τῷ σπληνὶ ἐμποιοῦσι, βλάπτουσι δὲ καὶ τὸν πνεύμονα, καὶ ἀγρυπνίαν ποιοῦσιν. ἡ δὲ τοῦ λαγωοῦ πυτία, πρός τε τὰς διὰ *χολεστέραν στραγγουρίας, καὶ ἐμέτους λυσιτελεῖ, καὶ πρὸς τὰ τῶν ἰοβόλων δήγματα. κωλύει δὲ τὴν κύησιν, μετὰ τὴν τῶν καταμηνίων κάθαρσιν λαμβανομένη. φασὶ δὲ ὡς τὸ θήλεως αἰδοῖον τριβόμενον, καὶ παρὰ γυναικὸς μετὰ οἴνου πινόμενον, κύειν ταύτας ἐργάζεται, εἰ μετὰ τὴν πόσιν εὐθὺς ἀνδρὶ συγγένηται. καὶ ὡς ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ ὀπτώμενος, τοὺς τρομώδεις ὀνίνησι. Λαγωός

Λεπτοκάρυα ἃ καὶ κάρυα ποντικὰ λέγεται, θερμά εἰσι καὶ ὑγρά. εἰσὶ δὲ τῶν καρύων τροφιμώτερα καὶ δυσπεπτότερα. ποιοῦσι δὲ ἐμπνευματώσεις, καὶ βλάπτουσιν ὥς τινές φασι τὸ λεγόμενον ἔντερον νῆστις. εὐπεπτότερα δέ ἐστιν αὐτῶν καὶ ἔλαττον γαστρὸς ἐφεκτικὰ, τὸν ἔνδον φλοιὸν ἀποβάλλοντα. λέγεται δὲ ὡς εἴ τις σὺν πηγάνῳ πρὸ τροφῆς μεταλήψεται, ὑπὸ δήγματος ἢ δηλητηρίου τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ βλαβήσεται, καὶ ὡς οἱ σκορπίοι φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ὡς μετὰ ἰσχάδων μεταλαμβανόμενα, τοὺς ἤδη δηχθέντας ὑπὸ σκορπίων ὀνίνησι, καὶ ὅτι πρὸς τὴν διὰ μέλανα χυμὸν γι Λεπτοκάρυα

Λίβανον τῇ γαστρὶ ὀξύτητα πάνυ λυσιτελεῖ. Λίβανον θερμόν ἐστι κατὰ τὴν β΄. ἀπόστασιν, ξηρὸν δὲ κατὰ τὴν α΄. ἔχει δέ τινα καὶ στυφώδη ποιότητα, ἐπέχει τέ τινα τὴν γαστέρα καὶ ξηραίνει. θυμιώμενον δὲ, ὠφελεῖ πρός τε βῆχας καὶ ῥευματισμούς. ἔστι δὲ καὶ καταμηνίων ἀγωγὸν, πινόμενόν τε καὶ ὑποτιθέμενον. ἔχει δέ τινα ξένην ἰδιότητα πρὸς ἀνατροπὴν λοιμοῦ θυμιώμενον, καὶ διὰ τοῦτο δεῖ ἐν λοιμώδει καιρῷ τὰς οἰκίας συνεχέστερον θυμιᾶν, ἀλλοιοῖ γὰρ τὴν τοῦ ἀέρος φθαρτικὴν ποιότητα.

Λάδανον Λάδανον θερμόν ἐστι κατὰ τὴν β΄. ἀπόστασιν, καὶ λεπτομερὲς καὶ μετρίως μαλακτικόν. ἔχει δέ τι καὶ συμπεπτικόν, διὸ καὶ τὰς ῥεούσας τρίχας κρατύνει.

Λάβραξ Λάβραξ παραπλήσιός ἐστι τὴν κρᾶσιν τῷ κεφάλῳ. αἱματώδης γὰρ καὶ οὗτος λεπτοῦ γεννητικὸς καὶ φλέγματος, πλὴν διὰ τὸ ἡδύτερον τοῦ κεφάλου ὀνησιμώτερος.

Μῆλον ΜΗλον. ἐν τοῖς μήλοις πολλή ἐστιν ἡ διαφορά. ὅσα μὲν στυφὰ, ψυχρὸν ἔχει καὶ γεῶδες χυμόν. ὅσα δὲ ὀξέα φαίνεται, ψυχρὸν μὲν ἀλλὰ λεπτομερῆ. μέσης δέ ἐστι κράσεως τὰ γλυκέα πρὸς τὸ θερμότερον ῥέποντα. τοῖς μὲν οὖν στυφώδεσι χρῆσθαι δεῖ, ὅταν διὰ δυσκρασίαν θερμὴν, ἢ ὑγρότητα πολλὴν ἄτονος ἡ γαστὴρ ὑπάρχει, ἐπέχουσι δὲ τὰ τοιαῦτα τὴν γαστέρα. τὰ δὲ ὀξέα δοτέον ὅταν ἐν τῇ γαστρὶ παχὺς χυμὸς ἠθροισμένος ᾖ, μὴ πάνυ τις ψυχρός. τέμνουσι γὰρ τοῦτον, καὶ κάτω ὑπάγουσι. τὰ δὲ γλυκέα τοῖς ψυχροῖς ἔχουσι τὴν γαστέρα ἁρμόζει, ὠφελεῖ τε τοὺς πρὸς ἰοβό-

λων

λων διηχθέντας. ταῦτα δὲ τὰ μῆλα ἰδιότητί τινι
βλάπτουσι τὰ νεῦρα, βλάπτουσι δὲ τὰ μὴ πέπειρα.
λέγεται δὲ ὡς καὶ λήθην ἐμποιοῦσι τῷ κατακόρως τού-
τοις χρωμένῳ. πρὸς δὲ τὰς λειποθυμίας καὶ καρδίας
ἀτονίας, εἰσὶν ὠφέλιμα. Μαρούλλια ἃ καὶ θριδα- Μαρούλ-
κίναι καλοῦνται, ψυχρά εἰσι καὶ ὑγρὰ κατὰ τὴν γ. λια
ἀπόστασιν. ἔστι δὲ ἄδιψον ἔδεσμα, καὶ ὑπνοποιόν, ἀλλ᾽
οὐδὲ ἀπεπτεῖται τοῖς ἄλλοις ὁμοίως λαχάνοις, σύμμε-
τρόν τε τὴν γαστέρα προτρέπει, καὶ οὐδὲ κακόχυμον αἷ-
μα γεννᾷ, οὐ μὴν δ᾽ εὔχυμον τελέως. ὠφελεῖ δὲ τὰς θερμο-
τέρας κοιλίας. κατακόρως δὲ χρώμενα, ἀδυναμίαν
ἐμποιεῖ τῷ σώματι, καὶ ἀμβλυωπίαν, καὶ πρὸς ἀφρο-
δίσια δυσκινησίαν. καὶ τὸ σπέρμα δὲ τούτων πινό-
μενον, ἐπέχει γονοῤῥοίας. ἅμα δὲ ῥοδοστάγματι με-
τὰ τοῦ τριβῆναι τοῖς κροτάφοις τὸν ἄϋπνον ἐπιτι-
θέμενον, ὕπνον ἐπάγει. δεῖ δὲ παρατηρεῖσθαι τὴν τῶν
μαρουλλίων χρῆσιν, τοὺς αἱμοπτοϊκοὺς καὶ τοὺς ἀσθματι-
κοὺς, καὶ τοὺς φλεγματικοὺς, καὶ τοὺς παιδοποιεῖν προθυ-
μουμένους. ὡς γάρ φασιν, οὐ μόνον ἐλαττοῦσι τὴν γο-
νὴν, ἀλλὰ καὶ ἀφυῆ τὰ γεννώμενα ἐργάζονται. ἑψόμε-
να δὲ καὶ σὺν σησαμελαίῳ χρώμενα, ἰκτερικοῖς λυσιτε-
λοῦσι. παρεικάζουσι τὴν τούτων ψυχρότητα καὶ ὑγρό-
τητα τῇ τῶν κρηναίων ὑδάτων, καὶ διὰ τοῦτο πάνυ ὠ-
φέλιμά εἰσι πρὸς τοὺς διακαεῖς πυρετούς. λέγεται δὲ
ὡς καὶ ἐκ τῆς τῶν ὑδάτων ἐναλλαγῆς βλάβην μετα-
λαμβανόμενα ἀποτρέπουσιν. ὁ δὲ τούτων χυλὸς δηλη-
τήριός ἐστι, καὶ ἀναιρεῖ μεταλαμβανόμενος ἱκανῶς.

Μαλάχη

Μαλάχη ψυχρά ἐστι καὶ ὑγρὰ κατὰ τὴν α΄. ἀπόστασιν. ὑπέρχεται δὲ ῥᾳδίως τὴν γαστέρα, οὐ διὰ τὴν ὑγρότητα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν γλισχρότητα, καὶ μάλιστα ὅταν μετ᾽ ἐλαίου καὶ γάρου προσφέρηται οἴνου ταύτῃ ἐπιῤῥαινομένου ἐν τῷ τῆς ἐδωδῆς καιρῷ. ὠφελεῖ δὲ κύστιν καὶ θώρακα, καὶ πνεύμονα, καὶ τὴν βραγχώδη λεαίνει φωνήν. ἡ δὲ ἀγρία φασὶν μαλάχη ἐσθιομένη, ἀνωδύνους τοὺς ὑπὸ σφηκῶν δακνομένους. εἰ δὲ δηχθῇ τις ὑπὸ σφηκῶν, ἢ μελισσῶν, κἂν ἀλειφθῇ χυλῷ μαλάχης, καὶ μάλιστα τῆς ἀγρίας, εὐθὺς ἀνώδυνος γίνεται. λέγεται δὲ ὡς καὶ τὸ ταύτης ἀπόζεμα πινόμενον, τούς τε λίθους θρύπτει, καὶ ὕπνον ἐπάγει, καὶ εὐτοκίαν αὕτη ποιεῖται τῇ χρωμένῃ ταύτῃ γυναικὶ συνεχέστερον, καταπαύει τε τὰς φλεγμονὰς ταύταις ἐπιπλαττομένη, καὶ μαλάσσει τὰ ἐσκιῤῥωμένα. μάλιστα δὲ αὐτῆς ἐξαίρετον ἴδιον, τὸ ἐπιτιθεμένην τοῖς δήγμασι, τῶν τε σφηκῶν καὶ μελισσῶν ἀνωδυνίαν ἐργάζεσθαι.

Μελάνθιον

Μελάνθιον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν γ΄. ἀπόστασιν. ἔστι δὲ λεπτομερὲς καὶ ἀναιρετικὸν τῶν ἐν τῇ γαστρὶ ἑλμίνθων, καὶ πνευμάτων διαφορητικόν, καὶ φλέγματος τμητικόν, πρός τε ὀρθοπνοίας καὶ ῥευματισμοὺς, λυσιτελεῖ ὀσφραινόμενον, καὶ μάλιστα μετὰ τὸ θερμανθῆναι. λέγεται δὲ ὡς καὶ λειοτριβούμενον, καὶ σὺν ὄξει τῇ γαστρὶ ἐπιτιθέμενον, ἀναιρεῖ καὶ οὕτως τοὺς ἕλμινθας, καὶ ὡς μέλιτι συνζυμούμενον, καὶ θερμῷ ὕδατι μεταλαμβανόμενον, τήκει τοὺς ἐν τοῖς νεφροῖς καὶ τῇ κύστει λίθους, καὶ διουρητικὸν γίνεται,

καὶ

καὶ καταμηνίων ἀγωγόν, καὶ ὡς ἀντιφάρμακον πρὸς τὰ δηλητήρια ἐστί, εἴ τις αὐτοῦ νῆστις μεταλήψεται.

Μελισσόφυλλον θερμόν ἐστι κατὰ τὴν β. ἀπόστασιν. ὠφελεῖ δὲ πρὸς τοὺς διὰ ψύξιν καρδιωγμούς, καὶ τὰς ἀπὸ μελαίνης χολῆς δυσθυμίας, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς ἀποτελουμένους ἀλογίστους φόβους, εὐθυμίαν τε περιποιεῖται, καὶ πρὸς τὸν μελαγχολικὸν χυμόν, καὶ τὸ φλέγμα λυσιτελεῖ. λέγεται δὲ ὡς καὶ ἀγχίνοιαν περιποιεῖται, καὶ ὡς πρὸ τοῦ ὕπνου λαμβανόμενον, εὐόνειρον γίνεται ἐναντίως τῇ κράμβῃ. δυσόνειρος γὰρ ἐκείνη ἐστίν, βλάπτει δὲ τοὺς βουβῶνας. σκευάζεται δὲ διὰ τοῦ ζουλαπίου πάνυ πρὸς τὰ μελαγχολικὰ πάθη καὶ ταῖς ἐξ αὐτῶν δυσθυμίαις ὠφέλιμον. Μελισσόφυλλον

Μόσχος. τοῦ μόσχου διάφορα εἴδη εἰσίν, ὧν ὁ κρεῖττον γίνεται ἐν πόλει τινὶ πολὺ τοῦ χοράσην ἀνατολικωτέρα λεγομένη τοῦ πάτα. ἔστι δὲ τὴν χροιὰν ὑπόξανθον. τούτου δὲ ἧττον ὁ ἀπὸ τῆς ἰνδίας μετακομιζόμενος, ῥέπει δὲ ἐπὶ τὸ μελάντερον. καὶ τούτου πάλιν ὑποδεέστερος ὁ ἀπὸ τῶν σίνων ἀγόμενος. πάντες δ' ἐν ὀμφαλῷ ἀπογεννῶνται ζώου τινὸς μονοκέρωτος μεγίστου ὁμοίου δορκάδος. οἰστρομανοῦν γὰρ τὸ τοιοῦτον ζῶον, ἐξογκοῦται τὸν ὀμφαλόν, παχυμεροῦς αἵματος ἐν τούτῳ συναγομένου, καὶ τηνικαῦτα νομῆς καὶ ποτοῦ ἀπέχεται, καὶ κυλίεται ἐπὶ γῆς, καὶ ἀποβάλλει τὸν ὀμφαλὸν αἵματος πλήρη βορβορώδους, ὅπερ πηγνύμενον μετά τινα καιρὸν ἱκανόν, ἀποκτᾶται εὐωδίαν. ἔστι δὲ ὁ μόσχος θερμὸς καὶ ξηρὸς κατὰ τὴν γ. ἀπόστασιν, καὶ λεπτομε- Μόσχος

ρῆς. τονοῖ δὲ τὰ ἀσθενῆ μόρια, καὶ κεφαλὴν τὴν ψυχρὰν,
βλάπτει δὲ τὴν θερμήν. ἐπιτήδειος δέ ἐστι πρὸς ἀνά-
κλησιν λιποθυμούντων, καὶ τὴν δύναμιν ἐκλελυμέ-
νων, καὶ πρὸς τὰ καρδιακὰ πάθη. ῥώννυσι γὰρ τὴν καρ-
δίαν, πλὴν ὠχρότητα τοῦ σώματος ποιεῖ. δοκιμά-
ζουσι δὲ τοῦτον τινὲς εἰ ἀνόθευτός ἐστιν οὕτως· ἐν καθυγρα-
σμένῃ λεκάνῃ ἢ χέρνιβι μετὰ τὸ σταθμῆσαι τιθέασιν
αὐτὸν, εἶτα πάλιν σταθμῶσι. καὶ εἰ μὲν τῷ σταθμῷ ὑ-
περόξει, ἀνόθευτον αὐτὸν ἡγοῦνται. εἰ δὲ μὴ, νε-
Μάλα- νοθευμένον αὐτὸν λογίζονται. Μάραθρον θερ-
θρον μαίνει μὲν εὐχερῶς ὡς ἐκ τῆς τρίτης τάξεως εἶναι, ξη-
ραίνει δὲ οὐχ ὁμοίως, ἀλλὰ κατὰ τὴν α΄. καὶ διὰ τοῦτο καὶ
γάλακτος γεννητικόν ἐστιν, οὐκ ἂν γεννῆσαν εἴπερ ἐ-
ξήραινεν ἰσχυρῶς, ὑποχεομένοις τε βοηθεῖ κατὰ τὸν αὐ-
τὸν λόγον. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸν, καὶ καταμηνίων ἀγω-
γόν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον μάραθρον ἄγριον, ὃ καλοῦσι διὰ
τὸ μέγεθος ἱππομάραθρον, οὗ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα ξη-
ραντικώτερόν ἐστι τῇ δυνάμει, ἢ καὶ κατὰ τὸ ἥμερον,
ὥστε δοκοῦσι μοι τὴν γαστέρα κατὰ τοῦθ' ἱστᾶναι. οὐ γὰρ
Μέσπι δὴ στύψεώς γέ τινος σαφοῦς αὐτῷ μέτεστι. Μέ-
λα σπιλα. τὰ μὲν πέπειρα μέσπιλα μετέχουσι τινὸς θερ-
μότητος. τὰ δὲ ἄωρα, ψυχρὰ καὶ στυφώδη, καὶ γαστρὸς
Μήκων ἐφεκτικά. Μήκων ἡ λεγομένη κωδία ψυχρά ἐστι
καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν α΄. ἀπόστασιν. κρείττων δὲ τῆς μελαί-
νης ἡ λευκὴ, ἔστι δὲ καὶ ὑπνοποιὸς, δυσπεπτός τε καὶ
ὀλιγότροφος. σὺν δὲ μέλιτι λαμβανομένη τῇ γονῇ
προσίθησιν, ὠφελεῖ τε τὸν θώρακα καὶ τὴν τραχεῖαν

ἀρτη

ἀρτηρίαν, καὶ πρὸς βῆχας, καὶ γαστέρας ἐπέχει, εἰ καί
τινες ψευδῶς ἐδόξασαν ταύτην περιτρέπειν, αὐτῇ
τῇ ἐνεργείᾳ ἐναντιουμένη. βλάπτει δὲ τὴν κεφαλὴν,
καὶ κατακόρως χρωμένη, καρηβαρίαν ἐμποιεῖ. τινὲς δὲ
συντρίβοντες ταύτην, ἐπιτιθέασι τῷ τῶν ἀγρυπνούν-
των μετώπῳ, διὰ τὸ ταύτης ὑπνοποιόν. ἡ δὲ μέλαι-
να ψυχροτέρα καὶ πλεῖον ὑπνοποιὸς, ὥστε εἴ τις ἀμέ-
τρως ταύτης μεταλάβῃ, ὕπνῳ βαθεῖ κατακόρως γί-
νεται ὁμοίως τοῖς ληθαργικοῖς· σὺν ῥοδίνῳ τῇ κεφαλῇ
ἐπιτιθεμένη, τὰς ἀπὸ θερμότητος ἰᾶται κεφαλαλγίας.
λέγεται δὲ ὡς σὺν γυναικείῳ γάλακτι κρόκῳ κα-
ταπλασσομένη, τοὺς ποδαγρικοὺς ὀνίνησιν. ὁ δὲ ταύ-
της ὀπὸς δηλητήριόν ἐστι. τῆς δὲ μελαίνης ὁ χυλός ἐστι
τὸ λεγόμενον ὄπιον. Μέλι θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν Μέλι
κατὰ τὴν β. ἀπόστασιν, λεπτομερές τέ ἐστι καὶ ῥυπτι-
κόν. ἔχει δέ τι καὶ δριμὺ, δι᾽ οὗ πρὸς ἔκκρισιν ἐπε-
γείρει τὴν γαστέρα, διουρητικόν τέ ἐστι καὶ εὐανάδοτον,
καὶ τὴν γαστέρα οὐ περιτρέπει. εἰ μιχθὲν ὕδατι πλεί-
στῳ ἑψηθείη, ἄχρις ὅτου τελέως ἀπαφρισθῇ, ἀφαιρουμέ-
νου συνεχῶς δηλονότι τοῦ ἀφροῦ, γέρουσι μὲν καὶ ὅλως
ταῖς ψυχραῖς κράσεσι τὸ μέλι ἐπιτήδειον. τοῖς δὲ
ἁρμόζουσι καὶ θερμοῖς, ἐκχολοῦται. ἑψηθὲν δὲ καθ᾽ αὑ-
τὸ, ἧττον γίνεται δριμὺ, ὅθεν καὶ μᾶλλον τρέφει, καὶ
εἰς τὰς τῶν κόλπων κολλήσεις λυσιτελεῖ. ἄριστον δὲ μέ-
λι τὸ ἡδὺ καὶ δριμὺ, καὶ ξανθὸν, καὶ σύμμετρον, τῷ τε
παχεῖ καὶ τῇ λεπτότητι. κρεῖττον δὲ τὸ ἐαρινὸν, εἶτα
τὸ θερινὸν, τὸ δὲ χειμερινὸν ἄχρηστον. ἔστι δὲ καὶ διαλλοίω-

τον

τον εἰς τὴν ξανθὴν χολήν, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς θερμο-
τέραις κοιλίαις. καθαίρει δὲ τὸν ῥύπον τοῦ σώματος,
καὶ ἄσηπτα διατηρεῖ τὰ τούτων ἐμβαλλόμενα πάν-
τα, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι τοὺς νεκροὺς μέλιτι ἐκάλυ
πτον ἐν ταῖς θήκαις. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἐπιλήπτους ὑπὲρ τὸν
οἶνον, διὰ τὸ μὴ ἀναδίδοσθαι εἰς τὴν κεφαλήν, ὡς οὗ-
τος διεγείρει τε τὴν ὄρεξιν τῶν διὰ φλεγματικὸν ἀνο
ρεκτούντων χυμόν. τέμνει δὲ τὰ παχυμερῆ πτύελα,
καὶ ἀνάγει ταῦτα. τὰ δὲ διὰ μέλιτος σκευαζόμενα,
ἤδη δύσπεπτά ἐστι, καὶ μὴ καλῶς πεττόμενα, ἐμφρά
ξεις τῷ ἥπατι καὶ τῷ σπληνὶ ἐμποιοῦσι. κατακόρως
δὲ καὶ διηνεκῶς τὸ μέλι προσφερόμενον, ψώραν ἐρ
Μαζιζά- γάζεται. Μαζιζάνιον. τὸ λεγόμενον μαζιζά-
νιον νιον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν β΄. ἀπόστασιν,
ἀπογεννᾷ δὲ χυμὸν μελαγχολικόν. συνεχῶς δὲ χρώ-
μενον, ὠχροίασιν ἐμποιεῖ καὶ πάθη μελαγχολικά, με
τὰ δὲ ὄξους προσφερόμενον, ἀποφρακτικὸν γίνεται,
δεῖ δὲ τοῦτο προεψῆσαι. διὰ γὰρ τὸ πολὺ τῆς ἑψήσεως,
Μυρσινό τὸ πολὺ τῆς ἐν αὐτῷ κακοχυμίας ἀποβάλλει. Μυρ
κοκκα σινόκοκκα ψυχρά ἐστι καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν α΄. ἀπόστα-
σιν, ὠφελεῖ δὲ τοὺς αἱμοπτοϊκοὺς καὶ τοὺς σκορπιοδήκ
τους, καὶ πρὸς γαστρόρροιαν. ἐπέχει γὰρ ἰσχυρῶς, βλά
πτει δὲ τὴν κύστιν. τὰ δὲ λευκὰ καὶ γλυκέα, μετέχουσι
τινὸς θερμότητος. πάντα δὲ τὴν γαστέρα ἐπέχει, καὶ
λύει τὰς ὑγρὰς καὶ θερμὰς ἀναθυμιάσεις. διὰ δὲ τὸ
αὐτὸ καὶ τοῦ φυτοῦ τὰ φύλλα ὀσφραινόμενα, καὶ τῇ κε
φαλῇ ἐπιτιθέμενα. ὠφελοῦσι δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐκ θερ

μότητος ὀδονταλγίας, εἰ τῷ ἀφεψήματι αὐτῶν θερμῷ ὄντι διακλύσει τις τὸ στόμα. πρὸς δὲ τὸ συνέχειν τρίχας ἐκπιπτούσας, λυσιτελοῦσιν οἱ κόκκοι ἅμα κηκιδίῳ, μετὰ δὲ τὸ λεανθῆναι, σὺν ἐλαίῳ τῇ κεφαλῇ ἐπιτιθέμενον. τοὺς δὲ ὑπὸ ἐχίδνης, ἢ ὄφεως δηχθέντας, ὀνίνησιν ὁ τῶν φύλλων χυλὸς μέχρι ἡμιλίτρου λαμβανόμενος. φησὶ δὲ Δημόκριτος ὥς τινα φυσικὴν συμπάθειαν ἔχει ἡ μυρσίνη πρὸς τὴν ῥοιάν. φυτευόμεναι γοῦν πλησίον ἀλλήλων, εὐφορώταται γίνονται. περιπλέκονται δ' ἀλλήλαις ἀμφοῖν αἱ ῥίζαι, κἂν μὴ πάνυ ἐγγὺς ὦσι. Μαστίχη θερμή ἐστι μετά τινος ὑγρότητος. ὠφελεῖ δὲ τοὺς ὑπὸ γλίσχρου φλέγματος βλαπτομένους. κινοῖ δὲ φλέγμα εἴ τις αὐτῇ ἄχρι ∠ δ'. μεταλήψεται καὶ ἴσα δύναται καθαρσίου. λυσιτελεῖ δὲ καὶ πρὸς στομάχους ψυχροὺς, οὐ μόνον ἔνδον μεταλαμβανομένη, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν ἐπιπλασσομένη. ὡσαύτως καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς σκευαζόμενον ἔλαιον. Μαστίχη

Ξυλοκέρατα ἃ καὶ κεράτια. ταῦτα μὲν ὁ Γαληνὸς διαβάλλει, εὐχόμενος μὴ μετακομίζεσθαι αὐτὰ ἀφ' ὧν γίνονται τόπων, ὡς κακόχυμά τε καὶ ξυλώδη καὶ δύσπεπτα. οἱ δὲ νεώτεροι, ῥωννύειν ταῦτα φασὶ τὸν στόμαχον μετὰ τὴν τροφὴν λαμβανόμενα, καὶ ἐπέχειν ἰσχυρῶς τὰς γαστρορροίας αὐτὰ πρὸ τῆς τροφῆς χρώμενα. Ξυλοκέρατα Ξιφίας κακόχυμός ἐστι καὶ περιττωματικὸς, καὶ δύσπεπτος καὶ ναυτιώδης, καὶ διὰ τοῦτο τελέως τῆς τούτου ἐδωδῆς ἀπέχεσθαι κρεῖττον. εἰ δέ τις αὐτῷ ἐνίοτε θέλουσι μεταλαβεῖν, δριμέσιν τούτου Ξιφίας

ἀρτύ-

ἀρτύμασι θεραπευέτω, καὶ οἶνον ἐπιπινέτω πάνυ παλαιὸν καὶ λεπτόν.

Ξυλαλόη Ξυλαλόη ξύλον ἐστὶ δένδρου. γίνεται δὲ ἐν διαφόροις τόποις τῶν ἑῴων, ὁμοῦ καὶ νοτιωτέρων μερῶν. καὶ ἕως μὲν ἄσηπτόν ἐστιν, οὐδεμίαν ἔχει διαφορὰν πρὸς τὰ λοιπὰ δένδρα κατὰ τὴν εὐωδίαν, σηπόμενον δὲ, προσκτᾶται εὐωδίαν. οὐ πάνυ μέντοι τελείαν, ἀλλὰ τέμνουσιν αὐτὴν οἱ ἐγχώριοι καὶ κρύπτουσιν ὑπὸ γῆν πολλῷ χοῒ κατακαλύπτοντες, καὶ μετὰ χρόνον ἱκανὸν ἐκβάλλουσι τὰ ξύλα, καὶ πωλοῦσι τοῖς ἐμπόροις. οἱ δὲ ἐν αἰγύπτῳ καὶ ἐν ἑτέραις χώραις ξέουσι ταῦτα καὶ τὸν φλοιὸν ἀπορρίπτουσι, καὶ εἰδοποιοῦσιν οὕτωσί. ξυλαλόων δὲ διαφοραὶ εἰσὶ δέκα. καὶ δεκάτη μὲν ἡ ἰνδική, ἥτις ἐν ἰνδίᾳ γίνεται. ἡ σαμφία, ἥτις ἐν σάμφῃ γίνεται πόλει. καὶ ἡ λεγομένη ἀπεόν, ἥτις ὁμοία διὰ τὸ μὴ εἶναι ταύτην κυρίως ξυλαλόην. πρὸς δὲ καὶ ὑγρὰ, καὶ τῶν ὑγρᾶς πάλιν διαφοραὶ δι' ὧν περὶ ὧν περιέργον ἄρτι ἐξειπεῖναι. εἰσὶ δὲ πᾶσαι θερμαὶ καὶ ξηραί, καὶ τῆς γαστρὸς ἐφεκτικαί, καὶ εὐστόμαχοι, καὶ μάλιστα ἡ ὑγρὰ, καὶ μετὰ ταύτην ἡ ἰνδική. αἱ δὲ λοιπαὶ ἧττον, ῥωννύουσί τε τὰ ἐν δὲ ἔνδον μόρια, καὶ ἐκφράττουσι τὰς ἐν τῷ ἥπατι ἐμφράξεις, καὶ τήκουσι τὰς ἐν τῇ γαστρὶ ὑγρότητας. καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη θυμιώμενα συνεχῶς, φθείρας ἀπογεννῶσι διὰ τὴν γλυκύτητα. μόνη δὲ ἡ ἰνδικὴ κωλύει τὴν τούτων γέννησιν, διὰ τὴν δριμύτητα.

Ορυζα Ορυζα θερμή ἐστι κατὰ τὴν α΄. ἀπόστασιν, ξηρὰ δὲ περὶ τὴν β΄. ἐστι δὲ τρόφιμος ἱκανὸς καὶ δύσπεπτος

ἄπεπτος. καὶ ὁ μὲν Διοσκορίδης ἐπέχειν ταύτην φη-
σὶ τὴν γαστέρα, ὁ δὲ Γαληνὸς λέγει ὡς τούτῳ τῷ σπέρ-
ματι χρῶνται πάντες εἰς ἐπίσχεσιν γαστρὸς, ὡς ἀλ-
λοτρίαν παρεισάγων τὴν δόξαν καὶ ἀπαρεσκόμενος αὐ-
τῇ. ἡ μὲν οὖν λευκὴ ὄρυζα, συμμέτρως ἐπέχει. εἰ δὲ ἐρυ-
θρὰ, πλεῖον διὰ τὴν ξηρότητα. μετὰ δὲ γάλακτος κα-
τασκευαζομένη, εὐεξίαν τε καὶ εὐχροιαν περιποιεῖται,
καὶ τῇ γονῇ προστίθησιν. Οἶνος. τῷ οἴνῳ χρῶνται τινὲς Οἶνος
μὲν χάριν τῆς ἐκ τούτου ὠφελείας, οἱ δὲ διὰ τὴν ψυχὴν εὐ-
φραίναι, οἱ δὲ διὰ τὴν ἐν τῇ γεύσει ἡδονὴν, οἱ δὲ καὶ διὰ
πάντα. ἔστι δὲ ὁ μὲν νέος οἶνος θερμὸς κατὰ τὴν α΄. ἀπόστα-
σιν. ὁ δὲ πάνυ παλαιὸς, κατὰ τὴν τρίτην, ὁ δὲ μέσος, κατὰ
τὴν δευτέραν. πέφυκε δὲ τῶν τρεφόντων τὸ σῶμα. καὶ
ὁ μὲν ἐρυθρὸς καὶ παχὺς, εἰς αἵματος γέννησιν ἐπιτηδειό-
τατος, βραχείας δεόμενος τῆς εἰς αὐτὸ μεταβολῆς. ἐφε-
ξῆς δὲ τούτων, ὁ μετρίως γλυκὺς καὶ παχὺς, εἶτα πρὸς
τούτοις ὁ αὐστηρὸς, εἶτα ὁ κιῤῥός. ἧττον δὲ ἁπάντων ὁ
λευκὸς καὶ λεπτὸς, καὶ αὐστηρὸς τρέφει τὸ σῶμα, καὶ οἱ
μὲν τῶν οἴνων παχεῖς, τροφιμώτεροι τῶν λεπτῶν καὶ δυ-
σπεπτότεροι. οἱ δὲ λεπτοὶ εὐαναδοτώτεροι καὶ διουρητι-
κώτεροι, πλὴν οἱ παχεῖς τῶν οἴνων, σταλτικοί εἰσι τῆς
γαστρός. καὶ τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐμφράττουσι τὸ ἧπαρ, καὶ
σπλῆνα καὶ νεφροὺς, κἀντεῦθεν οἱ μὲν ὑδεριῶσιν, οἱ
δὲ λιθιῶσι τῶν ἐπὶ πλέον αὐτοῖς χρωμένων, καὶ μάλι-
στα γερόντων. τοῖς οὖν συμμέτροις τὴν κρᾶσιν, ἐπιτήδει-
ος ὁ τῇ χροιᾷ μὲν ἐρυθρὸς, τῇ δὲ συστάσει λεπτὸς καὶ ὑπο-
στύφων ἠρέμα. τοῖς δὲ φλεγματικοῖς, ὁ παλαιότερος καὶ

λεπτὸς,

λεπτὸς, καὶ κιῤῥὸς, καὶ εὐώδης, καὶ ἁλυκός. οὐ μόνον δὲ τρέφει ὁ οἶνος, ἀλλὰ καὶ τὰ μέγιστα ὀνίνησι, καὶ συνεργεῖ περὶ τὴν ἀνάδοσιν τῆς τροφῆς, διεγείρει τε τὸ ἔμφυτον θερμὸν καὶ αὔξει. πολλοὶ δὲ τῶν χρωμένων αὐτῷ ξηροὶ τῷ σώματι ὄντες, εἰς εὐεξίαν μετέπεσον. ἐξαίρετον δὲ ἰδιότητα ἔχει τὸ διαπορθμεύειν τὴν τροφὴν ἐπὶ τὰ μόρια διαβιβάζων αὐτὴν, καὶ διὰ τῶν στενοτάτων διόδων τῇ οἰκείᾳ λεπτομερείᾳ, θερμαίνει τε τὰ μόρια, καὶ εὐπεψίαν ποιεῖ, καὶ οὖρα προτρέπει, δι' ὧν οὐκ ἐλαχίστη ποσότης περιττωμάτων ἐκκρίνεται. μεγάλη δέ ἐστι μᾶλλον ἡ τοῦ οἴνου ἐνέργεια ἐν τοῖς ψυχροῖς καὶ ξηροῖς σώμασι, καὶ ἐφ' ὧν ἔλαττον ἐστὶ τὸ ἔμφυτον θερμὸν, ὡς ἐπὶ γερόντων καὶ ἀνακομιζομένων. ὁ δὲ παλαιὸς οἶνος, καὶ τὴν γαστέρα προτρέπει, καὶ τὰς ἐμφράξεις ἀποφράττει, καὶ ὠφέλιμός ἐστιν οἷς ἀθροίζεται φλεγματικὸς χυλὸς ἐν τῷ σώματι. ὁ δὲ νέος ἐμπνευματώσεις ἐμποιεῖ καὶ δύσπεπτός ἐστι, καὶ παχὺν ἀπογεννᾷ χυμὸν, καὶ καρηβαρείας καὶ κεφαλαλγίας ποιεῖ. δεῖ δὲ παρατηρεῖσθαι τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν τοὺς θερμαινομένους καὶ πυρέττοντας. φησὶ γὰρ Γαληνὸς ἐν τῷ περὶ κράσεων, οἴνῳ δὲ ἴδιον καὶ ἐξαίρετον ὑπάρχει τὸ τάχος τῆς μεταβολῆς, ὡς ῥάδιον καὶ θειαλλίδα, καὶ στυπτεῖον καὶ πίττα. τοῦ δὲ εὐφραίνειν τὴν ψυχήν. τινὲς μὲν λέγουσι τὸ λεπτύνειν αὐτὸν τὸν μελαγχολικὸν χυμόν. οἱ δὲ τὸ ἐξαπλοῦν καὶ εὐροῦν ποιεῖν τὸ αἷμα. τεκμαίρονται δὲ τοῦτο ἐκ τῶν διὰ πλῆθος αἵματος ἐν τῇ κεφαλῇ παραφρονούντων. ἔστι δὲ ἡ τούτων

παρα-

παραφροσύνη μετὰ γέλωτος. οὐ μόνον δὲ εἰς τὸ σῶμα δρᾷ ὅσα προείπομεν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ ἀλλοιώσεις τινὰς ἐνδείκνυται παραδόξως. εὐφραίνει γὰρ ταύτην καὶ εὔελπιν ἐργάζεται, καὶ ἀνδρείαν καὶ εὐμετάδοτον. καὶ πολλοὺς ἄν τις δειλοὺς ἴδοι ἐπὶ τῇ πόσει τούτου θρασυνομένους καὶ εὐθυμοῦντας καὶ ἐλπίσιν ἀγαθαῖς τρεφομένους, καὶ φειδωλοὺς εὐμεταδότους γινομένους, καὶ σιωπηλοὺς καὶ νουνεχεῖς, δὴ μεταδιαλεγομένους, ὅπερ καὶ Ὅμηρος ἐδήλωσεν εἰπών, Οἶνος ὥστε φέηκε καὶ ἐχέφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι. Καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκε. τινὲς δὲ καὶ φιλαλήθεις ὑπὸ τῷ πότῳ γίνονται. οἶνος γὰρ καὶ ἀλήθεια, φησὶ παροιμία τις. ἡ δὲ τούτου συνεχὴς καὶ ἄμετρος χρῆσις, τὸν ζωτικὸν καταλύει τόνον, καὶ τὸ ἔμφυτον καταβαπτίζει θερμὸν, καὶ ἀποπληξίας πολλάκις ἐργάζεται καὶ ἐπιληψίας, καὶ τρομώδη τοῦ σώματος διάθεσιν, ἔτι αὐτῷ καθάπτεσθαι ποιεῖ τὴν βλάβην τοῦ ἡγεμονικοῦ. καὶ διὰ τοῦτο τῶν οὕτως χρωμένων αὐτῷ, αἵ τε αἰσθήσεις ἀχλυώδεις, ἔτι ἡ διάνοια οὐ καθαρά. καὶ ὁ ποιητὴς δὲ δηλῶν τὸ ἐν αὐτῷ ἐκλυτικὸν φησί. Μή μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα πότνια μῆτερ, Μή μ' ἀπογυιώσῃς, μένεος δ' ἀλκῆς τε λάθωμαι.

Ὄξος. περὶ τοῦ ὄξους πολλὴ ἀμφιβολία τοῖς ἀρχαίοις γέγονε. τῶν μὲν λεγόντων θερμὸν τοῦτο εἶναι διὰ τὴν λεπτομερείαν, τῶν δὲ ψυχρὸν, διὰ τὸ φανερῶς ψύχειν τὸ σῶμα μεταλαμβανόμενον, καὶ τέλος ἀπεδείχθη. ψυχρὸν μὲν κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν ὑποτεταμένην, ξηρὸν δὲ κατὰ τὴν γ. λυσιτελεῖ δὲ πρὸς Ὄξος

τὴν ἐκ τῶν δηλητηρίων τῶν πηγνυώντων τὸ αἷμα βλά-
βην, οἷον ὀπίου καὶ κωνείου. ἀναλύει τε τὸ πηγνύμενον
γάλα ἐν τῇ γαστρί, καὶ τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυ-
μοὺς λεπτύνει, ὠφέλιμόν τέ ἐστι πρὸς τὰς ἐκ θερμότη-
τος ὀδονταλγίας διακλυζόμενον, καὶ πρὸς τὰ ἐρυ-
σιπέλατα ἀναχετίζων τὴν ῥοὴν τῶν δριμέων χυμῶν,
καταπαύει τε τὴν ἐκ θερμότητος καὶ ὑγρότητος δί-
ψαν μεθ' ὕδατος λαμβανόμενον, καὶ ἐπέχει τὴν τοῦ
αἵματος ῥοήν. πρός τε τὴν δῆξιν τοῦ λυσσῶντος κυ-
νὸς ὀνίνησιν ἐπιρραινόμενον, καὶ πρὸς ἰκτεριῶντας
ὀφθαλμοὺς ἐν βαλανείῳ ὀσφραινόμενον συνεχέστερον,
καὶ πρὸς δῆγμα σκορπίου θερμὸν τοῦτο ἐπιχεόμενον.
καὶ πάνυ τοὺς θερμοὺς τὴν κρᾶσιν ὠφελεῖ, σφοδρῶς
τὴν ξανθὴν καταπαύων χολήν. βλάπτει δὲ τὰ νεῦ-
ρα, διά τε τὸ ἄναιμα εἶναι, καὶ τῶν ἐν τῷ βάθει αὐτῶν
διεισδύων διὰ τὴν λεπτομέρειαν. ὡσαύτως καὶ τὰς
ψυχρὰς καὶ μελαγχολικὰς κράσεις, καὶ τοὺς ἀρθριτι-
κούς, ἐκκόπτει τε τὴν τῶν ἀφροδισίων ὄρεξιν, καὶ ἰσχναί-
νει τὸ σῶμα. δεῖ δὲ τούτου ἀπέχεσθαι τοὺς ψυχροὺς καὶ ξη-
ροὺς τὴν κρᾶσιν, καὶ τοὺς ἀσθενῆ ἔχοντας τόν τε θώρα-
κα καὶ τὸν πνεύμονα καὶ τὰ νεῦρα. εἰ δέ ποτε καὶ χρή-
σαιντο τούτῳ, θεραπευέτωσαν τὴν ἐκ τούτου βλάβην
μέλιτι, ἢ γλυκυτάτοις ἐδέσμασι καὶ θερμοτάτοις
ἀρτύμασι, βλάπτει δὲ τὴν ὄψιν. πρὸς δὲ τὰς ἐκ πυρὸς
ἑλκώσεις εὐθὺς ἐπιτιθέμενον, λυσιτελεῖ, καὶ τὴν γα-
στέρα ἐπέχει, καὶ τὴν περὶ τροφῆς ὄρεξιν ἐγείρει, τοῖς τε
νεαροῖς τραύμασιν ἐρίῳ ἐμβρεχόμενον καὶ ἐπιτιθέμε-
νον,

νον, κωλύει τὴν τούτων φλεγμονὴν, καὶ ὁ τούτου ἀτμὸς ζέων πρὸς τὸν ἐν τοῖς ὠσὶν ἦχον, καὶ τὰς βαρυηκοΐας ἐπιτήδειός ἐστιν. ὠφελεῖ δὲ τὸ ὄξος ταῖς φλεγμοναῖς ἐπιτιθέμενον, καὶ τὰς τοῦ σώματος κνησμονὰς καταπαύει, καὶ τοῖς ψυχροῖς δήγμασι τῶν ἰοβόλων θερμὸν ἐπιῤῥαινόμενον ὀνίνησι, ψυχρὸν δὲ τοῖς θερμοῖς. λέγεται δὲ καταπαύειν μὲν τὰς χρονίας βῆχας, τὰς δὲ ἐπιγινομένας ἐπιτείνειν. πρὸς δὲ τὴν φρενῖτιν νόσον καὶ τὰς τῆς κεφαλῆς φλεγμονὰς σὺν ῥοδίνῳ ἐπαλειφόμενον, οὐκ ἐλάχιστον ἄκος γίνεται. ὡσαύτως καὶ πρὸς διψώδεις καὶ ὑδερικοὺς, διὰ τὸ ἀπὸ θερμότητος καὶ ὑγρότητος εἶναι τὴν δίψαν αὐτῶν.

Περὶ ὀρνίθων, ἤτοι ἀλεκτορίδων, καὶ τῶν ὀρνιθοπούλων. Ορνιθες

τῶν λεγομένων ὀρνιθοπούλων σὰρξ, εὔπεπτός ἐστι καὶ εὔχυμος, καὶ μάλιστα τῶν ἀρχομένων ὠοτοκεῖν. δευτέρα δέ ἐστιν εἰς εὐχυμίαν μετὰ τὴν τῶν ἀτταγηνῶν. τρέφει δ' οὖν πλεῖον ἐκείνων, καὶ μάλιστα εἰ πιμελώδης ἐστίν. ἡ τοιαύτη δὲ καὶ ὑγραίνει τὸ σῶμα, ὠφελεῖ δὲ τοὺς μὴ σφοδρῶς γυμναζομένους καὶ εὐχροιαν περιποιεῖται, καὶ προστίθησι τῇ γονῇ, καὶ τῇ τοῦ ἐγκεφάλου οὐσίᾳ, καὶ μάλιστα ὁ τούτων μυελός. τρέφει γὰρ ἱκανῶς τὸν ἐγκέφαλον, καὶ διὰ τοῦτο φασὶ τοῖς κουφοτέροις τὸν λογισμὸν τοῦτον λυσιτελεῖν. οὐ δεῖ δὲ τὸν ἀλεκτορίδων μεταλαμβάνοντα, καὶ ὄξυ γάλακτος εὐθὺς μεταχεῖν. τετήρηται γὰρ κωλικὰς τὸ τοιοῦτον ἀπογεννᾶν νόσους. τὰ δὲ λεγόμενα ὀρνιθόπουλα, εὔπεπτά ἐστιν. ἀπογεννᾷ δὲ αἷμα σύμμετρον τῇ συ-

σάσῃ, μήτε πάνυ λεπτὸν, μήτε πάνυ παχύ. λυσιτελοῦσι δὲ τοῖς ἀγυμνάστοις, καὶ τοῖς ἐμφράξεσι λυσιτελέστερον ἀλισκομένοις. προτρέπουσι δὲ τὴν γαστέρα, καὶ ὠφελοῦσι τὸν στόμαχον θερμαινομένους.

Πέπων Πέπων ψυχρός ἐστι καὶ ὑγρὸς κατὰ τὴν β΄. ἀπόστασιν, ἧττον δὲ ψυχρὸς ὁ γλυκύς. ἔστι δὲ ὁ πεπεμμένος λεπτομερεστέρας οὐσίας, ῥυπτικῆς τε καὶ τμητικῆς μετείληφε δυνάμεως, ὅθεν διουρητικός ἐστι καὶ λαμπρύνει τὸ σῶμα, καὶ μᾶλλον εἰ ξηράνας τις σπέρμα, καὶ κόψας καὶ σήσας, σμήγματι χρήσηται, τοῦτο γὰρ καὶ ῥύπτει πλέον, ὥστε καὶ πρὸς λιθιῶντας ἁρμόττειν νεφρούς. μοχθηρὸν δὲ χυμὸν ἀπογεννᾷ ὁ πέπων ἐν τῷ σώματι, καὶ μᾶλλον ὅταν μὴ καλῶς πεφθῇ. δεῖ δὲ τοῦτον πρὸ τῆς ἄλλης τροφῆς ἐσθίειν, καὶ τοὺς μὲν φλεγματικοὺς οἶνον τοῦτο παλαιὸν ἐπιπίνειν, τοὺς δὲ ξανθοχόλους, ὀξώδη, διὰ τὸ μὴ προσφέρειν χολήν. πάντας δὲ μετὰ τοῦτον εὐχύμου μεταλαμβάνειν τροφῆς. ἡ γὰρ τοιαύτη, ἀποτρέπει τὴν ἐξ αὐτοῦ βλάβην. ἔστι δὲ εὐαλλοίωτος, καὶ εἴτε φλέγματι περιτύχοι, εἴτε ξανθῇ χολῇ, εὐθὺς ἀλλοιοῦται εἰς αὐτά, καὶ τοὺς μὲν ξανθοχόλους ὁ πάνυ γλυκὺς βλάπτει, τοὺς δὲ φλεγματικοὺς ὁ πάνυ πέπειρος. ἀπεπτότερος δέ ἐστιν ὁ γλυκύς. ὅσοι δὲ θερμὴν ἔχουσι τὴν γαστέρα, καὶ ξανθόχολοι τυγχάνουσι, βλάπτονται ἐπιπίνοντες οἶνον τούτῳ. αὐτός τε γὰρ εὐανάδοτος, καὶ ὁ οἶνος ἐπὶ τὸ πλεῖον ἀναδίδοσθαι τοῦτον παρασκευάζει, καὶ δριμύτερον τὸν ἐξ αὐτοῦ ἀπεργάζεται χυμὸν ἐν τοῖς τοιούτοις σώμασιν. ἔστι δὲ καὶ ναυτιώδης,

τιώδης, λεπτύνει δὲ καὶ τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμούς. δεῖ δὲ πρὸ τούτοις τοὺς μὲν φλεγματικοὺς τὸ χαῦνον τὸ ἐν αὐτῷ προσφέρεσθαι οὐσίας, ἤτοι τὸ πρὸς τῷ σπέρματι. τοὺς δὲ ξανθοχόλους καὶ μέχρι τοῦ δερματίδους καταντλᾶν, διὰ τὸ δύσφθαρτον εἶναι τὸ περικείμενον αὐτῇ. τοὺς δὲ τοιούτους πίνοντας, οὐ δεῖ τούτοις μεταχεῖν, καὶ μὴ εὐθὺς ἑτέρᾳ χρῆσθαι τροφῇ, ἀλλοιωθήσεται γάρ. τοὺς δὲ λιθιῶντας φασὶ μὴ δεῖν εὐθὺς προσφέρεσθαι ἄρτον, διὰ τὸ μὴ διαβιβασθῆναι τὴν γλισχρότητα. τοῦτο ὠθεῖ τοὺς νεφρούς, καὶ μάλιστα εἰ μὴ καλῶς εἴη ζυμωμένος. προκρίνουσι δὲ τοὺς μακροτέρους πέπονας τῶν στρογγύλων, ὡς διουρητικοὺς καὶ ῥυπτικωτέρους. εἰσὶ δὲ πάντες ἀνατρεπτικοὶ τῆς γαστρός. καὶ οἷς ἡ γαστὴρ ὑπὸ τούτων πλεῖον ὑπάγεται, οὗτοι ἧττον βλάπτονται. λέγεται δὲ καὶ ὡς τὴν πρὸς τὰ ἀφροδίσια ὄρεξιν, καὶ τὴν γονὴν ἐλαττοῦσιν. ὁ δὲ λεγόμενος σαρακηνικὸς πέπων, ψυχρός ἐστι καὶ ὑγρὸς καὶ ὠφέλιμος, εἴς τε τοὺς καύσους πυρετοὺς καὶ τοὺς ἀκριβεῖς τριταίους, καὶ τὰς θερμὰς γαστέρας, τοῖς τὴν κρᾶσιν ψυχροῖς καὶ τὸν στόμαχον ὑγροῖς πάνυ βλαβερὸς καθέστηκε. Πιστάκια ὀλιγότροφα ἐστὶ καὶ θερμά, καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν β. ἀπόστασιν. τῶν ἐμπεφραγμένων κατὰ τὰς διόδους αὐτοῦ χυμῶν, μετέχει ὑποπικροῦ καὶ ὑποστυφούσης ποιότητος ἀρωματιζούσης. στομάχῳ δὲ κατὰ τὸν Γαληνόν, οὔτε βλάβην, οὔτε ὠφέλειαν ποιοῦσιν ἀξιόλογον. οἱ δὲ νεώτεροι, εὐστόμαχα ταῦτα νομίζονται. ὠφελοῦσι δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ ἰοβόλων δηχθέντας. ἀπογεννῶσι δὲ αἷ-

† πέπων σαρακηνικός.

Πιστάκια

† πέπων [illegible] saracenias [illegible]

μα λεπτομερὲς, καὶ λεπτύνουσι τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμούς. τὸ δὲ πιστακέλαιον ὠφέλιμόν ἐστι τῷ στήθει καὶ τοῖς νεφροῖς, καὶ τῷ πνεύμονι.

Πίσος Πίσος ἤτοι κέγχρος. κέγχρος ψυχρά ἐστι κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν, ξηρὰ δὲ περὶ τὴν β. δύσπεπτός τε ὑπάρχει, καὶ γαστρὸς ἐφεκτική, καὶ ὀλιγότροφος. ὠφελεῖ δὲ τοὺς δεομένους ψύχειν τε καὶ ξηραίνειν τὴν γαστέρα. λαμβανομένη δὲ μετὰ γάλακτος, ἢ ἀμυγδάλου βασίου, εὐπεπτοτέρα καὶ ὑγροτέρα γίνεται.

Πράσον Πράσον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν β. ἀπόστασιν. ὑπάρχει δὲ διουρητικόν, καὶ κακόχυμον, ἀμβλυωπίαν τε ποιεῖ συνεχῶς χρώμενον. ἔστι δὲ καὶ δυσόνειρον, καὶ κακοστόμαχον, θερμαίνει δὲ τὴν γονήν, καὶ κεφαλαλγίαν ἐργάζεται, καὶ βλάπτει τὸ ἧπαρ, καὶ τοὺς νεφρούς, καὶ τὴν κύστιν. λυσιτελεῖ δὲ πρὸς τὰς αἱμορροΐδας. δὶς δὲ ὕδατι ἑψόμενον, καὶ ὄξει καὶ γάρῳ καὶ ἐλαίῳ καὶ κυμίνῳ ἀρτυόμενον, ὠφέλιμόν ἐστι τοῖς ψυχροῖς στομάχοις.

Πρόβατον. Πρόβατον. τὸ προβάτειον κρέας περιττωματικόν ἐστι καὶ κακόχυμον. κρείττονα δὲ τῶν προβάτων τὰ ἐνιαύσια. τὰ δὲ ὑπὲρ ταῦτα, καὶ δύσπεπτα καὶ κακοχυμότερα. βλάπτει δὲ τοὺς ὑγροστομάχους καὶ τοὺς φλεγματικούς.

Πέρδιξ Πέρδιξ. ἡ τῶν περδίκων σὰρξ εὔπεπτος, καὶ μάλιστα ἢν μὴ αὐθωρὸν μετὰ τὴν σφαγὴν προληφθείη, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἡμέρας α. ἢ β. ἀποβάλλει γὰρ τοῦτον τὸν τρόπον ὅσον σκληρὸν γὰρ αὐτῇ, ἐπέχει τε τὴν γαστέρα, καὶ αἷμα λεπτὸν ἀπογεννᾷ, καὶ εἰ παχεῖ αἵματι ἐμψύχειν, λεπτύνει αὐτό, καὶ μάλιστα τὰ πτερὰ ταῦτα καὶ

τοῦ

τοῦ λοιποῦ σώματος τῶν πλειόνων οὐ πέπτεται. λυσιτελεῖ δὲ τοῖς ἀγυμνάστοις, καὶ τοῖς τὴν δύναμιν ἀσθενέσι, καὶ τοῖς λεπτῆς διαίτης λεγομένης, καὶ τοῖς ὑγροῖς τὸν στόμαχον. ὁ δὲ τούτων μυελὸς σὺν οἴνῳ μεταλαμβανόμενος, ἰκτερικοὺς ὀνίνησι. τὸ δὲ ἧπαρ ἐπιληπτικούς. ἡ δὲ χολὴ κατ' ἀρχὰς τῆς ὑποχύσεως, πάνυ τὸν ὀφθαλμὸν ὠφελεῖ. ἔστι δὲ πρὸς ἀμβλυωπίας. φασὶ δὲ ὡς κατὰ μῆνα ἐρρίνων τρόπον χρωμένη, μνήμην ἐμποιεῖ.

Περιστερά. ἡ τῶν περιστεροπούλων σὰρξ θερμή ἐστι καὶ ὑγρὰ καὶ περιττωματική, καὶ μάλιστα ἡ τῶν κατοικιδίων. ἀπογεννᾷ δὲ αἷμα τοῦ συμμέτρου παχύτερόν τε καὶ θερμότερον, ὃ διὰ τοῦτο ἐνίοτε ποιεῖ πυρετούς. ὠφελεῖ δὲ τοὺς διὰ ψύξιν ἀλγοῦντας τοὺς νεφρούς, καὶ προστίθησι τῇ γονῇ, καὶ τῷ αἵματι. βλάπτει δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. λέγεται δὲ ὡς συνεχέστερον χρωμένη, λέπρας ποιεῖ. κρείττονα δὲ ἐν ἔαρι ἢ φθινοπώρῳ γεννώμενα, τῶν ἐν χειμῶνι, ἢ θέρει τικτομένων. Περιστερά.

Παγούρεια ἤτοι καρκίνοι ἔχουσί τινα ἁλυκὸν χυμὸν, ἧττον μέντοι τῶν ὀστρακοδέρμων. ἐπέχουσι δὲ τὴν γαστέρα μετὰ τὸ ἀποθεῖναι ἐν τῷ ὕδατι τὸν ἁλυκὸν χυμὸν διὰ τῆς ἑψήσεως. οἱ δὲ ποτάμιοι ὠφελοῦσι πρὸς τὴν ἐν τῷ πνεύμονι πληγὴν, βλάπτουσι δὲ τὴν κύστιν. φησὶ δὲ ὁ λογιώτατος Κώνστανς ὁ λεγόμενος ῥωμαῖος, ὡς εἰ ἑψηθῶσιν οἱ ποτάμιοι καρκίνοι ἐλαίῳ, πάνυ ὀνησιφόρον γίνεται τὸ ἔλαιον ἐπισταζόμενον ὠσὶ περιαλγέσιν ἐκ θερμότητος. ὠφελοῦσι δὲ μεταλαμβανόμενοι, Παγούρεια ἤτοι καρκίνοι.

ἢ τοὺς δυσφοροῦντας διὰ δηλητηρίου πόσιν, ἢ δῆξιν ἰοβόλου. λέγεται δὲ ὡς ξηραινόμενοι καὶ ἀποτριβόμενοι, καὶ τοῖς σκληροῖς ἀποστήμασιν ἐπιτιθέμενοι, μαλάσσουσι ταῦτα. ἐκβάλλουσι δὲ καὶ τὰς τῶν βελῶν ἀκίδας ἐκ τοῦ σώματος.

Πέπερι. Πέπερι θερμόν ἐστι ἢ ξηρὸν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. τμητικὸν δὲ τυγχάνει τῶν παχέων καὶ γλίσχρων χυμῶν καὶ πνευμάτων διαφορητικόν. διασκεδάζει δὲ ἢ τὰς ἐν τῷ στήθει καὶ πνεύμονι καὶ γαστρὶ ὑγρότητας, βλάπτει δὲ τοὺς νεφρούς, καὶ τῇ ὑστέρᾳ ἐπιτιθέμενον μετὰ τὴν συνουσίαν, ἐμποδίζει τὴν σύλληψιν, καὶ ἄτοκον ποιεῖ τὸ τότε τὴν γυναῖκα. τινὲς δὲ αὐτὸ ἐν τῇ τετάρτῃ τεθήκασι τάξει τῶν θερμαινόντων ἢ ξηραινόντων.

Πήγανον. Πήγανον. τὸ μὲν ἄγριον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν δ΄. ἀπόστασιν, τὸ δὲ ἥμερον κατὰ τὴν γ΄. τέμνει δὲ τοὺς παχεῖς ἢ γλίσχρους χυμοὺς καὶ δι᾽ οὔρων κενοῖ, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις ἁρμόττει, καὶ τὴν πρὸς τὰ ἀφροδίσια προθυμίαν ἐπέχει, καὶ ξηραίνει γενναίως. τοῦ δὲ ἀγρίου πηγάνου ἡ δύναμις διάπυρός ἐστι ἢ ἑλκωτική, καὶ μάλιστα κύστεως, καὶ διὰ τοῦτο οἱ ποδαγρικοὶ πίνοντες φάρμακον τὸ δι᾽ ἀγρίου πηγάνου, πονήρως διατίθενται τὴν κύστιν. εἰ δὲ μὴ ταῦτα βλάβωσι, κατὰ πολὺ ὠφελοῦνται. μιγνύουσι δέ τινες τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ καὶ πηγάνου ἡμέρου, ὡς ἧττον βλαβερὸν κύστεως. λυσιτελεῖ δὲ καὶ πρὸς τοὺς πνευματίας ὕδερους, καὶ τοὺς ἀνὰ σάρκα, καὶ τοὺς ὑπὸ ἐχίδνης δηχθέντας, ἢ τοῦ μήκωνος ὀπὸν, ἢ ἀκόνιτον πίνοντας, καὶ

τοὺς

τοὺς κωλικοὺς πινόμενόν τε καὶ ἐνιέμενον. λέγεται δὲ καὶ ὀξυδερκίαν ποιεῖν ἐσθιόμενον, καὶ διὰ τοῦτο οἱ πρὶν ζωγράφοι συνεχῶς αὐτοῦ ἀπεγεύοντο. τινὲς δὲ καὶ τὸν τούτου χυλὸν μέλιτι μιγνύντες, ὀξυωπὲς ποιοῦσι φάρμακον. βοηθεῖ δὲ δυσεντερίαις μετ᾽ ἐλαίου ἑψόμενον, δι᾽ αὐτοῦ πυριωμένης τῆς κύστεως, καὶ τῶν δυσπνοϊκῶν δοθὲν μετὰ μέλιτος, εὐθὺς ὀνίνησιν. ἐπὶ δὲ ληθαργικῶν πινόμενον καὶ διὰ κλυστῆρος ἐνιέμενον, ἴαμα γίνεται. λύει δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἰσχίων πόνους τοὺς ἀπὸ ψυχροῦ χυμοῦ, πινόμενον καὶ καταπλαττόμενον. ὠφελεῖ δὲ τῶν ποδαγρικῶν καὶ τῶν τὰ γόνατα ἀλγούντων, διὰ φλεγματικὸν χυμὸν τάχιον ὀνίνησι καὶ τὰς ὀδύνας πραΰνει, ἐσχάρας τε τὰς ἀπὸ ἀνθράκων ταχὺ ἀφίστησι καταπλαττόμενον μετὰ μέλιτος ἢ ἀσταφίδων. πονεῖ δὲ τὰ ἔντερα, οὐ θερμότητι δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἰδιότητι τινὶ ἰσχιαδικοὺς ὀνίνησιν. ἔστι δὲ καὶ ἀποφρακτικὸν τῶν ἐν τῷ ἥπατι καὶ τῷ σπληνὶ ἐμφράξεων. δεῖ δὲ τοὺς ξανθοχόλους τούτου ἀπέχεσθαι, θερμαίνει γὰρ τοὺς τοιούτους, καὶ ἀναλύει τὸ λεπτὸν αἷμα καὶ καταλείπει τὸ παχύ, καὶ ποιεῖ τοῦτον τὸν μελαγχολικόν. λέγεται δὲ ὡς εἰ ἐκ τοῦ χυλοῦ αὐτοῦ πίοι ἔγκυος γυνή, ἐκτιτρώσκει. καὶ εἰ ἐπὶ ἡμέραις πεντεκαίδεκα φύλλα αὐτοῦ μεταλάβῃ, ὁμοίως ποιεῖ. καὶ ὡς νῆστις αὐτό τις μεταλάβῃ, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπὸ δηλητηρίου οὐ βλαβήσεται.

Περιστερὰ δὲ ἡ ὀρθή, εἰς κεφαλαλγικοὺς καὶ ῥεούσας τρίχας ἐπαλειφόμενος ὠφελεῖ, ὀδονταλγίαν τε παύει καὶ κινουμένους ἤτοι καὶ σείοντας ἐπι- Περιστερά

κρατεῖ, καὶ τὰ ἐν στόματι ἕλκη ἰᾶται, καὶ κωλικοὺς ἢ λιθιῶντας τὸ ἀπόζεμα ὠφελεῖ. τοὺς δ' ἐλεφαντιῶν ἄρχειν καὶ ἐπιληπτικούς, ὁμοίως πινόμενον ὠφελεῖ, καὶ εἰς ἀμφημερινοὺς καὶ τεταρταίους ὡσαύτως. ποδαγρικοὺς δὲ καὶ ἰσχιαδικοὺς καὶ τραυματικοὺς καταπλασσομένη.

Ῥοιαὶ

Ῥοιαὶ ψυχραί εἰσι καὶ ὑγραί. τούτων αἱ μὲν γλυκεῖαι, αἱ δὲ ὀξεῖαι, αἱ δὲ μικταὶ τὴν γεῦσιν. ὠφελοῦσι δὲ αἱ γλυκεῖαι τὸν θώρακα, καὶ εὔχυμοί εἰσι, καί τινος μετέχουσι θερμότητος. αἱ δὲ ὀξεῖαι, διουρητικαί εἰσι, καὶ πρὸς ξανθοχολικὰς νόσους, καὶ τῇ τοῦ ἥπατος καὶ τῆς γαστρὸς θερμότητι ὠφέλιμαι. χρησιμεύουσι δὲ αἱ ῥοιαὶ καὶ ἐπὶ τῶν δακνομένων σφοδρῶς τὸν στόμαχον διὰ τοὺς μοχθηροὺς χυμούς, τοῦ χυλοῦ σὺν ἀλφίτοις προσφερομένου, ὡς Ἱπποκράτης ἐπὶ τοῖς καρδιαλγοῦσιν ἐκέλευσεν. τὰ δὲ γίγαρτα τοῦ χυλοῦ ῥυπτικώτερα. ὁ δὲ τῆς γλυκείας ῥοιᾶς χυλὸς ἅμα τῷ τῆς ὀξείας πινόμενος, προτρέπει τὴν γαστέρα, καὶ ξανθὴν ἀλύπως κενοῖ χολήν, καὶ τονοῖ τὴν γαστέρα. τῆς δ' ὀξείας ὁ χυλὸς σὺν μέλιτι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπιτιθέμενος, ὀξυδερκίαν ποιεῖ, καὶ μάλιστα ὅτε παλαιωθῇ. οἱ δὲ κόκκοι τῶν ὀξωδῶν ῥοιῶν μετά τινος ῥοφήματος προσφερόμενοι πολλάκις ἐκκόπτει τὸν σφοδρὸν ἔμετον, καταπαύει τε τὰς ἀπὸ οἰνώδους φλεγμονὰς τοῦ ἥπατος. πᾶσαι δὲ αἱ ῥοιαὶ ἐκκόπτουσι τὴν ἐπὶ τὰ ἀφροδίσια ὁρμήν, καὶ μάλιστα τοὺς ἐπὶ τὴν κρᾶσιν ψυχρούς.

Ῥαδάκινα

Ῥαδάκινα οἱ μὲν ἐν τῇ τρίτῃ τάξει τεθήκασι τῶν ψυχόντων τε καὶ ὑγραινόντων, οἱ δὲ ἐν τῇ α΄. οἱ δὲ ἐν τῇ β΄. ὃ καὶ ἀκριβέστερον. ἀπογυμνῶσι δὲ χυμὸν φλεγματι-

κὸν, καὶ δύσπεπτα τυγχάνουσι, καὶ ταχέως ἐν τῇ γα-
στρὶ διαφθείρονται, καὶ διὰ τοῦτο οἱ συνεχέστερον κατα-
κόρως τούτων μεταλαμβάνοντες, πυρετοῖς ἁλίσκον-
ται. βλάπτουσι δέ τινι ἰδιότητι καὶ τὰ νεῦρα. δεῖ δὲ
ταῦτα πρὸ τῆς ἄλλης τροφῆς προσφέρεσθαι, καὶ ἄκρα-
τον τούτοις ἐπιπίνειν. τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν πέπειρα, τὴν
γαστέρα προδιέπουσι, τὰ δὲ ἄωρα, ταύτην ἐπέχουσι,
τὰ δὲ ξηρὰ πλείω. ὁ δὲ χυλὸς τῶν φύλλων πινόμενος,
ἀναιρεῖ τοὺς ἕλμινθας. ὡσαύτως καὶ τῷ ἐγκεφάλῳ
ἐπιτιθέμενος μετὰ τῶν φύλλων. διεγείρει δὲ τὰ ῥοδά-
κινα τὴν τῆς τροφῆς ὄρεξιν, λυσιτελεῖ τε τῇ φλεγ-
μαινούσῃ γαστρὶ, καὶ τῇ γονῇ προσίθησιν. ἐμποιοῦσι δέ
τι ὀῤῥῶδες τῷ αἵματι δύσπεπτον, καὶ μετὰ μίαν πολ-
λάκις ἢ δύο, ἀπογεννῶσι διὰ τὴν σῆψιν πυρετοὺς,
οὐ κατὰ τοὺς ἀπὸ τῶν λεγομένων βερικόκκων γενομέ-
νους. ἐκεῖνοι γὰρ ὀλιγοχρόνιοι καὶ εὐδιάλυτοι, ἀλλὰ χρο-
νίους καὶ δυσλύτους. δεῖ δὲ παρατηρεῖσθαι τὸ ἐπιπίνειν
τούτοις ὕδωρ, ἢ ὀξεῖαν προσφέρεσθαι τροφήν. Ῥα- Ῥαφανὶς
φανὶς θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν γ. ἀπόστασιν, ξηραίνει
δὲ κατὰ τὴν β. ὡς δὲ ἐξ ὧν εἴρηκεν ὁ Γαληνὸς, ἔστι τεκ-
μαίρεσθαι. οἱ παλαιοὶ χωρὶς ἄρτου ταύτας προσεφέ-
ροντο, καθάπερ οἱ νῦν τὸ δαυκίον. φησὶ γὰρ ὡς ὠμὴν
ταύτην ἐσθίουσιν οἱ κατὰ τὰς πόλεις ἄνθρωποι, μετὰ
γάρου πρὸ τῶν ἄλλων γαστρὸς ὑπαγωγῆς ἕνεκα. οἱ δὲ
ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ μετὰ ἄρτου πολλάκις προσφέρον-
ται. θαυμάζει πρὸς τούτοις τοὺς μετὰ δεῖπνον ταύ-
τας προσφερομένους, ὡς ἀπεψίαν μᾶλλον οὖσιν ἐπι-

τυδαιοτέρα ἐμποιεῖν ἀνάγουσα ἄνωθεν τὴν τροφήν,
καὶ φαίνονται μὲν ἐναντιούμενοι τοῖς λόγοις ἀλλήλοις.
οὐκ ἐναντιοῦνται δὲ εἴ τις ἀκριβῶς τὰς τῆς γαστρὸς διαθέ-
σεις ἐπισκοπείη. ἐφ' ὧν γὰρ εὐϋπάγωγός ἐστιν ἡ γα-
στὴρ καὶ ἀπνευμάτιστος, καὶ οὐκ ἐπιπολάζει ταύτῃ ἡ τρο-
φή, τούτοις δοτέον τὰς ῥαφανίδας πρὸ τῆς τροφῆς.
εἰ δὲ ἡ γαστὴρ ἐμπνευματοῦται καὶ ἐπιπολάζει ἡ τροφή,
καὶ δυσκοιλίους αὐτοὺς συμβαίνει, τούτοις προσφέρεσθαι
ταύτας μετὰ τὴν τροφήν. εἰσὶ δὲ καὶ εὔφθαρτοι, καὶ
διὰ τοῦτο δυσώδεις ἐρυγὰς ἐμποιοῦσι. δεῖ δὲ τοὺς με-
τὰ τὴν χρῆσιν αὐτῶν τοιαῦτα ἐργαζομένους ἀπέχε-
σθαι αὐτῶν, συμφθείρουσι γὰρ καὶ αὐτοῖς καὶ τὰ λοιπὰ
σιτία. ἔχουσι δὲ δριμεῖαν ποιότητα καὶ λεπτομερῆ, δι'
ἧς τέμνουσι καὶ ἀναλίσκουσι τὸ φλέγμα, ἐμπνευμα-
τοῦσι τε τὸν στόμαχον τῆς γαστρὸς, καὶ βλάπτουσι τοὺς
ὀδόντας, καὶ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν, καὶ βραγχῶσι
τὴν φωνήν, καὶ τοῖς ἀρθριτικοῖς ἰδιότητί τινι τὴν ὀ-
δύνην ἐπιτείνουσιν. εἰσὶ δὲ καὶ διουρητικαί. ὁ δὲ Διοσκορί-
δης φησὶν ὅτι τὰς αἰσθήσεις ἀκριβοῦσιν. οἱ δὲ Ἰνδοὶ εὐ-
φυΐαν ταύτας δρᾶν λέγουσι, καὶ τὴν διάνοιαν εὐεπί-
βολον ποιεῖν. λέγεται δὲ καὶ ὡς τὸ τούτων ἀπόζεμα ἐκ-
φρακτικόν ἐστι, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἰκτερικοὺς ὤνη-
σε, καὶ τοὺς τὰς ἐμφράξεις ἔν τε τῷ ἥπατι καὶ τοῖς νε-
φροῖς καὶ τῇ κύστει ἔχοντας, καὶ ὡς ὀξυδερκίαν πολ-
λοῖς περιποιήσαντο, καὶ ὅτι ὁ τούτων χυλὸς σὺν ῥοδί-
νῳ ἐλαίῳ μετὰ τὸ θερμανθῆναι τοῖς ὠσὶν ἐμπιεζό-
μενος, δυσηκοΐαν ἰᾶται. μετὰ δὲ τὴν ἕψησιν προσ-
φερό-

φερόμεναι, ἱστῶσι τὰς αἱμοῤῥοΐδας. ὠφελοῦσι δέ τινι ἰδιότητι, καὶ τὰ ὑποχόνδρια πρὸ τῆς τροφῆς μεταλαμβανόμεναι. σὺν δὲ μέλιτι, καὶ πρὸς βῆχας, καὶ δυσπνοίας λυσιτελοῦσι. καὶ τὰ τούτων φύλλα πρὸς σπληνικὰς διαθέσεις. τινὲς δὲ σὺν ὀξυμέλιτι προσφέροντες ἐμέτου χάριν, καὶ ἐμοῦσι φλέγμα πολὺ, καὶ ἀπαλλάσσονται ἀμφημερινῶν καὶ τεταρταίων πυρετῶν. φασὶ δὲ ὡς ὁ τούτων χυλὸς, ἀναιρετικός ἐστι σκορπίων τούτοις ἐπιχεόμενος, καὶ ὡς τὸν μεταλαμβάνοντα αὐτοῦ, οὐ βλάψει δῆγμα σκορπίου τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ ὅτι εἴ τις χυλῷ ῥαφανίδος τὰς χεῖρας ἐπιμελῶς χρίσει καὶ τρίψει, ἀκινδύνως ἑρπετῶν ἐπιλήψεται.

Ῥόδον ψυχρόν ἐστι καὶ ξηρὸν ἐκ στυφώδους καὶ πικρᾶς ποιότητος συγκείμενον. ὠφελεῖ δὲ τὰς θερμὰς κεφαλὰς ὀσφραινόμενον, βλάπτει δὲ τὰς ὑγρὰς, καὶ ῥευματίζει ταύτας. ὠφελεῖ δὲ πρὸς τοὺς ἐκ τῆς ξανθῆς χολῆς πυρετοὺς μεταλαμβανόμενον, καὶ τονεῖ τὸν στόμαχον, καὶ τὸ ἧπαρ. βλάπτει δὲ ἰδιότητι τινὶ τοὺς ὄρχεις, ἀναχαιτίζει τὰς δριμέας ἀναθυμιάσεις, ὥστε μὴ ἀνάγεσθαι ἐπὶ τὴν κεφαλήν. Ῥόδον

Σῦκα. τὰ σῦκα θερμαίνει κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν, ἔστι τεταμένον, ξηραίνει τε κατὰ τὴν μέσην τῆς πρώτης, τρέφουσι δὲ ἱκανῶς. οὐ μὴν ἐσφιγμένα τε καὶ ἰσχυρὰν ἐργάζονται τὴν σάρκα καθάπερ ἄρτος καὶ κρέας, ἀλλὰ καὶ χαῦνον. ἐμπιμπλῶσι δὲ φύσης τὴν γαστέρα, εἰ μὴ καλῶς πεφθῶσι. ἧττον δέ εἰσι τῶν λοιπῶν ὀπωρῶν κακοχυμώτεροι. προτρέπουσί τε τὴν Σῦκα.

γαστέ-

γαστέρα καὶ ῥαδίως διέρχονται, καὶ ἀξιόλογον ἔχουσι τὸ ῥυπτικόν, καθάπερ καὶ ψαμμώδη πολλὰ τοῖς νεφριτικοῖς ἐπὶ τῇ ἐδωδῇ αὐτῶν ἐκκρίνεται. τὸ δὲ πέπειρον σῦκον ἐγγὺς τοῦ μηδ᾽ ὅλως βλάπτειν, ἥκει παραπλησίως ταῖς ἰσχάσι, πολλὰ μὲν ἐχούσαις τὰ χρήσιμα. μοχθηρὸν δὲ τὸ μὴ πάνυ χρηστὸν αἷμα ἀπογεννᾶν, ὅθεν καὶ φθεῖρας ἀπογεννῶσι. δεῖ δὲ μετὰ τὴν τῶν σύκων χρῆσιν λεπτύνουσαν προσφέρεσθαι τροφήν. ὁ δὲ Γαληνὸς ὥς φησι, νοσήσας πολλάκις διὰ τὴν τῶν ὀπωρῶν χρῆσιν, ἀπό γε τοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ μέχρι τοῦ γήρως, πασῶν μὲν ἀπείχετο. σῦκα δὲ μονήρως καὶ σταφυλὰς προσεφέρετο, οὐδὲ τούτων ἀμέτρως. λέγεται δὲ ὡς ὅσοι τῶν φίλων αὐτοῦ τῇ τοιαύτῃ παραινέσει πεισθέντες, τῆς χρήσεως τῶν ὀπωρῶν ἀπέσχοντο, ἄνοσοι διέμειναν. ὠφελοῦσι δὲ τὰ σῦκα τὸν πνεύμονα καὶ τὸν θώρακα. φασὶ δὲ καὶ ὡς ἀντιφαρμάκου δύναμιν ἔχουσι πρὸς τὰ δηλητήρια, εἴ τις καθ᾽ ἑκάστην νῆστις χρήσεται.

Σπάρτος Σπάρτος ὃν τὰς ἀμπέλους δεσμοῦσι, τούτου ὁ καρπὸς καὶ τὸ ἄνθος ποθέντα σὺν μελικράτῳ ὀβολοὶ ε̄. καθαίρει ἄνω ὥσπερ ἐλλέβορος λευκὸς ἀκινδύνως. ὁ δὲ καρπὸς καὶ κάτω καθαίρει, αἱ δὲ ῥάβδοι καὶ ἰσχιάδας ὠφελοῦσι.

Στοιχὰς Στοιχὰς ἐκφράττει καὶ λεπτύνει, καὶ ῥύπτει καὶ ῥωννύει τὰ σπλάγχνα πάντα, καὶ ὅλην τοῦ ζώου τὴν ἕξιν.

Σταφυλαί Σταφυλαί. αἱ πέπειραι σταφυλαὶ θερμαί εἰσι καὶ ὑγραὶ κατὰ τὴν ᾱ. ἀπόστασιν, καὶ τρέφουσι τῶν λοιπῶν ὀπωρῶν πλέον, ἧττον δὲ τῶν σύκων, καὶ οὐ κακόχυμοί εἰσιν αἱ πέπει-

ροι τυγχάνουσιν ἀκριβῶς. οὐ μὴν ἰσχυρὰ καὶ πυκνὴ ἡ τούτων σάρξ, ἀλλὰ χαύνη τε καὶ πλαδαρά. καὶ μέγιστον φησὶ Γαληνὸς αὐτοῦ ἀγαθὸν τὸ ταχέως ὑπέρχεσθαι, διὸ καὶ εἰ ἐπισχεθῶσι, βλάπτουσιν, οὐ γὰρ πέπτονται τηνικαῦτα καλῶς, ἀλλ' ὠμὸν γεννῶσι χυμόν, οὐ ῥᾳδίως εἰς αἷμα μεταλαμβανόμενον. ἡ δὲ τῶν γιγάρτων φύσις, ξηρὰ καὶ στύφουσά πως ἐστί. διέρχεται οὖν τὰ γίγαρτα πάντα, μὴ ἀλλοιουμένα. αἱ δὲ κρεμασθεῖσαι σταφυλαί, οὔτε ἐπέχουσι τὴν γαστέρα, οὔτε προτρέπουσιν, διὸ πεπτότεραι δὲ τῶν ἄλλων εἰσίν. οὐ μικρὰ δὲ διαφορὰ τῶν σταφυλῶν ἐστι κατὰ τὸ γλυκείας ἢ αὐστηρᾶς, ἢ ὀξείας εἶναι. αἱ μὲν γὰρ γλυκεῖαι θερμότερον ἔχουσι τὸν χυλόν, αἱ δὲ αὐστηραὶ καὶ ὀξεῖαι, ψυχρότεραι. γαστέρα γὰρ ὑπάγουσιν αἱ γλυκεῖαι, καὶ μάλιστα ὅταν ὦσιν ὑγραί. πασῶν μὲν οὖν ἀσφαλεστάτη χρῆσις ὅταν σαρκώδεις ὦσιν καὶ πέπειροι, καὶ συμμέτρως τις αὐτῶν μεταλαμβάνει. τινὲς δὲ σταφυλαὶ τὸ λοιπὸν τῆς ἐπὶ τῶν ἀμπέλων πέψεως προσλαμβάνουσιν ἐκ τοῦ κρεμασθῆναι καὶ γλυκαίνονται. αἱ δὲ λευκαὶ σταφυλαὶ πλεῖον προτρέπουσι τὴν γαστέρα, ἢ αἱ μέλαιναι. πᾶσαι δὲ διεγείρουσι τὴν τῆς τροφῆς ὄρεξιν, καὶ ἀφροδισιαστικαὶ τυγχάνουσι. σύγκεινται δὲ ἐκ τεσσάρων, τοῦ τε περιέχοντος ὑμένος, ὃς καὶ ψυχρὸς καὶ ξηρὸς καὶ δυσπεπτός ἐστι, καὶ τῆς οἷον σαρκὸς αὐτῆς, καὶ τῆς περιεσπαρμένης κατ' αὐτὴν ὑγρότητα, πρὸς δὲ καὶ τῶν γιγάρτων. δεῖ δὲ τόν τε ὑμένα καὶ τὰ γίγαρτα ὑποπτύειν, διὰ τὸ δυσκατέργαστον εἶναι. αἱ δὲ ὀμφακίζουσαι, ψυχραί εἰσι

καὶ ὑγραὶ καὶ γαστρὸς ἐφεκτικαὶ καὶ δυσόμαχοι, καὶ τῆς ἀπὸ ξανθῆς χολῆς θερμότητος καταπαυστικαί, ἧττον μὲν εὐτρόφιμοι. ὁ δὲ τούτων χυλὸς παλαιούμενος, καὶ ἅμα ῥοδοσάγματι μετὰ ζέσιν προσφερόμενος, βοηθεῖ τοῖς μὴ κατέχουσι τὴν τροφὴν ἐν τῇ γαστρὶ καὶ τοῖς ναυτιῶσι. δεῖ δὲ μὴ μόνον τὰς σταφυλάς, ἀλλὰ καὶ πάσας τὰς ὑγρὰς ὀπώρας πρὸ τῆς λοιπῆς προσφέρεσθαι τροφῆς.

Σταφί-δες

Σταφίδες θερμότεραί εἰσι τῶν σταφυλῶν, ἀμείνονες δὲ αἱ λιπαρώτεραι, καὶ οἷον φλοιὸν ἔχουσαι λεπτότερον, καὶ αἱ γλυκύτεραι. αὗται δὲ τροφιμώτεραι τῶν σταφυλῶν εἰσι. μετέχουσι δὲ πεπτικῆς ἅμα καὶ στυπτικῆς καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως μετρίως. καὶ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἔχουσι πρὸς τὰς σταφυλὰς ὃν αἱ νέαι ἰσχάδες πρὸς τὰ σῦκα. καὶ αἱ μὲν γλυκύτεραι θερμότεραι, αἱ δὲ αὐστηραί, ψυχρότεραι, αἱ δὴ τὸν στόμαχον ῥωννύουσι καὶ τὴν κοιλίαν ἐπέχουσι. μέσην δέ πως κατάστασιν αἱ γλυκεῖαι ποιοῦσι, μήτε* ἀσαφῶς τὸν στόμαχον, μήτε ὑπαλγοῦσαι τὴν γαστέρα, τὸ γεμὴν ἐκφρακτικὸν ἔχουσιν. ἧττον δὲ τῶν ἰσχάδων ἐνδείκνυνται αἱ σταφίδες τὸ ὑπακτικὸν καὶ τὸ ῥυπτικόν. δυστομαχότεραι δὲ τούτων εἰσίν, ὠφελοῦσι δὲ τὸ στῆθος καὶ τὸν πνεύμονα, ῥωννύουσι δὲ τὸ ἧπαρ καὶ τὸν σπλῆνα. μετὰ δὲ τῶν γιγάρτων ἐσθιόμεναι, λυσιτελοῦσι τοῖς ἐντέροις, πλὴν κρεῖττον τὰ γίγαρτα αὐτῶν ἀποπτύειν, διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς σκληρὸν καὶ γεῶδες. ἐν δυνάμει δὲ τὰ καθαρτικὰ φάρμακα τινὶ ἰδιότητι. φησὶ δέ τις τῶν ἰατρῶν, ὡς εἴ τις βούλεται ἐλαττῶσαι τὸ φλέγμα ἐν τῷ σώμα-

σώματι αὐτοῦ, πλεονάσαι δὲ τὸ αἷμα, ἐσθιέτω νῆστις ἀσταφίδων λιπαρῶν < ζ. ἐπὶ ἡμέραις ς. οἱ δὲ αἰγύπτιοι κατασκευάζουσιν ἐκ τῶν ἀσταφίδων καὶ τοῦ μέλιτος οἶνον ὃν ἡλιακὸν ὀνομάζουσιν. ἔστι δὲ τῇ γεύσει ἡδύτατος. Σάχαριν. τὸ σάχαριν θερμόν ἐστι καὶ ὑγρὸν κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν. ἔχει δὲ δύναμιν ῥυπτικὴν καὶ διουρητικὴν καθάπερ τὸ μέλι, πλὴν οὔτε δίψαν ἐμποιεῖ καθάπερ τὸ μέλι, οὔτε δῆξιν ἐν τῷ στομάχῳ. προτρέπει δὲ τὴν γαστέρα, καὶ ὠφελεῖ τόν τε θώρακα καὶ τοὺς νεφροὺς καὶ τὴν κύστιν. οἱ δὲ λογιζόμενοι ἰατροὶ τοῦτο ψυχρὸν, ἁμαρτάνουσιν. εἶδον γοῦν αὐτὸ ἐγὼ ἐν ταῖς θερμοτέραις κοιλίαις ἐκχολούμενον. κρεῖττον δέ ἐστι τὸ παλαιὸν σάχαριν τοῦ νέου, λεπτομερέστερον γὰρ γίνεται καὶ θερμότερον, πλὴν κεφαλαλγίαν ποιεῖ, ὕδατί τε ἀναλυόμενον, μεταλαμβάνει τῆς τοῦ ὕδατος ψυχρότητος, καὶ ψύχει. θυμιώμενον δὲ καὶ ὀσφραινόμενον, τοὺς τὴν κεφαλὴν ῥευματιζομένους ὀνίνησι. Σέλινον θερμόν ἐστι κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἐπιτεταμένην, ξηρὸν δὲ κατὰ τὸ μέσον τῆς γ. ὑπάρχει δὲ διουρητικὸν καὶ ἀποφρακτικὸν καὶ ἄφυσον, μᾶλλον δὲ καὶ πνευμάτων διαφορητικὸν καὶ καταμηνίων ἀγωγόν. δυσπεπτότερον δέ ἐστι, καὶ δεῖ τοῦτο διὰ μέσης προσφέρεσθαι τροφῆς, ἐπέχει δὲ μικρόν τι τὴν γαστέρα. ἰδιότητι δέ τινι βλάπτει τοὺς ἐπιληπτικοὺς, καὶ δεῖ τοὺς τοιούτους παντὴ ἀπέχεσθαι. πολλάκις γὰρ τινὰς τῶν τέως μὲν ὑγιαινόντων, δεκτικῶν δὲ ὄντων τῆς τοιαύτης νόσου, ἐπιλήπτους τῆς

Σάχαριν

Σέλινον

τούτου χρῆσις εἰργάσατο. βλάπτει δὲ καὶ τοὺς ὄρχεις. δυναμικώτερον δὲ τῶν φύλλων εἰς τὴν ἐνέργειαν τὸ σπέρμα καὶ τούτου ἡ ῥίζα. λυσιτελεῖ δὲ τὸ σέλινον καὶ πρὸς λυγμοὺς τοὺς ἀπὸ παχέων περιττωμάτων. ῥύπτει δὲ τοὺς νεφροὺς καὶ τὴν κύστιν, καὶ ἀποφράττει τὰς γινομένας ἐμφράξεις, ἔν τε ταῖς φλεψὶ καὶ ταῖς ἀρτηρίαις. τὸ δὲ τούτων σπέρμα μεταλαμβανόμενον, μέθης γίνεται ἀποτρεπτικόν. συμβάλλεται δὲ τὸ σέλινον εἰς εὐωδίαν τοῦ σώματος. καὶ πολλοὶ διὰ τῆς συνεχοῦς τούτου χρήσεως, καὶ τῆς τοῦ σώματος δυσωδίας ἀπηλλάγησαν. κατωφερεστέρας δὲ ποιεῖ τὰς γυναῖκας εἰς ἀφροδίσια. ἔτι τὸ ἀπόζεμα δὲ αὐτοῦ ἐγκάθισμα γινόμενον καὶ ἐπαντλούμενον, λίθους ὥς φασιν ἐκβάλλει, καὶ δυσουρίαν θεραπεύει, καὶ νεφροὺς ἰᾶται. δεῖ δὲ τὰς θηλαζούσας τῆς τούτου χρήσεως ἀπέχεσθαι, ἐλαττοῖ γὰρ τὸ γάλα. ὁ δὲ τούτου χυλὸς, λυσιτελεῖ τοῖς ἀπὸ τῶν ἀμφημερινῶν πυρετῶν ῥίγεσι μεταλαμβανόμενος. τὸ δὲ ἄγριον, καὶ ἀντιφαρμάκου δύναμιν ἔχει πρὸς τὰ δηλητήρια.

Σεῦτλ) Σεῦτλον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν γ΄. ἀπόστασιν. ἔστι δὲ ὁ ἐν αὐτῷ χυλὸς μετρίως ῥυπτικὸς, ὃς ἐπὶ τὴν γαστέρα πρὸς ἔκκρυσιν ἐπεγείρει, καὶ τὸν στόμαχον ἐνίοτε δάκνει, καὶ μάλιστα ἐκείνων ὅσοιπερ ἂν εὐαίσθητον αὐτὸν ἔχωσι, καὶ διὰ τοῦτο κακοστόμαχόν ἐστιν ἔδεσμα, πλεῖον βρωθέν. ἡ δὲ ἀπ' αὐτοῦ τροφὴ βραχεῖα, καθάπερ τῶν ἄλλων λαχάνων, ἐπιτήδειόν τέ ἐστιν εἰς τὰς καθ' ἧπαρ ἐμφράξεις μετὰ ὄξους ἐσθιόμενον. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐσθιόμενον,

μένον, καὶ τοῖς ὑπὸ σπλῆνα ἀγαθὸν γίνεται φάρμακον. σύγκειται δὲ τὸ σεῦτλον ἐξ ἐναντίων δυνάμεων. ὁ μὲν γὰρ χυλὸς αὐτοῦ ἐστὶ θερμὸς, καὶ γαστρὸς ὑπαγωγὸς καὶ διψώδης. αὐτὸ δὲ τὸ σῶμα παχυμερὲς καὶ φυσῶδες, καὶ δύσπεπτον καὶ ψυχρὸν, καὶ γαστρὸς ἐφεκτικὸν, καὶ διὰ τοῦτο δυσφόρως ἑψόμενον, ἐναλλασσομένου τοῦ ὕδατος ἐν ᾧ ἕψεται, ἐπέχει τὴν γαστέρα διὰ τὸ ἀποβάλλειν τὴν νιτρώδη ποιότητα.

Σευτλόριζον φλέγματός ἐστι γεννητικόν. ὑπάρχει δὲ παχυμερὲς καὶ δύσπεπτον καὶ φυσῶδες, τὴν δὲ γαστέρα προτρέπει. εἰ δέ τις τοῦτο καύσει, καὶ μέλιτι φυράσει, καὶ πλύνει δι' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν τὴν ἀρξαμένην φαλακροῦσθαι, συνέχει τὰς λοιπὰς τρίχας. Σευτλόριζον

Σηπία δύσπεπτός ἐστι καὶ ὀλίγον ἔχει ἐν αὐτῇ τὸν ἁλυκὸν χυμόν. εἰ μέντοι πεφθῇ, τροφὴν οὐκ ὀλίγην δίδωσι τῷ σώματι. ἀπογεννᾷ δὲ ὠμὸν χυμὸν, διὸ δεῖ μετὰ δριμέων ἀρτυμάτων ταύτην προσφέρεσθαι καὶ οἶνον ἐπιπίνειν παλαιὸν καὶ λεπτόν. λέγεται δὲ ὡς εἴ τις θρυαλλίδα σηπίας μέλανι καὶ ἰῷ χαλκοῦ ἐγχρίσει, ποιήσει τοὺς μὲν χαλκοῦς, τοὺς δὲ μέλανας φαίνεσθαι, καὶ διὰ τὴν τῶν καταμιχθέντων κατασποράν. Σηπία

Συάκιον οὐ κακόχυμόν ἐστι, καὶ μάλιστα ὅτε πεφθῇ. τρέφει γὰρ ἱκανῶς, ὠφελεῖ δὲ μάλιστα τοὺς τὴν κρᾶσιν θερμοὺς, καὶ ἔοικεν ἡ τούτου σὰρξ τῇ τῶν ἀλεκτορίδων. οὔτε γὰρ τῶν πάνυ σκληροτάτων ἐστὶν, οὔτε τῶν χαύνων, ἀλλὰ συμμετρίας μετέχει καὶ ἡδύτητος, καὶ διὰ τοῦτο δύναμιν τῷ σώματι πεφθὲν περιποιεῖται, Συάκιον

καὶ αἷμα ἀπογεννᾷ ἐγγὺς τοῦ συμμέτρου. Σήσαμον. τὰ σήσαμα θερμά ἐστι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πρώτης τάξεως, ὑγρὰ δὲ κατὰ τὸ ἔσχατον αὐτῆς, καὶ διὰ τὸ εἶναι αὐτοῖς ἐλαιώδες, ἐμπιμπλῶσι τοὺς ἐσθίοντας ταῦτα ταχέως, ἀνατρέπει τὸν στόμαχον, καὶ βραδέως πέπτεται, καὶ τροφὴν δίδωσι τῷ σώματι λιπαράν, καὶ δίψαν ἐμποιεῖ, καὶ εἴ τι τούτων τοῖς ὀδοῦσι καταληφθῇ, δυσωδίαν στόματος ἐργάζεται, προτρέπουσι δὲ τὰ καταμήνια, καὶ τὰ σπλάγχνα βλάπτουσιν. ἀμέτρως δὲ μεταλαμβανόμενον, ἐμφράξεις ποιεῖ, γοῦν τε τῷ ἥπατι καὶ τῷ σπληνί.

Σήσαμον

Σκόροδα. τὸ σκόροδον θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὸ μέσον τῆς δ΄ ἀποστάσεως. ἐπιτηδειότατον δὲ ὑπάρχει τοῖς παχὺν καὶ γλίσχρον ἢ ὠμὸν ἠθροικόσι χυμόν, ἐμφράττον τοῦτον καὶ τέμνον. ἔχει δέ τι καὶ κακόχυμον, ὅπερ ἀποβάλλει ὕδατι ἑψόμενον. ταῖς δὲ ψυχραῖς κράσεσι προφυλακτικὸν γίνεται πολλάκις ὑγείας. βλάπτει δὲ τοὺς τὴν κράσιν θερμούς, καὶ μάλιστα τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν πνεύμονα, καὶ τοὺς νεφρούς. ἰδιότητι δέ τινι καταπαύει τὴν διὰ ἁλυκὸν χυμὸν δίψαν καὶ τὰς ἕλμινθας ἐκβάλλει, καὶ τὰ πνεύματα διαφορεῖ. εἰ δὲ καὶ βλάπτει τὴν ὑγιῆ ὄψιν, ἀλλ' οὖν τὴν διὰ ὑγρότητα ἀμβλυωπίαν ἰᾶται. ξηραίνει δὲ τὴν γονὴν ἐπὶ τῶν θερμῶν σωμάτων, ἐπὶ δὲ τῶν ψυχρῶν καὶ ὑγρῶν σωμάτων θερμαίνει ταύτην, καὶ ἀφροδισιαστικόν ἐστι. ἀντιφάρμακον δέ ἐστι πρός τε τὰ δηλητήρια καὶ τῶν ἰοβόλων δήγματα, ὥσπερ σχεδὸν ἡ θηριακή, καὶ διὰ τοῦτο ὁ Γαληνὸς θηρια-

Σκόροδα

κὸν

κὸν τοῦτο καλεῖ τῶν ἀγρότων. φεύγουσι δὲ αὐτὸ καὶ οἱ ὄ-
φεις, ὥσπερ καὶ τὰ πήγανα, καὶ διὰ τοῦτο οἱ πέρσαι τὸ
πρὶν τὰ μαγγανεῖα αὐτῶν σκορόδων ἐνεπίμπλων. λέγε-
ται δὲ ὡς εἰ δύο τινὲς δηλητηρίου μεταλήψονται, ἧττον
βλαβήσεται ὁ σκορόδων ἀπογευσάμενος, ἢ ὁ μὴ χρη-
σάμενος. τὸ δ᾽ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰ δύο τινὲς δηχθῶ-
σιν ὑπὸ ἰοβόλων. καὶ δῆλον ἐκ τούτου ὡς ὁμοιότης τὶς
ἔνεστι τῇ ἐν τῷ σκορόδῳ θερμότητι πρὸς τὸ ἔμφυ-
τον ἐν ἡμῖν θερμόν, διὸ καὶ διανιστᾷ αὐτό, καὶ τὰ στε-
ρεὰ τονοῖ μόρια, ὥστε τὸ βλάπτον αὐτὰ ἀποσβῆσαι
καὶ ἀποσείσασθαι. οὐ μόνον δὲ πνευμάτων διαφορητικόν
ἐστιν, ἀλλὰ καὶ κωλύει τὴν τούτων γένεσιν, καὶ τὰς ἀπὸ
πνεύματος κωλικὰς διαθέσεις, καὶ πρὸς τὰς χρονίας
ἰσχιάδας τὰς ἀπὸ φλέγματος λυσιτελεῖ, λεπτύνει τε
τὴν τροφὴν καὶ τὸ αἷμα καὶ ἐρυθραίνει τὸ πρόσωπον,
καὶ τὴν τραχεῖαν καθαίρει ἀρτηρίαν. εἰ δέ γε ὀπτηθῇ
καὶ ἐπιτεθῇ βεβρωμένοις ὀδοῦσιν, ἢ τοῖς δι᾽ ὑγρότη-
τα ὀδυνωμένοις ὀνίνησιν. εἰ δὲ σὺν μέλιτι ἐπιθλα-
σθῇ, τοῖς ἐν τῇ κεφαλῇ ὑγροῖς ἕλκεσιν ἴαμα γίνεται,
πρός τε ἀρθρίτιδας τὰς ἀπὸ φλέγματος καὶ βῆχας
λυσιτελεῖ, καὶ πρὸς ἀλφοὺς καὶ λέπρας. οὐ μόνον δὲ με-
ταλαμβανόμενον ὠφελεῖ πρὸς τὰ τῶν ἰοβόλων δήγ-
ματα, ὡς προείπομεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ θλασθῆναι ἐπι-
τιθέμενον. λέγεται δὲ περιδεῖν ὡς καὶ τὰς ἐν τῷ πνεύ-
μονι πληγὰς χρησιμεύει, καὶ τὰς στραγγουρίας, καὶ ὡς
τῇ φωνῇ βλαπτικὸν τυγχάνει, καὶ ταῖς αἱμορροΐσεσι,
καὶ ἐπὶ τῶν τεινεσμῶν καὶ τῶν χοιράδων καὶ τῶν ἐκτε

κῶν πυρετῶν. βλάπτει δὲ καὶ τὰς κύστεις καὶ θηλαζού-
Σίνηπι σας, καὶ καταμηνίων ἀγωγόν. Σίνηπι θερμόν ἐστι
καὶ ξηρὸν κατὰ τὸ μέσον τῆς δ΄. ἀποστάσεως, ἀναλυ-
τικὸν καὶ διαφορητικὸν ὑπάρχει τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ
τῷ στομάχῳ ὑγροτήτων. ὠφελεῖ τε πρὸς τὰς ἀπὸ ὑ-
γρότητος καὶ πνεύματος σπληνικὰς διαθέσεις, καὶ πρὸς
τὰς διὰ ὑπερόπλησιν φλέγματος τεταρταϊκὰς νόσους,
καὶ τὰς ἀπὸ φλέγματος ποδάγρας. βλάπτει δὲ τὴν
ὄψιν καὶ τὴν θερμὴν κεφαλὴν, καὶ τὸ θερμὸν ἧπαρ, συνερ-
γεῖ τε πρὸς τὴν πέψιν, καὶ τὴν ἀνάδοσιν τῶν παχυ-
μερεστέρων τροφῶν, τήκει τε τὰς ἐν τῇ γαστρὶ ὑγρό-
τητας. καταπλασσόμενόν τε ταῖς λέπραις, ἀλλοιοῖ
πρὸς τὸ βέλτιον ταύτας, καὶ τὰς διὰ ὑγρότητα βα-
ρυνομένας γλώττας ξηραίνει. μετὰ δὲ μέλιτος πρὸς
βῆχας λυσιτελεῖ λαμβανόμενον. σὺν δὲ ἰσχάσι τοῖς
ἰσχιαδικοῖς καταπλασσόμενον, καὶ τοῖς σπληνικοῖς
ἐπιτήδειόν ἐστι. ἕλκει γὰρ τὰ ἔνδον ἐπὶ τὴν τοῦ σώμα-
τος ἐπιφάνειαν, θυμιώμενον δὲ, διώκει τοὺς ὄφεις.

Τυρός Τυρός. οἱ τυροὶ πάντες κακοὶ, δυσπεπτοί τε καὶ
ὀξυρεγμώδεις, καὶ φύσης ἐμπιμπλῶσι τὴν γα-
στέρα, καὶ διαχωρῆσαι πονήρως, καὶ φλεγματώδεις
καὶ καυσώδεις τῇ κοιλίᾳ, προσλαμβάνουσι γὰρ ἀπὸ
τῆς πίτυος δριμύτητα. χρονίσας δὲ ὁ τυρὸς, δριμύ-
τερος γίνεται καὶ θερμότερος καὶ καυσωδέστερος, καὶ
δυσπεπτότερος καὶ κακοχυμώτερος, καὶ πρὸς τὴν τῶν
λίθων ἐν τοῖς νεφροῖς γέννησιν πλέον βλαβερός. ἐ-
λέχθησαν γὰρ οἱ γινόμενοι ὅτε συνέλθῃ πάχος χυ-

μῶν

μῶν θερμότητι. φυλακτέον οὖν μάλιστα τὸν τοιοῦτον τυρὸν, ὡς μηδὲν ὅλως ἀγαθὸν ἔχοντα μήτε εἰς πέψιν, μήτε εἰς ἀνάδοσιν, μήτε εἰς οὔρησιν, ἢ ὑπαγωγὴν τῆς γαστρὸς, ὥσπερ οὐδὲ εἰς εὐχυμίαν. ἧττον δὲ μοχθηρὸς, ὁ μήτε παλαιὸς μήτε δριμύς. ὁ δὲ νέος, τῶν τοιούτων κρείττων. μέσος γάρ ἐστι τοῦ παλαιοῦ τυροῦ καὶ τοῦ γάλακτος, καὶ διὰ τοῦτο καὶ εὐπεπτότερος τοῦ παλαιοῦ καὶ εὐχυμότερος, καὶ μάλιστα ὁ μαλακὸς καὶ χαῦνος, καὶ μὴ ἔχων ἰσχυρὰν ποιότητα, *βάλλουσαν δέ τι μικρὸν τὴν γλυκύτητα, συμμέτρως τε μετέχων ἁλῶν. δεῖ δὲ τοῦτον σὺν μέλιτι προσφέρεσθαι, διὰ τὸ τάχιον ἀναδοθῆναι, καὶ μάλιστα τοὺς ψυχροὺς τὴν κρᾶσιν. ὁ δὲ παλαιότατος τυρὸς, ὁ τὴν γλυκύτητα πάντως ἀποβαλὼν ὡς εὔθρυπτος, γίνεται διὰ στέρησιν τῆς συνεχούσης τὰ μέρη αὐτοῦ ὑγρότητος, κάκιστος. ὁ δὲ σπογγώδης τυρὸς καὶ ἠρεωμένος καὶ ἡδὺς τῶν ἄλλων, κρείττων, καὶ μάλιστα ἐὰν καὶ νεαρώτερος ᾖ, οἵτινες εἰσὶ τῶν ἀπὸ παφλαγονίας ἀποκομιζομένων. ὁ μὲν οὖν νέος τυρὸς, τὴν γαστέρα περιτρέπει, ὁ δὲ παλαιὸς ἐπέχει ταύτην, καὶ μάλιστα εἰ μετὰ τὸ ἑψηθῆναι ὕδατι ὀπτηθῇ.

Ταὼς. τῶν ταῶν σὰρξ ἰνώδης καὶ περιττωματική ἐστι καὶ δύσπεπτος, καὶ κακόχυμος. λέγεται δὲ ὡς τὸ ἀπόζεμα αὐτῆς ἰδιότητι τινὶ πλευριτικοὺς ὀνίνησι, καὶ μάλιστα εἰ λιπῶδες εἴη. τὸ δὲ στέαρ αὐτῆς ἅμα χυλῷ πηγάνου καὶ μέλιτος, λυσιτελεῖ τὰ μέγιστα πρὸς τὰς διὰ ψυχρὸν χυμὸν κωλικὰς διαθέσεις. τὰ δὲ ὀστᾶ τούτου καυθέντα καὶ ὄξει λειοτριβέντα καὶ ἐπιχρι- Ταὼς

Ταρχὸν ὑποθέντα, πρὸς λέπρας καὶ ἀλφοὺς ὀνίνησι. Ταρχὸν
θερμόν ἐστι καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν β. ἀπόστασιν. ὑπάρχει
δὲ δύσπεπτον, διὰ τὸ γεώδη φύσιν ἔχειν αὐτοῦ τὸ σῶ
μα, πρὸς ἣν ἀφορῶντες τινὲς, ψυχρὸν ἔφησαν εἶναι τοῦ
το. ἔστι δὲ φυσῶδες καὶ κακόχυμον, καὶ δεῖ μόνον τὰ τοῦ
του φύλλα προσφέρεσθαι μετὰ ἡδυόσμου ἢ σελίνου. ἐμ
ποιεῖ δὲ ἐρυγὰς καὶ ἐπιπολάζει τῷ στόματι τῆς γαστρός.
πέφυκε γὰρ καὶ ἀντιφάρμακον πρὸς τὰς τῶν ἰοβόλων
δήξεις μεταλαμβανόμενον. ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγι-
κὸν, καὶ νάρκην ἐργάζεται περὶ τὴν τῆς γεύσεως αἴσθη
σιν, καὶ διὰ τοῦτο προτρέπουσιν οἱ ἰατροὶ πρὸ τῆς τῆς κα
θάρσεως μεταλήψεως προσφέρεσθαι τοῦτο, ὥστε μὴ αἰ
Τετραγ- σθάνεσθαι τῆς ἀηδίας τοῦ πόματος. Τετραγγουρα.
γουρα τὰ λεγόμενα τετράγγουρα, ψυχρά ἐστι καὶ ὑγρὰ κατὰ τὴν
β. ἀπόστασιν ἐπιτεταμένην. τινὲς δὲ καὶ ἐν τῇ γ.
τάξει ταῦτα τεθήκασιν. ἀπογεννῶσι δὲ φλέγμα
γλισχρὸν ἐν τῇ γαστρὶ, ὅπερ καὶ ὠμὸν ἀναδίδοται εἰς
τὰς φλέβας, καὶ διὰ τοῦτο οἱ συνεχέστερον τούτοις χρώ
μενοι, ἀπὸ συναγομένων διὰ χρόνον χυμῶν, ἐν ταῖς
φλεψὶ καὶ ταῖς λοιπαῖς τοῦ σώματος κοιλότησιν, ἁ-
λίσκονται χρονίοις πυρετοῖς. τὸ δὲ σπέρμα αὐτῶν
διουρητικόν ἐστι, πλὴν οὐχ ὡς τῶν πεπόνων, φθείρονται
δὲ καὶ τάχιστα ἐν τῇ γαστρί. κρείττονα δὲ ἐν τούτοις τὰ
μικρὸν ἔχοντα τὸ σπέρμα. ὠφελοῦσι δὲ τοὺς θερμοὺς καὶ
ξηροὺς στομάχους, καὶ ἐπὶ καυσωδῶν πυρετῶν μετὰ
ὄξους προσφερόμενα, πάνυ λυσιτελεῖ. ἴδιον δὲ αὐτῶν
ἐστι, τὸ καταπαύειν τὰς διὰ θερμότητα τῆς γαστρὸς
ναυτίας,

ναυτίας. δεῖ δὲ τὰ τούτων μὲν ἐνδότερα ἐσθίειν. τὰ
γὰρ ἔξωθεν, πάνυ δυσπεπτά καὶ κακόχυμα, καὶ σχεδὸν
δηλητηριώδη. ἔχουσι δὲ καὶ ἑτέρας ἰδιότητας, τὸ ἀνα
φέρειν τοὺς λειποθυμοῦντας δι᾽ ὑπερβολὴν θερμότη
τος. εἰ δὲ ἐντύχωσι φλέγματι ἐν τῇ γαστρὶ, ναυτίας
ποιοῦσι καὶ κωλικὰς διαθέσεις ἐργάζονται, καὶ ὑπο-
χονδριακὰ πάθη. Ὕδνα. τὰ ὕδνα ψυχρά ἐστι κα Ὕδνα
τὰ τὴν β. ἀπόστασιν. ἀπογεννᾷ δὲ ὠμὸν χυμὸν, ἔστι
δὲ καὶ κακόχυμον. πολλοὶ δὲ ἀπὸ τῆς συνεχοῦς τούτων
χρήσει κωλικαῖς διαθέσεσι καὶ ἐπιληψίαις καὶ ἀπο-
πληξίαις περιπεπτώκασι. δεῖ γοῦν πρὸ τῆς ἑψήσε-
ως ταῦτα ἀκριβῶς καθαίρειν, καὶ ὕδατι ἐναποβρέ-
χειν ἐφ᾽ ἱκαναῖς ὥραις, εἶτα ἐγχεῖν ἐν ὕδατι ἅλατος
καὶ ὀριγάνου καὶ πηγάνου, καὶ ἀρτύειν μετὰ τὴν ἕψησιν
ἐλαίῳ καὶ θρύμβῳ, καὶ πεπέρει καὶ γάρῳ. μάλιστα δὲ
ἡ συνεχὴς τούτων χρῆσις κωλικὰς ἐμποιεῖ νόσους, καὶ
ἀπεψίας. τὰ δὲ ξηρὰ, ἐστὶ βλαβερώτερα καὶ δυσπε-
πτότερα. Ὕσκα. ἰχθὺς ὁ κοινῶς ὕσκα ὀνομάζεται, Ὕσκα
φλεγματικὸν ἀπογεννᾷ χυμόν. κακόχυμος δέ ἐστι
διὰ τὸ ἡδέως σχεδὸν ἅπαντας τούτων προσφέρεσθαι,
ὡς οἰκειότητα τινὰ ἐχούσης τῆς σαρκὸς αὐτῶν πρὸς τὴν
ἡμετέραν φύσιν. οἶμαι δὲ, ὅτι διὰ τοῦτο μετείληπται
τοὔνομα ἀπὸ τοῦ ὗς, ὃ σημαίνει τὸν χοῖρον, ὅτι τοιαύ-
την τροφὴν ἐμποιεῖ τῷ σώματι τῷ ἡμετέρῳ παρὰ
τῷ τῶν ἰχθύων γένει, οἵαν τὸ χοίρειον κρέας παρὰ τοῖς
χερσαίοις, οὐχ ὁμοίαν μὲν τι, ἀλλὰ ἀνάλογον. δεῖ δὲ τοῦ
τον ἀρτύειν θερμοτάτοις ἀρτύμασιν, καὶ οἶνον ἐπι-

Ὑδροσάτου

πίνειν αὐτῷ λεπτότατον καὶ παλαιότατον. Ὑδροσάτον ψυχρόν ἐστι καὶ γαστρὸς ῥωστικόν, δι' ἣν ἔχει στύψιν ἐκ τοῦ ῥόδου. ὠφελεῖ δὲ τοὺς τὴν κρᾶσιν θερμούς, καὶ τὴν δίψαν καταπαύει, καὶ ἐπὶ τῶν πυρετῶν ἀντὶ οἴνου χρώμενον, τὰ μέγιστα λυσιτελεῖ.

Ὕδωρ

Ὕδωρ. αἱ καθόλου τῶν ὑδάτων διαφοραί εἰσι πέντε. ὄμβριόν τε καὶ πηγαῖον, καὶ φρεατιαῖον, καὶ ποτάμιον, καὶ λιμναῖον. τούτων τὸ μὲν ὄμβριον κουφότερον καὶ εὐμεταβλητότερον, πλὴν πρὸς πυρετοὺς καὶ χολέρας καὶ ἰκτέρους ἀνάρμοστον. ἐκκρίνεται γὰρ ῥαδίως καὶ ἐκχολοῦται. χρονίζον δὲ βραδύπορον γίνεται, καὶ δυσδιαχώρητον. γεννᾷ δὲ κατάῤῥους, καὶ μάλιστα ἢν ψυχρὸν πίνοιτο. τῶν δὲ πηγαίων ὅσων αἱ πηγαὶ πρὸς ἄρκτον ἐῤῥάγουσιν ἐκ πετρῶν θλιβόμεναι τὸν ἥλιον ἀπεστραμμένον, βραδύπορά εἰσι, καὶ βραδέως θερμαίνεται καὶ ψύχεται. ὅσων τε ἐῤῥάγουσιν αἱ πηγαὶ ἀπὸ τῆς θερινῆς ἀνατολῆς, καὶ τῆς χειμερινῆς δύσεως. τὸ δὲ φρεάτιον ψυχρόν ἐστι καὶ γεῶδες, καὶ δυσανάδοτον, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς καυσουμένοις τὸν στόμαχον ἢ γαστέρα, ἐπιτηδειότερον τοῦ πηγαίου. ποτάμια δὲ ὕδατα καὶ λιμναῖα, ἅπαντα κακά, πλὴν τοῦ νείλου, τοῦτο γὰρ ἄριστον. καὶ γὰρ πινόμενον ἡδύ, καὶ μέτριον ἐν τῇ κοιλίᾳ διάγει, καὶ ἄδιψον, καὶ εἰ ψυχρὸν πίνοιτο, ἀλυπώτατον, καὶ εἰς πέψιν καὶ ἀνάδοσιν χρήσιμον. τὸ δὲ τῶν ἄλλων ποταμῶν τὸ ὕδωρ, δυσκατέργαστον καὶ διψῶδες, καὶ μάλιστα ὅταν μοχθηρὰ χωρία διοδεύουσιν. ἀμείνους δέ εἰσι τῶν ποταμῶν ὅσοι διὰ πηγῶν

ἀεννάων

ἀγνυάων ῥέουσι, καὶ ὅσοι ἀμιγεῖς εἰσιν ἄλλοις ποτα-
μοῖς. τὸ δὲ λιμναῖον καὶ οἷον νενεκρωμένον, διὰ τὴν
σύστασιν καὶ ἀκινησίαν, ὥστε οὐδέ ποτε παρόντος ἑτέ-
ρου ὕδατος, δοτέον τοῦτο τοῖς ἀσθενοῦσιν. ὅσα δὲ τῶν ὑ-
δάτων στύψιν ἢ ἁλυκότητα, ἤ τινα ἄλλην παρεμφαί-
νων ποιότητα, ἢ δυσώδη εἰσιν, ἢ μοχθηρὰ ζωΐδια
τρέφει, ἢ ἐν μετάλλοις γίνονται, ἢ πλησίον θερμῶν,
ἅπαντα πονηρά. καθόλου δὲ πᾶν ὕδωρ, βραδύπο-
ρον, δύσπεπτον, φυσῶδες καὶ κατάρρων ποιητικόν,
καὶ μάλιστα τὸ ψυχρόν, ταῖς θερμαῖς δὲ κράσεσι, καὶ
ἐπὶ καυσωδῶν πυρετῶν πάνυ ὠφέλιμον. τὸ γοῦν
κοῦφον ὕδωρ, οὐ τῷ σταθμῷ δεῖ κρίνειν, ἀλλὰ τῷ τα-
χέως θερμαίνεσθαι καὶ ψύχεσθαι, καὶ καθαρώτατον καὶ εἰ-
λικρινὲς εἶναι, καὶ τῷ μὴ ἐμφαίνεσθαι ἐν τούτῳ ἐναντίαν
ποιότητα. τὰ δὲ ἐκ χιόνων, ἢ παγετῶν ἀναλυθέν-
τα ὕδατα, κάκιστα. αἱ δὲ τῶν ὑδάτων ἐναλλαγαὶ βλά-
πτουσι, καὶ μάλιστα τῶν ποταμίων. ἐπὶ δὲ θερμῆς δυσκρα
σίας, οὐκ ἄλλο τι ὀνησιμώτατόν ἐστιν ὡς τὸ ὕδωρ. δεῖ δὲ
τὸ μὴ εἰλικρινὲς ὕδωρ προεψεῖν, εἶτα ψυχθὲν πίνειν.

Φοίνικες θερμοί εἰσι κατὰ τὴν β. ἀπόστασιν, ὑγροὶ Φοίνικες
δὲ κατὰ τὴν πρώτην. δύσπεπτοι δέ εἰσι καὶ κε
φαλαλγεῖς πλείονες βρωθέντες. ἔνιοι δὲ καὶ δῆξίν τι
νὰ ἐμποιοῦσι τῷ στόματι τῆς κοιλίας, οἱ δὴ καὶ μᾶλλον
εἰσὶ κεφαλαλγεῖς. ὁ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀναδιδόμενος εἰς τὸ
σῶμα χυλός ἐστιν. ἔχει δέ τι καὶ γλίσχρον, ὅταν ὁ φοί
νιξ ᾖ λιπαρός. ὅταν δὲ τῷ πάχει καὶ γλίσχρον τοῦ χυ
μοῦ γλυκὺ συναναμιχθῇ, τάχιστα μὲν ὑπ' αὐτοῦ τὸ ἧ-
παρ

παρ ἐμφράττεται. εἰ δὲ καὶ φλεγμαίνη, καὶ ἐσκιῤῥω-
μένον ᾖ, βλάπτεται ἐσχάτως ὑπὸ τῆς ἐδωδῆς αὐτῶν.
ἐφεξῆς δὲ τῷ ἥπατι καὶ ὁ σπλὴν ἐμφράττεται καὶ βλά-
πτεται. πολὺ δὲ δὴ μάλιστα βλάπτουσιν οἱ χλωροὶ φοί-
νικες εἰς ἅπαντα, πρὸς δὲ καὶ φύσης ἐμπιμπλῶσι τὴν
γαστέρα. ὠμὸν δὲ χυμὸν καὶ ῥῖγη δυσεκθέρμαντα
ἀπογεννῶσι. πάντες οἱ φοίνικες τῶν ὅλων καὶ τῶν
ὀδόντων εἰσὶ βλαπτικοί. κρείττονες δὲ τῶν λοιπῶν, οἱ
στύψεως τινὸς μετέχοντες καὶ σκληρότητος σὺν γλυ
κύτητι μετρίᾳ, καὶ μὴ πάνυ μελιτώδεις ὄντες. οἱ δὲ
ἐν ταῖς ψυχραῖς χώραις γινόμενοι, χείριστοι, διὰ τὸ
μὴ πεπαίνεσθαι. οἱ δὲ ῥιγοπυρετικὰς ἐργάζονται
βλάβας, καὶ νόσους, καὶ πλείονας τὰς ἐμφράξεις. κρείτ-
τονες δὲ τῶν ἐρυθρῶν οἱ κιῤῥοί. οἱ δὲ αὐστηροὶ φοίνικες θερ
μοί εἰσι κατὰ τὴν α΄. ἀπόστασιν, ξηροὶ δὲ κατὰ τὴν β΄. οὐ
μικρὰ δὲ διαφορὰ παρὰ τοῖς φοίνιξιν ἐστίν. οἱ μὲν γὰρ
ξηροὶ καὶ στύφοντες, ὡς οἱ αἰγύπτιοι, οἱ δὲ μαλακοὶ
καὶ ὑγροὶ, καὶ γλυκεῖς, ὡς οἱ ἐν βάκτροις. μεταξὺ δὲ
ἀμφοτέρων τῶν γενῶν, οἱ λοιποί εἰσι φοίνικες. τὸ δὲ
ἐξ ἁπάντων γενόμενον αἷμα, θολῶδές ἐστιν. ὁ δὲ Ῥοῦ-
φος φησὶν, ἡ συνεχὴς τούτων χρῆσις, πληροῖ τὴν κύ
στιν. σὺν δὲ κώνων καρπῷ προσφερόμενοι, λεαίνου
σι τὸν φάρυγγα, καὶ εὐεξίαν τοῦ σώματος ἐργάζονται,
καὶ μάλιστα εἰ ψυχρά ἐστιν ἡ κρᾶσις. δεῖ δὲ πάντη
τούτων ἀπέχεσθαι τοὺς ἐμφράξεσι ῥᾳδίως ἁλισκομέ-
νους, ἢ κυνάγχαις, ἢ ὀφθαλμίαις ἢ ὀδονταλγίαις.

Φάβατον Φάβατον ἤτοι κύαμος. οἱ κύαμοι οἱ μὲν ξηροὶ, ψυ-

ξηροί εἰσι κατὰ τὴν α' ἀπόστασιν, οἱ δὲ χλωροί, ψυχροὶ καὶ
ὑγροί. ἐμποιοῦσι δὲ καὶ σάρκα οὐκ ἐσφιγμένην καὶ πυ-
κνήν, ἀλλὰ χαύνην. φυσῶδές τε ἔδεσμα ἐστὶ καὶ αἴσθη-
σιν παρέχουσι τοῖς προσέχουσι τάσεώς τινος ὑπὸ πνεύ-
ματος καθόλου τὸ σῶμα, καὶ μάλιστα ὅταν ἀήθης τις
τούτων μεταλάβῃ. ἑψώμενοι δὲ μετὰ ἐκλεπισθῆναι,
τὸ πλεῖστον φυσῶδες ἀποτίθενται, ἔχουσι δέ τι ῥυπτι-
κόν. τὸ γὰρ ἄλευρον αὐτῶν τὸν ῥύπον ἀποσμήχει. καὶ
διὰ ταύτην τὴν δύναμιν οὐδὲ τῇ γαστρὶ ἐμβραδύνου-
σι, καθάπερ τὰ παχύχυμα καὶ γλίσχρα. χλωροὶ δὲ
ἐσθιόμενοι, τὸ κοινὸν ἀπ' αὐτῶν ἔχουσι τῶν καρπῶν, ὅ-
σους πρὸ τοῦ τελειωθῆναι προσφερόμεθα, τροφὴν ὑγρο-
τέραν διδόντες τῷ σώματι, οὐ κατὰ τὰ ἔντερα μόνον,
ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν ἕξιν. οὐ μοχθηρὸν δὲ ἐστι τὸ ἐξ
αὐτῶν αἷμα κατὰ Γαληνόν, ἀλλ' οὐδ' ἐμφρακτικοί εἰσι.
τῶν δὲ λοιπῶν ὀσπρίων τὰ ἄνω μᾶλλον τῆς γαστρὸς
μέρη ἐμπνευματούντων. οὗτοι μᾶλλον τὰ κάτω, καρη-
βαρικοί τέ εἰσι, καὶ κόπου συναίσθησιν περὶ τὸ σῶμα
ἐργάζονται. τὸ δὲ τούτων ἀπόζεμα λεαίνει τὸν θώρα-
κα, σὺν ὄξει τε μεταλαμβανόμενον, τὴν γαστέρα ἐπέ-
χουσιν. οἱ δὲ νεώτεροι, κακοχύμους τούτους ἐδόξασαν,
στοχασάμενοι ἴσως ἀπὸ τοῦ ἀπογεννᾶσθαι ἐν αὐτοῖς ζωΰ-
φια, ἀεὶ γινομένων τῶν τοιούτων ἐκ σήψεως καὶ ἐκ κο-
πρίας καὶ ῥυπωδῶν ὑγροτήτων. διϊσχυρίζονται δὲ οἱ τῆς
δόξης ταύτης προϊστάμενοι, ὡς οὐ μόνον μεταλαμβα-
νόμενοι, θολοῦσι τὸν λογισμὸν οἱ κύαμοι, ἀλλὰ καὶ τὴν
διάνοιαν ἀμβλύνουσι τῶν ἀναστρεφομένων διηνεκῶς,

ἐν ᾧ τόπῳ πλῆθος ἐστὶ τῶν φερόντων τούτους φυτῶν,
ὡς ἀτμῶν μοχθηρῶν καὶ σχεδὸν λοιμωδῶν ἀναδιδο-
μένων ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν περὶξ ἀέρα, ὅς διηνεκῶς εἰσ-
πνεόμενος, μετατρέπει τὴν τοῦ ἐγκεφάλου κρᾶσιν,
ἧς μεταβρεπομένης, καὶ αἱ λογικαὶ δυνάμεις ἀμβλύ-
νονται. λέγουσι δὲ καὶ ὡς διὰ τὸ κακόχυμον ὀνείρους ταρα-
χώδεις ἐργάζονται, καὶ οὐκ ἀληθεῖς. διὰ γοῦν ταύτας
τὰς αἰτίας οἱ πυθαγόρειοι τῶν τοιούτων ἀπείχοντο.
καὶ εἰ δυσφόρους πολλοὶ ἀπέδωσαν τὰς αἰτίας τῆς ἀπο-
χῆς αὐτῶν, περὶ ὧν ἄρτι διεξιέναι οὐ καιρός. λέγεται
δὲ ὡς καὶ τὸ τούτων ἀπόζεμα, πρὸς τὸ λεαίνειν τὸν
θώρακα, καὶ τὴν τῶν λίθων κωλύει γένεσιν ἔν τε τοῖς
νεφροῖς καὶ τῇ κύστει. ἰδιότητι δέ τινι κωλύουσι τὰ
ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐπὶ τὸ στέρνον κατερχόμενα ῥεύματα,
καὶ βῆχας σφοδροὺς ἐμποιοῦντας. ὁ δὲ Γαληνὸς καὶ
ὑγείας τούτους φησὶ φυλακτικοὺς εἶναι, ὡς μήτε κακο-
χύμους, μήτε ἐμφρακτικούς. φασὶ δὲ καὶ ὡς ἑψόμενοι,
καὶ ποδαγρικοὺς ἐπιτιθέμενοι ὠφελοῦσιν ἱκανῶς.

Φακή Φακὴ ψυχρὰ κατὰ τὴν α. ἐστὶν ἀπόστασιν, ξηρὰ δὲ κατὰ
τὴν β. παχύχυμός τε, καὶ αὐστηρᾶς μετέχει δυνά-
μεως καὶ ποιότητος. εἰ γοῦν τις ἑψήσας ἐν ὕδατι
προσενέγκει τῷ ὕδατι ἐλαίῳ καὶ σύρει σὺν ἁλσὶ,
διαχωρητικὸν γίνεται πόμα. ἡ δὶς ἑψομένη, ξηραίνει
μὲν τὴν κοιλίαν καὶ τὰ κατ' αὐτὴν ῥεύματα, ἐντίθησι
δὲ τῷ στομάχῳ τόνον καὶ τοῖς ἐντέροις καὶ πάσῃ τῇ γα-
στρὶ, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτήδειόν ἐστιν ἔδεσμα κοιλιακοῖς
καὶ δυσεντερικοῖς. ἡ δ' ἀφαιρουμένη τὸ λέμμα, τὸ

μὲν ἰσχυρὸν τῆς ἑψήσεως ἀποβάλλεται, τροφιμωτέρα δὲ
γίνεται παρὰ ἁπλῆς, βραδύπορος οὖσα, καὶ παχύχυμος,
οὐ μὴν δὲ ξηραντικὴ ὡς εὐθὺς εἶπον. οἱ δὲ πλεονάζον-
τες τὸ ἔδεσμα τοῦτο, τούς τε καλουμένους ἐλέφαντας
ἴσχουσι καὶ καρκίνους καὶ σκίρρους καὶ νεύρων ἀλγήμα-
τα, καὶ τὰ μελαγχολικὰ δηλονότι πάθη. ἐπιτήδει-
δέ ἐστι τὸ παχὺ καὶ ξηρὸν αἷμα μελαγχολικὸς γενέ-
σθαι χυμός. οἷς οὖν ὑδατώδης τίς ἐστιν ἐν ταῖς σαρξὶ
κακοχυμία, τούτοις μόνοις ὠφέλιμον ἔδεσμα· καθάπερ
τοῖς ξηροῖς καὶ αὐχμώδεσι, βλαβερώτατον. ὡσαύτως
καὶ τὴν ὑγιεινῶς διακειμένην ὄψιν ἀμβλυώει ὑπερ-
ξηραίνουσα, τὴν δ' ἐναντίως ὀνίνησιν. οὐκ ἐπιτήδειος
δέ ἐστιν εἰς τὰς ἐμμήνους καθάρσεις, παχὺ δὲ καὶ δύσ-
ρουν ἐργαζομένη τὸ αἷμα. πρὸς δὲ καὶ τούτοις ἐκκό-
πτει τὴν τῶν ἀφροδισίων ὄρεξιν ξηραίνουσα τὴν γονήν,
καὶ διὰ τοῦτο τοῖς σωφρονεῖν βουλομένοις, λυσιτελεῖ
πρὸς τοῦτο μάλιστα. ἔστι δὲ καὶ δυσόνειρος διὰ τοὺς ἐξ αὐ-
τῆς ἀναδιδομένους μελαγχολικοὺς χυμούς. σὺν δὲ ἡ-
δυόσμῳ ἑψομένη, τὸ πλεῖστον φυσῶδες ἀποβάλλει.
ἔνιοι δὲ καὶ τεῦτλον τούτου χάριν ἐμβάλλουσιν ἐν τῷ
καιρῷ τῆς ἑψήσεως. εἰ δὲ καλῶς ἑψηθεῖσα καὶ λεανθεῖσα,
καὶ ἐπιθῇ τραύμασιν ἐξ ἀκοντίου ἢ βέλους ἐπιγνομένοις,
ἐκκόπτει σφοδρῶς τὴν ῥύσιν τοῦ αἵματος. τὸ δὲ παρὰ μι-
κρᾶς φακῆς τὸ ἀπόζεμα λαμβανόμενον, λύει δυστο-
κίας, καὶ ὡς τοῖς ὠσὶ τοῖς πύον ῥέουσιν, ἐνσταζόμενον
ὀνίνησι. Φάσηλοι θερμοί εἰσι καὶ ὑγροὶ κατὰ τὴν α΄ ἀ- Φάσηλοι
πόστασιν. οἱ δὲ ἐρυθρότεροι τούτων θερμότεροι, καὶ δηλαδὴ

ἡ γὰρ τούτοις ὑγρότης, διὰ τὸ ἄσηπτον αὐτῶν. χυμὸν
δὲ ἀπογεννῶσι παχὺν καὶ φλεγματικόν. μέσοι δέ
εἰσιν ὥς φησι Γαληνὸς τῶν εὐπέπτων καὶ δυσπέπτων,
καὶ βραδυπόρων, καὶ ἀφύσων τε φυσωδῶν, ὀλιγο
τρόφων καὶ πολυτρόφων. πρὸ δὲ τῆς ἄλλης τροφῆς
μετὰ σύρεος λαμβανόμενοι, προτρέπουσι τὴν γαστέ
ρα. μετὰ δὲ νάπυος προσφερόμενοι, τὸ πλεῖστον τῆς
βλάβης ἀποτίθενται. οἱ μέντοι οὖν λευκοὶ φάσουλοι
παχύτεροι τε δυσπεπτότεροι καὶ ὑγρότεροι τῶν ἐρυ
θρῶν, ἰδιότητι τινὶ ταραχώδεις ὀνείρους ἐμποιοῦσι, καὶ
πρὸς εὐεξίαν σώματος λυσιτελοῦσι, τε οὖρα προτρέπου
σι. τὸ δὲ τούτων ἀπόζεμα προτρέπει τὰ καταμήνια.

Φασιανοὶ Φασιανοὶ εὔπεπτοί εἰσι καὶ εὔχυμοι, καὶ αἵματος
γεννητικοί. καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, κατά τε πέψιν καὶ τρο
φὴν ἡ τούτων σάρξ, ἡ αὐτὴ ὑπάρχει τῶν ἀλεκτορί-
δων. παραπλησίως γὰρ πεφύκασιν ἐκείνων, ἄγριος,
δυσπεπτος, καὶ φλέγματος γεννητικός. δυσκα-
τεργαστότεροι δὲ τούτων οἱ μείζονες, διὸ προσφέρε-
σθαι τούτων δεῖ, τούς τε ἥττονας τὴν ἡλικίαν καὶ τὸ μέ
Φιλομή-λη γεθος. τῶν γὰρ μειζόνων εἰσὶν εὐπεπτότεροι. Φιλο
μήλη. τῶν σκληροσάρκων ἰχθύων ἐστὶ καὶ δυσπέπτων
καὶ δυσκατεργάστων. περιττωματικὴν γὰρ ἔχει τὴν
σάρκα. πεφθεῖσα δὲ ἱκανῶς, τρέφει, ξένην ἰδιότητα ἔχει.
Πρόκλος τῶν χαλδαϊκῶν αἰνιγματωδῶς ἐξηγούμε-
νος, καὶ εἰ ἀληθὲς οὐκ οἶδα, καὶ διὰ τοῦτο παρεῖται.

Φουκᾶς Φουκᾶς. ὁ λεγόμενος φουκᾶς, ἁπλῶς μὲν κατασκευα
ζόμενος ψυχρός ἐστι, σύνθετος δὲ ξηρὸς καὶ θερμός. καὶ

οἱ

οἱ μὲν ἀρχαῖοι σχεδὸν τοῦτον ἅπαντες κακόχυμον ἐδόξασαν, καὶ νεύρων βλαπτικὸν, καὶ κεφαλαλγικὸν, καὶ πρὸς τὴν ἱερὰν νόσον ὠφέλιμον, πρὸς δὲ καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου κραιπάλης καὶ τὴν τοῦ αἵματος δριμύτητος καταπαυστικόν. καὶ δεῖ τὴν τούτου χρῆσιν ἀπέχεσθαι, διὰ τὸ δύσπεπτον εἶναι τὸν ἐξ αὐτοῦ γεννώμενον χυμὸν, καὶ ἣν ἐμποιεῖ βλάβην περὶ τὰ νεῦρα. φασὶ γὰρ ὡς ἐλεφάντινα ὀστᾶ πρὸς καιρὸν ἐμμείναντα, τούτῳ μαλάσσονται δίκην κηροῦ. τινὶ δὲ τῶν νεωτέρων τοὺς τῶν ἀρχαίων λόγους παραιτησάμενοι, ὠφέλιμον τοῦτον ἐν πολλοῖς ἀπεφήναντο, καὶ ὑγείας περιποιητικόν. τὸ δὲ ἀληθὲς ὠφελεῖ τοὺς θερμοτέραν ἔχοντας κρᾶσιν, καὶ μάλιστα τὴν κοιλίαν. τοὺς δὲ καθ' ὑπερβολὴν θερμοὺς καὶ δίψει ἐκκαιομένους, καὶ μᾶλλον ὅτε διπλοῦς εἴη. καταπαύει γὰρ τὴν δίψαν, καὶ ὄρεξιν ἐπεγείρει, καὶ τὴν γαστέρα περιτρέπει, ἔστιν ὅτε καὶ οὖρα. ἐπεὶ δὲ τῶν ὑγροστομάχων καὶ ψυχρὰς ἐχόντων τὰς κράσεις, πάνυ βλαπτικόν. Χοῖρος. τὸ χοίρειον κρέας εὔχυμόν ἐστι καὶ δύσπεπτον, δηλονότι τὸ ἐνιαύσιον, διὰ τὴν πρὸς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ὁμοιότητα. διὰ γοῦν ἀνάγκην λιμοῦ, τινὲς ἀνθρωπίνων σαρκῶν γευσάμενοι, διηγήσαντο ὡς τὸ παρόμοιον εἶναι κατὰ τὴν τοῦ χοιρείου κρέατος γεῦσιν. ἔστι δὲ πάντων τῶν ἐδεσμάτων τροφιμώτερον. ἐπαποροῦσι δέ τινες πῶς τὸ τοιοῦτον τροφιμώτερον καὶ συμμετρότερον τῶν λοιπῶν. ὁρῶσι γὰρ τοῦτον ἐσαεὶ τῇ κόπρῳ καὶ τῇ ἰλύϊ τρεφόμενον, καὶ ταύτην τινὲς τὴν ἀπορίαν διαλύσαντες, λέγουσιν, ὡς Χοῖρος

εἰ μὴ πάνυ εὔκρατον εἴη τὸ χοίρειον σῶμα, οὐκ ἂν τὴν
μοχθηρὰν τροφὴν εἰς χρηστὴν μετέβαλλεν σάρκα.
ὥσπερ γὰρ τὰ ἀνθρώπινα σώματα ἐὰν τύχωσιν εὔκρα-
τα, οὐ βλάπτονται ὑπὸ τῶν κακοχύμων τροφῶν, κἂν
καὶ μετὰ χρόνον τινὰ * πανθαίνωσι μεταβαλλούσης ταύ-
τας εἰς εὐχυμίαν τῆς φύσεως, οὕτω κἀπὶ τῶν ζώων. αἱ
γοῦν ὑγραὶ κοιλίαι, οὐ καλῶς πέττουσι τὸ χοίρειον,
ἀλλ᾽ ἐμφράξεις ποιοῦσιν, καὶ περιττωματικὴν ὑγρό-
τητα, καὶ γλίσχρον χυμὸν ἀπογεννῶσιν εὐθύς. εἰ δέ
γε καλῶς πεφθείη, χρηστὴν καὶ εὔχυμον ἐμποιεῖ τρο-
φὴν, καὶ μάλιστα εἰ δι᾽ ἰσχάδων ὁ χοῖρος ἐκτρέφεται. πά-
νυ γοῦν ὥς φασιν ἡδύτατον τὸ οὖθαρ καὶ εὔχυμον. ὁ
δὲ τούτου πνεύμων ἐπιπλασσόμενος, τοῖς διὰ θλίψιν
τοῦ ὑποδήματος ἐπιγινομένοις ἕλκεσι τοῖς πο-
σὶν ὀνίνησι πάνυ. τὸ δὲ τούτου ἧπαρ σὺν οἴνῳ μετα-
λαμβανόμενον, πρὸς τὰ τῶν ἰοβόλων δήγματα λυσιτε-
λεῖ. ὁ δὲ τούτου ἀστράγαλος καυθεὶς, διαφορητικός ἐστι
τῶν ἐν τῇ γαστρὶ πνευματώσεων, καὶ λύει κεφαλαλ-
γίαν. οἱ δὲ τούτου πόδες, χρηστοί τε καὶ εὔχυμοι πεφύκα-
σιν εἶναι. εὔπεπτοι γὰρ, καὶ διὰ τοῦτο ὠφέλιμοι τοῖς ἀνα-
κομιζομένοις ἐκ νόσου. ἡ δὲ τούτου χολὴ ξηρανθεῖσα, αἱ-
μοῤῥαγίαν ἰᾶται. τὸ δὲ στέαρ σὺν κυμίνῳ καὶ ὕδατι
φυραθὲν, τοῖς ποδαγρικοῖς ὠφελεῖ. λέγεται δὲ ὡς τὸ
ὀστοῦν τοῖς ὑπὸ τετάρτου ὀχλουμένοις ἐπαρτώμενον,
ῥαΐζει τὴν νόσον. οἱ δὲ δέλφακες ἅ τινα ὀνομάζουσι
λακτεντούπουλα, ὑγροί εἰσι καὶ περιττωματικοὶ, καὶ
οὐχ οὕτως εὔχυμοι, διὸ οὐδὲ καταχρῆσθαι δεῖ τούτοις, ὡς

πρὸς

περ οὐδὲ τοῖς παλαιοῖς τῶν χοίρων ὡς ἔφην εὔχυμος.
ὑπάρχει δὲ παρὰ τῶν ἡμέρων τὸ μὴ περιττωματικὸν εἶναι,
μηδὲ γλίσχρον χυμὸν γεννᾶν. τὰ δὲ τούτων δηλονό-
τι σκωτάρια, πάνυ δύσπεπτα καὶ δυσκατέργαστα,
καὶ διὰ τοῦτο τούτων ἀπέχεσθαι χρή. Χῆνες. ἡ τῶν Χῆνες
χηνῶν σὰρξ περιττωματική ἐστι καὶ δύσπεπτος, καὶ πα-
σῶν τῶν κατοικιδίων ὀρνέων παχυμερεστέρα, καὶ θερ-
μοτέρα καὶ ὑγροτέρα, ὡς καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τάξει τεθεῖναι
παρὰ τῶν παλαιῶν τῇ τῶν στρουθοκαμήλων σαρκί. τὰ
δέ γε πτερὰ, ἐναντίως ἔχουσι πρὸς τὸ λοιπὸν δηλονό-
τι σῶμα. τὸ δὲ στέαρ τούτων τοῖς ὠταλγοῦσιν ἐπιστα-
ζόμενον, λυσιτελεῖ. ὡσαύτως δὲ ὠφελεῖ καὶ τοῖς ἐρρη-
γμένοις χείλεσι. λέγεται δὲ ὡς οἱ τούτων ὄρχεις ἐσθιό-
μενοι, πρὸς παιδοποιΐαν συνεργοῦσιν. ἡ δὲ γλῶσσα
ἰδιότητι τινὶ πρὸς στραγγουρίας λυσιτελεῖ. Χρυσο- Χρυσολά-
λάχανον ψυχρόν ἐστι κατὰ τὴν α. ἀπόστασιν, ὑγρὸν χανον
δὲ κατὰ τὴν β. ἔστι δὲ καὶ γαστρὸς προτρεπτικὸν, λυσι-
τελεῖ δὲ πρὸς τοὺς διὰ θερμότητα τοῦ ἥπατος, καὶ ἰκτε-
ρικοὺς βοηθεῖ, καὶ τοὺς θερμὴν ἔχοντας κρᾶσιν, καὶ ξαν-
θοχολικοὺς μάλιστα ἐπιτηδειότατον. σὺν δὲ μαλά-
χῃ ταῖς φλεγμοναῖς καταπλασσόμενον, καταπαύει
ταύτας. Χιὼν τοὺς μὲν ἐν τῇ ἡλικίᾳ προβεβηκό- Χιών.
τας, εὐθὺς βλάπτει μεταλαμβανομένη. τοὺς δὲ νέους
οὐκ εὐθὺς, ἀλλὰ προϊόντος τοῦ χρόνου, κατὰ τὸν τῆς παρα-
κμῆς δηλονότι καιρὸν, μεγίστην ἐνδείκνυται τὴν ζη-
μίαν. ἥτε γὰρ πέψις οὐ κατὰ λόγον αὐτοῖς γίνεται. ἀρ-
θρίτιδες γὰρ καὶ νεύρων ἀλγήματα, ὥστε οὐδὲν ἕτερον

ἐμποιεῖ, καὶ σπλάγχνων βλάβην, καὶ ψυχρὰ νοσήμα-
τα ἀποτίκτει, καὶ μάλιστα τοῖς μὲν τούτων ἡ κρᾶσις
ἄγαν θερμή. ἅπτεται δὲ μᾶλλον ἡ τῆς χιόνος βλάβη
τῶν φύσει ἀσθενεστέρων μορίων. ἧττον δὲ τῆς χιόνος ἡ βλά-
βη, τὸ ἀπ᾽ αὐτῆς θερμὸν ὕδωρ. ἐπαποροῦσι δέ τινες
πῶς δίψαν καὶ αὐτὴ ποιεῖ ψυχρὰ οὖσα, καὶ λέγομεν ὅ-
τι διὰ τὸ πυκνοῦν τῇ ἄγαν ψύξει, τοὺς ἔνδον ἀδή-
λους πόρους κωλύονται οἱ ἀτμοὶ διαφορεῖσθαι, καὶ κλειό-
μενοι θερμαίνονται, καὶ δίψαν ποιοῦσι. πολλοὶ γοῦν
διὰ τῆς συνεχοῦς χρήσεως χρονίοις περιπεπτώκασι πά-
θεσι, καὶ καχεξίαις καὶ ἀποληψίαις, καὶ ἕτερα. οὐ μόνον δὲ
αὐτὴ βλάπτει, ἀλλὰ καὶ ὁ πάγος χείρων ἐστίν, ὅθεν καὶ
γεωδέστερος.

Ψωμίου

Ψωμίον. ἡ ἐκ τῶν ἄρτων τροφὴ τετραχῶς δια-
φέρει, παρά τε τὴν τούτου ὕλην, καὶ περὶ τὴν αὐ-
τοῦ ἐργασίαν, καὶ τὸ πῦρ ἐν ᾧ ἕψηται, πρὸς δὲ καὶ παρὰ
τὴν αὐτοῦ χρῆσιν. κρείττων μὲν ἄρτος ὁ ἐκ σίτου πυ-
κνοῦ καὶ πεπιλημένην ἔχων ὅλην τὴν οὐσίαν, ὡς μόγις
ὑπὸ τῶν ὀδόντων θραυόμενος, μετὰ δὲ τὴν θραῦσιν
ἀραιὸς καὶ χαῦνος φαινόμενος. δεῖ δὲ μὴ ἀρκεῖσθαι τῇ
χροιᾷ, ἀλλὰ διαιρεῖν καὶ θραύειν. οἱ μὲν οὖν ῥυπαροί τε καὶ
κύβαροι ὀνομαζόμενοι, ὀλιγότροφοί εἰσι, καὶ ταχέως
ὑπέρχονται, διὰ τὴν ῥυπτικὴν τῶν πιτύρων δύνα-
μιν, πρὸς ἔκκρισιν ἐρεθιζομένων δηλαδὴ τῶν ἐντέ-
ρων. οἱ δὲ ἀκριβῶς καθαροὶ, βραδύποροι. μετὰ δὲ τῶν
καθαροτάτων καὶ ῥυπαρωτάτων, οὐκ ὀλίγον ἐστὶ πλά-
τος ἐν τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον, ὅσῳ δέ ἐστι καθαρότερος
ὁ ἄρ-

ὁ ἄρτος, κατὰ τοσοῦτον καὶ χρηστότερον αἷμα ἀπογεννᾷ, καὶ τροφιμώτερον καθέστηκε. καὶ πρῶτος μὲν οὗτος καθαρὸς ὁ σιλιγνίτης, εἶτα ὁ σεμιδαλίτης, ἔσχατος δὲ ῥυπαρός. πεφθῆναι δὲ ἄριστος ὁ μάλα ζυμωμένος καὶ τεθλιμμένος, καὶ συνόπτησιν ἐσχηκὼς, ὑπὸ συμμέτρου πυρὸς ἐν κλιβάνῳ. τὸ μὲν γὰρ πλέον πῦρ, εὐθὺς ἐν τῇ πρώτῃ προσβολῇ τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ὀστρακοῖ, καὶ συμβαίνει κατ᾽ ἄμφω μοχθηρὸν γίνεσθαι τὸν ἄρτον. ὠμὸν μὲν καὶ ἀκατέργαστον ἔχοντα, τὸ ἔνδον. ὥσπερ ὀπτημένον δὲ καὶ ξηρὸν, τὸ ἔξω. τὸ δὲ ἔλαττον τοῦ συμμέτρου πυρὸς, οὐ κατεργάζεται καλῶς τὸν ἄρτον, ἀλλ᾽ ὠμότερον ἀπολείπει, καὶ μάλιστα τὸ ἔνδον. ὅσοι δὲ τῶν ἄρτων ἐν συμμέτρῳ πυρὶ πλείονι χρόνῳ δι᾽ ὅλων ἐν αὑτῷ ὁμαλῶς ὀπτηθῶσιν, οὗτοι καὶ πέττονται κατὰ τὴν γαστέρα μάλιστα, καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς ἐνεργείας ἐπιτηδειότατοι γίνονται. κάλλιστοι μὲν οὖν οἱ κλιβανῖται, καθ᾽ ὃν εἴρηται τρόπον ὀπτημένοι, καὶ προπαρασκευασμένοι. ἐφεξῆς δὲ οἱ φουρνῖται, τὴν αὐτὴν ἐσχηκότες παρασκευήν. διὰ δὲ τὸ μὴ ὁμοίως ὀπτῆσθαι κατὰ βάθος τοῖς κλιβανίταις, ἀπολείπονται. οἱ γοῦν θερμοὶ ἄρτοι, βραδύποροί εἰσι καὶ πολύτροφοι, εὔπεπτοι δέ. οἱ δὲ μετὰ τὸ ψυχθῆναι, δύσπεπτοι καὶ οὐ χρηστοί. οἱ δὲ μετὰ πλείονας ἡμέρας, οὐκ ἐπαινετοί. ἔνιοι δὲ τῶν ἰατρῶν ἀποτρέπουσι τὴν χρῆσιν τοῦ σεμιδαλίτου ἄρτου ἐπὶ τῶν ἐμφραττομένων ταχέως τὸ ἧπαρ, ἢ τὸν σπλῆνα, καὶ τῶν ἀρθριτικῶν, καὶ λιθιώντων, δι᾽ ἣν ἔχει γλισχρότητα ἡ σεμίδαλις, καὶ καλῶς ποιοῦσι. Ψισίον. τῶν οὐχὺ Ψισίον.

μων ἐστὶ καὶ εὐπέπτων τῶν ἰχθύων, καὶ διὰ τοῦτο προσφέρουσι τὴν αὐτοῦ χρῆσιν, ἐπί τε τῶν ἀνακομιζομένων καὶ ἀμυδρᾶς τροφῆς δεομένων

Ὠά ΩΑ. τὰ ὠὰ διαφέρουσιν ἀλλήλων, τρεῖς γὰρ ἔχουσι τὰς διαφοράς. μίαν μὲν τὴν περὶ τὴν οἰκείαν οὐσίαν, ἑτέραν δὲ καθ' ἣν τὰ μὲν πλείονος εἰσὶ καιροῦ, τὰ δὲ νεώτερα, ἃ δὴ καὶ κρείττονα. ἀρίστη γὰρ ἡ τούτων ἐργασία ἐστὶ, καὶ τὰ μὲν εἰσὶ ῥοφητά, τὰ δὲ μέχρι τοῦ μετρίως συστῆναι, λέγονται τρομητά. τὰ δὲ ἐπεὶ πλεῖον ἑψηθέντα, λέγουσιν ἑφθά. καὶ κοινῶς δὲ τούτων τὰ αὐγοκούλικα. καὶ τὰ μὲν οὖν ῥοφητὰ ῥᾷον ὑποχωροῦσι, καὶ τὰς ἐν τῷ φάρυγγι λεαίνουσι τραχύτητας, ἧττον δὲ τρέφουσι. τὰ δὲ ἑφθά, δύσπεπτα καὶ βραδύπορα, καὶ τροφὴν τραχεῖαν ἐμποιοῦσι τῷ σώματι. τούτων δὲ ἔτι μᾶλλον κάκιά τὰ ἐν θερμῇ σποδιᾷ ὑπεροπτηθέντα. τὰ δὲ τηγανιτὰ χειρίστην ἔχουσι τὴν τροφήν, καὶ ἐν τῷ πέττεσθαι κνισσοῦνται, καὶ χυμὸν ἀπογεννῶσι παχὺ, καὶ περιττωματικόν τε καὶ μοχθηρόν. ἐπαινοῦνται δὲ τὰ πνικτά, ὥσπερ γε καὶ τὰ ὀνομαζόμενα ἐξεφετά, τὰ ὑπὸ θερμοῦ ὕδατος σκευαζόμενα. τὰ δὲ τῶν χηνῶν κακόχυμά εἰσι. λέγεται δὲ ὡς ἰδιότητι τινὶ, εὐφυΐαν περιποιοῦσι, τοῖς μετὰ νάματος θυγατέρων ταύρων καὶ βουτύρου συνεχῶς ἐδωδοῦσι. σὺν ὄξει δὲ ἑψηθέντα ὠά, ξηραίνει τὰ περὶ τὴν γαστέρα δηλαδὴ ῥεύματα. τὶ δαὶ ἡ τῶν ὠτίδων σάρξ, μεταξύ ἐστι τῆς τῶν χηνῶν τε καὶ γεράνων καὶ τὰ περὶ ἐκείνων, ὡς καὶ διεγνώσθη καὶ εὐθὺς εἶπον.

LILIVS GREGORIVS GY-
raldus, Leonello Egani Florino
Medico insigni S. D.

Vm his solicitudinũ euripis, curarũq; procellis indies, ut nosti, nimio plus agiter, & post fortunæ calamitates ualetudinisq; molestias, etiã suauissima orbatus sim Manardi consuetudine, quotidianoq; sermone, omni penè solatio destitutus, ad ueteres illos quidẽ, intermissos tamen aliquandiu, amicos, hoc est, libros confugi, ab ijs utriusq;, hoc est, fortunæ et ualetudinis uel solatiũ uel certe laxamentum petiturus, incidi forte fortuna in græcum libellum de cibariorum facultate, rarißimum illum quidem, utpote quem penè unicum arbitror extare, quẽ ad Michaelem Ducam Constantinopolitanũ Imperatorem, Symeon quidã Sethi Antiochenus medicus misit, ut ex illius inscriptio-

ne facile cognoſcimus, de eadem fermè re & facultate ad Conſtantinũ, huius, ut puto, Michaelis Ducæ parentẽ, Michael Pſellus libellum antè ſcripſerat, cuius eſt exemplum apud Meletiũ græcum totius medicinæ ſcriptorem, non eodem modò argumento, ſed iiſdem interdum penè uerbis. Hunc ego Symeonem, multis licet in locis deprauatum & mancum, cum latinè quoquo modo uertiſſem, adiutus in primis ipſius Pſelli libello, tum eiuſdem altero à Georg. Valla in latinum peßimè conuerſo, tibi in omni medicæ facultatis parte non hic in patria modò, ſed & apud maximos reges exterasq; nationes iam diu honeſtißimè uerſato, maximis de cauſis mittere ſtatui, ſed illa in primis, quod poſt Manardi noſtri interitũ, aduerſam hanc meam ualetudinem, quid enim me dicam? ita fouendũ ſuſcepiſti, nullo præcipuè meo

meritò

meritò prouocatus, ut plerunque minus de Manardo tristari uideri possim. Sed cur trister? cum illum ad immortalitatem potius contendisse, quàm obijsse uideamus. Piè enim & sanctè cum uixerit, sanctissimè etiam diem clausit. In hoc autē excribendo, cum Symeone græcarum literarum ordinem, ego latinarum secutus sum, primoque latinum nostrum uocabulum, deinde græcum, quo ille usus est, apposui, ut facilior ad res inueniendas ratio patêret. Accipe igitur mi Leonelle suauissime, hoc qualecunque munusculum, ut aliqua ex parte si non referam, saltem præ me feram gratiæ significationē, quam immortalem erga te & habeo, & quoad uixero, habebo. Vale.

SYMEONIS SETHI MAGISTRI ANTIOCHIAE SYNTAgma, *per literarũ ordinem, de cibariorum facultate, ad Michaelẽ Ducam Imp. in latinum conuersum.*

VM plurimi, & quidẽ docti, ô maxime et serenissime rex, non solum Græcorũ, sed & Persarum & Agarenorũ & Indorum, de nutrimentorum facultate conscripserint, ac in quibusdã consona scribere uideantur, in quibusdam uero minime, diu cogitaui de cunctis meliora & uera magis scrutari, tuæq; diuinæ regiæ potestati afferre, uti cum singulorum nutrimentorum uires & proprietatem noueris, his commode uti queas, tuamq; simul ualetudinem & tueri & conseruare, qua rite conseruata, totus quodammodo orbis tibi subditus conualescat. Neq; enim terrarum orbi aliud est melius, quàm recte te principem ualere, & diutius uita perfrui. Quoniam uero cibariorũ quædam aliter quidem cõmunis hominũ

con-

consuetudo nuncupat, aliter uero antiquorum medicorum disciplina, nos cõmunioribus & notioribus nominibus hac in re utemur, ut quod quæretur, in promptu sit inueniri. In hoc insuper libello etiam contexui quæ magis in usu sunt condimenta & aromata, & reliqua notiora odoramenta.

ACetum (quod quidem grecè ὄξος uocatur) antiquos ualde ambigere fecit: nã quidam calidum esse dixerũt, quoniam extenuat: quidam frigidum, quoniã sumptũ corpora manifeste refrigerat: & à fine ratio demonstrat. Frigidum uero primo gradu extento, sed & siccum tertio, propterea quod ad uenenata quæ sanguinem cogunt facit, quemadmodum est opium, cicuta, & eiusmodi etiam peiora: sanguinem enim in uentriculo coactũ dissoluit, crassosq́ humores & glutinosos extenuat. Dentium insuper dolores calore commotos lenit, si os eo perluatur: & ad pustulas rubras & erysipelata conducit, cum acrem humorem discurrere cogat: calorisque sitim sedat, si cum aqua sumatur: sanguinisq́ fluctionem sistit. Morsum uero canis rabidi, si crebrò perluatur, sanat. Conducit etiam ijs qui ictericos habent oculos, in balneo odoratũ frequen-

Frigidũ in .1.°
siccũ in .3.°

tissimè. Facit & ad ictum scorpionis, si calidum inspergatur. Iuuat & multum eos qui calida sunt temperatura, flauamq; bilem sedat: sed neruos lædit, quoniam exangues sunt, & cum tenue sit, ualde eos penetrat. Similiter & melancholicas, & frigidas, & artheticis morbis obnoxias temperaturas, ueneris q; appetentiam rescindit, corpusq; attenuat. Qui uero frigida & sicca sunt temperatura, ab aceto abstineant, quicq; non ualidum pectus & pulmonem & neruos habent. Si aũt quandoq; utantur melle & rebus dulcibus & calidis, ut est piper & alia aromata, et his condimentis leniant. Nòcet uero uisui. Vlcerationes utiq; igne factas, quamprimũ eo si spargantur, ualde iuuat. Venerem quidem sistit, sed cibariorum appetentiã suscitat. Si aceto quoq; lana insper sa super recentia uulnera ponatur, eorum inflãmationẽ sedat. Huius item exhalatio & fumus cum feruet, ad aurium sonitũ & surditatẽ facit, & inflãmationibus prodest: superimpositum corporis inflammationes sedat, frigidisq; uenenatorum morsibus calidum superinfusum, prodest, calidis uero frigidum. Tusses autẽ uetustas sedare dicitur, postea uero factas extẽdere. Et ad mor
bum

bum uacillantis mentis, id eſt, phrenitin facere creditur. Capitis etiam inflãmationes ſedat, ſi cum roſaceo oleo perliniatur. Similiter & ad ſiticuloſos & hydericos, id eſt, hydropicos facere dicitur, quoniam eorum ſitis de calore proficiſcitur.

Allium (græcè uocatum σκόροδον) calidũ eſt & ſiccum in quarto ordine medio. Commodum uero eſt his qui craſſum uel crudũ humorẽ coëgerunt, nam eum aperit & ſcindit. Habet uero quippiam mali ſucci, quod decoctum aqua uel prunis, perdit, ſæpéque temperaturas frigidas ſanas cõſeruat, at uero calida temperatura prędit os lædit, & pręſertim eorũ oculos & caput & pulmonem & renes. Peculiari uero quadam qualitate ſitim, quæ de ſalſo humore creſcit, ſedat, tineasq; pellit & lumbricos, uentos diſcutit, ſanam oculorum aciem etſi lædit, nihilominus humiditate hebetatam ſanat. Semen genitale in corporibus calidis deſiccat, in frigidis uero & humidis calefacit, uenerémque mouet. Eſt quoq; antipharmacum ac remedium contra uenena & uenenatorum morſus, ueluti fermè theriaca, unde & theriacã agreſtium hominum & ruſticorum uocat ipſum Galenus, quod & ipſum fugiunt ſerpentes,

pentes, ut rutam: eapropter Persæ sua pulmenta et cibos coquinę prius allijs infarciũt & replent. Narratur & historia de duobus uenenatis, quorũ cum alter allium gustasset, euasit, alter cum non gustasset peius habuit. Vnde manifestũ est ex his, similitudinem quandã caloris in allio esse, ei qui in nobis inest naturaliter, & ideo eũ suscitat, solidasq; particulas roborat, adeò ut quod eas lædat, concutiat & pellat, & non solum uentos discutiat, sed & ne fiant prohibet, & uentosas colicas dispositiones, ut sic dicã, et diutinos coxendicum dolores qui à pituita proueniunt resoluit, extenuatq; nutrimentum & sanguinẽ, faciemq; rubificat, ac arteriam asperam purgat. Si autẽ assetur, corrosisq; dentibus admoueatur, uel propter humiditatem dolentibus, prodest. At si cum melle capitis hulceribus humidis adhibeatur, sanat, & articulorum dolores ex phlegmate, & tusses & uitiligines cutis & lepras. Non solum uero sumptum ad uenenatorũ morsus facit, ut prædiximus, sed etiam tritum et superpositũ. Pulmonis uero plagas & hulcera sanare dicitur et utile esse, strangurięq;, frigidisq; uentriculi morbis, & hæmorrhoidibus, & uoluntati egerendi, & uentris flu-

ctioni,

ctioni, & strumis, & febri hecticæ, id est, tabificæ: sed prægnantes & lactentes lædit, mulierumque menses educit.

Agni (græcè ἄρνες uocantur.) Agnorum igitur carnes modicè calidæ sunt, humidámque habent superfluitatẽ, atque ideo ab ijs læduntur qui humidioris sunt temperaturæ: qui uero sicciores sunt, iuuant: quantóque iunior agnus fuerit, tanto difficilius eius caro concoquitur, magísque humida est: quanto uero maior, tanto melius concoquitur, & eo minus est humida. Sic & in cęteris animalibus contigit, quo iuniora sunt, eo humidior quàm maiorum est eorum caro.

Ampar (quod & Ambar, nunc ambra canis dicitur) in diuersis locis scaturit, sunt enim eius fontes ut bituminis & sulphuris, & rerum similium: sed eius est laudatius rubrum & pingue, quod in urbe quadam Indica Silache uocata accipit: quod uero subalbidũ est, in quodam oppido littorali felicis Arabiæ Sycheõ nomine nascitur: quod autẽ deterius est, nigrum est, & ex piscibus, qui Amparis fontes gustauerint, uim habet calefaciendi, & humores incidendi, & propterea stomachicis medicamentis à quibusdam additur. Cor enim & caput corroborat,

borat, & si quis ante potum eius odorem olfecerit, ebrietatē accelerat (quia πεχωύει grecè) & si in uino ponatur, multò magis.

Amygdala modicè calida sunt, & satis nutriunt, extenuant & scindunt, propterea pectus & intestina purgant, sed cum difficultate concoquuntur. Amara uero quàm dulcia calidiora sunt, & magis extenuant, & scindunt, & aperiunt; propter eorum em̄ attenuandi uim discutiunt & eijciunt, quæ iecur & lienem obsepiunt & obstruunt, calculos etiam renum & uesicæ frangunt. Dicitur quoq;, si quis ieiunus amygdalis utat̄, temulentiam eius diei auertere. Amygdalinum utiq; oleū modicè & temperatè & ipsum calidum est, iecoris'q; sepimenta discutit & auertit, pulmoni etiam & pectori utile est. Quod uero de amaris amygdalis exprimitur, aperit magis quàm ex dulcibus, lotium'q; & menses educit, omnes'q; calculos, renum scilicet & uesicæ frangit.

Amylon conficitur ex mundo & puro tritico irrigato, & in caloribus caniculæ aqua quinquies in die inspersa, donec mollissimum reddatur, tum in aqua deponitur, & percolatur, ut furfur secernatur, & quàm celerrime in sole siccatur, ne acescat. Vim habet fri-

bet frigefaciendi & modicè exiccandi, & ſimul aſpredines mitigãdi: habet & uim emplaſticam, atque ideo bonum eſt dyſentericis medicamentum.

Anethum (ἄνηθον græcè) calidum eſt & ſiccum ſecũdo ordine. Craſſorum humorũ inflationes ſedat. Quidam aũt hoc bonum ſtomacho, alij minimè eſſe dixerunt: & illi quidem eius caliditatem, et uim quæ humiditatem concoquit, & uim diſcuſſoriam flatuum qui ſunt in uentriculo, ſpectant: alij uero ad ſubſtantiam eius reſpicientes, craſſum & difficile concoctu illud eſſe dicunt, et nauſeoſum. Oleo excoctum, diſcuſſoriũ eſt & ſomnificum, & humerorum tumores ſi inungatur, digerit: inflationes quoque quæ in uentre fiunt, diſcutit, & laborantia corpora ex immodico labore curat: ſed renes, ut quidam aiunt, lædit.

Aniſum (ἄνισον græcè uel ἄνησον potius) calidum eſt & ſiccũ in tertio gradu: prodeſt uetuſtis & antiquis ex frigore hepaticis affectibus, & etiam difficultatem ſpirationis, hoc eſt, dyſpnœam, quę à pituita proficiſcitur, diſcutit, nec minus flatus qui in uentriculo fiunt: uentrem uero ſiſtit, & lactis copiam profert.

Anguria, quæ & languria. Cucurbitæ, quę græcè σίκυα, secundum cõmunem Grę corum sermonẽ tetrangura uocantur, hoc est, cucumeres, frigida sunt et humida secun do ordine: nam frigidæ & humidæ temperaturæ sunt, noxiáque & mali succi & nutrimenti. Ex his uero potius quàm magna, parua eligere oportet, quæ diuretica sunt, & in acutis pręcipuè febribus aceto madefacta si sumantur, mitiorem reddunt calorem. Crebrior autem horum usus semen genitale minuit, uenerisque impetum frenat. Semen autẽ horum desiccatũ caliditatem quandam sibi comparat, contrariaque his operaẽ, lotiumque magis prouocat. Tetrãgura uero (quoniã seorsum etiã de his agit Symeon, et quæ languria existimanẽ) frigida et humida sunt secũdo ordine distẽto: quidã hæc in tertio posuerũt. Pituitam glutinosam in uentriculo gignũt, quæ cruda per uenas diffundiẽ, propterea his qui crebrius tetranguris utuntur, tẽporis spatio in uenis & alijs corporis concauitatibus mali humores coguntẽ, qui diutinas & longas febres creant. Horum uero semen lotium cit, sed minus quàm peponum semẽ, quoniã celerius in uentriculo corrumpitur: sed enim in his meliora sunt quæ non

magnum

magnum ſemen habent. Calidos autē & ari
dos ſtomachos iuuãt, & ſi in æſtuoſa febre,
hoc eſt, cauſone, cum aceto porrigantur uel
abſumãtur, ualde proſunt. Proprium uero
horum eſt nauſeas calore uentriculi ſuſcita
tas, uel ſitim potius ſedare. Horum quidem
interiora abſumere & eſſe oportet: nam
quæ foris ſunt, mali ſucci ſunt, & male con
coquũtur, & ferè uenenata. Habent & aliã
proprietatem, quod deficientes animo reſti
tuunt, animiq; deliquium calore nimio con
tractum reparant: ſi uero pituitam in uen-
triculo nanciſcant̃, nauſeã faciunt, & colicas
affectiones, et hypochondriorum morbos.

Anſerum (quæ græcè χῆνες uocant̃) car
nes ſuperfluitatum & excrementorum pro
ductrices ſunt, & difficulter coquuntur, do-
meſticisq; cunctis auibus craſſiores ſunt, &
calidiores, & humidiores. Eas priſci eodem
ordine poſuerunt quo ſtruthiocamelorum
carnes, ſed eorum alæ diuerſæ ſunt à reliquo
corpore. Horum quidem adeps dolitanti-
bus auribus inſtillatus, dolorem lenit, & ſi-
mul labris ſciſſis prodeſt, ſi eo perlinantur.
Teſtes anſerum ſi comedantur, dicunt̃ mul
tum ad ſobolem creandã facere. Lingua ue
ro quadã eius peculiari ꝓprietate ad ſtran-

 guriam

guriam,hoc est,urinæ difficultatem facit.

Aquarum(hoc est grece ὑδάτων)species sunt quinq;, pluuialis,fontana,putealis,fluuiatilis,& stagnans seu lacustris:quarum leuissima est pluuialis, quæ facillimè mutatur. Febri uero & choleræ, quæ sic dicitur, item morbo regio affectis,minimè conuenit,facile nanq; excernitur & in bilem conuertitur. Si uero per tempus asseruata sit, tardioris est transitus & difficilius penetrat,& distillationes gignit,presertim si frigida potetur. Fontanæ uero quarũ fontes ad septentrionem currũt,de saxisq; stillant, & à sole auersæ sunt, tarde transeunt, calefiunt & refrigerantur. Quarum aũt fontes ab æstiuo ortu & occasu hyberno meridiem uersus currũt, probe sunt. Putealis quidẽ aqua frigida est, & uix redditur,& terrosa est,propterea his qui æstuoso sunt stomacho & uentre,prodest,magisq; fontana. Fluuialis uero,& lacustres seu stagnãtes,cunctæ malæ sunt,præter Nili aquam,quæ suauis est & optima pota,parumq; in uentriculo moratur, nec siticulosa est, nec si præfrigida potetur molestat, & in cõcoctione & cum redditur utilis est. Cæterorum uero fluuiorum aqua uix peragitur, conficitur & digeritur, siticulosaq; est, præsertim

præſertim ſi mala loca pererret. Meliores aũt ſunt fluuij qui per fontes uiuos & perennes fluunt, nec cum cæteris miſcentur. Lacuſtris uero aqua ſeu ſtagnans grauis eſt & ferè mortua propter ſtatariam deſidiam & immobilitatem, utpote quã nulla alia pertranſeat: tamen dari poteſt nõ ualidis & imbecillibus. Aquæ uero ſalſæ, & quæ ſtringendi uim habent, uel eiuſmodi aliã qualitatem, uel odoriferę, uel quę noxia gignũt animalia, uel ex metallis proueniũt, uel prope calidas ſurgunt, malę omnes ſunt. In uniuerſum uero, omnis aqua tardi tranſitus, difficilis cõcoctu, inflans, deſtillationis creatrix, & pręſertim frigida, calidis temperaturis et ęſtuantibus febribus, id eſt, cauſonibus, nõ improbatur, imò conuenit. Quæ aũt leuior eſt, non pondere cognoſcitur, ſed quæ citius calefit & refrigerat̃, & quæ pura eſt & limpida: quæ uero huic contraria eſt, & grauis eſt, nec bona. At quæ ex niue & glacie colliquantur, peſſimæ ſunt. Mutationes etiam aquarum & præſertim fluuiorum lædunt, malis autẽ temperaturis calidis, nihil æquè utile eſt quàm aqua. Quæ uero non limpida eſt aqua, coquatur, & percoletur, & frigida bibatur.

Aſparangus, quẽ nos Aſparagum uocã mus: hoc genus oleris non fuit hic antea cognitũ, ſed ij tantum qui dicunt̃ elæodaphni, amari aſparagi: nũc uero proueniũt ſub uernum tempus, et à pleriſq; dignoſcunt̃. Eſt autem olerum omniũ aſparagus, qui maximè nutrit, ita ut ſi quis dicat, eius ſubſtãtię naturam poſitam eſſe mediam inter olera & carnes, nõ multum à uero deuius erit, propter eius nutrimentum et carnium, quod eodem ferè modo ſe habet. Eſt uero aſparagus diureticus, hoc eſt, qui urinam prouocet, & eas quæ in iecinore et renibus fiunt obſtructiones, aperit. Et hoc manifeſtũ, quod urinam in ſuum odorem tranſmutat, ut huius odoris eſſe ſentiatur aliquantulum poſtq; aſparagũ quis ederit, quemadmodũ & ſilphion, id eſt, laſerpitium. Neq; quiſpiam admiret̃ illum urinæ ſuam ſtatim qualitatẽ indere: nam & chenea rubra quæ eſt, ſi manib. contineatur, lotium in ſuum colorem tranſmutat, atq; hoc earum rerum paradoxon & admirandum eſt, quæ exterius fiunt, quod ſcilicet appoſitę lotium tingant. Sed enim hæc quæ exterius operantur, alterius ſunt conſiderationis, & ut græcè dicitur, ſcopi, quare ad reliqua procedendũ. Aſparagi quidem

Chenea qd ſit, me latere fateor, Græcus tamen quidam mihi dixit, ſic uulgò herbã tinctorũ uocari.

colicos

colicos dolores & renum ſedant qui de pituita proficiſcuntur, et ad ſemen genitale adijciunt, celeriusq́ꝫ quàm cætera olera in ſanguinem tranſeunt et mutantur. Menſes quoq́ꝫ ciunt, cordisq́ꝫ palpitationes ſedant, dentibusq́ꝫ proſunt, ſed ſtomacho boni nõ ſunt: propterea cum mediocriter cocti ſunt, garo & oleo condiuntur, & ſic ſumuntur.

Atriplex (hoc eſt χρυσολάχανον) Chryſolachana frigida ſunt primo ordine, humida uero ſecũdo. Ventrem quidem ciunt, proſuntq́ꝫ ictericis ex caliditate iecoris, & calida temperatura præditis, flauaq́ꝫ bile redundantibus. Cum malua uero ſi inflammationes liniantur, ſedant & leniunt.

Auellanæ (quæ græcè λεπτοκάρυα, uel nuces ponticæ dicunt) calidæ ſunt & humidę, magis tamen nutriunt quàm cæteræ nuces, & difficilius cõcoquunt, inflationesq́ꝫ faciunt, & ueluti quidam aiunt, ieiunũ inteſtinum lædunt: facilius uero concoquuntur, minusq́ꝫ uentrem ſiſtunt, ſi ſine cortice interiore ſumãtur. Dicit quoq́ꝫ ſi quis ante reliqua cibaria ſumpſerit cũ ruta, huic uenena nec morſus uenenatorũ officere die illo, ſcorpionesq́ꝫ ab eo fugere. Sumptæ uero cũ caricis, morſum ſcorpionis uenenati ſanãt, nigrũq́ꝫ

uirus quamprimum de uentriculo pellunt.

Apium (quod græcè σέλινον dicit̃) calidũ est secundo gradu distento, siccũ uero tertiſ medio. Lotium cit, aperit, nõ inflat, uentos discutit, menses educit, sed difficulter concoquit̃, atq; ideo oportet inter media cibaria sumi: nam aliquatenus uenerẽ sistit, et quidẽ peculiari qualitate comitiales lædit, quare hi ab hoc omnino abstineant: nonnunq; enim eo fermè sanati quidam, propter eius usum iterum comitiales facti. Testes etiam lædit. Semen aũt q; folia melius est & efficacius, & eo radix eius. Facit insuper et ad singultus qui de crassis humoribus et supfluitatibus proficiscunt̃. Renes ad hæc & uesicã mundat, uenarumq; & arteriarũ sepimenta obstructionesq; discutit. Semẽ si præsumatur, temulentiã procul exigit et auertit, et ad bonum oris odorẽ confert, multiq; crebriore huius usu hoc oris malum abegerũt. Mulieres autẽ ad rem uenercam promptiores facit. Si uero in huius decocto calculosi desidant, calculi, sicuti dicũt, decidunt, eiſciuntur q;. Lotiſ etiam difficultatem sanat, et renes curat. Quæ lac præbent, ab hoc abstineant, quoniam lac ipsum minuit. Succus uero huius ad continuarum febrium rigores

Vetus codex Græcus nõ σώματος, sed σώματος habet utrobiq;, hoc est corporis.

res

res et frigus facit, si præsumatur. Agreste uero medicamenti uim habet contra uenena.

Auritę aues (gręce ὠτίδες) Otidωn, hoc est auritarũ caro medium quendã locum habet inter anserum & gruum carnes, & propterea quæ de illis traduntur quærenda, ut ea pernoscantur.

Auena (quæ græce βρῶμος uocatur) frigefacit & astringit: prodest his qui difficulter meiunt, quiq; morbo choleræ afficiunt: assimilis quidem est ptisanæ, quantum ad exhibitionem.

BAlsami oleũ (quod à Græcis recẽtioribus, in primisq; ab hoc ipso Symeone βαλσαμέλαιον, ab antiquioribus uero opobalsamum) paruum est arbustum duobus cubitis minus, propeq; Aegyptũ nascit, in loco qui nunc ab Aegyptijs ἡλίου πηγή, hoc est, solis fons cognominatur, sed à priscis ἡλίου πόλις, hoc est, solis urbs dicebať. Cum res Aegypti bene habent, per autumni tempus arbustorum horum partes inferiores ferro aperiuntur, succusq; inde manat omni oleo uisu similis, quod ideo βαλσαμέλαιον, id est, balsami oleum nominať. Succus hic uasculis excipitur: eius quod supernatat album et tenue, est salubre, et ideo preciosius:

quod uero medio loco eſt, ſubrubrum eſt, & deterius. Fex autem tertio loco remanet ſubfuſca, hac ad mundandas manus aliasq́ꝫ nõnullas curationes utuntur, cum reliquis careant. At uero Balſamelæon aliqui ſic probant: ferrum eo inungunt, igniq́ꝫ admo uent, ſi candeat, id quod & oleo caphurę & aliјs quibuſdam accidit: aliј in aquam datum ſi non ſuperenatet, ſed ſtatim fundum petat: et uerè hoc quidẽ. Sedenim quando hæc duo cõcurrunt, quod uidelicet ferrum attingat, & in aqua faciliter ſubſidat, per te illud cape, eſt enim legitimum & non factitium. Sed & hoc amplius ſi probare uelis, ꝗd in proprio uigore eſt & recens, id quoniam ſuper aquam enatat, eo linteum irrigato, ſi nihil linteum infecerit, ſed tantum illi odorem & non maculam reliquerit, hoc igitur quod nõ eſt adulteratũ ac factitium. multis affectibus conuenit. Nam cũ muliebri lacte ſi detur his qui uenenũ ſumpſerũt, et lęſis dente ſerpentis, & pręſertim ſcorpionum, ſubuenit, ſi eo ictus perungat̃. Ac Perſæ quidem aiunt calculos frangere, & mulieribus quæ concipere nequeunt, ad conceptionem facere appoſitũ uel potum. Pleriq́ꝫ autem hoc quoniam rarum eſt & inuentu

difficile,

difficile, uuluæ tantum imponunt, & pro-
deſt, et arte quapiã ſubtus fumigant. Con-
fert & ad ſanguinis fluxum, ad comitiales
& ad aurium dolores ex frigore, & ad alia.

Baſilicon, hoc eſt ocymon, modice cali-
dum eſt. Olfactum caput & cor iuuat: ſi ue-
ro aqua irrigetur, humidius fit, & ſomnum
conciliat. Semen eius cardiacis affectibus et
atræ bilis ſuccurrit, hilaritatem enim & læ-
titiam facit.

Bericocca (quæ & Armeniaca dicuntur
& pręcoqua) facile corrumpuntur. Sanguis
qui ex ijs gignitur, non bonus eſt: frigida
enim ſunt & humida ſecundo gradu, peio-
riſq; ſucci ſunt quã rhodacina perſica dicta:
uentrem tamen lubricant, flauamq; bilem
ſedant, ſi matura non ſint. Si uero crebrius
ſumantur, febriculoſa ſunt: quibus ſi quis
utatur, ante alios cibos edat. Nam ſi poſt a-
lios ſumantur, ſupernatant, ſuaq; corrupti-
bili natura reliqua ſecũ cibaria corrũpunt.

Balania (notiſſima ſunt et hodie, ſic à Gre-
cis glandes uocantur uulgò) difficilis ſunt
concoctionis, & ualde nutriunt, ſed tardius
deſcendunt, crudoſq; humores gignũt, pro
ptereaq; eorum uſus deuitari præcipimus.

Beta (græce σεῦτλον dicitur) calida eſt &
ſicca

ſicca in primo gradu ſuccus autem eius mo dice purgat, uentremq́ꝫ ad excernendũ pro ritat, ſed ſtomachũ quandoqꝫ lancinat, præ ſertim eorum qui ualde eum ſenſilẽ habẽt: quare hoc edulium ſtomacho idoneũ non eſt, præſertim ſi in crebriore ſit uſu. Exiguũ eſt eius nutrimentum, ſicuti cęterorum ho- lerum: cõmoda eſt autem ad iecoris obſtru ctiones ſi cum aceto ſumatur. Pari pacto et lienoſis bonum eſt medicamentũ. Conſtat uero beta ex cõtrarijs facultatibus, eius em̃ ſuccus calidus eſt & ſiticuloſus, & uentrem ſubducit: corpus craſſum eſt, flatuoſum & frigidum, & concoctu difficile, & uentrem ſiſtit, ſi coctæ ſubinde aqua abijciatur, quo- niam cũ ea & nitri qualitas, quæ in ea ineſt, abijcitur. Betæ radix (quę grecè σεύτλόριζον uocatur) pituitam gignit, & craſſarum eſt partiũ, difficulterq́ꝫ concoquitur, & flatuo- ſa eſt, uentrẽ proritat, quam ſi quis combu- rat & melle ſubigat, eoq́ꝫ caput illinat, iam calueſcenti relictos continet capillos.

Braſſica (quæ græcè κράμβη dicitur) calida eſt & ſicca primo ordine, malumq́ꝫ ſuccum & melancholicum creat, oculorum aciem hebetat, & per cõtraria inſomnia ſomnum perturbat. Succus uero eius et ius aliquate-

nus

nus purgat, corpus autẽ eius uentrem sistit: propterea cum humidum uentriculum desiccare uolumus, cum modicè cocta fuerit, aquam abijcimus, & alteram calidam indimus: nihil enim frigidi, nec aeris nec aquæ, quæ bis coquit, tangat oportet. Brassica quidem ęstiua peioris succi est quàm hyberna: locium cit, lumbricos tollit, & quæ ex uino fit crapulam discutit. Fertur & humiditate comparatam oculorum hebetudinẽ sanare: at si cũ pingui carne coquatur, plurimã læsionis partem amittit. Flos eius quadam sua proprietate genitale semen corrumpit, fœminasq́ concipere non sinit, si super uuluam imponatur: pulmonẽ uero lædit. Proditum quoq; est, si ante cætera cibaria sumatur, temulentiam prohibere: & eius succum cum melle sumptum, magnificè uocem iuuare: & si uulneribus imponatur, ea conglutinat, malaq́ ulcera durasq́ inflammationes sanat.

Bubula caro (hoc est græcè βόειον κρέας) multũ nutrit, & qui ab ea gignitur sanguis supra mensuram crassior est, propterea his qui temperamento sunt melancholico, diuersos et melãcholicos morbos infert. Difficulter etiam cõcoquitur & redditur: sed si

conco-

concoquatur, abunde nutrit: et si cum ouilla carne comparetur, frigida est, sanguinémque melancholicum gignit. Veruntamē huius carnis ius, uentris fluxus ex flaua bile compescit. Si quis uero eam comedere expetat, uel cogatur, eius lęsionem quę futura timetur, sic moderetur; cum aceto allijs & ruta intingat. Solis hæc calidos uentriculos habentibus confert, & his insuper qui ualde & continenter exercentur.

Butyrum (quod & sic gręcè uocatur) modicè & temperate calidum est, & nutrit: pectus & pulmonem iuuat, sputúmque efficit ut ex his facile educatᷓ: & ad frigidas et aridas tusses confert. Si uero abunde quis utatur, uentres lubricat, quantóque uetustius est, tanto est calidius: & quocunque oleo magis nutrit, facultatémque quæ ut digerat et discutiat habet, præsertim in tenellis mollibúsque corporibus, et propterea parotidas et bubonas, hoc est, secundum aures et inguina tumores, illitū sanat, in pueris'que dentionis delores sedat. Veruntamē quādoque, cū in uentriculo superfluitat, nauseam facit, et appetentiam tollit. Item in uentriculis calidis in flauam bilem conuertitur.

Buglosson urinam proritat, et sitim sedat:
ad ieco

ad iecoris morbos, huius caules si cocti uel crudi edantur, faciunt. A uiatoribus ex eo conficitur Zulapion, quod ualde utile est.

CAmmari (qui grecè dicuntur ἀστακοὶ) frigidi sunt et humidi: nutriunt quidē sed uentrem cohibent, uixq́ concoquũtur, præsertim magni, parui uero melius: et eorum caudæ quàm chelæ, hoc est, crura difficilius concoquuntur, et crassioris succi sunt: quare calidis cõdimentis condiantur, sicq́ apponantur, postq́ eos uinum uetus et rubellum potetur.

Camphora quæ nunc uulgò (græcè ἡ καφουρὰ) frigida est et sicca tertio ordine: est uero arboris Indicæ gummi, uel lachryma. Ferunt autem sub hac arbore centum homines adumbrari posse, tanta eius est magnitudo. Nascitur in montibus qui eo loci proximi sunt mari: lignum habet leue et ferulaceum. Vtilis uero est caphura morbis acutis, & capitis doloribus calore suscitatis, & inflammationibus, iecoris præsertim, sed frigiditatem inducit renibus et seminarijs uasculis, semenq́ ipsum cõpingit. Probatur caphura hoc pacto: superponatur pani calido, si humectetur, αὐθέντ(ο)ς, hoc est, non factitia est: sin minus, factitia est.

Cana-

Canabis ſemen(hoc eſt, κανάβου τὸ σπέρμα, quod et κανάβεως σπέρμα, et καναβούκοκος uocatur, hoc eſt, canabis granum)eſitatũ idem ferè nocumẽtum affert quod coriandrum. Si enim immodicè eſtur, ut illud deſipere facit. Folia uero arida pota, uti farina, aut magis pro potione horum farina expreſſa aut ſubacta, ebrietatẽ quandam hoſpitalem facit, et quæ haurienti minus ſentitur. Apud Arabas autem pinſitur ſeu exprimitur pro uino, & inebriat: deſiccat uero ſemen genitale ut caphora.

Cancri, uide infra Paguri.

Capparis calida eſt & ſicca ſecundo ordine: conſtat uero ex uarijs diuerſiſq; qualitatibus, amara uidelicet, qua mundat, purgat, ſcindit: acri, qua calefacit, diſcutit, extenuat: & aſtrictoria, qua cogit & conſtringit: quapropter duros lienes, ſi quid aliud, iuuat: & ſumpta, & cataplaſmatis modo ſuperpoſita, cum aceto, uel oxymelite, menſes cit: et ad dentiũ dolores facit cum uino decocta & aceto. Cortex autẽ ualẽtior eſt circa hęc, folia uero & caulis & fructus imbecillior. Duritias autem ſtrumarũ, hoc eſt χοιράδων, id eſt, ſcrophularum ut uulgo dicimus, mollefacit, at ſuccus aurium uermiculos perimit,

mit, cum aceto uero poſita, iecoris & lienis ſepimenta & obſtructiones diſcutit, lienēq; ſua quadam proprietate mirum in modum iuuat, et iſchiadicos, hoc eſt, de coxendice laborantes: ſed renes & ueſicam lædit.

Capreæ (quæ grecè δορκὰς dicit̃) caro melioris ſucci eſt, q̃ cæterorum agreſtium animalium, et ad humanũ corpus quandã habet familiaritatẽ, humidiſq; et multas ſuperfluitates habentibus corporibus prodeſt: item morbis colicis et comitialibus: ſed uentrẽ morat̃, & neruis ſua ſiccitate conducit.

Carabi, hoc eſt, locuſtæ marinæ, difficulter concoquunt̃, ſed admodum nutriũt, ſalſiq; humoris et ſucci participes ſunt, et ſi quidem ſępius aqua dulci coquantur, uentrem cohibent: feruntq; ſi horum teſta combuſta cum meraco potetur, renes calculoſos purgare, multumq; arenoſi lotij educere.

Carides, uide infra ſquillæ marinæ.

Cardama quidem, quę à latinis naſturtia uocant̃, calida ſunt et ſicca, craſſoſq; humores & pituitoſos ſcindũt, propterea medicamentis quæ aſthmaticos iuuant, miſcentur, nam uehemẽter calefaciũt: ſed horũ ſemen ad hos effectus ualidius eſt. Tradunt quidã, eum qui naſturtiũ eſitauerit, ſenſu ac men-

te acutiorem fieri, uenerisq́; appetentiorem, & ſuccum eius dentium dolori mederi.

Caricæ, quæ græcè uocantur ἰσχάδες, calidę ſunt in primo gradu: pectus iuuant, et ad tuſſes faciunt, lotium ciunt, ſatisq́; nutriunt, corporis etiam bonum habitũ & parant & faciunt, & ſi ante cibos ſumantur, uentrem ciunt, ſed niſi celerius tranſeant, nõ bonum ſanguinẽ gignunt: propterea ſi ad ſatietatẽ uſq; crebrò ſumant̃, ſcabiem gignunt et pruritũ. Cibus aũt probus eſt, et aduerſus uenena medicamentũ, ſi cum nucibus uel amygdalis edantur. Renes etiam et iecur & lienẽ purgãt, aperiuntq́;, atq; ab omni oppilatione liberant: ſed calefaciunt, ſitimq́; inferũt, et his qui calidioris ſunt temperaturę bilem flauã generãt: qua ex re qui huiuſmodi ſunt temperatura, ſtatim poſt debẽt bibere ſaccarum cum aceto, hoc eſt, oxyſaccaron. Coquant̃ etiam cum hyſſopo caricæ, et in oxyſaccaro ebulliant̃: ſic enim longas tuſſes ſanant, & pectoris uitia. Si uero ſuper parotidas et cætera ſuppurantia apponant̃, molle faciunt & digerunt, & præſertim in his quibus ſunt carnes molliores: at ſi cum callicereo, hoc eſt, ut quidam exiſtimant, fœnogręco & aceto coquantur, & ſuper podagricorum

rum

rum pedes ponantur, non parũ conferunt.

Carnabadion (hoc est, caros, uel careum) calidum est & siccum in tertio ordine: utile uero est ad concoctionem ciborum, & flatuum discussionẽ: stomachum firmat, uentrem sistit, lumbricos necat, urinam mouet, pituitam scindit, at bilem flauam in calidis corporibus gignit.

Casei (qui græcè τυροὶ) omnes mali, nam difficulter cõcoquuntur, et acidũ ructum faciunt, uentriculũq; spiritu ac uento replent, maleq; penetrãt. Sunt et pituitosi et uentriculo feruidi, suscipiũt enim à coagulo acrimoniã. Si uero inueteret̃, acrior & calidior fit, cõcoctuq; difficilior, succiq; peioris, et in renibus calculos gignit, estq; plurimum noxius: de crasso nanq; eius humore calculi gignuntur. Quare hic caseus fugiatur, cum nihil omnino boni habeat, quod ad cõcoctionem faciat, nec ad redditionem excretionémue, nec ad mictionẽ, nec ad bonũ succũ siue nutrimentũ. Minus utiq; malus est qui uetus non est, nec acris: melior uero recens: medius nanq; est inter ueterem caseum & lac ipsum, atq; ideo & melius concoquit̃ q̃ uetus, & melioris est succi, & in primis si mollis est ac laxus, nec fortiorẽ habens qua-

litatem, adeò ut modicè sit dulcis, salisq́ modici, modiceq́ sumptus. Cõuenit uero ut cũ melle apponatur, quoniã ita citò reddit, presertim ab his qui frigida temperatura sunt præditi. Caseus aũt uetustus, qui omnẽ dulcedinem amisit, ac propterea friabilis et euanidus factus est, pessimus est: qui uero spongiosus & rarus est & dulcis, melior cæteris est, presertim si nõnihil recẽs est, quales sunt qui ex Paphlagonia afferuntur, huiusmodi enim uentrem ciunt: uetustus aũt sistit, præsertim si postq̃ aqua decoctus fuerit, assetur.

Caryon, uide in nuce.

Caryophyllon (quod & nunc uulgò sic uocatur) calidum est secundo ordine & aridum: sunt qui in tertio ordine constituant: est aũt arboris fructus, succurrit stomacho & hepati, & cordi. Nauseam sistit, quæ ab humiditate prouenit, sed interanea lædit.

Carduus satiuus (qui grecè κινάρα uocat̃) mali succi eduliũ est, et presertim cum durescit: humorẽ uero biliosum gignit, ex χύλῳ, id est, succo qui fit ex ipso, tenuẽ, et πικρόχολον, hoc est amarè biliosum: quare satius est si recens ac tenellus edat̃: sed et eius pars interior, quoniam reliquo magis est tenera.

Castaneæ, quæ græcè τὰ κάστανα appellantur,

tur, calidæ & ſiccæ ſunt primo ordine, multumq́ corpus nutriunt, tarde tranſeunt & concoquuntur, craſſumq́ humorem & capitis dolores faciunt, flatuoſæ ſunt et uentrē ſiſtunt. Sed ſi torreantur uel deſiccētur, multum nocumenti ponunt.

Carcini, id eſt, cancri, qui paguri dicūtur, in p litera ſcribentur.

Cepæ, quæ gręcè τὰ κρόμμυα uocātur, calidæ ſunt ſecūdo gradu, humidę uero tertio. Harum quidem ſubſtātia craſſa eſt, lotium ciunt, ſemen genitale gignūt, et ſi ante cibos edantur, appetentiā ſuſcitant, ſed capitis dolores faciunt, et ſtomacho officiūt, mentisq́ ut quidam aiunt λογιστικὸν, hoc eſt, rationalem partem lædunt. Si uero coquantur, plurimū malignitatis deponunt, utiliaq́ fiunt & ad pectoris aſperitates et tuſſes. Hæmorrhoidas ſi ſuperponantur, aperiunt: & cum aceto ſi liniantur, uitiligines, hoc eſt ἀλφοὺς, mundant: quæ tametſi craſſæ ſubſtātię ſint, ipſæ humores tamen craſſos & glutinoſos extenuāt, ſed uentriculū inflant: ſi uero quis crebrius his utatur, in lienis uitia incidit.

Cephalus, qui et græcè ſimiliter uocatur, præ cūctis piſcibus aquis fluuialibus et marinis gaudet: difficulter cōcoquit̃, nec bonus

eſt ſtomacho, pituitam enim gignit, præſertim fluuialis. Pelagius aũt et qui in alto mari degit, non adeò difficulter cõcoquitur, ſuccię melioris eſt, tenuiorem tamen ſanguinem imbecilliorem gignit.

Ceruorũ carnes (hoc eſt græcè, τὰ τῶν ἐλάφων κρέη) mali ſucci ſunt & difficilis concoctionis, & bilem atram gignũt. Oportet aũt eos qui uenãtur æſtatis tempus obſeruare, quod uidelicet eo tempore uiperis ac ſerpẽtibus cerui ueſcant, atq; ideo ſiticuloſi fiunt: at hi ſuapte natura norunt, quod ſi aquã ante illorũ cõcoctionẽ hauſerint, intereũt, propterea ſitim tolerãt, eaq; incendunt. Ceruorum igit carnes eo anni tẽpore ſumptę uiro ſæ ſunt, ac ualdè noxiæ: & idcirco cauendũ ne eis æſtate ueſcamur. Per hyemẽ uero tutius ſumunt, meliusq; cõncoquunt propter interiorem caliditatẽ: ſed ſi non probe digerantur, craſſum humorẽ gignunt, iecurq; & lienem obſtruunt et ſepiunt. Quinetiam dicitur, ſi crebrius & ſine modo abſumantur, corpus tremulum, et quod non conſiſtat, facere. Medulla uero & pingue ceruorũ duritates carcinomatũ diſcutit & mollefacit, ſi ſuperponatur. Cornu autẽ ceruorũ frigidũ eſt & ſiccum, quo domos ſuffiunt quidã, ut

ſerpentes

ſerpentes pellant, & ad ſtrangurias & obſtructiones utunt̃, & ad pellendos è uentre tineas ac uermes: ſedenim hoc pulmonem lædit. Ferunt etiam, quod ſi à difficulter pariente ſuperferatur, iuuamẽto eſſe. Sanguis uero ceruinus deſiccatus & tritus ſumptus, à uenenatis beſtijs morſos iuuare dicitur. Si autem cerui genitale ſimiliter deſiccatum et lima in ſcobem redactum cum uino potetur, morſibus uiperæ ſuccurrit.

Ceraſia, quæ & ſic græcè, frigida ſunt & humida, maliq́ſucci: uentrem ſubducunt, ſtomacho parum idonea, humidũ uentriculum lædunt, præſertim cum matura non ſunt: ſed calidis & ſiccis uentriculis & temperaturis proſunt. Gummi autem arboris cum uino ſumptum, calculoſos ſanat.

Ciceris (quod græcè dicit̃ ἐρέβινθος) omne genus calidum eſt et humidũ primo ordine, & difficulter cõcoquit̃, & ſuperfluitates gignit, uentremq́ ſtimulat, magisq́ q̃ faba nutrit, ſed aperit, purgat, & mẽſes educit, & quid ſalſæ & dulcis qualitatis habet: ſed ſugine quidem uentrem cit, dulcedine uero lotium: inflationes quoq́ facit, & lac gignit, mundatq́. Nigrum uero cicer medicamẽti uim habet aduerſus uenena, & maximè lo-

uenereq́
Sal

tium cit, & frangit calculos renũ & uesicæ, quod aliud legumẽ nullũ æquè facit, & præcipuè nigrum & paruũ, & eo etiam magis eius ius, quod tamen uesicæ morbis et ulceribus supra cætera legumina officit. Cicer uero rubrũ calidius est quàm album, & crassiorem gignit humorem. Cicer utiq; omne cit lotiũ, madefactumq; aqua noctu et sumptũ tineas seu lumbricos eijcit: sed qui sumpsit sex horas ieiunet oportet, & si huius cataplasma parotidibus imponatur, mollefacit et discutit tumorem. Ciceris insuper farina aceto subacta illita scabiem sedat: eius etiam ius arcuatos, hoc est, ictericos iuuat. lotium album reddit: oportet uero neq; ante cibũ neq; post his uti, sed in medio. At si cicer nigrum cum raphano & apio coquatᷣ, iusq; illud cum oleo amygdalarũ, quod amygdalelæon Græci uocant, sumatᷣ, ualdè purgat, & renũ et uesicę calculos pellit. Si uero cum faba sumatur, bonam habitudinem & pinguem carnẽ facit. Dicitur & hoc de cicere: si quis podagricus, hoc est, de pedibus laborans, cicer nigrũ coquat, quoad quasi cruor cogatur, cum pari modo despumati mellis mistum tres dies cõtinuos sumat, multum iuuari, libra uel obolo uno singulis diebus sumpto.

sumpto. Viride uero cicer inflat, difficulter cõcoquitur, malumq́; ut quidam aiunt, colorem facit.

Citra siue citria, quæ & mâla medica uocantur, horum quidẽ cortex calidus est & siccus tertio ordine distento, caro autem frigida & humida primo; quod autem intus est acetosum, frigidũ et siccum tertio, at uero semen calidum & siccum secundo. Caro quod difficulter concoquitur crassamq́; pituitam gignit, propterea cum melle consueuit esitari. Cortex autem ad cibariorũ concoctionem facit, & ad melancholicum humorẽ, & quę ex eo fiũt tristitias. Stomacho quoque bonus est si quis eo modicè utatur: cum autem pręter modum sumitur, difficulter concoquitur: qui uero cum melle conditur διακιτρίου uocatus, uentriculũ calefacit, & eius humiditatem eijcit, & cibos concoquit: qui uero non conditur, difficulter concoquitur. At semen medicamentũ est contra uenena & uenenatorũ morsus, præsertim scorpionum, & potum & superpositũ. Menses etiam educit, sed embryonem in matrice necat. Acetosum autem quod in his est, flauã bilem sedat. Mirum quid est, si panis calidus super citria ponatur, statim

putreſcere facit. Ferunt etiam, quod qui eo per noctem utatur, oculorũ obliquitatem contrahit.

Cinamomũ (quod & græcè ſimiliter uocatur) quod optimum eſt tertio ordine calefacientiũ & deſiccantium eſt; quod autem minus bonũ eſt, ſecundo ordine eſt. Valde quidem extenuat, nihilq́ eſt quod ſic deſiccat, ex his quæ calefaciũt, quemadmodum cinamomum: ſtomachum enim purgat, & ad tuſſes humiditate conceptas facit; uentriculũ nanq; calefacit, et iecur capitisq́ & uentriculi humiditates deſiccat. Optimũ autẽ eſt cinamomũ quod muſulon uocatur, hoc eſt, quod de Muſulo ciuitate aduehit̃. Sunt uero cinamomi ſpecies ſeptem, quæ à locis ubi gignũtur denominantur, de quibus dicere preſentis nõ eſt instituti; ſtomacho quidem omnes bonæ ſunt, cibariaq́ cõcoquũt & pituitã extenuant, aperiendi uim habẽt, lotium ciunt, menſesq́ & embryonem eijciunt, ſi potẽtur, uel cum myrrha pudendis admoueantur, contraq́ uenenatorum morſus & uenena antipharmacũ eſt: uitiligines tollit ſi cum melle perungatur; & ad aquam ſubtercutem, & ad refrigeratos renes facit: propterea qui ſunt frigida & humida temperatura,

peratura, hoc domesticis suis cibarijs commisceant; uesicam tamen offendit.

Colũbulorũ caro uel pullorũ columbarũ (hoc est gręcè περιστεροπούλων σὰρξ) calida est & humida & superuacanea, hoc est, superfluitatis multæ, & præcipue domesticorũ, et sanguinem crassum & calidum præter modum gignit, atq; ideo nonnunquam febres facit, & frigiditate dolentes renes iuuat, seminiq; genitali & sanguini adijcit, caput uero & oculos lædit. Ferunt etiam, quod si nimium usurpetur, leprã gignit. Sunt quoq; per uer et autumnum meliores columbuli, quàm qui per æstatem & hyemẽ nascunt.

Conaria, uide nuclei pinei.

Coriandrũ (græcè modo κολίανδρον, modo κορίαννον, modo κόριον uocatur, frigidum est primo ordine, siccum autem tertio: stomacho bonũ est & salubre: cibaria tandiu in stomacho retinet, donec probè concoquantur: tostum uero igni uentrem sistit, calidas temperaturas & inflammationes iuuat, sanguinisq; fluctiones si potetur sistit, & si tritum superponatur: cum uino autem si potetur, tineas uel lumbricos pellit. Plurimus quidẽ huius & sine modo usus amentiam facit, & ipsius succus si potetur, uene-

num

num eſt, & perimit, hi nanque uocem amittunt, & deſipiunt.

Crocus (quod & latinè crocum dicitur) ſecundo ordine calidus eſt, & primo ſiccus, tametſi eum nonnulli calidū eſſe tertio gradu dixerūt: ſtomacho bonus eſt, ciborumque concoctionem efficit: aperiendi uim habet, pituitoſa uitia & ueternoſa, hoc eſt lethargica ſanat: uim etiam diſcutiendi habet, uenerem uero ſtimulat: & inteſtinis utilis eſt: ad ſpiritusque difficultatē facit: nam ſi quis modicè utatur, facilem reſpirationem, & bonū colorem habebit: ſi uero ſine modo, pallorem cōtrahet, & capitis dolorem, & minus cibaria appetet. Sed ſi cum opio & lacte & roſaceo pedum dolores perungantur, ſummopere prodeſt, ſuperpoſitis betæ folijs. Si quis uero eius tria hexagia ſumat, riſu inceſſabili corripiet, nec ante ceſſabit, quàm pereat, hoc enim mortē præcedit. Dicitur etiā quod ſi cū fermento ſubigatur, nucisque magnitudine mulieri poſt partū detur, χορίον, hoc eſt, ſecundas eijcere.

Cucumis, uide ſuprà Anguria.

Cucurbita (quæ grecè uocatur κολόκυνθα) frigida eſt & humida ſecundo ordine: ſed probè concoquitur, ſuccique boni eſt, parum uero

uero nutrit, ſitim ſedat, lotium cit & uentrē
calidiſq; & ſiccis temperaturis prodeſt, uen
triculi quoq; & iecoris inflāmationes ſedat,
pituitoſos uero lædit, colicoſq; morbos, &
ſi malos humores in uētriculo repererit, ab
his corrumpit̃, & mali ſucci fit: ueneris ap-
petentiam diſcutit, ſemēq; genitale minuit,
& ſanguinem tenuem gignit. Pectori uero
& pulmoni, & ueſicæ prodeſt. Succus qui-
dem ramentorum eius ſuper aures cum ro
ſaceo poſitus, prodeſt earum inflammatio-
nibus: tota uero cataplaſmatis modo adhi-
bita, calidas inflammationes refrigerat.

Cydonia (quæ & ſic grecè, noſtri etiam
cotonea mala) frigida ſunt primo ordine,
ſicca uero ſecundo: ſtomachum aſtringunt
& corroborant, uentrem morantur ſi ante
cibum ſumantur, urinam prouocant: ſi ue-
ro ad ſatietatem edantur, difficilis conco-
ctionis fiunt. Quæ dulcia ſunt minus aſtrin
gunt, quæ autē acria, magis: uomitum com
peſcunt. Si uero poſt cibum ſumantur, uen
trem ciūt: ſed in quibus imbecilla eſt uis uē-
tris cohibendi & ualida excernendi, eo ma
gis plus nutrimenti ſumant. In potu autem
ſi dentibus mādentur ac tractentur, uini fu-
mū uaporēmue caput percutere nō ſinunt.
Si

Si qua uero (ut fertur) prægnans crebrius cydonia mala comedat, filiũ faciet ingeniosum ac industrium. Quod autem ex ijs fit cydoniatum nuncupatũ, stomacho bonũ est, et iecur confirmat ac corroborat.

Cuminũ (quod græce κύμινον uocamus) calidum est & siccum tertio ordine, quidã tamen in secundo reponunt: lotium cit, flatus, & eos præsertim qui sunt in stomacho, discutit: si uero per se potetur, pallorẽ creat, sanguinis fluctionem compescit, etiam ex naribus: item uehementem mensium fluxũ cũ uetusto oleo si potetur, uel super uerenda si ponatur. Desiccat quidem stomachũ, & igni tostum et aceto irrigatũ uentris humidas fluctiones sistit: tritum super mãmã lactis coagulatione turgentẽ positũ sanat. Si uero cum uino potetur, cõtra uenena et uenenatorum morsus medicamentum est. Dicũt autem nimiũ huius usum calculos in renibus gignere, suffitũ uero culices pellere

DAmascena (quæ et δαμάσκηνα à Græcis uocãtur) frigida et humida sunt secundo ordine: iuuant habentes uentriculũ calidum et aridum, uentremq; sua humiditate et glutinositate ciunt, præsertim quæ satis nigricant, uerum minus stomacho conferunt:

ferunt: at si arefacta sint, non adeò lædunt, inappetentiam tamẽ faciunt, et capitis dolorem, pituitosis præsertim, & non nutriunt. Damascena quidem alba difficulter concoquuntur, minusq́ue uentrem ciunt: quæ uero lutea sunt ac cerea (ut quæ à Græcis ὠχρὰ dicuntur, sic uertamus) & magna, crassum humorem gignunt, & difficilius quàm cætera concoquuntur: oportet uero ante reliqua cibaria ea sumere. Quæ autem austera sunt & acerba ac immatura, uentrem morantur. Damascenorũ autem ius seu decoctum si potetur, acutarum febriũ inflammationes lenit et iuuat, gingiuarum quoque exanthemata & ulcuscula, si ore contineatur, sanat, malam insuper temperaturã calidam, uentrisq́ue consistentiam. Succus autem arboris eius, id est ὀπὸς, extenuat et scindit, atque ideo plerique aiunt, si cum uino bibatur, calculos frangere. Pulmonẽ etiam & pectus iuuat, lienem uero lædit. Succus hic quidẽ melior est qui ex uetusta arbore gignitur.

FAbæ (quæ à Symeone φάβατα, & κύαμοι dicuntur) siccæ quidẽ & frigidæ sunt in primo ordine: uirides uero ac recentes frigidæ sunt et humidæ, carnemq́ue gignunt non astrictam neque densam, sed mollem &

laxam

laxam; inflant, & corpus totum distendunt, præsertim cum quis non assuetus his uescitur: decoctæ uero seu frescæ non parum de inflatione deponunt, & aliquatenus abstergunt, mundantúe. Harum autem lomentũ, hoc est, farina, sordes corporis abstergit & emundat, atq; ideo non multum in uentriculo moratur, uti faciunt cæteri succi crassi glutinosiq́;. Recentes quidẽ fabæ si sumantur, cõmunem reliquorum fructuum rationem habẽt, quos post cibaria apponimus: humidius enim alimentũ corpori inferunt, et non modo ad intestina, uerumetiam ad omnem habitudinem. Sanguinem utiq; nõ malum gignũt, ut Galenus ait, nec superiores partes uentriculi inflationibus, quemadmodum cætera legumina, uerum inferiora caputq́; grauant, & unà corpus delassant. Decoctum fabarum si hauriatur pectus lenit, sed cum aceto sumptum uentrem sistit. Recentiores medici malum succum habere fabas arbitrantur, hac coniectura ducti, quod bestiolas quasdã gignãt, quę omnino ex putredine ac sordibus quibusdã humescentibus nascantur. Qui autem hęc corroborant, fabas tradunt non solum mentem perturbare, sed & aciem ingenij hebetare

eorum

eorum qui diutius in locis ubi plurimę pro ueniũt uersantur, ea uidelicet causa, quoniã mali uapores & ferè pestilentes ex his redduntur, qui quaqueuersum aerem inficiunt & corrumpunt, qui continenter illatus, cerebri temperaturã subuertit, qua subuersa infectaq́ꝫ, rationalis facultas ac uis hebetatur. Aiunt etiã earum succum insomnia turbulenta & nõ uera facere, atqꝫ ob id Pythagoreos à fabis abstinere, etsi ij alias plerasqꝫ causas afferunt cur ab his abstineant, quæ hoc loco nõ est cur dicantur. Ferunt et harum decoctum pectus lenire, calculosq́ꝫ in renibus et uesica ne gignãtur prohibere; item proprietate quadam destillationes à capite in pectus ne defluant auertere, quæ tusses uehementes suscitarẽt. Galenus uticꝫ has ait, tanqꝫ non mali succi sint, nec obstruant, sanitatẽ conseruare. Sunt præterea qui scribant, si fabæ coquantur, pedibusq́ꝫ imponantur, horum dolores abunde sedare.

Fici (qui gręca uoce σῦκα appellant) primo ordine calefaciunt intẽto, desiccãt uero medio primi, nutriuntq́ꝫ abunde, nõ quidẽ adstrictam & robustã efficiunt carnẽ, ut panis & caro, sed mollẽ & laxam, simulq́ꝫ uento uentriculũ complẽt, nisi probe cõcoquant,

Minus utiq; q̄ cętera poma sunt mali succi, & uentrē ciunt, & facile exeunt, satisq; mundant ac purgant, & perinde si edant de renibus harenulas educunt: cum autē maturæ sunt, nihil fermè obsunt, proximeq; ad caricas acedunt, multaq; cum illis bona et utilia habēt. Malū hoc tantū in illis est, q̄d sanguinem nō ualde bonū gignunt, unde & pediculi gignuntur. Vtiq; post has cibi, qui extenuent, ingerantur. Gal. uti ipse ait, cum frequētius propter poma lāgueret, ab octauo & xx. anno ad senectā usq; ab his abstinuit, tantū ficus & uuas mensę adhibēs, neq; has sine mēsura. Ait etiā, quod quicunq; amicorum suæ paruere admonitioni, uti à pomis abstinerent, sine morbis fuisse. Ad hæc, fici pectus et pulmonem iuuant: aiunt insuper contra uenena medicamentum ficos esse, eas singulis diebus ieiunus si quis sumat.

Fœniculū (quod μάλαθρον Symeon, alij cū Disc. & Gal. melius μάραθρον uocant) adeò promptè calefacit, ut sit in tertio ordine calefacientiū, desiccat uero nō similiter, sed primo ordine, et propterea gignendo lacti efficax, quod non faceret si ualenter exiccaret: qua eadem ratione suffusis remedio est, prouocat urinam, mulierum mēses educit. Est

& alte-

& alterum fœniculũ agreste, quod ob magnitudinem hippomalathrũ uocant, quod & radice & semine suapte ui, q̃ domesticũ, desiccandi uim habet maiorẽ, & ideo, ut mihi uidetur, nonnihil uentrem sistit. Non eñ illi manifestæ astrictionis satis inesse uidet.

Fungi (qui græce à Symeone μύκητες & ἀμανῖται uocant) frigidi sunt & humidi secundo gradu, humorẽq; frigidum & glutinosum gignunt, ægreq; concoquunt. Quidam uero ex his uenenati sunt, & cynanchas quadã sua proprietate faciunt, & utiq; synanchas, hoc est, anginas: propterea eos esse oportet cõditos acerrimis aromatibus, hisq; unà coquere pira: quod si diligenter fiat, omnis fungorũ malignitas depellitur, abigiturq;. Verũ per hyemẽ potius q̃ per æstatẽ edunt, quoniam uentriculi eo tempore calidiores sunt, & somni longiores, qui horum concoctionem adiuuãt: quum uero non probe concoquuntur, iecur & lienem obstruunt, frigidosque humores gignunt. Si quis uero casu aliquo uenenatos absumpserit, quamprimũ melicratũ cũ aqua tepidum, et parũ nitri potet, & sanabit.

GAllinę. hoc sequẽs caput græcè talem habet titulũ, περὶ ὀρνίθων, ἤτοι ἀλεκτορί-

δλων, καὶ τῶν ὀρνιθοπούλων, hoc eſt, de auibus ſiue gallinis & pullis gallinaceis.

Gallinarũ pulli qui dicunt̃ (hoc eſt, ὀρνιθοπούλων) caro facilis concoctionis eſt & boni ſucci, & in primis gallinarũ quæ ouum ędere cœperunt: ſecundo autem loco ſunt, quo ad bonum ſuccũ, attagenæ, ſed magis nutriunt, & præſertim ſi præpingues ſint: nam hæ corpus madefaciunt, et ocioſos iuuant, coloremꝗ bonum comparant, et genitali ſemini adijciunt, & cerebri ſubſtantiam augent, et in primis horum cerebella. Cerebrum quippe abũde nutrit: & idcirco aiunt, quod his qui leuiori ingenio ac mẽte ſunt, prodeſt: qui autem gallinaceã carnem eſitauerint, non ſtatim lac acre ſumant, quoniã obſeruatũ eſt colicos morbos inde fieri. Quæ uero uocant̃ ornithopula (hoc eſt, ut F. Caluus uir doctus interpretatur, gallinarum trunculi et pedes, ut ego uero, pulli gallinacei) facilis concoctionis ſunt, et temperatum bonumꝗ ſanguinẽ gignunt, nec ualde tenuem, nec ualde craſſum. Proſunt autem minus ſe exercentibus et ocioſis, & his ſimul quibus facile obſtruũtur meatus: his inſuper qui ſtomachum calidum habent, unaꝗ uentrem ciunt.

Garus

Garus (græcè et latinè dicit, masculo scilicet et neutro genere) calidus est primo ordine, siccus uero secundo, pituitãq; et crassos humores scindit inciditue, mediocriterq; uentrẽ cit, eiusq; superfluitates expellit, uerum sitim facit: qua causa qui sumunt, rosaceo melle inspergũt: nõnulli et garo utũtur ad ea quæ extrinsecus putrescentia sunt ulcera. Genista, uide Spartum.

Git seu nigella (à Grecis μελάνθιον uocatũ) calidum est et siccũ tertio gradu. Extenuat uero, uentrisq; tineas seu uermes necat, uentos discutit, pituitã scindit, et ad orthopneas & rheumatismos facit, si odoret, præsertim calefactũ. Dicit aũt, si terat et aceto subigat, & super uentrẽ ponat, etiã sic tineas necare, & ita si cũ melle fermentet, et cũ calida aqua hauriatur. Liquefacit et calculos in renibus & uesica, et urinam cit, et menses subducit. Est & antipharmacũ contra uenena, si quis ipsum ieiunus assumat.

Gobius piscis (qui græcè κωβιὸς) littoralis est tam arenosi littoris, q̃ saxosi: boni succi est, facilisq; concoctionis. Qui uero in ostijs fluuiorũ uel in paludibus degit, nõ boni succi est, nec concoctionis facilis. Huius quidẽ piscis ius uentrem subducit, assus autẽ sine

ſale et comeſtus, dyſenterias et lienterias, & τὰς τεινεσμώδεις προθυμίας ſanat, hoc eſt (ut quoquo modo exprimatur) inania egerendi deſideria cum dolore facta.

Gruum carnes (quæ græcè dicuntur γεράνων σάρκες) calidæ ſunt, ſiccæ et neruoſæ, ſeu fibroſæ: & ideo poſt duos dies ꝙ iugulatæ fuerint, eas eſſe oportet. Sanguinē quidem gignunt nō modice craſſum & melancholicum. Harum uero ius uocē clarificat, & ſemini genitali adijcit. Sunt qui tradant, ſi harum medulla & fel cum zambacelæo, id eſt, oleo baccarum oliuæ miſceatur, memoriæ lapſui prodeſſe. Sunt & qui harum etiam felle ad oculorum morbos utantur. Sedenim & pingue illud, quod cū coquuntur hæ, ſuperfluitat, ſi auribus inſtilletur, ſurditati mederi creditur. Tum et harū pinguedine ſcyllitico aceto ſubacta in balneo, ſi lienis durities perungatur, ſoluitur. Hoc autē uolucris genus omnē terrarum orbem peragrat, nec diu in eadē regione permanet.

HOedorū carnes (τὰ τῶν ἐρίφων κρέα) facile cōcoquunť, et modicè nutriūt, ſanguinemq́ꝫ tenuē et humidū gignūt: calidas etiā et ſiccas habitudines ac tēperaturas iuuant. Sūt uero meliores, melioriſq́ꝫ ſucci, qui nec

nimis

nimis tenelli ſunt, nec nimis natu maiores. Nam qui ſex menſes excedũt, nõ hœdi propriè, ſed capellę uocantur, hoc eſt, αἶγες. Pyrrhi autẽ, id eſt, ruffi & glauci, cæteris meliores ſunt, ſed colicis morbis nocent. Aiunt quoq;, quod ſi pulmo eorum ante potum edatur, ea die temulentiam auertere.

Hædyoſmon, hoc eſt, mentha, de qua in litera M agendum.

Hyſca piſcis, id eſt, porculus, uide infra in ea dictione.

INtybũ frigidũ eſt primo gradu, et humidum eodem ordine. Stomacho bonũ eſt cum aceto, ſi quis utatur cocto: ſed aluum ſiſtit, habetq; aperiendi uim, ut nullũ aliud olus: ſanguinis feruorem ſedat, & iecinoris inflammationes diſcutit, ictericũ morbum diſſipat, & ſua quadam proprietate iecur corroborat et confirmat: ſomnũ modicè inducit. Tradũt uero quidam, poſt ſanguinis miſſionem per uenã, uel per cucurbitulas, cum aceto ſi quis utatur, ipſius iecinoris ſanitatẽ conſeruare. Veneris quoq; ſtimulos auertit, ſemenq; ijs genitale minuit, qui frigidã habent temperaturã. Eſt inſuper utile cum ſanguis excreat̃. Huius deniq; decoctũ ualde iecori utile eſt. Semen uero febres ex

flaua bile factas diſijcit, at ſpleni nocet.

LAc (quod græcè uocatᷣ γάλα) ex tribus ſubſtantijs conſtat: ex ea quę ſeroſa eſt, quæ tenuis eſt, et mūdificat, uentrē'q; ſubducit, ſi quis decoquat, & excernat uel percolet. ex caſeoſa quę craſſior eſt, et uentrē ſiſtit. & ex butyroſa, quæ medio eſt ordine & tēperatura inter ſeroſam & caſeoſam. Lac ergo omne quod plus ſeri cōtinet, melius eſt: quod uero plus caſei habet, noxiū eſt: nam iecur & renes obſtruit, calculoſ'q; gignit. Si autē cum lapillis qui ſub aquis concreſunt, qui gręcè κάχληκες uocantur, optimū fit medicamentū, quod ad dyſenterias, & ad uentris acres deſtillationes facit, tabeſcentes'q;, hoc eſt, phthiſes iuuat, & hecticos, ſiccas'q; tuſſes. Lancinamenta etiā de ueneni potione, & quæ in urinæ meatu fiunt, compeſcit. Lac autem optimū eſt ex ſano animali, nō nimis pingui, nec nimis macilento, quod'q; recēs mulctū ſit. Quod uero diu poſtq̄ mulctum fuit ſumitur, quāto diutius, tanto peius eſt. Oportet quoq; lac modicè dulce eſſe & reliquorū ſaporū expers, ad hæc & albū eſſe. Ad oculorū itē acres deſtillationes conuenit. Corpus etiā madefacit, ſi probe cōcoquatᷣ, bonū'q; habitū ideo facit, pulmoni'q; et pectori

pectori utile est. Ventriculũ autẽ præsertim humidũ lædit, & caput, ut ait Hippocrates, Lac caput dolentibus exhibere, malũ: facile enim mutatur, & sæpe in uentriculo coagulatur. Offendit pręterea dentes & gingiuas, atq; idcirco qui dentium debilitate laborãt, antequam lac hauriãt, os ipsum melicrato cum uino perluant.

Ladanum calidum est secundo ordine, extenuat, & modicè mollit, discutit & digerit, habet & nõnullam astringendi uim, propter quam defluentes capillos confirmat.

Lactuca (quam Symeon μαρούλιον & θριδακίνην uocat græcè, alij uero μαούλιον) frigida est & humida in tertio ordine. Hoc olus cum estur sitim sedat, somnum inducit, sed neq; difficulter concoquitur, quemadmodum cætera olera, modiceq; uentrem proritat, nec noxium sanguinem gignit, non perfectè tamen bonum. Calidis uero uentriculis prodest: uerum si ad satietatẽ edatur, corporis debilitatem facit: uisum hebetat, & ad res uenereas minus procliuè corpus reddit. Semen lactucæ potũ gonorrhœan, hoc est, seminis fluxũ sistit. Si in aqua rosacea conteratur, & non dormientis temporibus imponatur, somnũ inducit. Lactucæ aũt usus

uitent qui sanguinem expuunt, et qui asthmatici, hoc est, suspiriosi sunt: item qui pituitosi, quiq́ liberis operam dare cupiunt. Nam, quemadmodum aiunt, nō solum minuit genituram, sed etiam eam penitus tollit: decocta uero cum sesamino oleo si edat̃, ictericis succurrit. Assimilant quidā lactucæ frigiditatem humiditatemq́, cum frigiditate aquę fontanę, atq́ iccirco ad febres perardentes utilem esse aiunt. Dicitur etiam nocumentum quod ex aquarū mutatione fit auertere, si præsumatur. Lactucæ præterea succus si abunde sumat̃, uenenatus est, & perimit.

Languria, de hac in anguria actum est.

Lens (à Græcis dicta φακὴ) frigida est primo gradu, sicca uero secundo. Crassum aūt succum habet, uimq́ austerā, qualitatemq́. Si quis ergo in aqua coquat, & eam cum aqua & oleo, & siræo, id est, musto cocto, & sale misceat, potionem faciet diachoreticā, hoc est, ut puto, quæ uentrem subducat. Si uero bis coquatur, uentriculū & ipsius destillationes siccat. Inducit aūt stomacho firmitatem & intestinis, & uniuerso uentri, & ideo utilis cibus est cœliacis & dysentericis Si uero sine cortice, et fracta cocta sumatur,

non

nõ adeò astringit, sed magis nutrit, cum tarde transeat, & crassi sit succi: non tamen adeò siccat, ut antè dixi. Qui uero hac crebrò uescuntur, elephantem morbum quem uocant, cõtrahunt, & cancros, & durities, hoc est, scirrhos, & neruorum dolores uidelicet, et atrę bilis affectiones. Aptus enim est crassus & siccus sanguis, melãcholicus fieri succus. In quibus igitur malus quidã habitus aquosus est in corpore, his duntaxat utilis est hic cibus, uti aridis & squalentibus ac situosis, id est, αὐχμώδεσι, noxius est. Et eodem pacto sanam oculorum aciem nimio plus siccando, hebetat, è contrario uero sanat. Necq; etiam utilis est ad purgationes menstruas, quoniam crassum ac difficulter profluentem sanguinem gignit. Ad hæc ueneris appetentiã, ac semen genitale extinguit, atq; ideo castè uiuere uolentibus maximè conuenit. Facit & mala & difficilia insomnia, propter melancholicos qui ex ea fiunt humores. Si uero cum mentha coquaẽ, plurimũ inflationis deponit: nonnulli & betã huius rei gratia iniįciunt, eo quo decoquuntur tempore. Lens uero probè decocta & trita, si super uulnera, quæ iaculo uel sagitta facta sunt, imponaẽ, sistit sanguinis fluxum.

Paruæ

Paruæ uero & minoris lenticulæ decoctũ, si sumat̃, difficultatẽ partus soluit, ut etiã si in auribus instilletur, earũ purulentiã sistit.

Leporum carnes (hoc est, ut græcè dicitur, λαγωῶν κρέη) his qui corpus arefacere uolunt, sunt ualde utiles. Qui uero aridiorem habitudinẽ habent, minus conferunt, crassum enim & melancholicum sanguinem gignunt, sistuntq́ue uentrem, urinamq́ue proritant. At si probe concoquantur, probe & nutriunt. E contrario obstructionem iecori ac spleni efficiunt, pulmoniq́ue nocent, & uigiliam afferũt. Leporis uero coagulum ad biliosas strangurias & uomitus facit, & ad uenenatorũ morsus: conceptum uero prohibet, si post mensium purgationẽ sumat̃. Ferunt etiam, si fœminæ leporis pudendũ terat̃, et cum uino à muliere bibatur, id pręstare ut cõcipiant, si statim post eius haustũ cum uiro iaceat. Aiunt item si leporis cerebrum assatum sumatur, tremulos iuuare.

Lilium (quod græcè κρίνον dicit̃) suopte temperamẽto calidum est, odoratum uero conducit frigido capiti. At oleum quod ex ipso paratur, uim habet discutiendi & emolliendi. Quidam & huius radice utuntur ad ulcerum curationem.

Locustæ

Locustæ marinæ, suprà carabi.

Lolium (græcè αἶρα & zizania) calidum est & siccum, proximũ tertio ordini. Vim uero habet iridi propè æqualem.

Lupus piscis (qui græcè nomen habet λάβραξ) proximus temperamẽto est cephalo. Hic enim sanguinem tenuem gignit & pituitam, ueruntamen quia suauis est, cephalo sanior.

Lycisca piscis, uide porculus.

MAla, græcè μῆλα uocantur. In malis multa est differentia: quæcunque enim astringunt, frigidum habẽt & terreum succum: quæ uero acria sunt, frigidum quidẽ, uerum tenuem illum habent. Medij autem temperamenti sunt dulcia, quę ad caliditatẽ magis uergunt. Astringentibus ergo malis uti conuenit, quoties ob distemperantiam calidam uel humidã, male affectus est uentriculus: huiuscemodi enim mala uentriculum cõpescunt. Acria uero exhibẽda sunt, quoties in uentriculo humor crassus, nõ tamen ualde frigidus fuerit collectus: incidunt etenim hæc, & infra subducunt. Dulcia autẽ his danda qui frigidũ uentriculum habent, his enim conueniunt, & simul his qui à uenenatis morsi fuere. Mala certè om

nia

nia quadã peculiari proprietate neruis nocent; nocent & quæ nõ matura sunt. Dicuntur & lapidem seu calculum gignere ijs qui ad satietatem ijs utuntur: uerum utilia sunt ad lipothymias, hoc est, ad animi deliquia, & cordis debilitatem.

Mala punica, quæ & granata, (à Græcis ῥοιαὶ uocata sunt) frigida sunt & humida. Horum aũt quædam dulcia sunt, quædam acria, quædã mixti saporis. Dulcia quidem pectus iuuant, succiq́ boni sunt, & nõnihil caloris habent: acria uero urinam ciunt, & ad morbos flauæ bilis, & ad uentriculi & iecoris calorem faciunt. Prosunt & plurimũ ad stomachi lancinationes, quæ fiunt propter malos humores. Succũ aũt cum farina polentáue, καρδιαλγοῦσι, hoc est, cor uel stomachũ dolentibus, Hippocrates propinari iussit. Nuclei uero succo magis mundant. Dulcis granati quidẽ succus & acris simul potus, uentrem cit, et flauam euacuat bilem sine molestia, uentriculumq́ roborat. Succus aũt acris cum melle oculis illitus, acutũ uisum reddit, præcipuè si inueterauit. Grana uero, hoc est, cocci acidorum punicorũ, si cum cibis sumantur, superfluitates in uentriculum defluere non permittunt. Succus

aũt

aũt acidi ipſius punici cum maſtiche ſi hauriatur, frequenter nauſeam ſeu uomitũ excindit nimium, iecoriſq́ inflãmationes à uiolentia ſedat. Omnia uero mala punica uenereos impetus excindunt, eorũ in primis, qui temperatura frigidi ſunt.

Malua (μαλάχη græcè uocata) frigida & humida eſt primo gradu, facileq́ uentriculum ſupergraditur uel præterfluit, non ſolũ propter humiditatẽ, uerumetiã propter glutinoſitatẽ, atq́ in primis ſi cum oleo & garo proferatur. Si uero quo editur tempore uino irroretur inſpergatúrue, pectus, pulmonem, ueſicamq́ iuuat, uocemq́ raucã lenit. At agreſtis malua ſi comedatur, ut ferunt, dolores tollit ex morſu ueſparum. Succus quoq́ ſi à ueſpis uel apibus morſus eo perungatur, præſertim agreſtis, illico dolorem leuat. Decoctum uero huius, ut ferunt, calculos frangit, ſomnumq́ cõciliat, facilemq́ partũ præſtat, hoc eſt, εὐτοκίαν (potius quàm εὐτονίαν, ut quidam legũt, hoc eſt firmitatem & uehementiã ſpiritus.) Si quidem mulier crebrius hac utatur, inflãmationes ſedabit, duritieſq́ omnes huius cataplaſmate mollefaciet, & diſcutiet. Illud maluæ peculiare eſt, ut ſuperimpoſita ueſparũ & apum do-

lores

lores ictuum mirificè sedet.

Mastiche calida est cum quadam humiditate: his prodest qui à glutinoso phlegmate læduntur: euacuat enim pituitam, si quis drachmas quatuor sumat, & æquè prodest ac purgans medicamentum. Facit & ad stomachos frigidos, non modo intus sumpta, uerumetiam foris imposita, quemadmodū & ex illa confectum oleum.

Marullion, uide lactucam.

Mazizanion, uide infra in melangiana, quæ & mazizana.

Melanthion, quære Git.

Mel (græcè μέλι) calidum est & siccum secundo gradu, tenuiumq́ partium est, & mundificandi uim habet, & aliquid acrimoniæ, propter quod & uentrem ad excretionem exuscitat, magis uero urinam cit: uentrem adeò, si cum aqua mixtum coquatur, & ad finem usq; despumetur. Senibus quidem mel, & quibus temperamentum frigidum est, confert, nō utiq; ijs qui calidi, quoniam in bilem facile uertitur. Si aūt per se solum coquatur, acrius fit, & magis nutrit, & conuenit in ulcerum sinuū conglutinationem. Optimū uero mel quod suaue & acre & flauum, modiceq; tum pingue & tenue.

Melius

Melius autem uernū est mel, tum quod æsti uum. Inutile uero hybernū, quoniam facile mutatur in flauam bilem, præsertim in calidis uẽtriculis. Tollit mel & corporis sordes, & incorrupta conseruat cuncta quæ iniici- untur, & ideo antiqui mortuorum corpora melle condibant in sepulchris. (Prodest & sacro comitiali morbo correptis, siquidem sic in uetusto codice legitur, ὠφελεῖ δὲ καὶ ἐπι- λήπτους: uerū syncerior, ut puto, lectio est Meletiana, quę ita habet: ὠφελεῖ δὲ τῶν λίθους, hoc est, proficit & ad calculos.) Super uinum si edatur, caput impetere non sinit, atque ita etiam appetentiã suscitat eorum qui minus propter pituitosam materiã appetunt: crassiorem sputum incidit, educitq́. Quæ uero cum melle paranť edulia, difficilis cõcoctio- nis sunt, & nisi probè concoquantur, iecori ac lieni obstructionem faciunt: quod si ad satietatem et frequentius mel edatur, scabiem gignit.

Melãgiana (quæ à Symeone dicta est μαζιζάνιον, & ab Aëtio. μανζιζανία uero ab aliis) calida est & sicca secundo ordine, & melan- cholicum humorẽ gignit. Crebrius uero si quis utatur, pallorẽ inducit, affectusq́ melancholicos: at si cum aceto absumať, astrin

git. Oportet igitur eas antè decoquere: quo etenim magis coquitur, eo plus in ea mali succi eijcitur.

Melissa, quæ & apiastrũ & citrago dicit̃, græcè uero μελισσόφυλλον, calida est secũdo gradu. Stomachi uellicationes frigidas & animi tristitiã ex atra bile iuuat, timoresq́ qui sine ratione fiunt ab illa profectos, permulcet, animiq́ tranquillitatem perficit, & ad melancholicum humorem & phlegma facit. Persuasum etiam est quod industriã ac solertiam homini affert, & quod ante somnum desumptæ, bona insomnia facit, è contrario brassica, quæ mala insomnia affert. Melissa uero inguina seu bubones lædit. Conficit̃ uero ex ea zulapion, quod ad melancholicas affectiones, & quæ ex ipsis cooriuntur tædia, maximè confert.

Mentha & menthastrum (quæ græcè dicunt̃ ἡδύοσμον & ἡδύοσμον ἄγριον) calida est in tertio ordine, sicca uero in secundo, & magis quàm menthastrum nescio quid habet humiditatis. Iuuat quidem hepar frigidum, & uentriculum corroborat, & stomachum & concoctionem facit: sedat quoq́ uomitum & singultum: prodest etiam stomachi uellicationibus, & appetitionem suscitat, &

spiritus

ſpiritus diſcutit. Lumbricos interimit, & in primis menthaſtri ius ſiue decoctum, & uenerem incitat, aperitq́ iecoris & ſplenis obſtructiones. Verum hoc ueſci non oportet ad ſatietatem, quoniam ſanguinem extenuat, ſeroſumq́ facit, ipſumq́ in flauam bilem facile uertit: tum qui maximè tenuium partium eſt ſanguinẽ diſcutit ac conſumit, & eum qui craſſus eſt & melancholicus, relinquit, atq́ idcirco eos oportet qui flaua bile tentantur, ab eo abſtinere. Contrita uero cum ſale, & morſui rabioſi canis impoſita, medicamentum fit ſalubre. Arida autem et trita, & poſt cibum ſumpta, facit ad concoctionem, tum etiam ſpleneticos ſanat, ac difficulter pariẽti ſuccurrit cum uino hauſta. Ferunt etiam quod manſa ſit lippientibus oculis impoſita remedium, quodq́ eius decoctum abſorptum, illico eos ſanet qui ex faucibus ſanguinem eijciunt. Huius uero ſemen uentrem purgat & pulmonem lædit.

Meſpila quæ matura ſunt, nonnihil caliditatis participant: quæ nõ matura, frigida ſunt, et ſtupere faciunt, uentremq́ ſiſtunt.

Milium (quod græcè πίσον Symeon uocat & κέγχρον) frigidum eſt primo ordine, ſiccum uero ſecundo. Male concoquitur,

& uentrem sistit, parumq; nutrit: eos iuuat qui refrigeratione et desiccatione uētriculi indigent. Sumptum autem cum lacte, uel cum amygdalo thasio, melius cōcoquitur, & humidius fit.

Myrti baccæ, quæ et myrtæ (à Symeone μυρσινόκοκκα dictæ) frigidæ sunt et siccæ primo ordine. Opitulantur sanguinē expuentibus, et à scorpionibus percussis, et ijs quibus aluus fluit: eam enim fortiter sistit, sed uesicæ nocet. At albæ et dulces, alicuius participes sunt caliditatis. Cunctæ uero aluum compescunt, soluuntq; calidas & humentes exhalationes, eademq; ratione ipsius plantæ folia odorata, et capiti imposita. Medentur & dentiū doloribus qui ex calore fiunt, si ipsarū decocto calido os colluatur. Baccæ utique ad defluentes capillos simul cum galla ualent, cum oleo si conterantur, et capiti imponantur. Foliorum uero succus uiperæ et colubris ictus sanat, si eius libræ dimidiū sumatur. Scribit Democritus quandam sympathiam esse naturalem myrto ad malum granatū: proximè enim consitę, fœcundiores fiunt, earumq; radices inuicem ambabus connectuntur, etsi non multum etiam propinquæ fuerint.

Mugiles,

Mugiles, hoc est, cephali, uide cephalus.
Moschus (quem nos muscum perperàm uocamus) odoramẽti genus est. Diuersæ uero sunt species moschi, quarum quę melior, fit in urbe quadam quę magis orientalis est quàm Chorase, quæ dicta est Tupata. Colore quidẽ moschus subflauus, hoc ipso peior est qui ex India deuehitur, & magis ad nigredinẽ inclinat: hoc etiam imbecillior seu deterior est, qui ex Sinis, uel, ut alij legunt, Dinis, defertur. Omnes quidẽ ab umbilico cuiusdam animalis unicornis, id est, monocerotis progignuntur, id capreæ, id est, dorcadi ualdè simile est, quod stimulatũ exagitatumq́ cum sit, eius intumescit umbilicus, in quem crassarum partiũ sanguis confluit, tũcq́ animal ipsum pabulo et potu abstinet, humiq́ uolutaẽ: tum demũ proijcit umbilicum eo sanguine plenum fœtorem inferentem, qui certo quodam tempore coagulaẽ, bonumq́ odorẽ obtinet. Est uero moschus calidus & siccus tertio ordine, et tenuiũ partium, confirmatq́ imbecilles particulas, caputq́ frigidum, lędit uero calidũ. Illis quoq́ utilis est qui lipothymian, hoc est, animi deliquiũ patiũtur, quiq́ uires resolutas habẽt. Facit & ad cardiacos affectus, ipsum enim

cor cõfirmat et roborat, ſed pallore corpus inficit. Probãt quidem nõnulli an moſchus legitimus ſit et non adulteratus, hoc modo: Cum libra ponderatũ, in peluim aut malluuium madẽs humensq́ deponũt, tum poſt aliquantulũ iterum librant: ſi ſuperat, tum non adulteratũ putant: ſi uero non, ſuppoſititium illegitimumq́ iudicant.

NAſturtium, lege cardamon.

Nix (gręcè χιών.) Nix quidẽ eos qui ætate proceſſere, ſtatim ut aſſumpta eſt lædit: iuuenes uero nõ ſic ſtatim, ſed procedente tẽpore, eo uidelicet cum iam exceſſerint uigentẽ ætatem, maximã indicant perniciẽ damnumq́: illis enim rationalibus non fit cõcoctio: articularesq́ morbos & neruorũ dolores ita ut nullũ amplius facit, & uiſcerũ inteſtinorúmue nocumentum, frigidosq́ morbos parit, atq́ his in primis quibus nõ ſatis calida eſt temperatura. Tangit aũt magis niuis nocumentum eas particulas quæ ſuapte natura imbecilliores ſunt. Minor uero eſt niuis ꝑnicies, poſt ipſam aqua calida. Sunt uero qui dubitant, quonã modo ſitim ipſa faciat, cum frigida ſit: quibus reſpondemus, quod ꝓpter nimiã eius frigiditatẽ denſos facit, qui intus ſunt meatus immanifeſti,

atq; ideo uapores prohibet, ut resoluantur discutiãtúrue, clausiq; æstuant et incalescũt, ac sitim faciunt. Permulti igitur in diutinos morbos incidunt ob ipsius frequentiorem usum, in malos etiam habitus et morbos comitiales, aliasq; ægritudines. Non modo uero ipsa nix officit, uerum ea etiam glacies deterior est, eò quod sit terrestrior.

Nuces (quę Græci τὰ κάρυα uocant) uirides quidẽ si sunt et recẽtes, calidæ primo ordine reponũtur: quæ uero siccæ sunt, secundo ordine calidæ censentur. Virides etiam uentrem ciunt, & ideo quidam ante cibum cum siræo, id est, musto decocto, uel, ut alij legunt, cum garo comedunt. Concoquuunt etiã melius q̃ amygdala. Aridæ aũt si edantur, in ore phlegmonas & ulcera efficiunt. Stomacho quidẽ aptiores fiunt, si cum caricis uorẽtur. Ferunt etiã, qui esitauerit nuces cum caricis et ruta ante reliquos cibos, nihil à mortifero medicamento magnopere læsum iri. Concoquũtur insuper nuces facile in uentriculis frigidis, in calidis uero in biliosum humorẽ uertunt, gutturiq; & capiti dolores afferũt, & tusses augent. Ante alios quidẽ cibos sumptæ, uomitus sunt effectrices: si ad satietatem eduntur, uentris lumbri

cos educunt,& ad dentium mordicationes lancinationésue utiles sunt.

Nuclei pinei,quære in pinei nuclei.

Nux odorata,id est,aromatica(quæ myristica et muscata dicitur,græcè uero κάρυον ἀρωματικὸν) calida est & sicca secundo ordine. Ventrem moratur,et stomachū confirmat & iecur: facit & ad uetustos & longos eius affectus,sed pulmonem lædit.

OCymum,uide basilicon.

Oleum(quod græcè ἔλαιον appellatur) mediocriter calidū est, & magis humefaciens.Omotribes uero,hoc est,crudum et de nō maturis oliuis expressum,quo magis astringit, eo magis frigefacit: quod autem elutū est,minus mordicat. Vetustum quoque quo uetustius est, tanto calidius est, & magis discutit, eoq; in primis si à principio tenuium partium fuerit quod diiudicatur, si purum est & perspicuum, & si eius modica pars maximam corporis partē perunget,& facile ab eo ebibatur. Dinoscetur uero caliditatis et frigiditatis olei quātitas gustu: quod enim dulce est, modicam medioc rémue habet caliditatē: quod autem acerbum est & astringit, frigidum est, tale autem stomacho bonum est. Fex uero olei calida

calida est & sicca, & utilis est inflationibus & uentositatibus splenis, sed pulmoni noxia. Si quis uelit oleo saporem & gustum amygdalini & pistacini indere, cum aquæ triplici parte oleum ad ignem feruefacito, amygdalaq́ꝫ uel pistacia trita iniicito, tandiuq́ꝫ decoquito, donec ipsa aqua igne absumatur: tunc enim rei iniectæ qualitatem oleum sumpserit.

Oliuæ (græcè ἐλαίαι dictæ) quæ maturæ sunt, temperatè calidæ sunt; nõ maturæ uero, stypticę et frigidæ & siccę sunt; uentrem roborant, aluumq́ꝫ sistunt, ac pulmoni noxiæ. Nigræ uero & maturæ εὔφθαρται, hoc est, facile corruptibiles, uentriculoq́ꝫ ac oculis noxiæ, tum etiam uesicæ. Calidæ sunt oliuæ suopte temperamento, & ad siccũ magis inclinant. Colymbades uero quæ dicũtur, id est, conditæ, frigidę sunt & siccæ; quę si cum garo præsumantur ante cibum, aluum proritant. Sunt qui tradant, q̊d si quis harum decocto seu iure domicilium insperserit, interituras in eo pulices, eoq́ꝫ magis, si nõnihil cumini agrestis triti commixtum fuerit. Oleæ nõ plus 300. stadiis procul à mari proueniunt, & ideo quæ hoc longiore interuallo à mari sunt regiones, oleis carent.

Oryza (eodem nomine Græci Latiniq́ꝫ utuntur) eſt primo ordine calida, ſicca uero ſecundo: ſatis habet nutrimenti, ſed difficilis eſt concoctionis. Oryzam ſcribit Dioſcorides aluũ ſiſtere. Galenus quoq́ꝫ ait, quod huius ſemine qui utuntur, omnes habent alui cõſiſtentiam, & hanc ut alienam affert opinionem, quæ ei etiam placeat. Alba ergo cũ ſit oryza, modicè ſiſtit: rubra uero cum eſt, magis propter ſiccitatẽ aſtringit. Cum lacte uero apparata ſeu condita, bonum habitum, bonumq́ꝫ colorem affert, & genitali ſemini adijcit.

Oua (quæ græcè ὠὰ & οὐὰ aliquando dicuntur) inter ſe differũt: tres uero habẽt differentias. Primam quidem quæ iuxta propriam eorum eſt ſubſtãtiam, alteram uero quę eſt ſecundum tempus, an recentia ſcilicet aut uetera. Nam recentia meliora ſunt, optimaq́ꝫ eorum operatio. Tertia eorum differentia eſt in ratione modoq́ꝫ coquendi, quippe ſorbilia uix calida parantur. At quæ ad modicam ſunt conſiſtentiam, τρομητὰ, hoc eſt, tremula uel mollia dicunt̃: quæ autem magis cocta, ἑφθὰ dicta ſunt, hoc eſt, cocta, ac in uniuerſum quidẽ αὐγοκούλικα. Quę ergo ſorbilia ſunt, facile pertranſeunt,

& gut-

& gutturis leniunt ſcabredinem, ſed minus nutriunt. Quæ uero ἑφθὰ ſunt, difficilius cõcoquuntur & tardius deſcendunt, & aſperũ craſſumúe nutrimentum corpori præbent. Eorum etiam ouorũ mau s eſt uitium quæ ſubtus calidum cinerem ſubaſſantur. Quæ uero in ſartagine cocta, ideóq; τηγανιτὰ uocata, peſſimum habent nutrimentũ, & dum concoquuntur, nidorem uellicationemúe faciunt, craſſumq́; gignunt ſuccũ & ſuperuacaneum ac malum. Laudantur quidem quę ſuffocata, id eſt, πνικτὰ dicuntur, uti etiã quæ ὀζεφθὰ, in calida aqua decocta. Quæ autem anſerum ſunt oua, malum ſuccum habent. Dicuntur oua proprietate quadã peculiari bonum ingenium & habitudinem, hoc eſt græcè εὐφυΐαν, efficere ijs qui cũ fonte filiarũ Tauri (hoc eſt, ut ipſe interpretor cum melle) & cum butyro aſſidue eſitauerint. Cum aceto uero oua cocta, deſiccant quæ in uentre ſunt fluctiones.

Otides aues, lege auritæ.

Ouilla caro (hoc eſt, τὸ προβάτειον κρέας) ſuperfluitatum plena eſt malique ſucci: melior eſt quæ unius anni, id eſt, annicula: quæ uero ſuper hanc eſt, hoc eſt, uetuſtior, & difficulter concoquitur, & mali eſt ſucci,

nocẽs

nocens his qui ſtomacho humido ſunt, & pituitoſis.

PAguri ſeu cancri (quos παγούρια, ἤτοι καρκίνους uocat Symeon) ſalſum quendam ſuccum habent, minus tamen quàm ὀστρακόδερμα, hoc eſt, quę teſta conteguntur: uentrem nihilominus ſiſtunt, cum in aqua ſalſum ſuccum in coctione dimittant. Fluuiatiles uero paguri utiles ſunt ulceri quod in pulmone, ſed ueſicæ nocent. At doctiſſimus Conſtans, qui uocatus eſt Romanus, ait, quod ſi fluuiales cancri in oleo coquantur, oleum inde confici ualde ſalutiferum, quod inſtillatum auribus, ſanat dolores qui ex calore facti ſunt. Succurit etiam hauſtũ ijs qui difficulter ferunt uenenatam potionem, uel uenenatorum morſum. Proditum quoq; eſt, quod ſi exiccati cõtritiq; abſceſſibus induratis imponantur, eos emollire: extrahunt inſuper ſagittarum cuſpides è corpore.

Palmulæ (quas conſueta uoce dactylos uocamus, Græci uero φοινικοὺς) calidæ ſunt ſecundo ordine, humidæ autem primo, & difficilis concoctionis ſunt, capitiſq; dolorem afferunt, ſi plus ſatis edantur: quædam etiam mordicationem ori uentriculi faciũt,

magiſq;

magisq́ capitis dolorem. Qui ex ipsis succus in corpus infertur, crassus est, & nonnihil habet glutinosi, quando scilicet palmuli pinguis est. Cum uero quod crassum est & glutinosum, cum dulci cõmixtum est, confestim obsepit obstruiturq́. Quod si pituita obduruerit, quamplurimũ ab harum esu læditur, demũ etiam cum iecore & lien obstruitur & lęditur: multoq́ magis nocẽt palmulæ recentes seu uirides omnibus iam dictis. Ad hæc inflatione uentriculum complent. Crudum quoq́ humorẽ & cum horrore rigorem difficulter incalentẽ gignũt. Palmulæ autẽ omnes gingiuis dentibusq́ noxiæ. Sedenim reliquis meliores sunt quę cum aliqua duritie stypticæ sunt, unà cum modica dulcedine, & nõ ualde mellee. Quę uero in frigidis regionib. nascunt̃, pessimæ sunt, quoniã non maturescunt, & febres cũ rigore nocuas afferũt, morbosq́ & obstructiones. Meliores autem quàm rubræ sunt giluæ & ruffæ. Quæ uero austeræ sunt, calidę sunt primo ordine, aridę aũt secũdo: neq́ enim paruum inter palmulas est discrimẽ. Nam aliquæ siccæ sunt & acerbæ, ut Aegyptij: quædam molles & humidæ ac dulces, ut quæ in Bactris nascunt̃. Mediæ uero inter

ter has sunt reliquæ. Qui ex omnibus sanguis gignit, turbidus est, id est, θολῶδες. Scribit Rufus, quod assiduus harum usus uesicam explet, & cum nucleis pineis assumpti, guttur faucesue leniūt, bonumq́ corporis habitum conferunt, præsertim si frigidum est temperamentū. Oportet autem ab his abstinere qui facile obstructionibus patēt, & anginis & lippitudinibus, & dentium doloribus.

Pagrus (quem Symeon φάγρον) piscis est qui difficulter concoquitur, pituitamq́ gignit. Qui autē inter hos natu maiores sunt, peiores sunt & difficiliores, qua ex re satius est eos mēsæ adhibere, qui ætate ac magnitudine minores sunt, quando hi quàm maiores concoctu faciliores.

Panis offa (eam ψωμίον uocat Symeon.) Alimentum quod ex pane fit, quadrupliciter differt. Primo quantū ad eius materiā, deinde ab ipsius confectione, tum ab igne quo coquitur, demum ab eius usu. Melior uero panis is est, qui ex densiore conficitur tritico, quod solidam habet substantiā, ita ut uix dentibus cōfringi queat, & post confractionem molle & tenue apparet. Non oportet uero tritici contentū esse colore, sed

& libra-

& librare & infringere. Ergo panes ſordidi ſunt & cibarij, hoc eſt, qui à Græcis ῥυπαροὶ & κυβαροὶ uocant, ij parui nutrimenti ſunt, citoq́ deſcendũt propter eam quam habẽt furfurũ abſtergendi uim, irritatis uidelicet ad excretionem inteſtinis. Qui autem accu ratè puri ſunt, tardi ſunt deſcenſus. At inter puriſſimos & ſordidiſſimos non parua eſt latitudo, in eo ſcilicet quod magis et minus eſt. Quanto igitur purior erit panis, tanto utiliorem melioremq́ gignit ſanguinẽ, ma gis etiam nutrit. Et quidem qui purus eſt σιλιγνίτης, hoc eſt, ſiligineus, tũ σεμιδαλίτης, hoc eſt, ſimilagineus eſt: poſtremo uero eſt ῥυπαρὸς, id eſt, ſordidus. Cæterum ad conco quendũ panis is optimus eſt qui probè fer mentatus eſt & compreſſus & elaboratus, & qui in clibano mediocri modicoq́ igne coctus fuerit. Qui enim cum primum in cli banum iniectus eſt, ampliorem ignem ha buerit, ſuperficiẽ habebit exteriorem quo dammodo teſtaceã, cõtingetq́ malum fieri panem utrinq́, hoc eſt, crudam & incuratã habentẽ interiorem partem, ſuperaſſatam uero & aridam exteriorem. Cum autem iu ſto minor ignis fuerit, non planè panẽ ex coquit, ſed crudiorem dimittit, præſertimq́

partem

partem interiorem. Panes ergo qui in modico & temperato igne longiusculo tempore omni plane ex parte assati fuerint, ij etiã in uentriculo probe concoquunt, et ad cæteras functiones effectusq́ꝫ optime habiles fiunt. Optimi igitur clibanitę panes, iuxta iam dictum modum & confecti & assati. Ab his sunt qui φουρνίται dicuntur, hoc est, maiore furno excocti, eandem quidem habentes præparationem, sed quoniam non adeo bene cõcoquuntur ut clibanitæ, post illos relinquunt. Calidi ergo panes tardius redduntur, & multum nutriunt, sed difficulter concoquunt. Postquam uero frigefacti fuerint, nec boni sunt, nec probe cõcoquuntur. Atqui & qui post multos dies eduntur, minime laudantur. Fuere & inter medicos aliqui qui panis similaginei usum prohiberent, quod confestim iecur lienemq́ꝫ obsepiant & obstruant, calculosq́ꝫ & articularem morbum faciant, propter similaginis lentorem & dulcedinem: idq́ꝫ bene ab his & sapienter factum.

Pauonum caro (hoc est, ut scribit noster Symeon τῶν ταώνων σὰρξ fibrosa seu neruosa, & superuacanea, et difficilis cõcoctionis, & mali etiam succi. Ferũt pauonis ius quadã
pecu-

peculiari proprietate pleureticos ſanare, preſertim ſi pingue ſit. Pauonis adeps cum rutæ ſucco & melle, affectus colicos ex humore frigido factos optimè tollit. Eius aūt oſſa aduſta, & in aceto trita & illita, lepras & uitiligines emendat.

Papauer, quod & κωδία dicitur (hoc eſt græcè μήκων, ἡ λεγομένη κωδία) frigidū eſt & ſiccum primo ordine. Melius eſt album q̃ nigrum: ſomnificam uim habet, & difficilis eſt concoctionis, parumq́ nutrit. Si autem cum melle edat̃, ſemini genitali adijcit: prodeſt & pectori et aſperæ arterię ac tuſſi: uentrem uero ſiſtit, etſi falſo quidam putarunt ipſum ciere, cum contrarium efficiat: capiti quidē officit ſi copioſius edatur, aggrauatq́. Sunt qui uigilia laborantium eo frontem liniunt, quod ſcilicet ſomnum conciliet. Cæterum nigrum papauer frigidius eſt et ſoporiferum magis, adeò ut ſi quis eo magis utat̃, profundo ſomno capiatur lethargicis aſſimilis: cum roſaceo uero oleo ſi caput perungatur, capitis doloribus medetur qui ex frigore fiunt. Proditum etiā eſt, quod ſi cum lacte muliebri & croco cataplaſma fiat, ex eo podagricis prodeſſe. Papaueris quidem ὀπὸς, hoc eſt, ſuccus, uenenum eſt: nigri uero

chylos uocatum est opium.

Pastinacę (hoc est, ut Symeon uocat, δαυκία, cum re uera nonnihil inter pastinacam & daucum intersit, ut est apud Dioscoridē et Theophrastum, et eos secutos Galenum & Paulum aliosq́;). Pastinacæ igitur calidę sunt secundo gradu, humidæ uero primo. Hæ multò minus nutriunt quàm rapa: lotium ciunt & uenerem, inflant, & difficulter concoquuntur, præsertim si crudæ edantur, uentrem proritant, menses prouocant: uerum nō satis bonum sanguinē gignunt, serosum genitale semen reddunt, renes calfaciunt. Quæ autem nigræ sunt, luteis sunt meliores: qua ex re caliditatem modicamq́; acredinē habent, crassos humores attenuāt, & quæ crassiorum partium existunt. Harum quidem semen diureticum est, et plurimum, mensesq́; educit cum melle sumptū. Prodest etiam, ut quidam existimant, quadam peculiari proprietate crurum doloribus, sed uesicæ officit. Conficitur quoq́; ex pastinacis et melle quod salgamum dicitur, δαυκόμελι grecè, sicuti ex rosis rhodomeli: et acria in eo condimenta iniiciunt, & perinde fit calidius, faciliusq́; concoquitur, & iecoris frigiditati succurrit, uentosq́; discutit,

simul.

ſimulq́ genitali ſemini adijcitur.

Pelamis (quæ à Symeone dici putatur φιλομῆδα, uel ut in uetuſtiore codice legi, φιλομῆλα) in genere piſcium carnem duram habet, & concoctu difficilem, & quæ difficulter conficiatur, ſuperfluitates & multas gignat: ſi tamen concoquatur, ſatis ſuperq́ nutrit. Hoſpitalitatis proprietatem hũc piſcem habere ſcribit Proclus, qui Chaldæorum ænigmaticã & obſcuram philoſophiã eſt interpretatus: quod an uerum ſit, parum mihi compertum, ideoq́ prætermittitur.

Phaſiani (eadem à Græcis uoce dicti, hoc eſt, φασιανοὶ) probè concoquuntur et facile, boniq́ ſucci ſunt, & bonum ſanguinem gignunt, & ut ſemel dicam, quo ad nutrimentum, concoctionem, horum caro ſimilis eſt gallinæ, eſt enim eis ualdè ſimilis.

Phaſeli (quos Symeon φασόλους uocat) calidi ſunt et humidi primo ordine: qui uero inter eos magis rubri ſunt, calidiores. In his etiã humiditas manifeſta, q̃d citò putreſcunt, ſuccum aũt et humorem craſſum procreãt, & pituitoſum, mediumq́ locũ habẽt, ut ſcribit Galenus, facile cõcoquentiũ, et difficulter celeriterq́ deſcendentiũ, inflãtium, & nõ inflantium, parum nutrientiũ, et mul

rum nutrientiū. Si ante cætera cibaria edantur cum syræo, id est, musto cocto, aluum ciunt. Cum napyo, id est, sinapi si sumãtur, multum noxę deponunt. Phaseli igitur qui albi sunt, crassiores sunt & difficilius concoquuntur, magisq; humidi sunt quàm rubri, & peculiari quadam proprietate turbulentos somnos faciunt, sed ad bonam habitionem conferunt, urinámque ciunt. Horum quoq; decoctum menses proritat.

Pepon frigidus est & humidus secundo ordine, sed minus est frigidus qui dulcis est. Qui uero maturus est, tenuioris est substantiæ, & abstergentis scindentisq; uirtutis particeps, & propterea diureticus est, corpusq; limpidat: id quod magis facit, si quis eius semina siccet, tritaq; & tusa in smegmate, hoc est, ad emundandum unguento utatur, hoc enim plus purgat, ex quo & calculosis renibus conuenit. Noxium uero humorem in corpore pepon gignit, præsertim cum probe non est concoctus. Oportet etiam ut ante reliquos cibos edatur. Pituitosi quidem uetustum uinum superpotent, sed qui flaua bile tentantur, acetosum acreq; bibant, ne bilem augeãt. Omnes uero post peponem probi alimenti ac succi cibos comedant, hi

etenim

etenim eius malignitatem auertunt abiguntq́. Est quidem pepon facilis mutationis: nam si phlegma in corpore offendat, seu bilem flauam, in eas mutatur statim, ac transit. Dulcis uero biliosis plurimum nocet, & pituitosis ualdè maturus: magis autem indigestibilis, ut sic dicã, est dulcis. Quicunq; autem calidum habent uentriculum & flaua bile perciti sunt, læduntur si uinum superpotent, cum suapte natura pepon facile reddatur, & uinum mox amplius eam augeat facilitatẽ, acrioremq́ efficit humorẽ in eiuscemodi corporibus & nauseæ idoneum; extenuat quoq; crassos et glutinosos humores. Conuenit uero ut pituitosi de pepone id sumant quod in eo substantia molle est et laxũ, hoc est, id quod semini est proximum; biliosi autẽ quod ad corticem proximum est, hoc etenim non facile corrumpitur. Qui uero hos sumpserint, non statim alia cibaria absumant, nam ea corrũperent immutarenturq́. Tradunt quoq; nõ oportere calculosos panẽ esse cõfestim, ne uidelicet eius glutinositas in renes protrudatur, nisi sit optimè fermentatus panis. Indicant etiam aliqui pepones longiores rotundis esse meliores, ut qui magis urinam ciant, &

magis abstergant: sunt uero omnes uentrẽ qui citent. Quibus aũt uenter magis subducitur, ijs minus nocet. Proditũ etiam est, q̃d ueneris stimulos & genitale semen minuit. Pepon uero qui Saracenicus dicit, frigidus est & humidus, utilisq́ est ad æstuantes febres quas καύσυς Græci uocant, & ad ueras tertianas: iuuat & uentriculos calidos. Frigidis uero suopte temperamento, & stomacho humidis, admodum noxij sunt.

Perdicum caro bene cõcoquitur, boniq́ succi est, presertim si non statim post interitum, sed post diem uel alterum comedatur: sic enim abijcit quod durum est. Sistit quidem uentrem, & sanguinẽ tenuem gignit, & si sanguinẽ crassum contingat, extenuat, & præsertim axillæ, quæ reliquo huius uolucris corpore facilioris sunt concoctionis. Prosunt uero otiosis inexercitatisq́, ac ijs qui imbecilliores sunt & inualidi, & qui tenuioris diætæ esse dicuntur, quiq́ humido sunt stomacho. Huius autẽ medulla si cum uino hauriatur, ictericos sanat. Iecur uero comitiali morbo laborantibus confert. Fel quoq́ suffusionibus oculorum à principio ualdè prodest: facit & ad ipsorum hebetudinem. Si singulis mensibus eodẽ felle tem

pora

pora perungantur, memoriam facit.

Persica (quæ græcè à Symeone nostro ῥοδάκινα uocantur) quidam in tertio gradu refrigerantium humectantiúmque posuerunt, alij in primo, alij in secũdo, quod melius est factum. Pituitosum humorem gignunt, et male concoquuntur, et celeriter in uentriculo corrumpuntur: propterea qui crebrius ad satietatem his utuntur, febre corripiuntur: lædunt & neruos proprietate quadam. Oportet uero hæc ante cætera cibaria assumere, et super his meracum bibere. Quæ ex his matura sunt, uentrem ciunt: quę immatura, contrà sistunt, eóque amplius sicca. Foliorum uero succus si bibatur, lumbricos uentris perimit: itidem facit si super umbilicum cum folijs ponatur. Suscitant quoque ciborum appetentiam rhodacina: prosunt & inflãmato uentriculo, & genitali semini adijciunt, serosum tamen sanguinem parant: sæpiúsque post unum uel alterum mensem ob putredinẽ febres gignunt, non quales fiunt ex ijs quę bericocca dicuntur, illæ etenim breuiores, & quæ facile soluuntur, febres faciunt, hæc uero longiores & quæ difficulter soluantur. Illud etiam obseruare oportet, ne super hæc aqua bibatur,

uel cibaria acria superingerantur.

Phucas Symeon uocat potionem factã ex diuersis frugibus, uocabulo detorto ab Arabibus, qui eam tum phucã, tum phocã uocant: quæ quoniã conueniũt cum zytho, ideo ego sub ea dictione exposui quæ Symeon in phuca, id ergo in z quærendum.

Pinei nuclei (qui græcè κονάρια ἤτοι στρόβιλοι uocantur) calidi sunt secũdo ordine, sicci uero primo. Abunde nutriunt, & crassioris succi sunt, difficulter concoquuntur, caputq; grauãt, & bonum sauguinẽ gignunt: leniunt quoq; quæ in thorace sunt asperitates, & uesicæ ulceribus prodest, & acredini quæ in uentriculo & renibus fit: faciunt & ad tusses ueteres, et pulmonis humidos affectus, & qui pus excreant. Qui his cum melle uel uua passa utuntur, eos reddunt facilioris concoctionis, & ad genitale semen uim addunt: prosunt & his qui ad tremendum procliues sunt.

Piper calidum est & siccũ tertio gradu. Contigit autẽ ei incidere crassos & glutinosos humores, uẽtositatesq; ac spiritus discutere: humiditates quoq; pectoris & pulmonis ac uentris dissipat, sed renibus obest: & uuluæ post coitum impositum, conceptum impedit,

impedit, sterilemq́ simul mulierem facit. Nonnulli tamē in quarto ordine calefacientium ac siccantium ipsum posuerunt.

Pira (quæ græcè tum ἄπια tum ἀπίδια uocantur) frigida sunt in primo ordine, sicca uero secundo. Quæ uero dulciora & matura sunt, nonnullius caliditatis & humiditatis participant: quæ autem composita, siue sint dulcis & astringentis qualitatis, siue acidę (quoniā eiusmodi quædam sunt) sunt alicuius caliditatis, sed modicæ & siccitatis, icircoq́ uentrem sistūt ante cibum sumpta. Si uero crebrius usurpentur, & ad satietatē, colicos affectus suscitant, uentriculos calidos iuuant. Grana autem quæ in illis inueniuntur, peculiari quadam proprietate pulmonis uitijs medentur, sed renibus officiūt.

Pisces (hoc est, ἰχθύες) omnes frigidæ sunt et humidæ temperaturę. Qui uero in petris ac saxis pascunt̄, alijs piscibus meliores sunt probe enim concoquunt̄, et boni succi sunt, mediocriterq́ humectāt, quoniam duram carnem non habent. Secundi uero ab his sunt in boni succi bonitate pelagij, hoc est, qui in alto mari uersantur, uel ubi flumina in mare immittuntur. Qui autē in cœno & in paludibus nutriuntur, mali sunt. Signa

quę piſcium bonũ ſuccum oſtendunt, ſunt, mollem ſeu tenerã carnem habere, & ſquamoſam & non glutinoſam, non olidã, necꝫ nimis pinguem, & quæ in aere non confeſtim alteretur corrumpeturúe, & quę guſtu ſuauis eſt, et pelle ſeu cute tenui: huiuſcemodi enim piſces & probè concoquuntur, & bonum gignunt ſanguinem. Tametſi ſanguis quæ ex omnibus piſcibus gignitur, tenuior eſt quàm qui de terreſtribus animalibus eſt. Proſunt uero iam demonſtrati piſces ocioſis & nõ exercitatis hominibus, & nõ robuſtis, & ſeſe de morbo reficientibus. Nihil enim aliud tam bene ualetudinẽ tuetur, ꝗ̃ bonus ſanguis. Piſces autẽ qui in fluminibus puris & limpidis paſcuntur, boni ſucci ſunt: ſicuti q in turbidis et in quæ cloacæ & ſordes influũt, reliquáꝙ immũda materies, mali ſucci ſunt, & uentriculo noxij. At qui in non uentoſis locis degunt piſces, non boni: & ſiquidem marini, hoc eſt, θαλάττιοι, his plus. Qui uero lacuſtres ſunt piſces ac cœnoſi, limoſiúe, plurimam habent humiditatem. Et thalattij quidem, id eſt, marini piſces melius concoquuntur, ſed difficilius redduntur. Fluuiatiles uero difficilius concoquuntur, ſed melius redduntur. Con

ferun

ferunt quidē pisces his qui flaua bile redundant, pituitosos uero lædunt, & qui molliores laxioresq́ꝫ habent neruos, & præcipuè hyeme, & qui in frigidis uiuūt regionibus. Parui autem pisces qui in aqua pura & fluente per terram rubram, glareosam, arenosamq́ꝫ uersantur, utiles sunt & probi. Qui uero maiores sunt & cetosi, difficulter concoquunt, et crassioris sunt humoris & succi. Qui piscium nutrimēto nō assueti fuerint, eo ualde lędunt, sitiq́ꝫ laborāt, præsertim qui frigidi sunt & humidi, magisq́ꝫ etiā qui uentre sunt bilioso. Ius q̄d ex saxatilibus fit piscibus, uentrem cit. Saliti pisces calidi sunt & sicci, crassosq́ꝫ humores incidunt & extenuant, & magis si boni sint succi. At qui dura carne sunt, cum saliti sunt, maiore præditi sunt malitia. Sunt qui tradant cauendū esse à salitorū piscium usu, postq̄ uena alicui incisa est, hoc est, post phlebotomiā: alphos enim, hoc est, uitiligines & scabiē gignunt.

Pistacia (quæ & græcè πιστάκια) parum nutriunt, calida sunt & sicca secundo ordine. Iecori conferunt, nunc obstruunt, nunc discutiunt, quòd duo eorum sunt succi: participant enim subamaræ substringentiq́ꝫ qualitati, & aromaticæ. Stomacho, quemadmo-

admodum Galenus ait, neq; nocumentum neq; præsidium faciunt satis egregiũ & memoratu dignum. Recentiores uero medici ea stomacho utilia censuerunt. Medentur etiam his qui à uenenatis morsi sunt, & sanguinem tenuem gignunt, ac crassos glutinososq; humores extenuãt. Pistacelęon uero oleum, hoc est, q̃d ex pistacijs cõfectum est, confert pectori, renibus & pulmoni.

Porcus, hoc est, χοῖρος. Porcina uel suilla caro boni succi est & facilis concoctionis, cum porcus annalis est, propter similitudinem quam cum humano corpore habet. Quidam enim famis necessitate carnes humanas gustauere, quas suillæ similes gustu esse prodiderũt. Alit uero magis omnibus alijs cibarijs. Quærent fortasse aliqui, quonam pacto suilla magis alat, & præ alijs tẽperata uel mediocris sit, cum hoc semper animal in cœno & sordibus uolutetur & nutriatur: quam dubitationẽ quidam soluentes, aiunt, quod nisi ualde bene temperatum foret suis corpus, nunquam malum nutrimentum in bonam carnem uerteret. Quemadmodum enim in hominibus qui corpore bene temperato sunt & sano, rebus mali succi & alimentis non multum lę-

duntur

duntur, quoniã natura cum tempore quod noxium est in bonum succum uertit, sic & in brutis agit animalibus. Qui ergo humidi sunt uentriculi, suillam non bene concoquunt, sed obsepiuntur, superuacaneamq; & superfluam humiditatem, glutinosumq; humorem actutum gignunt. At si probe concoquant, bonum & boni succi alimentum facit, præsertim si porcus caricis alatur: ut enim aiunt, is apprime suauis et boni succi fit. Huius uero pulmo si cataplasmate super ulcera calceamentis ex attritu confecta imponatur, mirifice prodest. Eiusdẽ quoq; iecur cum uino desumptum, uenenatorum morsibus medetur. Huius etiam talus combustus, discutit quæ in uentriculo fiunt uentositates, & dissoluit capitis dolores. Sed & eius pedes utiles sunt, boniq; succi, bene etenim concoquunt: quapropter se ex morbo reficientibus idonei sunt. Fel etiamnũ suis arefacta, mariscis seu hęmorrhagijs medet. Adeps uero cum aqua & cumino subacta, podagricis opitulatur. Est etiam proditũ, quod si os suspensum fuerit quartana affectis, eos melius habere. Suum uero qui δέλφακες, hoc est, porculi nuper nati, qui & λακτινδόπουλοι uulgò dicũtur, humidi sunt, & su-

et superfluitatũ abundantes, nec boni succi, qua ex re haud bonum est eis uti: quemadmodum nec uetustis suibus, quippe quibus malus insit succus. Aprorum uero caro melior est quàm suum domesticorum, quod tantarum non sint superfluitatum præditi, nec glutinosum gignant humorem. Quæ uero inter hos σκουτάεια dicuntur, hoc est, ut docti quidam putant, calli aprugni, difficulter concoquuntur et perficiuntur, atque ab his ideo abstinendum.

Porculus (hoc est, συάκιον, quem rhombum quidam piscẽ putãt, quidam terrestre animal notum) nõ est mali succi, atq; in primis cum concoquit̃, nutrit em̃ quantũ satis: qui suopte tẽperamẽto calidi sunt eo iuuantur. Huius caro ꝑsimilis est gallinarũ carni: neq; em̃ durior est, neque mollior ac laxior, sed mediocritatẽ quandã habet suauitatẽq;, & propterea uim ac robur corpori comparat, sanguinẽq; temperato proximũ gignit.

Porculus piscis siue, uti uulgus dicit, lycisca, siue lycina lupaue (grę̀cè uero à Symeone ὕσκα nuncupatur) hysca communis piscis uocat̃. Pituitosum gignit humorẽ, maliq; succi est: ab omnibus fermè libenter assumitur, tanquam carnem habens nostræ

naturæ

naturæ cōſentaneā. Exiſtimarim ideo quoque nomen ſortitam eſſe ἀπὸ τοῦ ὗς, hoc eſt, à porco, quod uidelicet corpori noſtro eiuſmodi nutrimentū afferat inter piſces, cuiuſmodi inter terreſtria caro porcina, nō utiq; ſimile, ſed analogū, & pro portione quadam reſpondens. Oportet autem ipſum cō dire calidis condimentis, uinumq; ſuperbibere quod tenuiſſimum ſit & uetuſtiſſimū.

Porrū (hoc eſt, πράσον) calidum ſiccumq; eſt primo ordine. Vrinam cit, eſt uero mali ſucci: oculorū aciem hebetem facit ſi frequentius quis eo ueſcatur, inuehit & turbulenta ſomnia, & ſtomacho nocet; ſemen genitale calfacit, et capitis dolorem efficit: iecur & renes & ueſicam lædit. Facit autem ad hæmorrhoidas: bis uero aqua ſi coquatur, & aceto garoq; ac oleo & cumino condiatur, ſalubre ijs eſt qui frigido ſunt ſtomacho.

Pſiſion (de quo nō habeo amplius quod afferam, niſi quod et idem nomen reperio apud Pſellum de diæta ad Conſtantinum Imp.) Pſiſion igitur meliorem ſuccum habet quàm cæteri piſces, et melius etiam concoquitur, et propterea huius uſus his commendatur qui de morbo ſe reficiunt et confirmantur, & imbecilliori propterea indigent

gent

gent nutrimento.

Pulegium (quod græce γλήχων dicit) attenuat & calfacit satis, quapropter quæ humida sunt & crassa in pectore, quæq; in pulmone humida & glutinosa sunt, sanat, et ut expuentur facit. Cit & mulierum mēses in uino albo decoctum, & calidum purumq; potum: prodest & coxendice laborantibus extrinsecus cataplasmate impositū, alijsq; membris dolore affectis.

Pulli gallinacei, require in litera G.

RAdiculæ, hoc est, ῥαφανίδες. Radicula tertio ordine calfacit, arefacit uero secundo: de quibus, ut ait Galenus, cōiectari licet, quod prisci sine pane radiculas edebant, ueluti hoc tempore daucion. Ait eñ quod crudam radiculā per urbes homines comedebant, cum garo, ante cætera cibaria alui gratia subducendę: in agris uero etiam cum pane sępius absumunt: miraturq; nōnullos post cibum eas exhibere, cum concoctionem potius impediant quàm faciāt. Corruptus et mancus est hoc loco Symeonis codex, sed restitui posse uidetur ex Psello, hoc modo: Sed scribit Oribasius, post cibum si sumantur, uentrē subducere: si uero ante cibum sumantur, uomitum inducere,

cum

cum eis peculiarius ſit ad ſuperiora cibum agere. Videntur uero contrarij inter ſe his uerbis, cum tamen non ſint, ſi quis accuratè uentriculi diuerſos affectus ſpectet. In quibus enim uentriculus facile ſubducitur, nec flatuoſus, et non ſupernatet cibus, his dandę ſunt ante cibum radiculę. Si uero uentriculus infletur & ſupernatet cibus, & difficili eſſe aluo contigit, his proferendæ ſunt poſt cibum. Sunt uero radiculæ difficilis corruptionis, atque ideo olidos ructus efficiunt. Par eſt igitur ijs abſtinere, qui poſt earum eſum eructāt, quando hæ & reliqua cibaria ſecum unà corrumpunt. Habent inſuper acrem qualitatem & extenuant, quibus rebus ſcindunt & abſumunt pituitam, perflant etiam os uentriculi; nocent & dentibus ac arteriæ aſperæ, uocemq́ raucam faciunt, & quadā proprietate articulari morbo laborantibus dolorem intendunt; ſunt uero diureticæ. Scribit ad hæc Dioſcorides quod ſenſus acuunt. Indi autem radiculas aiunt ingenium ac induſtriam homini efficere, mentemq́ quæ æquo animo perferat iniurias et damna (ſic enim uiſum eſt interpretari quod græcè habet, καὶ τὴν διάνοιαν εὐεπίβολον.) Dicitur etiā quod earum decoctū

uim aperiendi habet, & iccirco sæpe morbo regio affectis medetur: itemq́ iecoris obstructiones discutit, et renũ et uesicæ, ad hęc & plerisq́ acutã uidendi aciem conciliauit. Harum quoq́ succus cum rosaceo oleo tepidus in aures instillatus, audiẽdi difficultatem surditatémue sanauit. At si coctę porrigant̃, hæmorrhoidas sistunt. Prosunt & hypochõdrijs peculiari quadam proprietate, ante cibum sumptæ: cum melle uero, & ad tusses & dispnœã faciunt. Harum etiã folia lienis uitijs succurrunt. Nõnulli quoq́ cum oxymelite, id est, aceto mulso propinant uomendi gratia, multamq́ educunt pituitam, qua re à febre quotidiana & quartana sæpe liberati sunt. Proditum quoq́ est quod radicularũ succus scorpiones interimit, si super eos inspergat̃, quodq́ si quis eum hauriat, tutum eo die fieri ab eius morsu. Insuper si quis eodem ipso succo radiculæ diligenter manus perungat & perfricet, innoxius uenenosos serpentes tractabit.

Rapa (τὰ γογγύλια genere neutro, ut latini, uocat Symeon) calida sunt secundo ordine, et humida primo. Satis nutriunt, & lotium ciunt, inflãt, & genitale semen gignũt, guttur ac pectus leniunt. His si frequentius

utamur

utamur, craſſum gignũt humorem, iecurq; obſepiunt. Ventrem nec ſiſtunt, nec ciunt. Si cum aceto et ſale edantur, appetentiã ſuſcitant. Horum uero ſemen contritum & hauſtum, uenerem abundè excitat. Tradunt quod ſi quis hoc ipſum ſemen cum nepeta & lemnia commixtum ſumat ac utetatur, nec ueneno, nec uenenati morſu eo die lædetur: quodq; morbis inguinum apparatum, peculiari quapiam proprietate medetur.

Roſa (hoc eſt, τὸ ῥόδον) frigida eſt & ſicca, ex aſtringente & amara qualitate compoſita. Odorata calidis capitibus prodeſt, & humidis obeſt, eaq; deſtillationi obnoxia facit: ſumpta uero, febres quæ ex flaua bile cõtractæ ſunt, ſanat: ſtomachũ confirmat & iecur, ſed proprietate quadam teſtes lædit, prohibetq; acres exhalationes ne caput impetant.

Roſacea aqua (quam Symeon ὑδροσάτον uocat) frigida eſt, & uentriculum roborat, ob eam quã habet ex roſa aſtringẽdi uim: his confert qui temperamento ſunt calido, et ſitim ſedat: et qui in febre pro uino utuntur, maximam ſentiunt utilitatem.

Ruta (hoc eſt, τὸ πήγανον) quæ ſylueſtris

eſt, calida eſt & ſicca quarto ordine, quæ uero domeſtica eſt, tertio. Incidit craſſos et lentos humores, & glutinoſos, ideoq́ urinam mouet, & ad inflationes facit, & appetentiã ueneris compeſcit, & generoſe deſiccat. Syl ueſtris autem rutæ facultas feruens eſt & ignita, exulcerandiq́ uim habet, & in primis ueſicam, qua ex re podagrici qui medicamentum ex hac ruta confectum bibunt, male ueſicam afficiunt: qui uero eo læduntur, plurimum iuuantur. Sunt tamen aliqui qui huic medicamento domeſticam im miſceant potius, quod minus ueſicæ officiat. Facit & ad uentoſam aquam intercutem, & que per carnem currit, hoc eſt grȩcè, λυσιτελεῖ δὲ καὶ πρὸς πνευματίας ὑδέρους καὶ τοὺς ἀνὰ σάρκα. Iuuat & morſus uiperæ, & pa paueris ſuccum & aconitum qui biberunt: ſedat et colicos dolores ſi bibatur, uel per in ferna immittatr̃. Traditur quoq́, ſi edatur, acutam reddere uidendi aciem, & ob id antiqui pictores hanc ſæpius edebant. Quidam & rutæ ſuccum melle cõmiſcentes, me dicamentũ conficiunt ad oculorum aciem acuendam. Succurrit uero & dyſuriæ cum oleo cocta, ſi eo ueſica foueatur: item difficulter ſpirantibus confeſtim, ſi cum melle

porrigatur:

porrigatur: fit & salutifera lethargicis si po tetur, uel per inferna clystere immittat. Eos etiam qui coxendice laborāt ex frigido humore, si bibatur, uel cataplasmatis modo imposita, sanat. Podagricis quoq; & genua dolitantibus ob pituitosos humores quamprimum prodest, doloresq; sedat: crustasq; igne suscitatas, si cataplasma ex ea fiat cum melle & uua passa subacta, confestim abducit. Intestina confirmat, non caliditate solū, sed naturali proprietate quadā: ischiadicos iuuat, obstructiones iecoris & splenis discutit. Oportet uero ruta abstinere qui flaua bile laborant: hos enim plus æquo calfacit, & tenuē saguinē dissoluit, crassumq; relinquit, ipsumq; melancholicū efficit. Fertur etiam quod si prægnans mulier huius succū hauserit, abortietur: & si in dies quindecim folia assumat, idem faciet. Demum si ieiunus quisquam ipsam absumpserit, ea die à uenenatis non lædetur.

SAccharon (quod τὸ σάχαρ uocat Symeon) calidū est et humidū primo ordine. Purgat & discutit ueluti mel, nisi quod sitim ut mel non facit, nec stomachum mordicat: uentrem cit, iuuat pectus, renes & uesicam. Medici uero qui censent frigidū esse,

hallucinantur: uidi enim ego in calidis uentriculis ipsum bilem effectũ esse. Est aũt sacharis quod uetustũ quàm recens melius, nam tenuium partiũ magis fit, & calidius, nisi quod capitis dolorẽ facit. In aqua uero resolutum, aquæ frigiditatem suscipit & refrigerat. Incensum autẽ uel suffitum odoratumq́, capitis destillationes sanat.

Sal (hoc est græcè τὸ ἅλας) calidus est secundo ordine, aridus uero tertio. Modicam astringendi uim habet: pituitosa qui sunt temperatura, iuuat: proritat uentrem, arefacitq́ corpora: mundandi facultatem habet, et appetentiam exuscitat. Si quis iusto plus utatur, exustionem sanguinis patietur, & oculorum hebetudinẽ: semen genitale minuit, & pruritum affert: est intestinis uisceribusq́ noxius. Confricatus uero dentili, quæ circum eos sunt putredines udas absumit, quæ in uentriculo sunt humiditates liquefacit. Ferunt confricatũ pedibus, nocumentum tollere quod ex uini crapula contractum est. Præparantur quidem ex sale uaria et diuersa medicamẽta, halatia græcè dicuntur, quæ stomacho conferunt, de quibus nunc non est differendi tempus.

Satureia, uide in thymbra.

Sepia,

Sepia, græcè σηπία, difficilis est cōcoctio, nis, parumq́ in se continet salsi succi: quæ si bene decoquatur, satis nutrimenti corpori affert, gignit tamen crudum humorē: eam ob causam oportet eam condimentis acrio ribus conditam esse, uinumq́ pòst uetus & tenue potare. Traditum est, si quis thryal- lida, id est, lucernæ stupam in sepiæ atra- mento & æris ærugine intinxerit, homines circumstantes uideri partim æreos, partim nigros, propter mixtarū rerū inspersionē.

Sesama (Græcis pariter et latinis nuncu pata) calida sunt principio primi ordinis, humida uero eius parte ultima, & propter olei qualitatē quæ in eis est, edentes replent satiantq́, & stomachum confestim subuer- tunt, seriusq́ concoquunt, pinguiusq́ cor- pori alimentum exhibent, sitimq́ faciunt, & si quid reliquum inter dentes remanse- rit, malum oris odorem animæq́ efficiunt: mulierum menses ciunt, intestina lædunt: si sine mensura sumantur, iecur lienémque obsepiunt.

Siliquæ ligneæ, uide xylocerata.

Sinapi, græcè σίνηπι, calidum est & siccū media parte quarti ordinis. Vim habet dis- soluendi humiditates quæ in capite & sto-

macho existunt. Confert etiam morbis lienis qui à humiditate et flatu facti sunt: item quartanis qui ex adusta feruentiq́ꝫ pituita contracti sunt: ad hæc & podagris pituitosis: officit uero uisui, & capiti calido, item calido iecori: concoctioni confert, redditioniq́ꝫ crassiorum cibariorũ. Liquefacit etiam quæ in uentriculo sunt humiditates, & si ex eo cataplasma fiat, lepras in melius mutat: linguas etiã ex humiditate grauedine affectas arefacit & siccat: et si cum melle sumat̃, tusses resoluit. Cum caricis uero cataplasmatis modo impositum ischiadicos sanat. Est & lienosis utile: trahit enim quæ intus sunt ad corporis superficiem. Suffitum uero ac incensum, serpentes abigit.

Spartũ seu genista (σπάρτος genere maris à Symeone diciturr, à Dioscoride & alijs σπάρτον καὶ σπαρτίον neutro) quo uites & uineæ ligantur, cuius flos & fructus si cum aqua mulsa bibat̃ pondo obolorũ quinq́ꝫ, è superiorbus partibus purgat, ut album ueratrum, absq́ꝫ noxa tamen: fructus autem ab inferioribus partibus. Ex eo item uirgulæ coxendicibus prosunt.

Spelta, uide zeia, sic enim à Symeone et Græcis uocatur.

Squillę

Squillę marinę(hoc eſt αἱ καρίδες)alicuius ſunt caliditatis ac humiditatis participes: male concoquunt̃,& ſtomacho noxiæ, ueneris deſiderium mouent. Efficaces ſunt peculiari quadam proprietate ad mulierum conceptus;tritæ quoq; et cũ oxymelite potæ,lumbricos & tineas eijciunt. Ferunt etiã quod ſi terantur, & ei particulæ imponantur in qua cuſpis ſagittæ uel ſpinę infixa ſit, phyſica quadam attractione eam educere. In quibuſdã uero locis adeò magnę naſcuntur,ut propè ſpithamam,hoc eſt,palmũ excedant,quæ quidem ſunt alijs efficaciores.

Stichas (ſic enim Symeon,hoc eſt, στιχὰς, Dioſcorides uero alijq; omnes ſtœchas legunt.) Stichas uim habet aperiendi, attenuandi,abſtergendi & corroborãdi inteſtina omnia,omnemq; animalis habitudinẽ.

Strobili,uide ſuprà pinei nuclei.

Sus & ſuilla,uide in dictione porcus.

Sicya,in Anguria.

TArchon (hoc eſt, τὸ ταρχὸν, hoc quidã pyrethri herbam exiſtimãt, ut Genuenſis Simon obſeruat: quidam dracontiũ: certe ea herba eſt quæ uulgò nota,parũ immutata uoce uocat̃ dragõ)calidũ et ſiccũ eſt ſecundo gradu ,difficile cõcoctu,propterea

quod eius corpus terreſtrẽ habet naturam, quam rem quidam intuentes, eum frigidũ dixere. Eſt autem flatuoſum, nec bono ſucco præditum, ideoq́ eius tantum folia exhibenda ſunt cum mentha uel apio. Facit uero ructus, et ſupernatat in ore uentriculi: eſt & antipharmacum ad uenenatorum morſus deſumptum: commouet tamen capitis dolorem, & facit torporem in ſenſu guſtus, atq; ideo medici præmonent præcipiuntq́ ut hoc porrigatur ante cathartici medicamenti hauſtum, ne malum potionis faſtidium ſentiatur.

Tetragura, uide ſupra in anguria.

Thymbra (hanc θρύμβον uocat Symeon) hæc calida eſt & ſicca in tertio ordine: uim habet attenuandi pituitam, uentosq́ & flatus diſcutiendi, & uiſum his acuit qui ob humiditatem illum hebetiorem habent, cibiq́ concoctionem parat. Sæpius & pituitam euacuat, poſtq́ huius euacuationem rurſus uentrem ſiſtit: & quoniam facultatem habet ut concoctionem iuuet, ideo hanc quidam cibarijs immiſcent his qui difficulter concoquuntur. Hæc non modo diſſipatrix eſt flatuum, ſed & eos prohibet ne gignantur in uentriculo & inteſtinis: educit & mu-

lierũ

lierum menſes. Huius etiam decoctũ lumbricos & tineas eijcit, & dentibus ſi pertundatur mandeturq́ꝫ, dolores dentiũ qui ſunt à frigore ſedat. Obeſt uero inguini, bilemq́ꝫ flauam gignit & atram, ſi quis ea nimis utatur, nonnunquam etiam in renibus calculos concreſcere facit.

Thynni (θύυναι genere fœmineo à Symeone dicuntur) craſſi ſucci ſunt & difficulter cõcoquunt̃, malumq́ꝫ ſuccum gignunt. Tradũt quod ſi genæ thynni ſanguine perungantur, linianturq́ꝫ, prohibere barbæ ac pilorum exortum.

Thus (hoc eſt, λίβανον) calidum eſt in primo gradu, ſiccum uero in ſecundo. Habet & quandam aſtringendi qualitatem, nonnullamq́ꝫ ſiſtendi uentrẽ, & deſiccandi. Incẽſum uero aut ſuffitũ, tuſſim ſanat, & rheumatiſmos, hoc eſt, deſtillationes: & mulierũ menſes agit potum, et ſubtus impoſitum. Habet autem hoſpitalem quampiam proprietatem ad auertendam peſtem ſi ſuffiatur, & ideo eo peſtilentiæ tempore frequentius ędes ſuffumigãtur: ſic etenim corrupta aeris qualitas commutatur.

Tubera (hoc eſt τὰ ὕδνα) frigida ſunt ſecundo gradu. Humorem crudum gignũt,

mali

mali sunt succi, permultiq́; horũ nimio usu colicos morbos, et epilepsian & apoplexiã nacti sunt. Oportet ergo antequam coquãtur accurate diligenterq́; curare, aquaq́; per aliquot horas madefacere, mox sale, origano, rutaq́; in aqua coquere, cocta condire oleo, thrymbo, hoc est, thymbra, pipere & garo. Horum frequentior et nimius usus, colicos inducit morbos, et cõcoquendi difficultatem. Sicca autem si edantur, nocentiora sunt, difficiliorisq́; concoctionis.

VErbenaca (quæ à Symeone περιστερὰ ὀρθὴ, à Dioscor. & aliis περιστερεὼν ὀρθὸς, aliisq́; multis nominibus dicitur, herba est notissima. Facit ad capitis dolores & defluentes capillos, si ea illinãtur: sedat et dentiũ dolores, et si ii loco moueant quatiantúrue, confirmat: oris etiam ulceribus medetur. Colicos dolores & calculos eius herbæ decoctum sanat. Qui primũ elephantia & comitiali morbo tẽtari incipiũt, pota opitulatur, itidem et à quotidianis febribus et quartanis: ad hæc ischiadicos & podagricos cataplasmatis modo imposita, sanat.

Vinum (quod græcè οἶνος dicitur) Vino quidam utuntur propter eius utilitatẽ, quidam quod animam exhilaret, alii propter

eam

eam quæ in eius guſtu eſt uoluptatem: ſunt qui propter hæc omnia. Eſt uero nouum uinum calidum primo ordine: quod autẽ ualde uetuſtum eſt, tertio; quod medium inter hæc duo, ſecundo eſt ordine calidũ. Repoſitum eſt uinum inter ea quæ corpus nutriunt. Rubrũ ergo & craſſum præcipue ſanguinis generationi cõuenit: parua em̃ eget mutatione ut in eum uertatur. Poſt hoc nigrum eſt & craſſum dulceq́;, poſt hęc auſterum & rubellum: ita enim κιῤῥὸν interpretamur. Inter uina uero album & tenue & auſterum minus corpus nutrit: & quidẽ craſſa uentrem ſiſtunt, & quædam ex ijs obſepiunt iecur, lienem et renes: & hinc quidã ſubter cutem aqua laborant, quidam calculis, qui eis nimis utuntur, & pręcipue ſenes. Iis uero qui temperato ac medio ſunt temperamento pręditi, conuenit uinum colore rubrum, & ſubſtantia tenue, ac ſubſtringẽs placide. Pituitoſis autem commodũ eſt uetuſtum & tenue & rubellum, odoratum ęt ſubſalſum. Vinum quidem non ſolum nutrit, ſed et ut cibaria probe deſcendant facit, caloremq́; innatum ſuſcitat & auget, et eorum qui utũtur hoc pleriq;, cũ corpore exiſtant arido, in bonum habitum deueniunt.

Præ-

Præcipuã hanc habet proprietatẽ uinum, ut cibaria peruehat ac deducat ad singulas particulas, et per angustos meatus propria suarum partium tenuitate membra ac par ticulas calefacit, & bonam concoctionem facit: lotium cit, quibus ex rebus maximam superfluitatũ partem excernit. Magis autẽ uini uis & actio perspicitur in corporibus frigidis & aridis, & in quibus minus innati caloris inest, ut in senibus, & qui de morbo reficiuntur. Vinum uero uetus uentrẽ auer tit, & obstructiones aperit, et ijs conducit qui pituitosos humores in corpore colle- ctos habẽt. Vinum autem nouum inflatio nes facit, & difficulter concoquitur, & cras- sum gignit humorem, grauitatem'q; capiti & dolorem infert. Oportet uero eos à uini usu cauere qui calefacti sunt, qui'q; febriũt. Ait em̃ Galenus in libro de temperamẽtis, quod uino proprium est & peculiare citò immutare, ut facem et thryallida et stupam & picem arida accendere. Quidam autem dixerunt uinum animum exhilarare, qui- dam melancholicum humorẽ extenuare, alij simplicem & fluidum ab eo fieri san- guinem, id quod coniectatur ex sanguinis copia quæ in desipientiũ capite redũdat: est

uero

uero horum insania cum risu. Non solum autem hæc quæ prædiximus in corporibus uinum agit, sed et in anima alterationes aliquas mirabiliter, hoc est, παραδόξως ostendit: lætari em̄ & bene sperare facit, & uiriles & liberales: ad hæc & plerosq; quos timidos uidemus, hos post potionē audaces, alacres et bono animo, speq; bona fieri: & qui parci ac sordidi, liberales: qui taciturni ac prudentes, immodice loqui, ut etiã Homerus ostēdit his uersibus: Cōpulit ut uinum prudentē promere carmen, Dulceq; ridere atq; agili saltare chorea. Nonnulli & philalethes, hoc est, ueritatis amatores in uino fiunt: uinū enim et ueritas, quoddã ait prouerbium, hoc est grece, οἶνος γὰρ καὶ ἀλήθεια. At uero nimius uini usus, uitalē firmitatem ac robur, naturalemq; calorē obruit atque summergit, apoplexiasq; sæpius & epilepsias adducit, et tremulam corporis habitudinē. Nocet et diuinę ac principi animæ parti, quam ἡγεμονικὸν Græci uocant, proptereaq; qui sic uina ingurgitãt, tenebricosos obscurosq; sensus habēt, mensq; his haud pura est, quod ipsum & Poëta manifestissime declarat.

Violæ (hoc est τὰ ἴα) frigidę sunt primo

ordine

ordine, humidæ uero secundo. Prosunt qui dem doloribus intestinorum, nocent uero cordi: dolores capitis qui fiũt a flaua bile so piunt potæ et odoratæ, uentriculumq; mo uent, et quam in eo inuenerint flauam bilẽ: caput quoq; siccum humectant, calidumq; refrigerant, suo odoratu, & somnum indu cunt, humida uero capita destillare faciunt, hoc est, ῥευματίζει. Harum autem decoctũ quæ puerulis fiunt cynanchæ, id est, anginę & comitiales morbi, sanat. Si uero capiti uirides cataplasmatis modo imponantur, mirandum in modum suo odore lotium in ficiunt. Ex his autem confectum oleum si milis est facultatis, nam refrigerat & hu mefacit. Quidam insuper dicunt, quod si quis in balneo ante sudorẽ eo perungatur nunquam eum in corpore habiturũ exan themata ulceraq;. Est etiam utile ad capitis dolores in causo, hoc est, ardenti febre, si o doretur, uel illinatur. Conficitur præterea ex his iosaccharon, & iozulapion, hoc est saccharum & iulepium uiolaceum, quibus ad pulmonis et pectoris uitia utuntur.

Vide an hoc loco καρδία pro stomacho ponatur

Psellus nõ cynãchas, sed lipothymias habet

Vuæ (hoc est σταφυλαὶ) maturę calidę sunt et humidæ in primo gradu, et plus nutriunt reliquis fructibus, minus tamen ficis, neque

mali

mali ſucci ſunt, ſi maturę fuerint: non his robuſta tamen nec denſa caro gignitͬ, ſed laxa & flaccida. Maximũ quidem harũ bonum eſt, ait Galenus, ſi celeriter pertrãſeunt, atq; ideo ſi retineantur, obſunt: neq; enim tunc probè concoquuntur, ſed crudum gignunt humorem, nec in ſanguinẽ facile transmutantur. Nuclei uero acinorum naturam habent aridam, et quodãmodo aſtringentem, idcirco non mutati, omnia pertranſeunt inteſtina. Quæ autẽ ſuſpenſæ ac penſiles ſunt uuæ, neq; ſiſtunt uentrem, neq; proritãt, cæteris uero melius concoquũtur. Neq; uuarũ parua eſt differentia: aliæ ſiquidem dulces, aliæ auſteræ, aliæ acidæ. Dulces quidem calidum habent ſuccũ, auſteræ uero & acidæ, frigidum. Aluum ſubducũt dulces, & tum in primis cum fuerint udæ. Omnium utiq; tutiſſimus uſus, quoties carnoſæ atq; maturæ, & modeſte modiceq; eas ſi quis abſumat. Sunt nõnullæ inter uuas, quæ cum planè maturæ non ſint, ex uitibus decerptæ & ſuſpenſæ, reliquũ concoctionis & maturitatis acquirunt ac dulceſcunt. Vuæ quæ albæ ſunt, magis uentrem ciunt q̃ nigræ: omnes uero cibariorum appetentiã ſuſcitant, & uenerem. Ex quatuor certe conſtant partibus,

ex cortice seu pellicula, quę frigida est et sic-
ca, & difficilis concoctionis, et ex eo quæ ue
luti eius est caro, et ex humiditate quę circa
eam est dispersa, ad hæc & ex acinorum nu
cleis. Conuenit uero cum eduntur, uuæ cor-
ticem & acinorum nucleos expuere, quo-
niam non conficiuntur. Quæ uero acerbæ
sunt & immaturæ, frigidæ sunt et udæ (qui-
dam legunt siccæ) uentremq; sistunt, & sto-
macho bonæ: sed & caliditatem flauæ bilis
sedant, minus utiq; cibis aptæ: harumq; suc
cus inueteratus, et cum rosacea instillatione
decoctus, si hauriatur, succurrit his qui ciba
ria in uentriculo non retinent, & nauseanti
bus. Par uero est, non tantum uuas, sed &
omnes fructus humidos ante reliqua ciba-
ria apponere.

Vuæ passæ (hoc est græcè, σταφίδες ἢ ἀστα-
φίδες) reliquis uuis calidiores sunt. Melio-
res aũt sunt pingues magis, magisq; dulces,
quæq; corticem tenuiorẽ habẽt: hæ etenim
magis uuis nutriunt, nam participes sunt
facultatis cõcoquentis simul et astringentis
ac discutientis cum quadam mediocritate,
eandemq; fermè proportionẽ habent ad cę
teras uuas, quam recentes caricę ad ficos. Et
hæ quidem dulciores quæ sunt, calidiores
quoq;

quoq; quæq; magis austeræ & acres, frigidiores, quæ & stomachum confirmant & corroborãt, uentremq; sistunt. Mediũ uero quodãmodo gradum dulces habent; nam stomachum nõ penitus resoluunt, nec uentrem subducunt; uim etenim aperiendi habent, sed minus quàm caricæ. Vuæ passę & subducunt & mundant, & meliores stomacho sunt; pectus & pulmonẽ iuuant, iecur et lienem corroborãt. Si cum nucleis edantur, uisceribus & intestinis opem afferunt; satius tamen si nuclei expuantur, propter id quod in eis est terrenę duritiei. Vim uero addunt medicamentis catharticis, peculiari quadam proprietate. Illud etiam est à quodam medico proditum, quod si quis uelit pituitam in suo corpore minuere, et sanguinẽ augere, comedat ieiunus per sex dies drachmas vij. pinguis uuę passę. Aegyptij prętere a uinum conficiũt ex passis & melle, quod ἡλιακὸν nuncupant, ac si dicas solare, quod gustu ualdè suaue est.

XYlaloẽ uocat Symeon lignum odoriferum quod appellauit Dioscorides & uetustiores alij agallochon, nos uulgò lignum aloẽs. Xylaloẽ igitur lignum est arboris, quæ in diuersis oriẽtis regionibus na

ſcitur & partibus meridionalibus, quod lignum quãdiu incorruptũ eſt, nullam habet differentiam ſuo odore à cæteris lignis: ubi uero putruit, bonum nanciſcitur odorem, non admodum tamẽ perfectum, ſed earum regionum incolæ concidunt, & ſub terram multo puluere obruũt, & poſt aliquod tem poris ſpatium, quantum ſufficere uiſum eſt, ipſas ligni partes educunt, & mercatoribus uendunt. Qui uero in Aegypto & alijs regionibus ſunt, abradunt, & corticem abijciunt, & ita in hanc ſpeciem redigunt. Xylaloës uero decem ſunt differentię, quarum quæ decima eſt, Indica, & in India naſcitur. Samphia uero dicitur quæ in Samphi ciuitate prouenit. Et quæ Speon dicta eſt, quæ ſimilis omnino nõ eſt xylaloë. Ad hæc eſt quæ appellatur hygra, id eſt, uda, cuius rurſus quatuor ſunt differentiæ, de quibus non eſt ut nunc dicamus. Cunctæ uero calidæ ſunt & ſiccæ, & uentrem ſiſtunt, & ſtomacho bonæ, præſertimq́ hygra, & poſt hanc Indica, cæterę uero minus. Corroborant autem particulas interiores, & quæ in iecore obſepta ſunt aperiunt, duritiasq́ uentriculi liquefaciunt. Cæteræ uero ſpecies ſi crebrò ſuffiantur, propter dulcedinem pediculos

gignunt

gignunt: sed Indica sola prohibet horũ generationem, ob ipsius acredinem.

Xylocerata, quæ & ceratia uocantur (latini siliquas ligneas uocant) Galenus hæc abijcit, optans ne ex ijs ubi nascuntur locis ad nos aduehantur, ut quæ malum succum habeant, & lignosum, & difficulter concoquantur. Recentiores uero aiunt ea corroborare stomachum post cibum assumpta, potenterq́ sistere uentris fluctiones, si ante cibum mandantur.

Xiphias (est piscis qui à nostris gladius dictus est) mali est succi & oletarius, hoc est, multarũ superfluitatũ, difficilisq́ concoctu, ac nauseam afferens, & propterea ab hoc edulio abstinere melius est. At si quis nonnunquam eo uti uelit, acrioribus condimentis excoqui iubeat, uinumq́ superpotet & ualde uetustum & tenue.

ZEa (quam semen uel speltam uocant nostri.) Quæ zea appellatur, facultatem habet proximam tritico, media quodammodo existens inter eam quæ calfacit & frigefacit, placideq́ exiccat: est uero facilis concoctionis, boniq́ succi, est etiam emplastris apta.

Zizipha (quæ Symeon ζίτζιυφα uocat: alias ζίνζυφα) cõmensum quendam habent

humiditatis & caliditatis. Proprietatē uero habent sedandi sanguinis acumen: bonum etenim succum gignunt, & euacuant quod serosum est in sanguine. Facit ad tusses eorum decoctum, & ad spirandi difficultates, pectusq́ & renes ac uesicam. Meliora quidem sunt zizipha quæ maiora sunt, qualia sunt Edissena; sedant etenim hæ acrium humorum uomitum, ni forent difficilis concoctionis, & lieni officerent, quamobrem satius est eorum uti decocto.

Zinziber (quod Symeon ζιγγίβερι appellat) calidum est in tertio ordine, humidum uero in primo. Vim habet aperiendi, et cibaria concoquendi, uenerem stimulat, & uentos discutit; hebetudini uisus quæ ab humiditate prouenit, prodest, unde et acute uidere facit. Facit & ad uentriculi humiditatem, & iecoris, & simul ad glutinosos lentosq́ humores.

Zulapion (hoc est ζουλάπιον, & nos uulgò iulepum dicimus) mediocri quadam temperatura est, uergit tamen ad frigiditatem: conuenit in febre ardenti, non solum ex flaua bile, uerum etiā ex pituita: facit et ad calidos uentriculos, & ad scabritiem et asperitatem gutturis. Cum aqua uero frigidissima si propinet̄ uexatis agitatisq́ ardēti febre

bre, plurimum opitulatur, uentriculumque roborat & inteſtina, et intemperatam menſtruorum fluxionem excindit.

Zythus (qui à Symeone φουκᾶς uocatur) potionis genus eſt. Qui phucas dicitur, ſimplex quidem præparatus frigidus eſt, compoſitus uero ſiccus eſt & calidus: ac quidem antiqui omnes exiſtimant mali eſſe ſucci, & neruis noxium, capitisq́ dolorē efficere. Vtilis uero eſt aduerſus ſacrum morbum, & ex uino conceptā crapulam, ſanguinisq́ acuitatē ſedat: ſed enim ſatius eſt huius uſu abſtinere, quod facile corrumpitur qui ex eo fit ſuccus, et neruis nocumentum affert. Ferunt etiā quod ebur in eo ad tempus immerſum, macerat̄ molleſcitq́ ut cera. Recētiorum autē quidā priſcorū rationes redarguunt, aiuntq́ hūc in multis eſſe utilem, incolumitatēq́ ac ſanitatē efficere. Et reuera quidem prodeſt ijs qui calidiore ſunt temperamēto, & in primis uentriculo. Qui uero per exceſſum calidi ſunt, quiq́ æſtuoſa afficiunt̄ ſiti, & magis quando duplex eſt, hoc eſt, compoſitus: ſedat em̄ ſitim, et appetentiam ſuſcitat, et uentrē cit, eſt et quando lotiū. Iis aūt qui ſtomacho udo ſunt, et qui tēperaturas frigidiores habēt, ualde nocet.

FINIS.

Errata, seu potius coniecturæ.

Pagina 3. uersu. 23. θρυπτικὸν. 4. 1. ἤτοιω. 8. 7. σι χέων. 10. 8. πολυτιμιώτερον. 11. 1. δήγματι. 12. ζαμβακελαίῳ. 16. 22. ἐπαχθὲν. 18. 8. ἦν συνεψηθ σι. 22. 13. ὁ μασσώμενος λυσιτελεῖ. 23. 14. pro τοῖς νέμοις, id est, uento expositis, interpres uid tur legisse τοῖς ἀνηνέμοις, id est, locis quæ à ue tis non perflantur. 27. 1. προτρεπτικὰ. 32. 18. ἴσου. 37. 9. διὰ χολερὰν. 43. 8. κατακόρως ∠ γ̄. ὁμοίω 26. πάχει. 44. 8. χυμὸν. 46. 13. ῥαὶ εἰσὶ. 47. 5. ἡ δὲ. 5 26. τὸ τοιοῦτον. 52. 19. εἴτε ξανθὴ χολῆ. 55. 7. φασὶ. 7 ὑποβάλλουσαν. & 16. ἠραιωμένος. 80. 23. τρέφε ξηρὰν. 82. 5. πάθωσι. & 17. καεὶς. & 26. ἅτινα λακτονδόπουλοι. 85. 15. λοιπὰς. 86. 10. fortass αὐτοκόλλητα, pro αὐγοκουλικὰ. & 19. ὀξέφθα.